

P
R
A
G
Y
A
J
Y
O
T
I

প্রজ্জ্যোতি

25th issue : 2016-17

Editor
Jibesh Chandra Roy

West Guwahati College of Education
Maligaon, Templeghat, Guwahati, Assam

March-past of Tagore House

March-past of Lachit House

March-past of Sankardev House

March-past of Joymati House

Cricket Champion Team of Annual Sports

Visit to Science Museum

Click of Orientation Programme

Click of Orientation Programme

প্ৰজ্ঞাজ্যোতি PRAGYAJYOTI

২৫ তম সংখ্যা : ২০১৬-১৭ ইং বৰ্ষ
পশ্চিম গুৱাহাটী শিক্ষক প্ৰশিক্ষণ মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনী

25th Issue : 2016-17
WEST GUWAHATI COLLEGE OF EDUCATION MAGAZINE

শ্ৰদ্ধাৰে

প্ৰতি

ড°/শ্ৰী.....

.....

সম্পাদক

প্ৰজ্ঞাজ্যোতি, পশ্চিম গুৱাহাটী শিক্ষক প্ৰশিক্ষণ মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনী, ইং ২০১৬-১৭ বৰ্ষ, পশ্চিম গুৱাহাটী শিক্ষক প্ৰশিক্ষণ মহাবিদ্যালয়ৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত আৰু সৰ্বস্বত্ব সংৰক্ষিত

প্ৰজ্ঞাজ্যোতি সম্পাদনা সমিতি

উপদেষ্টা : গীতাজ্জলি চৌধুৰী

তত্ত্বাবধায়কসকল : বৰ্ষিতা সৰকাৰ
প্ৰবীণ চহৰীয়া
মৃত্যুঞ্জয় দাসগুপ্তা

সম্পাদক : জীৱেশ চন্দ্ৰ বয়

সহঃ সম্পাদক : এৰিকা গগৈ
গীতাস্ত্ৰী বৰা
প্ৰণামী বৰ্মন
দেবযানী হালদাৰ
মাফৰোজা চৌধুৰী

সদস্যসকল : পৰিস্মিতা হাজৰিকা
অনিন্দিতা মজুমদাৰ

বেটুপাত : অনিন্দিতা মজুমদাৰ

অন্তৰ্ভাগৰ চিত্ৰ : ইণ্টাৰনেট সংগ্ৰহ।

মুদ্ৰণ : সৃষ্টি গ্ৰাফিক্স
শুইছগেট, ভবলুমুখ
ফোন : ৯৪৩৫১০৭১৮৫/৯৬৭৮৭৯২৬৩০

PRAGYAJYOTI, 25th issue, the Annual Magazine of West Guwahati College of Education, Templeghat, Guwahati & published by WGCE.

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়
GAUHATI UNIVERSITY

Dr. Mridul Hazarika

Vice-Chancellor

Phone : +91-361-2570412 (O); 2570408 (R)

Fax : +91-361-2675515

E-mail ID : hazarika50@gmail.com

vc_gu@yahoo.in

Message

I am happy to learn that West Guwahati College of Education, Guwahati is going to publish its 25th issue of Annual College Magazine entitled "PRAGYAJYOTI" very soon. College Magazine is a strong medium for the constituent members of a college for an intellectual exercise. It carries sentiments, emotions, creativity and objectivity to integrate into a totality of views of a community at a given time. It also provides scope for manifestation of hidden talents in the college. Contributors to the magazine, I am sure, have made a good exercise to uphold the values of the college through their creativity.

I wish all success in their mission and hope the Magazine will be well accepted by the readers.

Date : 11.01.2018

(Dr. Mridul Hazarika)
Vice-Chancellor

Address:Gopinath Bardoloi Nagar,
Jalukbari, Guwahati,
Assam 781014

Phone : 0361 257 0415

Web : www.gauhati.ac.in

Dr. C. C. Bhattacharjee
President of the Governing Body
West Guwahati College of Education

Message

It gives me great pleasure to learn that, like in the previous years, the West Guwahati College of Education is preparing to publish its college magazine 'PRAGYAJYOTI' soon for the year 2017-18. It is commendable effort by the entire fraternity of the college.

A College Magazine is the medium that endeavours to make in the fields of arts, culture and views of th college.

I hope the magazine success in its mission.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'C.C. Bhattacharjee'.

(Dr. C.C. Bhattacharjee)
President, Governing Body
West Guwahati College of Education

Dated: Guwahati
5.12.2018

Office of the Principal West Guwahati College of Education

Templeghat, Pandu, Guwahati - 781014, Assam

From : Mrs. Gitanjali Choudhury, M.A., M.Ed., M.Phil.
Principal

Message

I am happy to know that the annual magazine PRAGYAJYOTI is being brought out for the session 2017-18. Every teacher, every student looks forward to it to know what the new comes has moved on. This artistic showcase 'PRAGYAJYOTI' reflects the strength of our institution which has added another year to its productive and eventful journey.

Pragyajyoti is a library of creation, a treasure house of the creative master piece of the would-be teachers.

I wish the Editorial Board in their endeavour.

Date : 10-01-2018

(Mrs. Gitanjali Choudhury)
Principal, WGCE

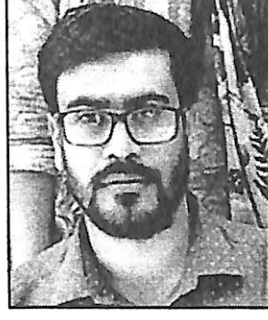
FROM THE EDITORIAL-IN-CHARGE DESK

It is of immense pleasure and pride to be the editorial-in-charge of the college magazine 'Pragyajyoti'. It is a reflection of the varied literary activities of the student-trainees. Through the college magazine the potentialities of the students are focussed. They are able to highlight their literary skill in all the four languages i.e. Assamese, English, Bengali and Hindi.

It is a heartfelt wish that the student trainees will continue their endeavour to publish such thought provoking ideas particularly in connection with the educational scenario of the state.

On behalf of the editorial board.

Barsita Sarkar
Assistant Professor
WGCE

তত্ত্বাবধায়কৰ একাষাৰ

সাহিত্য এটা জাতিৰ দাপোণ। অতীতৰ পৰাই বিশ্ব মানৱৰ সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক জীৱনৰ বিভিন্ন স্তৰৰ প্ৰতিফলিত ৰূপ বহন কৰি আহিছে সাহিত্যই। সেই সাহিত্য মৌখিকেই হওঁক বা লিখিতই হওঁক। মানৱ জাতিৰ কল্যাণ আৰু প্ৰগতিৰ পথ সুগম কৰাই হ'ল শিক্ষাৰ মূল উদ্দেশ্য। এই উদ্দেশ্যৰ সফল ৰূপায়ণ নিৰ্ভৰ কৰে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মানসিক, বৌদ্ধিক, নৈতিক আৰু শাৰিৰিক বিকাশৰ ওপৰত। ইয়াৰ খতিয়ানৰ প্ৰতিচ্ছবি প্ৰকাশিত হয় অনুষ্ঠানখনৰ মুখপত্ৰৰ জৰিয়তে।

ৱেষ্ট গুৱাহাটী কলেজ অৱ এডুকেশ্বন, শিক্ষক-প্ৰশিক্ষণ মহাবিদ্যালয়; ভৱিষ্যতৰ শিক্ষক গঢ়াৰ অনুষ্ঠান। বিভিন্ন কাৰ্য্য-কলাপৰ জৰিয়তে বছৰটো নিয়োজিত হৈ থাকে ভৱিষ্যতৰ সুদক্ষ শিক্ষক হোৱাৰ সপোনত প্ৰশিক্ষাৰ্থী সকল।

সৃজনীমূলক দক্ষতাৰে প্ৰশিক্ষাৰ্থী সকলে প্ৰতিবছৰে 'প্ৰজ্ঞাজ্যোতি' নামৰ মহাবিদ্যালয়খনৰ বাৰ্ষিক আলোচনীখন প্ৰকাশ কৰি আহিছে। এইবছৰে আলোচনীখন প্ৰকাশৰ পথত। "প্ৰজ্ঞাজ্যোতি"ত ৱেষ্ট গুৱাহাটী কলেজ অৱ এডুকেশ্বনৰ প্ৰশিক্ষাৰ্থী সকলৰ সাহিত্যিক প্ৰতিভাই পূৰ্ণতা লাভ কৰক।

প্ৰজ্ঞাজ্যোতি উত্তৰোত্তৰ উন্নতি কামনা কৰিলোঁ। প্ৰজ্ঞাজ্যোতিত সাহিত্য চৰ্চা আৰম্ভ কৰা প্ৰশিক্ষাৰ্থী সকলে ভৱিষ্যতে আৰু উন্নত মানৰ সাহিত্য সৃষ্টিৰ জৰিয়তে ভাষা সাহিত্যৰ পথাৰলৈ বৰঙণি আগবঢ়াই যাওঁক।

জয়তু প্ৰজ্ঞাজ্যোতি।

জয়তু ৱেষ্ট গুৱাহাটী কলেজ অৱ এডুকেশ্বন।।

সেৱাৰে —

প্ৰবীণ চহৰীয়া

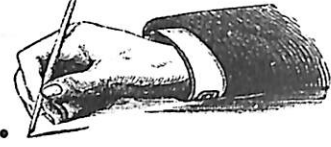
(প্ৰবীণ চহৰীয়া)

তত্ত্বাবধায়ক, প্ৰজ্ঞাজ্যোতি

অসমীয়া বিভাগ

সম্পাদকীয় একলম ..

লিখনিৰ আৰম্ভণিতে ২০১৬-১৭ চনৰ প্ৰজ্ঞাজ্যোতিৰ সম্পাদকীয় কলমত দু-এবাৰ লিখাৰ শুভক্ষণত মই অশেষ শ্ৰদ্ধা জনাইছোঁ সেই সকল ব্যক্তিলৈ, যি সকল মহান ব্যক্তিৰ অশেষ কষ্ট আৰু ত্যাগৰ ফলত West Guwahati College of Educationৰ প্ৰতিষ্ঠা হ'ল।

হোমেন বৰগোহাঞিয়ে কৈছে যে, “অস্ত্ৰজীৱিতকৈ বুদ্ধিজীৱিয়েহে আধুনিক সমাজ বেছিকৈ নিয়ন্ত্ৰণ কৰে।”

“সাহিত্য জাতি বা সমাজৰ দাপোন” — কথাষাৰ সঁচাকৈয়ে তাৎপৰ্য্যপূৰ্ণ। কোনো এটা জাতিৰ জীৱনধাৰা, সংস্কৃতি, ঐতিহ্য, পৰম্পৰা আদি সেই জাতিৰ বা দেশৰ সাহিত্য অধ্যয়নৰ দ্বাৰা অৱগত হ'ব পাৰি। ‘সাহিত্য’ হ'ল চৌষষ্ঠি কলাৰ ভিতৰত এবিধ সুকুমাৰ কলা। অৱশ্যে সাহিত্যৰ উদ্দেশ্যে সম্পৰ্কে বিতৰ্ক আজিলৈকে অব্যাহত আৰু ভৱিষ্যতলৈ চলি থাকিব। ‘কলাৰ বাবে কলা’ নে ‘জীৱনৰ বাবে কলা’ — এই দুটা মত আছে। আদৰ্শ হিচাপে সাহিত্য শব্দটোক ব্যাপকতম অৰ্থত গ্ৰহণ কৰিলে সকলো আদৰ্শৰ সাহিত্যই আমি গ্ৰহণ কৰিব লাগিব। অৱশ্যে সামূহিক আৰু ব্যাপক সমাজৰ উপকাৰ সাধনৰ উদ্দেশ্যে দ্বিতীয়বিধ উদ্দেশ্যেহে বেছি কাৰ্যকৰী হ'ল। সাহিত্য সৃষ্টিৰ যিকোনো ৰূপ (Form) ৰ মাজেৰে সমাজ, দেশ আৰু জাতিৰ মঙ্গল সাধন কৰাৰ উদ্দেশ্যে একো একোটা মহৎ বাণী (Message) প্ৰকাশ হোৱাটো উচিত। সাহিত্য হ'ল এটা জাতি, এখন দেশ বা সমাজৰ অৰ্থনৈতিক গাঁথনিৰ উপৰিসৌধ (Super Structure) ৰ এটা অংগ। এটা বিশেষ সময়ৰ এখন দেশৰ বা জাতিৰ সাহিত্যই সেই সময়ৰ সেই দেশ বা সমাজৰ অৰ্থ ব্যৱস্থা বা আৰ্থ সামাজিক চিত্ৰ দাঙি ধৰিব পাৰে। সেই বাবে এটা জাতিৰ সাহিত্য মূল্যায়ণৰ ক্ষেত্ৰত সময় পৰিস্থিতি আৰু পটভূমি প্ৰথমাবস্থাত নিশ্চিত হ'লে সেই বিচাৰ হ'ব বস্তুনিষ্ঠ আৰু বিজ্ঞানসন্মত।

‘প্ৰজ্ঞাজ্যোতি’ যাৰ অৰ্থই ‘প্ৰজ্ঞা’ মানে জ্ঞান আৰু ‘জ্যোতি’ মানে পোহৰ। যাৰ দ্বাৰা প্ৰকাশ হয় আমাৰ মাজত লুকাই থকা ব্যক্তিত্বৰ বিকাশ। সমাজৰ জাতি-বৰ্ণ-ধৰ্ম-নিৰ্বিশেষে সকলোকে একাকাৰ কৰি দুৰ্নীতিমুক্ত, অশুভ শক্তি তথা সন্ত্ৰাস জৰ্জৰিত সকলো সমস্যা সমাধানৰ এক নিদৰ্শন। লগতে সুপ্ত প্ৰতিভা সমূহ জাগ্ৰত কৰাৰ উদ্দেশ্যে জন্ম আৰু আমাৰ সকলোৰে মৰমৰ ‘প্ৰজ্ঞাজ্যোতি’। বিশেষ কাৰণবশতঃ কেবাজন লিখক-লেখিকাৰ লিখনি প্ৰকাশ কৰা সম্ভৱ হৈ নুঠিল, তাৰ বাবে সকলোৰে ওচৰত মই ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা মাগিলোঁ।

‘প্ৰজ্ঞাজ্যোতি’ সম্পাদনা কৰা কাৰ্যত পৰামৰ্শ, সহায়-সহযোগিতা আগবঢ়োৱা তথা অনুপ্ৰাণিত কৰা শ্ৰদ্ধাৰ গীতাঞ্জলি চৌধুৰী মেম, প্ৰজ্ঞাজ্যোতি তত্ত্বাৱধায়ক বৰ্ষিতা সৰকাৰ মেম, প্ৰবীণ চহৰীয়া ছাৰ, মৃত্যুঞ্জয় দাসগুপ্তা ছাৰ সকলোৰে পৰামৰ্শ, সহায়-সহযোগিতাৰ বাবে মই কৃতজ্ঞতা যাচিলোঁ। লগতে মোৰ সহপাঠী তথা প্ৰজ্ঞাজ্যোতিৰ সম্পাদনা সমিতিৰ সহঃ সম্পাদক এৰিকা গগৈ, প্ৰণামী, দেবযানী হালদাৰ, গীতাত্ৰী সকলোৰে সহায়-সহযোগিতাৰ অবিহনে প্ৰজ্ঞাজ্যোতিৰ পঞ্চবিশতিতম সংখ্যাৰ প্ৰকাশ সম্ভৱ হৈ নুঠিলহেঁতেন। তাৰ বাবে মই সকলোকে কৃতজ্ঞতা যাচিছোঁ। প্ৰজ্ঞাজ্যোতিত লেখনি আগবঢ়োৱা লেখক-লেখিকাসকললৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা যাচিলোঁ। এই ছেগতেই ‘প্ৰজ্ঞাজ্যোতি’ আলোচনীখন আটকধুনীয়াকৈ ছপাই দিয়াৰ বাবে ছপাশালৰ স্বত্বাধিকাৰী ও কৰ্মচাৰী সকলক মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

সদৌ শেষত West Guwahati College of Education ৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যত কামনা কৰি অজানিতে হোৱা ভুল-ত্ৰুটিৰ বাবে সকলোৰে ওচৰত মাৰ্জনা বিচাৰি সম্পাদকীয় একলমৰ ইতিবেখা টানিলোঁ।

জয় আই অসম।

জয়তু WGCE।

জয়তু প্ৰজ্ঞাজ্যোতি।

ধন্যবাদেৰে —

জীৱেশ চন্দ্ৰ বৰ
সম্পাদক, প্ৰজ্ঞাজ্যোতি

MESSAGE FROM THE DESK OF HEADBOY

The pride of every students and staff would be in his/her college. A college may reach heights of glory but without materials like college magazine, the outside world may not know of it. College Magazine reflects the identity of the educational institutions and is an integral part of the education system. It reflects the identity of the institutions through the writings of the students and teachers as well.

I am very happy that there is a dedicated team of staff and teacher trainees who have brought out our college magazine "PRAGYAJYOTI" of the academic year 2016-17.

I am very happy to see the amount of enthusiasm of eminent members of the college to contribute to the magazine. Not to be outdone our B.Ed teacher trainees and editors have devoted their precious time and plunged into creating powerful stories, heart warming poems, vivid drawings and informative articles. This shows the positive energy of faculty members and our B.Ed teacher trainees present in the college. I invite you to read and immerse yourself in the unfolding art and be excited.

Further, I wish our B.ed teacher trainees for a successful future ahead. I am sure that our WEST GUWAHATI COLLEGE OF EDUCATION will scale even greater heights in the years to come and serve many more in the society.

Anjani Kumar Rajak
Head Boy, WGCE

MESSAGE FROM THE HEAD GIRL

"All of us do not have equal talent but all of us have an equal opportunity to develop our talents," quoted by A. P. J. Abdul Kalam and this very quote is always heralded by our respected teachers and the literary soul, i.e., 'Pragyajyoti.'

Pragyajyoti, the college magazine is the platform for all the budding talents of our college to showcase their literary skills. Being the Head Girl of the college, I take the opportunity to extend my regards to all the personalities and editors for making the magazine a successful one. Alongwith the literary work, the magazine is the album of various co-curricular and informal activities that happened within this time span of two years.

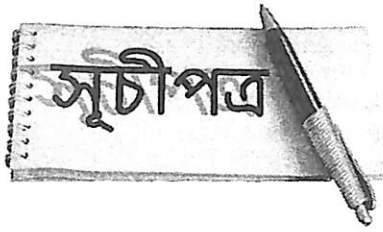
Now talking about my journey in this two years course, I render my gratitude to all my respected teachers who at each step have helped me with their resourceful knowledge and experience in facing the situations, be it even or odd. The college has made me strong enough to work under pressure and accomplish my goal.

I am even thankful to all my co-trainee friends for their cooperation, constant faith and belief in my work and activities taken for the college. I am also thankful to all who have helped me correcting my mistakes committed unknowingly.

Lastly, I extend my warm wishes for all my respected teachers, non-teaching staffs, all my dear friends and juniors for the coming future.

Education is the passport to the future; for tomorrow belongs to those who prepare for today, so "Shower the Amrit of Knowledge" in your life.

Anindita Majumdar
Head Girl, W G C E

ASSAMESE SECTION

ভাৰতৰ ভক্তি আন্দোলনৰ চমু পৰিচয়	১৩
অসমীয়া বৈষ্ণৱ সাহিত্যত সত্ৰ সংস্কৃতিৰ ভূমিকা	১৫
নীলা খামৰ চিঠি	১৬
ড° বাণীকান্ত কাকতিৰ সাহিত্যিক মূল্যায়ন	১৭
'ডাকৰ বচন'ত অসমীয়া জন-জীৱনৰ আভাস	১৯
অন্ধবিশ্বাস	২০
স্বপ্ন গাঁথা	২২
অসমীয়া লোক-সংস্কৃতিত লোক-চিকিৎসাৰ পৰম্পৰা	২৪
মামণি বয়ছম গোস্বামী আৰু 'মামৰে ধৰা তৰোৱাল' — এক আলোকপাঠ	২৬
তিৰা জনজাতিৰ খাদ্যসম্ভাৰ (মৰিগাঁও জিলা)	২৮
অসমৰ লোক-নাট্যানুষ্ঠান : এটি আলোচনা	২৯
মানৱ জীৱনৰ লগত সংগীতৰ সম্বন্ধ	৩০
ভাৰতীয় সংস্কৃত সাহিত্যত পঞ্চমহাকাব্যৰ গুৰুত্ব	৩১
বড়ো জনগোষ্ঠীৰ লোক সংস্কৃতি	৩২
"Practice Teaching" ৰ অভিজ্ঞতা	৩৩
ঐতিহ্যমণ্ডিত জোনবিল মেলা	৩৪
প্ৰেমহীন পৃথিৱীত — এক অতৃপ্ত আত্মাৰ চিঞৰ	৩৫
নাৰী সৱলীকৰণ	৩৮
সংস্কৃত ভাষাৰ উদ্ভৱ আৰু বিকাশ	৪১
বৰপেটাৰ দৌল উৎসৱ আৰু নাওঁখেলৰ পৰম্পৰা	৪২
ছাতিৰ ইতিবৃত্ত	৪৩
লক্ষেশ্বৰ মন্দিৰ আৰু উৎপত্তি সম্পৰ্কীয় ইতিবৃত্ত	৪৪
আহোম সাহিত্য-সংস্কৃতিত পদ্মনাথ গোস্বামীৰ অৱদান	৪৫
প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ অপ-প্ৰয়োগ	৪৬
শিশুৰ শিক্ষা গ্ৰহণত পিতৃ-মাতৃৰ ভূমিকা	৪৭
সময়	৪৮
বৃন্দাৱনী বস্ত্ৰ	৪৯
মিচিং জনগোষ্ঠীয় সমাজত বিহু উৎসৱ	৫০
উপলব্ধি	৫১
যোগ কি আৰু যোগৰ আৱশ্যকতা	৫২
লোক সংস্কৃতিবিদ ড° প্ৰবীণ চন্দ্ৰ দাস ছাৰৰ সৈতে এখণ্ডক	৫৪
বিশিষ্ট লেখক ড° নীলমোহন ৰায়ৰ সৈতে এটি সাক্ষাৎকাৰ	৫৭
বহুবংশৰ ভৌগোলিক তথ্য	৫৯
বড়ো জনজাতিৰ বিবাহ পৰ্ব	৬০
শিক্ষক, শিক্ষকতা আৰু মহানুভৱতা	৬১
নগ্ন হৃদয়	৬২
বাঘজৰী বিহীন মই	৬৩
তোমাৰ বাবে বৈ আছে	৬৪
সত্যতা	৬৪
চিৰ-যৌৱনা তুমি ...	৬৪
অনুভৱ, বুটা বহা ফুলৰ দৰে ...	৬৫
শৰৎ	৬৫
অনুভৱ	৬৬
শৰত	৬৬
হৃদয়	৬৬
জীৱনৰ কাৰণে জীয়াই থাকিব খোজা সেই মানুহজন ...	৬৭
পশ্চিম গুৱাহাটী বি.এড. কলেজ	৬৮
উন্মাদিনী মন্দাকিনী	৬৮
প্ৰিয় বন্ধু তোমালৈ	৬৯
বৈ যায় কোন নদী ... ?	৬৯
আশা	৬৯

বিনীতা বড়ো	১৩
গৌৰীস্মৃতা বৰঠাকুৰ	১৫
ৰাজশ্ৰী শৰ্মা	১৬
উৰ্মি দেৱী	১৭
গীতশ্ৰী বৰা	১৯
বৰ্ষা ফুকন	২০
মৌচুমী বৰগোঁহাই	২২
বিনীতা কলিতা	২৪
দুলেন ডেকা	২৬
দৰ্শনা ডেকা	২৮
দীপশিখা মিশ্ৰ	২৯
সম্পূৰ্ণা গোস্বামী	৩০
দিপ্তী গগৈ	৩১
গীতঞ্জলি বড়ো	৩২
ৰীতা বংপি	৩৩
ৰাজশ্ৰী বৰদলৈ	৩৪
বৰষা ৰাণী শৰ্মা	৩৫
নীলিমা হাজৰিকা	৩৮
জীৱেশ চন্দ্ৰ ৰয়	৪১
দীপশিখা মিশ্ৰ	৪২
অনামিকা গগৈ	৪৩
মামণি কলিতা	৪৪
দীপিকা গগৈ	৪৫
জয়শ্ৰী বুজৰবৰুৱা	৪৬
অৰ্ঘ্যা কলিতা	৪৭
লুকীমণি কলিতা	৪৮
মেঘালী ডেকা	৪৯
জোন দলে	৫০
আহানা ৰায়	৫১
ডেইজী ডেকা	৫২
মামনী কলিতা	৫৪
দীপশিখা মিশ্ৰ	৫৭
নৱনীতা শৰ্মা	৫৯
সান্ত্বনা পাঠক	৬০
জ্যোতিকা দাস	৬১
পাৰ্থ প্ৰতিম দত্ত	৬২
ৰূপম গগৈ	৬৩
পিংকু ভৰদ্বাজ	৬৩
দীপাষিতা শৰ্মা	৬৪
টুল টুল ৰাজবংশী	৬৪
দিপিকা গগৈ	৬৫
ডেউজী ভূঞা	৬৫
মেঘালী ডেকা	৬৬
অপ্সিতা তালুকদাৰ	৬৬
লক্ষ্মীহীৰা বৰা	৬৬
উপাসনা ৰাজবংশী	৬৭
জ্যোতিকা দাস	৬৮
গৌৰীস্মৃতা বৰঠাকুৰ	৬৮
বৰষা ৰাণী শৰ্মা	৬৯
জোন দলে	৬৯
ৰাজশ্ৰী বৰা	৬৯
Dr. Parijat Chakrabarty	৭০
Anindita Majumdar	৭৩
Nitumoni Boro	৭৪

INTERVIEW

ENGLISH SECTION

IN-SERVICE H R DEVELOPMENT IN N F RAILWAY	
New Women of 21st Century	
Role of Drama in Education	

Let's Talk	Debolina Brahmachari	95
Human Rights	Hanif Ali Talukdar	99
Socio-Economic Status in Char Areas of Dhubri District	Md. Mostafizur Rahman	98
Importance of cooking in B.Ed. Course	Wasima Rahman	99
Law-Legal Education and Society	Priyanka Talukdar	80
Orientation Programme	Ahana Ray	81
Some Facts of Science	Nilanjana Chutia	82
Friendship	Pallavi Acharjee	80
The Shadows of life	Ahana Ray	83
A New Student	Karishma Hazarika	88
I'll Fly High ...In the blue sky	Pooja Das	85
Nature	Niharika Gogoi	85
Ramanujan	Monashi Goswami	86
Why self defence should be taught in schools	Pronita K Biswas	89
The Dimasa : Society and Culture	Queen Choudhury	88
Srimanta Sankardev - Founder of Assamese Nation	Pompy Barman	85
Taslima Nasrin and Her Vision	Mafroza Choudhury	86
Nature Vs Technology	Debolina Brahmachari	91
Sri V. Venkata Rao Memorial 2017	Erica Gogoi	92
Vocational Aptitude of Secondary School Education	Garima Das	93
Amazing Facts	Julie Das	98
21st Century Education	Shibam Nath	95
Education System of US	Rekha Rani Deka	96
Humanity : The Religion Before Every Other	Nishal Bhattacharjee	99
Nothing in Everything?	Swapnali Borthakur	98
Dr. Bhupen Hazarika Setu ...Dhola Sadiya Bridge	Tanushree Paul	99
SANDEEP MAHESWARI One Inspiration for Million of People	Pallavi Acharjee	100
Importance of Education in Society	Aruna Das	101
A Tribute to A.P.J. Abdul Kalam	Monalisa Karigapsa	102
Experience of Practise Teaching in School	Mamoni Kalita	103
Dum Dum Digha Digha!!!	Pooja Das	108
Health And Physical Education	Pooja Biswas	105
Jagiroad, Asias largest dry fish market	Wasima Rahman	105
Shakespeare and his relevance to the Modern World	Niharika Gogoi	109
Role of Learning Outcomes in Teaching-Learning Process	Barsita Sarkar	104
Effects of Movies on Youth	Udita Das	109
Food Value in Cooking Competition	Khaidem Thoibi Devi	110
Thoughts by Dr. Hariprasad Sharma	Debolina Brahmachari	111
শিশু শ্রমিক: এক জ্বলন সমস্যা	সুশ্রী মনালিছা বরদলৈ	112
दूरियाँ	प्रणामी वर्मन	113
तेजपुर : एक ऐतिहासिक शहर	चैताली बिश्वास	118
महान व्यक्तियों के वाणी	संग्राहक - गीतांजली बड़ो	115
भारत के अमूल्य रत्न 'ड' ए.पि.जे. अब्दुल कलाम'	सूफिया खातुन	116
असम की संस्कृति	प्रणामी वर्मन	114
पण्डित दीनदयाल उपाध्याय	गीतांजली बड़ो	120
चुटकुले	संग्राहक - गीतांजली बड़ो	121
मुरझाया हुआ गुलाब	सुश्री मनालिछा बरदलै	122
भ्रष्ट नेता	राकेश कुमार सिंह	123
तुम्हारे डिपार्टमेन्ट के सामने	गीतांजली बड़ो	126
যুব প্রজন্মের উপর দূরদর্শনের প্রভাব	দেবযানী হালদার	128
স্বাধীনতার সত্তর বছরের কিছু চিন্তা ভাবনা	চিমি দত্ত	125
একটি ঝাড়ুর আত্মকাহিনী	অভিষেক দেব	125
বন্যার প্রকোপ	দেবযানী হালদার	126
सेवा	अपर्णा दास	126
कविगुरु रवीन्द्रनाथ ठाकुर	रमी पाल	126
মেঘ	দেবযানী হালদার	129
বন্ধু		129
আলু ও টেডস	অপর্ণা দাস	129
Report on Various Events		128
Name and Address of B. Ed. Trainees 2nd Year, 2016-18		131

HINDI SECTION

BENGALI SECTION

Editorial Board

Gitanjali Choudhury
Advisor

Barsita Sarkar
In-Charge, English

Mritunjoy Dasgupta
In-Charge, Hindi

Prabin Saharia
In-Charge, Assamese

Jibesh Ch. Roy
Editor

Gitashree Borah
Editor, Assamese

Erica Gogoi
Editor, English

Mafroza Choudhury
Editor, English

Debjani Halder
Editor, Bengali

Pranami Barman
Editor, Hindi

Pallavi Acharjee
Member

Anindita Mazumdar
Member

FACULTY MEMBERS OF THE WGCE

Gitanjali Choudhury

Dr Parijat Chakrabarty

Dipak Kalita

Barsita Sarkar

Prabin Saharia

Priyanki Barpujari

Mrityunjay Dasgupta

Nilima Hazarika

Ranjit Rabha

Biswabarna Dey

Papori Medhi

NON-TEACHING STAFF OF THE WGCE

Neetumoni Mahanta

Diganta Patowary

Anamika Das Kalita

Raju Deb

Khargeswar Kakati

Chandradhar Kakati

Thirteen Prof. V. Venkata Rao Memorial Lecture

Prof. Umesh Chandra Goswami Memorial Lecture

Release of 'Pragyajyoti', 24th issue

Participating in Quiz Competition

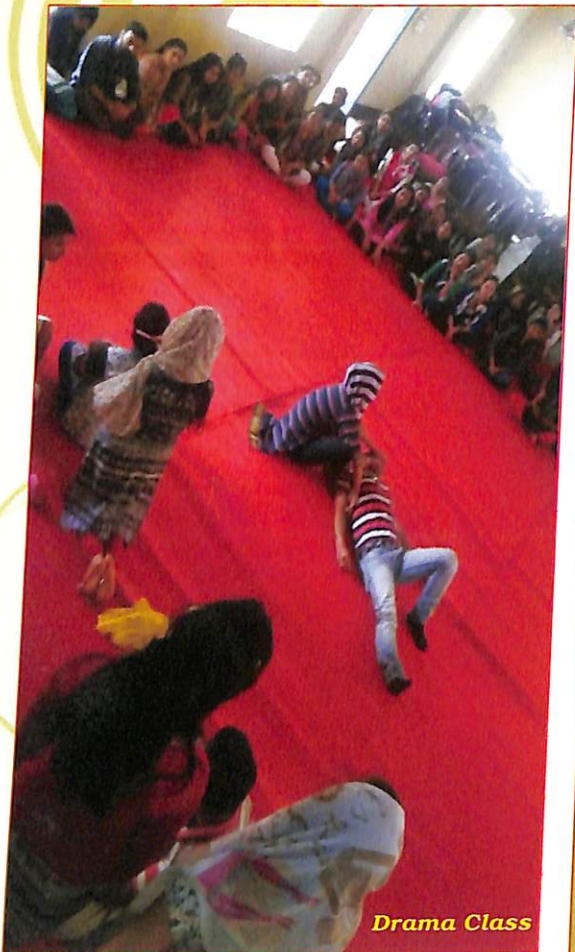
Yoga Workshop organise by WGCE at Art of Living campus

Corus singing by Students

Snap Shot in NAS Survey

Drama Class

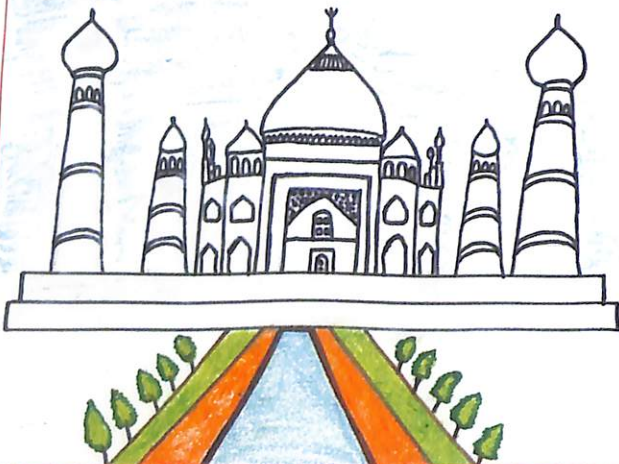

Cooking Competition

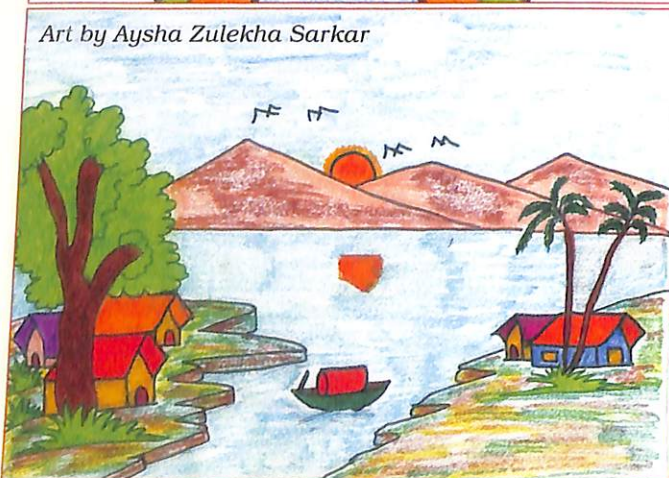

Celebrating AIDS Day

Art by Aysha Zulekha Sarkar

Art by Aysha Zulekha Sarkar

Best House 'Sankardev House'

Art by Queen Choudhury

ভাৰতৰ ভক্তি আন্দোলনৰ চমু পৰিচয়

বিনীতা বড়ো
বি. এড্., ২য় বাৰ্ষিক

কোৱা হৈছে যে ভক্তি শব্দটো ঈশ্বৰক সেৱা বা উপাসনা কৰা কাৰ্য্যৰ লগত জড়িত। ই মানুহৰ এক মনৰ অৱস্থা। সংস্কৃত 'ভজ্' ধাতুৰ পৰা ভক্তি শব্দটো নিস্পন্ন হৈছে। 'ভজ্' ধাতুৰ লগত 'ক্তিন্' প্ৰত্যয় যোগ হৈ ভক্তি হৈছে। 'ভজ্' মানে ভজনা কৰা। নাৰদীয় সূক্ত মতে ভক্তি হৈছে 'সা তশ্মিন্ পৰম্ প্ৰেমৰূপা (ঈশ্বৰৰ প্ৰতি প্ৰেম)। শাণ্ডিল্য ভক্তিসূক্তত আছে 'সা সৰনুৰক্তিৰীশ্বৰে' (ঈশ্বৰৰ প্ৰতি পৰম অনুৰক্তিয়েই ভক্তি)। বিশ্বাস কৰা হয় যে ভক্তিৰ দ্বাৰাহে ভগৱৎপ্ৰাপ্তি হয়। ঈশ্বৰ আৰু ভকতৰ মাজত সম্পৰ্ক স্থাপন কৰে ভক্তিয়ে। ঈশ্বৰপ্ৰাপ্তিৰ কাৰণে নেৰানেপেৰা ভক্তিৰ আৱশ্যক আছে বুলি শাস্ত্ৰ সমূহে কয়। স্তৰ অনুসৰি ভক্তিৰ ভাগ দুটা হৈছে ক্ৰমে - পৰা ভক্তি আৰু অপৰা ভক্তি। অপৰা ভক্তিক দুটা ভাগত ভাগ কৰা হৈছে। সেয়া হ'ল সগুণ ভক্তি আৰু নিগুণ ভক্তি। সগুণ ভক্তিক সাত্বিকী, ৰাজসী আৰু তামসী বুলি ভাগ কৰা বিপৰীতে নিগুণ ভক্তিক তেনে কোনো ভাগ কৰা নহয়। কাৰণ নিগুণ ভক্তিত কোনো কামনা বাসনা নাথাকে। ভাগৱতত শ্ৰৱণ, কীৰ্ত্তন, স্মৰণ, পাদসেৱ, অৰ্চন, বন্দন, দাস্য সখা আৰু আত্মনিবেদন নামৰ নৱধা ভক্তিৰ কথা উল্লেখ আছে।

ভাৰতীয় সমাজ জীৱনৰ বাবে 'ভক্তি আন্দোলন' হৈছে এক যুগান্তকাৰী জাগৰণ। তামিল প্ৰদেশত খৃঃ ষষ্ঠ শতিকাৰ পৰা নৱম শতিকাৰ মাজৰ কালছোৱাত সৰ্বপ্ৰথমে ভক্তি আন্দোলনৰ সূত্ৰপাত ঘটিছিল। এই সময়খিনিক ইতিহাসৰ পাতত ভক্তিকাল নামেৰে নামাকৰণ কৰা হৈছে। ইয়াৰ আগৰ সময়খিনি হৈছে বৌদ্ধ - জৈনকাল বা ভক্তি পূৰ্বকাল। ৬ষ্ঠ শতিকাৰ আগেয়ে দক্ষিণ ভাৰতত বৌদ্ধ আৰু জৈন ধৰ্মৰ ব্যাপক জনপ্ৰিয়তা আছিল বুলি কোৱা হয়। এই দুই ধৰ্মৰ প্ৰচাৰকসকলে হেনো বৈষ্ণৱ আৰু শৈৱ ধৰ্মক নিন্দা কৰিবলৈ অকণো কুণ্ঠাবোধ কৰা নাছিল। নিজ নিজ ধৰ্মৰ পালনীয় নিয়ম নীতিবোৰ জনসাধাৰণৰ ওপৰত জোৰকৈ জাপি দিবলৈ বিচৰা হৈছিল। সেই কাৰণে ব্ৰহ্মাৰ্চ্য আৰু ভীষ্মুক জীৱনৰ প্ৰতি মানুহৰ আগ্ৰহ বঢ়াৰ সলনি কমিলহে। আনহাতে জৈনধৰ্মৰ দিগম্বৰসকল উলঙ্গ আছিল। সৰ্বসাধাৰণে এনেবোৰ কাৰ্য দেখি শুনি বেয়া পাইছিল। সেয়ে বৌদ্ধ আৰু জৈন ধৰ্মত দীক্ষা ল'বলৈ কোনো লোক আগবাঢ়ি অহা নাছিল। যিসকলে জৈন ধৰ্ম নলৈ বৈষ্ণৱ ধৰ্ম ল'লে, সেইসকলক জৈন ধৰ্মাৱলম্বী সকলে অকৰ্থ্য নিৰ্যাতন চলাবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। ইফালে শাক্ত উপাসকসকলে উপাসনাৰ নামত মুক্তভাৱেই নৰ বলি দিয়াত উঠি পৰি

লাগিল। মানুহৰ মাংস নৈবৈদ্য হিচাপে আগবঢ়োৱাৰ দৰে ঘৃণনীয়, নিন্দনীয় আৰু ভয়াবহ কামত লিপ্ত হোৱা দেখি শাক্তপন্থীসকলক সৰ্বসাধাৰণ লোকে ভয় খালে। সৰ্বসাধাৰণ অত্যন্ত চিন্তিত হ'ল বিমূৰত পৰিল। মানুহবোৰে শাক্ত ধৰ্মক ঘিণ কৰিবলৈ ধৰিলে। এই সময়ছোৱাতেই আকৌ জাতি ভেদ প্ৰথাই প্ৰৱল ৰূপ ধাৰণ কৰিলে। উচ্চ-নীচৰ ভেদাভেদে সমাজখন নিশকটীয়া কৰি পেলাইছিল। উচ্চ জাতৰ লোকসকলৰ কাম কাজত নীলকুলৰ লোকসকল অপমানিত হ'ল। তেওঁলোকে মনত নিদাৰুণ আঘাত পালে। এনে এক বিশংখল আৰু অশান্ত সমাজক সঠিকভাৱে নেতৃত্ব দিবলৈ প্ৰয়োজন হ'ল কিছুমান সৎ নিকা ব্যক্তিৰ। সমাজখনত শাস্তিৰ বাণী বিলাবলৈ একাংশ লোক আগবাঢ়ি আহিল। যাক কোৱা হৈছে আলৱাৰ আৰু নয়নমাৰ বুলি। আলৱাৰসকল বৈষ্ণৱভক্ত আৰু নয়নমাৰসকল শৈৱ ভক্ত। আলৱাৰসকলক অৱতাৰী পুৰুষ বুলি বহুতে ক'ব খোজে।

আলৱাৰ শব্দটোৱে বাৰজন বৈষ্ণৱ ভক্তক বুজাইছে। তেওঁলোক হৈছে — পোয়গৈ আলৱাৰ, ভূতন্তালনাৰ, পেয়ালৱাৰ, তিৰুমলিসঙ্গ আলৱাৰ, নম্বালৱাৰ, মধুৰ কবিৱালৱাৰ, কুলশেখৰ আলৱাৰ, পেৰিৱালৱাৰ, আণ্ডালৱাৰ, তোণ্ডৰডীপোৰা আলৱাৰ তিৰুপ্ৰান আলৱাৰ আৰু তিৰুমঙ্গৈ আলৱাৰ। ইয়াৰ ভিতৰত পোয়গৈ আলৱাৰ, ভূতন্তালৱাৰ আৰু পেয়ালৱাৰক 'মুনিৱয়' নামেৰে জনা যায়। প্ৰথমগৰাকী আলৱাৰ অৰ্থাৎ পোয়গৈ আলৱাৰৰ সময় ধৰা হৈছে খৃঃ পূঃ ৪২০৩ আৰু শেষগৰাকী আলৱাৰ তিৰুমঙ্গৈ আলৱাৰৰ সময় খৃঃ পূঃ ২৭০৬। আলৱাৰসকলে ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ কাৰণে প্ৰায় চাৰি হাজাৰ গীত পদ ৰচনা কৰে। তেওঁলোকৰ এই গীত পদবোৰ আচাৰ্য মুনিনাথে সম্পাদনা কৰা 'নালায়িৰদিব্যপ্ৰবন্ধম' গ্ৰন্থত সন্নিৱিষ্ট হৈছে।

আলৱাৰ সকলৰ পিছত বৈষ্ণৱ ভক্তি ধৰ্মক বিস্তৃত ৰূপত প্ৰচাৰ-প্ৰসাৰৰ উদ্দেশ্যে বহুকেইগৰাকী ধৰ্মাচাৰ্যই নিজস্ব কিছুমান মত প্ৰতিষ্ঠা কৰে। তেওঁলোকৰ ভিতৰত প্ৰথমগৰাকী আছিল বিশ্ববিখ্যাত গুৰু শংকৰাচাৰ্য। অষ্টম শতিকাত দক্ষিণ ভাৰতত আবিৰ্ভাৱ হোৱা শংকৰাচাৰ্যই প্ৰতিষ্ঠা কৰে অদ্বৈতবাদী দৰ্শন। এই দৰ্শন মতে ব্ৰহ্ম সত্য, জগতখন মিছা। ব্ৰহ্ম এক আৰু চিৰসত্য। ব্ৰহ্মসূত্ৰ, উপনিষদ আৰু গীতাৰ তত্ত্বৰ আধাৰত তিনিখন ভাষ্য ৰচনা কৰে। শংকৰাচাৰ্য অদ্বৈতবাদৰ বিৰোধিতা কৰি ৰামানুজাচাৰ্যই বিশিষ্ট্যদ্বৈতবাদ নামেৰে এটা নতুন সিদ্ধান্ত প্ৰতিষ্ঠা কৰে।

তেওঁৰ মতে জীৱৰ উৎপত্তি যিহেতু ব্ৰহ্মাৰ পৰা হয়, সেয়ে জীৱ ব্ৰহ্মাৰ অংশ। তেওঁ শ্ৰীভাষ্য, গীতাভাষ্য, বেদান্তদীপ আদি গ্ৰন্থ ৰচনা কৰে। নিম্বাকাচাৰ্যই প্ৰতিষ্ঠা কৰে দ্বৈতদ্বৈতত্যাবাদ। তেওঁৰ দৰ্শন মতে ব্ৰহ্মা সগুণ আৰু নিগুণ দুয়োটাই। জীৱ আৰু জগতৰ মাজত আছে এক অভিন্ন সম্পৰ্ক। মাধৱাচাৰ্যই প্ৰতিষ্ঠা কৰে দ্বৈতত্যাবাদ। তেওঁৰ মতে ব্ৰহ্মা আৰু জীৱৰ মাজত কোনো সম্পৰ্ক নাই। শ্ৰীবল্লাভাচাৰ্যই প্ৰতিষ্ঠা কৰে শুদ্ধদ্বৈতত্যাবাদ।

ভাৰতৰ ভক্তি আন্দোলনৰ এক চমু পৰিচয় :

প্ৰচাৰৰ উদ্দেশ্যে বেদান্ত সূত্ৰ ভাষ্য ৰচনা কৰে। তেওঁৰ মতে ব্ৰহ্মা, জীৱ, জগত সকলো সত্য। ইফালে মহাৰাষ্ট্ৰত সন্ত জ্ঞানেশ্বৰ, নামদেৱ, তুকাৰাম, একনাথ আদি কাণ্ডাৰী সকলে ভক্তি আন্দোলনক বেছি সৰল আৰু জনপ্ৰিয় কৰি তুলিছিল। ঠিক ত্ৰয়োদশ শতিকাৰ আৰম্ভণিৰ লগে লগে দক্ষিণ ভাৰতৰ পৰা ভক্তি আন্দোলনে উত্তৰ ভাৰতলৈ গতি কৰিলে। ৰামচন্দ্ৰৰ উপাসক ৰমানন্দই এই বলয়ত ভক্তি আন্দোলনৰ গুৰি ধৰিলে। তেওঁৰেই প্ৰকৃতৰ্থত ভক্তি আন্দোলনক গণতান্ত্ৰিক কৰি তোলে। ৰামনন্দৰ

প্ৰচাৰিত ধৰ্মৰ ধাৰাতো পিছত কবীৰদাস আৰু তুলসীদাসৰ হাতত ক্ৰমে নিগুণ আৰু সগুণ নামেৰে দুটা ভাগত বিভক্ত হ'ল। তুলসীদাস ৰচিত ৰামচৰিত মানস ভাৰতীয় সাহিত্যৰ এক মহামূল্যবান সম্পদ। এইখিনি সময়তে আবিৰ্ভাৱ হয় গুৰুজ্ঞানকৰ। তেওঁ ইছলাম বা হিন্দু কোনো ধৰ্মকে ঘৃণা কৰা নাছিল। জাতিভেদ প্ৰথাৰ বিৰোধ কৰিছিল। দুয়োটা ধৰ্মৰ দৰ্শনৰ সংমিশ্ৰিত তেওঁ শিখ নামেৰে এটা নতুন ধৰ্ম প্ৰৱৰ্ত্তন কৰে। এই দৰে মীৰাবাই, সুৰদাস, শ্ৰীচৈতন্যদেৱ, শ্ৰীধৰস্বামী, বিষ্ণুস্বামী আদিয়ে ভক্তি আন্দোলনৰ প্ৰচাৰ প্ৰসাৰত ব্যাপক অৰিহণা আগবঢ়ালে। অসমত ভক্তি আন্দোলনৰ গুৰি ধৰিলে মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে। তেওঁ নৱবৈষ্ণৱ ধৰ্ম প্ৰচাৰেৰে অসমত নাম ধৰ্মৰ ভক্তিৰ বীজ সিঁচি দিলে। মূৰ্তি পূজা, যাগ যজ্ঞ তন্ত্ৰ মন্ত্ৰ আদিৰ বিৰোধ কৰিলে। এক ঈশ্বৰক (কৃষ্ণক) উপাসনা কৰাৰ বাবে নাম ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰে। তেওঁ দি গ'ল অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য, সমাজ-সংস্কৃতিলৈ এক কালজয়ী অৱদান। বৰ অসমখনক তেওঁ সাংস্কৃতিকভাৱে একেলগ কৰি ভাতৃত্ববোধৰ এক বিৰল নিদৰ্শন আগবঢ়ালে।

প্ৰসঙ্গ গ্ৰন্থ :

- ১। বিমল মজুমদাৰ : ভক্তি সাহিত্য
- ২। D. C. Sarkar : Early History of Vaishnavism in Cultural Heritage of India.

অসমীয়া বৈষ্ণৱ সাহিত্যত সত্ৰ সংস্কৃতিৰ ভূমিকা

গৌৰীস্মৃতা বৰঠাকুৰ
বি. এড, ২য় বৰ্ষ

অসমত নৱ-বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ গুৰি ধৰোঁতা আৰু পথ-প্ৰদৰ্শক মহাপুৰুষ শংকৰদেৱ। শংকৰদেৱে ভাৰতৰ বহু তীৰ্থস্থান চাই তাক বিভিন্ন বৈষ্ণৱ মতবাদ অধ্যয়ন কৰি দেশৰ উপযোগীকৈ অসমত নৱ-বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ বীজ ৰোপন কৰিলে, বহু দেৱ-দেৱীৰ পূজা বা বলি বিধান আৰ্তঁবাই একশৰণ নামধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰিলে। এই ধৰ্মৰ গুৰিতেই হ'ল - 'নাম', 'দেউ', 'গুৰু', 'ভকত'। এই ধৰ্মক অসমত মহাপুৰুষীয়া ধৰ্মও বোলা হয়। বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ মূলতত্ত্ব নানা শাস্ত্ৰ বিশেষকৈ শ্ৰীমদ্ভাগৱত-পুৰাণৰপৰা গ্ৰহণ কৰা বাবে

এই ধৰ্মটো ভাগৱতী ধৰ্ম বুলিও জনা যায়। শংকৰদেৱ আৰু অন্যান্য বৈষ্ণৱ কবিৰ গ্ৰন্থ তথা বৈষ্ণৱ সাহিত্যৰ উদ্দেশ্য আছিল - সাহিত্যিক বাহন স্বৰূপে লৈ জন সমাজত বৈষ্ণৱ ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰা। সাহিত্য ৰস দান কৰি জনসাধাৰণৰ মন আকৃষ্ট কৰাটো তেওঁলোকৰ মুখ্য উদ্দেশ্য নাছিল যদিও গ্ৰন্থসমূহ কিন্তু সাহিত্যিক গুণ বিৰজিত নহয়। এই বৈষ্ণৱ যুগৰ সাহিত্যৰ বিষয়বস্তু আহৰণ কৰা হৈছিল প্ৰধানকৈ পুৰাণ উপ-পুৰাণৰ পৰা। বৈষ্ণৱ সাহিত্যসমূহত আছে বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ মহিমা প্ৰচাৰক পৌৰাণিক কাহিনীৰ অভিনৱ ৰূপ, বিচিত্ৰ প্ৰকাশভংগী আৰু কবিৰ হিয়াতলি ভেদি ওলোৱা ভক্তিৰসৰ স্বচ্ছ নিজৰা। ধৰ্মীয় ভাৱটোৱে গোটেই বৈষ্ণৱ সাহিত্য আৰু তাৰ বিষয়বস্তুক এক অভিজাত্য প্ৰদান কৰিছে। সেইহে বৈষ্ণৱ সাহিত্য আৰু তাৰ বিষয়বস্তুক সকলোৱে শ্ৰদ্ধাৰ চকুৰে চায়। বৈষ্ণৱ সাহিত্যব আন এক বৈশিষ্ট্য হ'ল - সাৰ্বজনীনতা। বৈষ্ণৱ সাহিত্য আভিজাত্যৰ চাৰিবেৰৰ পৰা মুক্ত হৈ ৰজা-প্ৰজা সকলোৰে মাজত প্ৰচাৰিত আৰু সমাদৃত হ'ল। সাহিত্যই বিভিন্ন দিশত পৰিপূৰ্ণতা লাভ কৰিবলৈ সুবিধা পালে। বৈষ্ণৱ সাহিত্যৰ ভাগসমূহ হৈছে - কাব্য, নাটক, গীত আৰু ভটিমা, গদ্য, চৰিত-পুথি। মুঠতে বৈষ্ণৱ যুগটো অসমীয়া সাহিত্যৰ এক সোণালী যুগ।

মহাপুৰুষ শংকৰদেৱ প্ৰগতিত নৱ-বৈষ্ণৱ আন্দোলনৰ ফলত সৃষ্টি হোৱা ধৰ্মীয় অনুষ্ঠান হ'ল সত্ৰ। নামঘৰৰ দৰেই এই অনুষ্ঠানেও অসমীয়া সামাজিক জীৱনৰ ধৰ্মীয়, সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক এই কেউদিশতে

প্ৰায় ষোড়শ শতাব্দীৰ পৰা প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰি আহিছে। সত্ৰই অসমীয়া সমাজৰ ওপৰত এক সুগভীৰ প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰি আহিছে। মূলতে সত্ৰ শব্দটোৱে যজ্ঞ বুজাইছিল। কিন্তু নৱ-বৈষ্ণৱ আন্দোলনৰ যুগত সত্ৰ শব্দই মূল অৰ্থ হেৰুৱাই ধৰ্মীয় চৰ্চা বা আলোচনাৰ কাৰণে হোৱা ভক্তৰ সমাবেশ বা দৈনিক ভাগৱত পাঠৰ বৈঠক বা অধিবেশনৰ অৰ্থতহে ব্যৱহৃত হ'বলৈ ধৰিলে। নৱ-বৈষ্ণৱ আন্দোলনৰ আগভাগত সত্ৰ শব্দটো কিছু শিথিল ভাৱেহে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল আৰু সেই সময়ত সত্ৰ অনুষ্ঠানটোও সু-সংগঠিত হৈ উঠা নাছিল। কিন্তু পৰৱৰ্তী কালত ক্ৰমাগত দামোদৰদেৱ, মাধৱদেৱ, বংশীগোপালৰ যত্নত সত্ৰ অনুষ্ঠানটোও সু-সংগঠিত হৈ উঠিল আৰু এই অনুষ্ঠানৰ অৰ্থ আৰু কাৰ্যপ্ৰণালীও স্পষ্ট আৰু সুনিৰ্দিষ্ট হৈ আহিল। নৱ-বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ ক্ৰমবিকাশ, প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰৰ লগে লগে বিভিন্ন পদাধিকাৰী আৰু বিভিন্ন কাৰ্য প্ৰণালীৰে অসমত অলেখ সত্ৰ আবিৰ্ভাৱ হ'ল। সত্ৰ সমূহৰ ভিতৰত বৰদোৱা, কোচবিহাৰ, ব্যাসকুচি, কুৰুবাৰাৰী, দক্ষিণপাট, কমলাবাৰী, আউনীআটি, গড়মূৰ আদিৰ উপৰিও বৰেপটা, পাটবাউসি, গণকুছী মধুপুৰ উল্লেখযোগ্য। এই সত্ৰসমূহক কেইটামান পক্ষত ভাগ কৰিব পাৰি। সেইকেইটা হৈছে — (১) অধিকাৰ বা সত্ৰীয়া (২) ডেকা অধিকাৰ (৩) ভকত অৰ্থাৎ সত্ৰৰ চৌহদত বাস কৰা বিষয়ববীয়া ভকত আৰু শিষ্য অৰ্থাৎ গাৰ্হস্থ্য জীৱন যাপন কৰি গাঁৱত বাস কৰা সাধাৰণ ভকত বা শিষ্য। আমি প্ৰধানকৈ দুই প্ৰকাৰৰ সত্ৰ দেখিবলৈ পাওঁ - উদাসীন

সত্ৰ, য'ত অধিকাৰ, ডেকা অধিকাৰ আৰু সত্ৰৰ চৌহদত বাস কৰা বিষয়ববীয়া ভকতসকলে ব্ৰহ্মাচৰ্য্য অৱলম্বনকৰি অবিবাহিতভাৱে উদাসীন জীৱন যাপন কৰে। দ্বিতীয় প্ৰকাৰৰ সত্ৰৰ অধিকাৰ, ডেকা অধিকাৰ আৰু বিষয়ববীয়া ভকতসকলে বিবাহিত জীৱন যাপন কৰে। গঠন প্ৰণালীৰ ফালৰপৰা সত্ৰৰ তিনিটা প্ৰধান অংশ আছে — নামঘৰ, মণিকূট আৰু চাৰিমাহী।

সত্ৰৰ প্ৰধান কাম ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰা আৰু শিষ্যক ধৰ্মত শৰণ লগোৱা। সত্ৰৰ ভিতৰত বা বাহিৰত গাঁও অঞ্চলত বাস কৰা শিষ্যসকলৰ ধৰ্মীয় আচৰণ আৰু নৈতিক চৰিত্ৰৰ ওপৰত সত্ৰই সতৰ্ক দৃষ্টি ৰাখে আৰু তেওঁলোকৰ নৈতিক চৰিত্ৰৰ উন্নতি সাধন আৰু ধৰ্মীয় আৰু ভক্তিপ্ৰৱণ মনোভাৱ জগাই তুলিবৰ কাৰণে চেষ্টা কৰে। সামাজিক, ধৰ্মীয়, নৈতিক আৰু সত্ৰীয়া কৰ্তৃপক্ষই উৰ্দ্ধতন কৰ্তৃপক্ষ। নৃত্য, গীত, ভাওনা, গায়ন-বায়ন, ৰাগ-ৰাগিনী, তাল-মান-লয়, চাপৰ আদি ক্ষেত্ৰত গাঁওৰ শিষ্য সকলে সত্ৰকেই

প্ৰণাণ্য হিচাপে গ্ৰহণ কৰে। সত্ৰবোৰে আদিতে ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ অনুষ্ঠান হ'লেও পিছলৈ ই শিক্ষা আৰু সাহিত্য চৰ্চাৰ কেন্দ্ৰ হৈ উঠিল। প্ৰধান সত্ৰসমূহত টোল বা চতুস্পাঠী আছিল আৰু তাত ছাত্ৰক পঢ়াবৰ কাৰণে কাব্য, মীমাংসা, ব্যাকৰণ, দৰ্শন, স্মৃতি আদি বিষয়ত ব্যুৎপত্তি আৰু খ্যাতি লাভ কৰা পণ্ডিত ৰখা হৈছিল। সত্ৰত থকা টোল বা চতুস্পাঠীবোৰলৈ অসমৰ বিভিন্ন অঞ্চলৰ পৰা ছাত্ৰ আহিছিল। সত্ৰ অনুষ্ঠানসমূহ নৃত্য-গীত, বাদ্য, চিত্ৰবিদ্যা, বেত-বাঁহ-কাঠৰ শিল্প কৰ্ম আদি চৰ্চাৰ প্ৰধান কেন্দ্ৰ। নৃত্য-গীত-বাদ্য ক্ষেত্ৰত নৱ বৈষ্ণৱ আন্দোলনে এটা সত্ৰীয়া সম্প্ৰদায় সৃষ্টি কৰি থৈ গৈছে। সত্ৰসমূহ অসমীয়া সাহিত্য চৰ্চাৰো প্ৰধান কেন্দ্ৰ হৈ পৰিছে। সত্ৰৰ যোগেদি অনুদিত হোৱা অজস্ৰ গীত, নাট, কাব্য চৰিত্ৰ পুথিয়ে অসমীয়া সাহিত্য ভঁৰাল চহকী কৰি তুলিছে। এতিয়াও নতুন সত্ৰাধিকাৰ হ'লেই নতুন গীত-পদ, নাটক ৰচনা পৰম্পৰা সত্ৰত চলি আছে।

◆◆◆

নীলা খামৰ চিঠি

ৰাজশ্ৰী শৰ্মা
বি. এড্., ২য় বৰ্ষ

মৰমৰ

তোমাৰ মৰমৰ আকুলতাৰ মাজতেই মোৰ সকলোৰ স্বপ্ন। মোৰ অনুভূতী মনৰ এটি মিঠা সুৰ তুমি। এতিয়া যেন প্ৰতি পল এই সুৰতেই আৱদ্ধ। আবেগবোৰ লাহে লাহে থুপ খাই মোক তোমাৰ হ'বলৈ বাধ্য কৰালে। মোৰ সপোনৰ কাৰেঙৰ এটি নীৰৱ অন্বেষণ তুমি আৰু তোমাৰ সকলো।

মোৰ সপোনৰ সেউজীয়াত

তুমি হৈ উঠা এটি

জোনাকী স্বপ্ন ...

নীৰৱে মাথো নীৰৱে

মৰমৰ পাপৰি চটিয়াই

জীপাল কৰি ৰাখিম তোমাক চিৰদিন, চিৰজীৱন।

যেতিয়া তোমাৰ প্ৰেমত নিজকে মতলীয়া কৰিছিলো তেতিয়া সন্মুখৰ সকলোবোৰ সেউজীয়া হৈ পৰিছিল। এটি মিঠা গুণগুণনিয়ে মোৰ কণ্ঠত সুৰ তুলিছিল। চিঞৰি চিঞৰি সকলোকে ক'বলৈ মন গৈছিল প্ৰাপ্তিৰ সেই সুখৰ বতৰা।

বৰ্ষাৰ এটি স্নিগ্ধ পুৰাৰ হেঙুলীয়া ৰ'দালী হৈ তুমিয়েইতো মোৰ অন্ধকাৰ জীৱন পোহৰাই তুলিলা। নানা ৰঙী সপোনৰ কাৰেঙৰ তুমিয়েই

সাজিবলৈ শিকিলা। এতিয়া তোমাৰ মৰমেই মোৰ অস্তিত্ব, মোৰ সপোন।

কোনেও নেদেখাকৈ গোপনে

সন্ধিয়াৰ জুৰ মলয়াজাকে

কাণে কাণে কলেহি মোক ...

তোমাৰ আকলুৱা মনৰ

মাজত থকা মই নামৰ

মিঠা সপোনটিৰ বতৰা ...

আবেগ বিহুল মোৰ দুচকু

তোমাক পোৱাৰ অদম্য হেপাহত।

জোনাক গলা নীৰৱ সন্ধিয়াবোৰত মই তোমাৰ সান্নিধ্য বিচাৰো।

সপোনৰঙী দুচকুত ভাহি উঠে তোমাৰ মৰমলগা কোমল মুখখনি। হেঁপাহ পলুৱাই কথা পাতিবলৈ মন যায় - তোমাৰ দুচকুত দুচকু থৈ। হাতত হাত থৈ আগুৱাই যাব বিচাৰো মোৰ সমস্ত জীৱন। প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ মই তোমাৰ ওচৰত ভালপোৱাৰ আৱৰণেৰে আৱৰি ৰাখিম তোমাৰ সমস্ত জীৱন। আমাৰ মৰমৰ নেদেখা সীমানাৰ মাজত আজীৱন থাকিবা মোৰ উশাহৰ কোণত।

— তোমাৰ
অশ্ৰুৰেণা

ড° বাণীকান্ত কাকতিৰ সাহিত্যিক মূল্যায়ন

উৰ্মি দেৱী

বি. এড, ২য় বৰ্ষ

ড° বাণীকান্ত কাকতিৰ (১৮৯৪-১৯৫৮) প্ৰতিভা আৰু কৰ্মবহুমুখী, ভাষাৰ গৱেষণাৰ পৰা তাত্ত্বিক সমালোচনালৈ বাণীকান্ত কাকতিৰ বিশেষমণ্ডিত প্ৰজ্ঞাসত্ত্বা মনকৰিবলগীয়া জ্ঞানতপস্বী এইজনা মহান পুৰুষৰ অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ প্ৰতি থকা সমৰ্পণ আৰু পৰিনিষ্ঠাই তেওঁক ভাষাতত্ত্ব, ধৰ্মতত্ত্ব, সংস্কৃতিতত্ত্ব তথা সাহিত্য-সমালোচনাৰ তত্ত্বগধুৰ আলোচক হিচাপে প্ৰতিষ্ঠা কৰিছে। বেজবৰুৱাৰ পাছত সমালোচক হিচাপে শ্ৰেষ্ঠতাৰ দাবী কৰিব পাৰে ড° বাণীকান্ত কাকতিয়ে। দৰাচলতে ক'বলৈ গ'লে আধুনিক যুগৰ এৱেই এই পৰ্য্যন্ত সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ সমালোচক। ধৰ্ম আৰু সাহিত্য সম্পৰ্কে লিখা সমালোচনামূলক প্ৰৱন্ধসমূহত কাকতিৰ পাণ্ডিত্য, মননশীলতা আৰু বিষয়বস্তুৰ গভীৰতাললৈ সোমাব পৰা ক্ষমতা প্ৰকাশ পাইছে। (শৰ্মা, সত্যেন্দ্ৰনাথঃ অসমীয়া সাহিত্যৰ সমীক্ষাত্মক ইতিবৃত্ত, পৃ. ৩৮৩)।

অসমীয়া আৰু ইংৰাজী উভয় ভাষাৰে সাহিত্য ৰচনা কৰা বাণীকান্ত কাকতিৰ সাহিত্যসমূহক আলোচনাৰ সুবিধাৰ্থে এনেদৰে ভাগ কৰিব পাৰি—

ক) ভাষাৰ গৱেষণামূলক পুথি :
Assamese, its formation and development (১৯৩৫)।

খ) সাহিত্য সমালোচনা বিষয়ক : পুৰণি অসমীয়া সাহিত্য (১৯৪০),
নতুন অসমীয়া সাহিত্য (১৯৯১)।

গ) সমাজ বিষয়ক পুথি : কলিতা জাতিৰ ইতিবৃত্ত (১৯৪৩)।

ঘ) জীৱনী বিষয়ক পুথি : Life and teaching of Sankardev
(১৯২৩)।

ঙ) ধৰ্মবিষয়ক পুথি : The mother Goddess Kamakhya
(১৯৪৮) পুৰণি কামৰূপৰ ধৰ্মৰ ধাৰা (১৯৫৫)

চ) শিশু সাহিত্য : পখিলা (১৯৫১)

ছ) সাহিত্য আৰু প্ৰেম বিষয়ক : সাহিত্য আৰু প্ৰেম।

বাণীকান্ত কাকতিৰ এক বিশেষ কৃতিত্ব হ'ল তেওঁৰ অসমীয়া ভাষাৰ প্ৰথম গৱেষক (ইয়াৰোপৰি তেওঁ প্ৰথম অসমীয়া গৱেষকো)। বাণীকান্ত কাকতিয়ে 'Assamese: its formation and development' নামৰ গৱেষণা গ্ৰন্থখনৰ বাবে ১৯৩৫ চনত কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা ডক্টৰেট উপাধি লাভ কৰে। গ্ৰন্থখনি ১৯৪১ চনৰ মাৰ্চ মাহত অসম চৰকাৰৰ বুৰঞ্জী আৰু পুৰাতত্ত্ব বিভাগে প্ৰকাশ কৰি উলিয়ায়। কাকতিৰ এই প্ৰচেষ্টা এটা আধুনিক ভাৰতীয় ভাষাৰ ওপৰত প্ৰকাশ পোৱা চতুৰ্থ প্ৰণালীবদ্ধ অধ্যয়ন। ইয়াৰ পূৰ্বে ড° জুলে ব্ৰখৰ 'লা ফৰমেচন দি লং লেংগুৰা মাৰাঠী' (১৯২০), ড° সুনীতি কুমাৰ চেটাৰ্জীৰ 'অ'বিজিন এণ্ড ডেভলপমেণ্ট অৱ দি বেংগলী লেংগুৱেজ' (১৯২৬) আৰু ড° বাবুৰাম চাক্সেনাৰ 'ইভলিউচন অৱ আৱধী' (১৯৩৭) প্ৰকাশ পায়। (অধ্যাপক ড° বাণীকান্ত কাকতি, পৃ. ১০)

গৱেষণা গ্ৰন্থখনৰ বিষয় বস্তুত অসমীয়া ভাষা আৰু সাহিত্যৰ চমু বুৰঞ্জী, অসম নামৰ ব্যুৎপত্তি, আন আন মাগধী ভাষাৰ লগত অসমীয়া ভাষাৰ সম্পৰ্ক, অসমীয়া ভাষাৰ উপভাষা, অসমীয়া ভাষাত আৰ্যভিন্ন

উপাদান, অসমীয়া শব্দভাণ্ডাৰ, ধ্বনিতত্ত্ব, ৰূপতত্ত্বৰ বিস্তৃত বিশ্লেষণ দাঙি ধৰিছে।

আধুনিক সমালোচনা সাহিত্যত বাণীকান্ত কাকতিৰ এক বিশেষ স্থান দেখিবলৈ পোৱা যায়। নিৰ্মোহ, নিৰপেক্ষ, বুদ্ধিনিষ্ঠ সমালোচনাৰ প্ৰতিভা বাণীকান্ত কাকতিয়ে অসমীয়া সমালোচনাকো উত্তৰণ ঘটাবলৈ সক্ষম হৈছে। অসমীয়া সৃষ্টিধৰ্মী সাহিত্য কৰ্মৰ পূৰ্ণাংগ আলোচনা আৰম্ভ হয় বাণীকান্ত কাকতিৰ হাতত। সমালোচকৰ কাৰণে যিকেইটা বিশিষ্ট গুণ অপৰিহাৰ্য বুলি ধৰা হয়, সেইকেইটা কাকতিয়ে আয়ত্ত কৰিব লৈছিল। যথাসম্ভৱ

নিৰপেক্ষতা, তাত্ত্বিক আদৰ্শৰ প্ৰতি সজাগতা, অধ্যয়নপুষ্ঠতা, যুক্তি, তুলনা আৰু বিশ্লেষণ প্ৰৱণতা, মননশীলতা, স্পষ্টতা আৰু সংযমশীলতা কাকতিৰ সমালোচনামূলক ৰচনাতোই পোনপ্ৰথমে লক্ষ্য কৰা যায়। প্ৰাচ্য আৰু পাশ্চাত্য সাহিত্যৰ গভীৰ অধ্যয়নে তেওঁৰ মানসিক দিগন্তৰ প্ৰসাৰণত সহায় কৰিছিল। (ভৰালী, শৈলেনঃ বাণীকান্ত কাকতিৰ পৰা ভবেন বৰুৱালৈ, পৃ. ৯)।

বাণীকান্ত কাকতিৰ কেইটামান উল্লেখযোগ্য সমালোচনাত্মক প্ৰৱন্ধৰ নাম এনেধৰণৰ — কাণখোৱা, নামঘোষা, বধকাব্য, শ্ৰীৰাধা চৰিত, পৰকীয়া ভাৰ, বৰগীত, শংকৰদেৱৰ আধ্যাত্মিক দান, কেতেকী, ফুলৰ শৰাই, বেজবৰুৱা, দহিকতৰা, কথা-কবিতা, জাতীয় চৈতন্য ইত্যাদি। ইংৰাজী-গ্ৰীক-সংস্কৃত সাহিত্যৰ গভীৰ অধ্যয়নৰ দ্বাৰা পুষ্ট বাণীকান্ত কাকতিৰ তীক্ষ্ণধীসম্পন্ন আৰু বিশ্লেষণশীল মন আধুনিক সমালোচনাৰ বাবে অতি উপযোগী আছিল। ছাত্ৰ অৱস্থাতে লিখা ‘সাহিত্য কৰুণ ৰস’ প্ৰৱন্ধই তেওঁৰ সুদূৰ প্ৰসাৰী জ্ঞান আৰু দৃষ্টিৰ প্ৰথম প্ৰমাণ দিয়ে। (নেওগ, মহেশ্বৰ : অসমীয়া সাহিত্যৰ ৰূপৰেখা, পৃ. - ৩১৫) বাণীকান্ত কাকতিৰ ‘বৰগীত’ শীৰ্ষক প্ৰৱন্ধটি এটি অতি উচ্চাৰণৰ প্ৰৱন্ধ হিচাপে স্বয়ং লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ নিচিনা বৈষ্ণৱ পণ্ডিতেও তাক প্ৰশংসা কৰিছে। বৰগীতবোৰক তেওঁ নামকৰণ কৰিছিল ‘Noble numbers’ বুলি, তেওঁ লিখিছে, বৰগীতবোৰ ওখ নৈতিক আৰু আধ্যাত্মিক ভাৱৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত। সেই কাৰণেই সেইবোৰক বৰগীত বোলা হয়। ইংৰাজ কবি হেৰিকে (Herrick) কেতবোৰ আধ্যাত্মিক ভাৱৰ কবিতা ৰচনা কৰি সেইবোৰৰ নাম দিছিল ‘Noble numbers’, আমাৰ সাহিত্যতো বৰগীতবোৰ ‘Noble numbers’ (বাণীকান্ত চয়নিকা, পৃ. ১০১)।

লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ অৱদান অৰ্থাৎ অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ প্ৰতি বেজবৰুৱাৰ যি ঐকান্তিক-আন্তৰিক অৱদান তাক প্ৰথমবাৰলৈ বাণীকান্ত কাকতিয়ে প্ৰণালীবদ্ধ বিচাৰ-বিশ্লেষণ আগবঢ়ায়। বেজবৰুৱাৰ ভাষা, গদ্যশৈলী তথা তেওঁৰ প্ৰভাৱ সন্দৰ্ভত ড° কাকতিয়ে উল্লেখ কৰা এটি মন্তব্য প্ৰাধান্যযোগ্য ‘অসমত নিজক বাদ নিদিয়াকৈ সকলো উৎসাহী অসমীয়া লেখকক ক’ব খোজোঁ, বেজবৰুৱাৰ ৰচনা পদ্ধতিৰ প্ৰতি সবিশেষ মন নিদিয়াকৈ অসমীয়া লেখিবলৈ যোৱাটো ভাষাৰ প্ৰতি অবিচাৰ কৰা।’

বাণীকান্ত কাকতিয়ে আৱাহান, জয়ন্তী আদি আলোচনীৰ পাতত প্ৰাচ্য-পাশ্চাত্যৰ ইতিহাস, সমাজ-জীৱন, লোক-কথা, পুৰাণ আদিত বৰ্ণিত

প্ৰেম-কাহিনী কিছুমানৰ আধাৰত সাহিত্য আৰু প্ৰেম বিষয়ক ভালেমান গধুৰ প্ৰৱন্ধ লিখিছিল। পৰৱৰ্তী সময়ত ১৯৪৮ চনত ড° বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱাৰ প্ৰচেষ্টাত সেইবোৰ একত্ৰিত কৰি নাম দিয়া হয় ‘সাহিত্য আৰু প্ৰেম’। ‘সাহিত্য আৰু প্ৰেমত’ প্ৰেমৰ স্বৰূপ, প্ৰেমৰ বৈচিত্ৰ্যৰ মনোমোহা আৰু প্ৰাঞ্জল বৰ্ণনা পোৱা যায়। বিশাদৃত, ভাৱবীয়াৰ ভেশত প্ৰেমিক, নাৰী হৃদয়, সৌন্দৰ্যৰ প্ৰতাৰণা, কবিৰ অহৈতুকী প্ৰীতি আৰু পণ্ডিতৰ ভূমাস্পৃহা এইকেইটা পুথিখনত সন্নিবিষ্ট প্ৰৱন্ধ। পুথিখনৰ ‘নাৰীহৃদয়’ নামৰ প্ৰৱন্ধটিয়ে নাৰীৰ হৃদয়ৰ এখন ব্যতিক্ৰম, সুন্দৰ মননশীল বৰ্ণনা আগবঢ়াইছে। ‘নাৰী-হৃদয়’ শীৰ্ষক প্ৰৱন্ধটিত ড° কাকতিয়ে দুজন ‘দুৰ্লভ প্ৰকৃতিৰ মানুহৰ পক্ষে’, ‘তেজ-মণ্ডহৰ খস্কেকীয়া ফৰফৰণি’ কিদৰে ‘অপাৰ্থিব সৌন্দৰ্য আৰু আনন্দৰ’ প্ৰতি ধাবিত হৈছে — তাৰে এটি তাত্ত্বিক বিশ্লেষণ দাঙি ধৰিছে। মধ্যযুগীয় ইউৰোপৰ প্ৰখ্যাত পণ্ডিত পীয়াৰে আবেল্লাড আৰু তেওঁৰ বিদুষী প্ৰেয়সী হেলইছাৰ সৰুৰূপ প্ৰেম কাহিনী হ’ল — ‘নাৰী হৃদয়ৰ আলোচনাৰ বিষয়’। (সাহিত্য মালঞ্চ : কটন মহাবিদ্যালয়, পৃ. ৪৯)।

বাণীকান্ত কাকতিৰ ‘পখিলা’ শিশু সাহিত্য পুথিখন বাৰটা আখ্যানৰ সমষ্টি। আখ্যান সমূহৰ নাম এনেধৰণৰ — পখিলা, নাম-মাহাত্ম্য, তুলসীদাস, এমুঠি সৰিয়হৰ গুটি, অৰুপ ধুনীয়া তিৰোতা, মাছ অৱতাৰ, ডাৱৰ, নৰকাসুৰ ইত্যাদি। আকৰ্ষণীয় বিষয়বস্তু, শিশু উপযোগী চৰিত্ৰ নিৰ্বাচন, কাহিনীৰ লগত সংগতি থকা প্ৰাসংগিক বিষয়ৰ উল্লিখন, নীতিকথাৰ অৱতাৰণা, শিশু উপযোগী কথন ৰীতি ইত্যাদি পুথিখনৰ অন্যতম বিশেষত্ব। ‘পখিলা’ৰ অন্তৰ্গত লেখাসমূহে শিশু মনৰ অলৌকিক কল্পনাক সঁহাৰি নিদি গঠনমূলক আৰু তাত্ত্বিক কথাৰ উত্থাপনেৰে শিশুক বাস্তৱমুখী কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰা দেখা যায়। অসমীয়া ধৰ্মতত্ত্ব আৰু সমাজতত্ত্বৰ সাধক বাণীকান্ত কাকতিয়ে শিশুৰ চিন্তাবুদ্ধিক ‘পখিলা’ সাহিত্যৰ যোগেদি সংস্কাৰিত কৰি জ্ঞান মাৰ্গেৰে আগুৱাই নিবলৈ চেষ্টা কৰিছে। ‘পখিলা’ৰ লেখাসমূহে সম্পূৰ্ণ শিশু সাহিত্যৰ নীতি-নিয়মেৰে আৱদ্ধ নহ’লেও ‘পখিলা’ৰ অন্তৰ্হিত সত্ৰাই যি বিশ্বজনীন ৰূপ প্ৰকাশ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে; সেয়াই অসমীয়া শিশু সাহিত্যকো বিশেষ আলোকৰে উজলালে।

◆◆◆

‘ডাকৰ বচন’ত অসমীয়া জন-জীৱনৰ আভাস

গীতাত্মী বৰা

বি. এড্., ২য় বৰ্ষ

সাহিত্য, সমাজ জীৱনৰ দাপোণ, মৌখিক আৰু লিখিত উভয়বিধ সাহিত্যৰ মাজেদি সমাজ জীৱনৰ স্বৰূপ নান্দনিক ৰূপত অভিব্যক্ত হয়। সেয়ে কোনো এটা জাতিৰ, কোনো এক সময়ৰ মৌখিক অথবা লিখিত সাহিত্য অধ্যয়ন কৰিলে, সেই জাতিৰ কোনো এক সময়ৰ সমাজ জীৱনৰ বিভিন্ন দিশ সম্যকৰ আভাস পাব পাৰি। সেইদৰে, অসমৰ নিৰক্ষৰ জনগণৰ কাৰণে ‘ডাকৰ বচন বেদৰ বাণী’ স্বৰূপে ডাকৰ বচন সমূহৰ মাজেৰেও জনজীৱনৰ আভাস পাব পাৰি।

অসমৰ সামাজিক আৰু ঘৰুৱা জীৱনত ডাকৰ বচন সমূহৰ গুৰুত্ব তুলনাহীন। শতিকাৰ পিছত শতিকা জুৰি অসমৰ অনাখৰী সহজ-সৰল লোকসকলে প্ৰত্যাহিক জীৱনত যিবোৰ অভিজ্ঞতা লাভ কৰিছিল, সেই অভিজ্ঞতা সমূহৰ চুম্বক ছন্দোময় প্ৰকাশেই হ’ল ডাকৰ বচন। ডাকৰ বচনৰ নামত প্ৰচলিত প্ৰবচনসমূহ লোক জীৱনৰ অভিজ্ঞতা লক্ষ জ্ঞানৰ ভঁৰাল আৰু ইয়াৰ শিক্ষা বাস্তৱ জীৱনৰ শিক্ষা। এই বচনবোৰ লোক জীৱনৰ যুগ যুগ ধৰি সঞ্চিত অভিজ্ঞতাৰ ফচল।

অসম কৃষি প্ৰধান ৰাজ্য। অসমীয়া মানুহ কৃষি নিৰ্ভৰশীল। কৃষিৰ বাবে পানীৰ প্ৰয়োজন। পানী নহ’লে ধান নহয়, খেতি পথাৰত পানী ধৰি ৰাখিবলৈ লোকে ঘন ঘনকৈ আলি দিয়ে। এই বাস্তৱ সত্যটো ডাকৰ বচনত শব্দ বন্ধ হৈছে —

“ঘন ঘন কৈ দিবা আলি,
তেহে পাবা নানান শালি।”

কোনবিধ ধানত পানীৰ প্ৰয়োজন, নাইবা কিমান পানী থাকিলে ধানৰ গছ কিমান পাতল অথবা ঘনকৈ দিব লাগে সেই জ্ঞান খেতিয়কৰ মজ্জাগত খেতিয়কৰ মনৰ কথাটি ডাকৰ বচনত আছে —

“আছ ৰোৱা খোজত বুৰি,
শালি ৰোৱা বেগেত ঘূৰি।”

‘মাছ’ অসমীয়াৰ প্ৰিয় খাদ্য। কোনবিধ মাছ কেনেকৈ বাচি কাটি কিহেৰে ৰান্ধি খাব লাগে। তাক অসমৰ মানুহে সুন্দৰকৈ জানে। দৃষ্টান্ত স্বৰূপ, তেলীয়া ইলিছ মাছ বাছি ভালদৰে কাটি জালুক, পিপলি আৰু শুকান আদাৰে তেলত ভাজি ৰন্ধা হয়। তেনে আঞ্জা খাওঁতাজনৰ মুখ, পকা আমৰদৰে গোন্ধাই বুলি জনবিশ্বাস আছে। পুৰৈ শাকৰ লগত ৰৌ মাছ ৰান্ধিলে আঞ্জাখন মুখত লগা হয়। ডাকৰ বচন —

ইলিণ মাছক কছি কুটীয়া।
ত্ৰিকুট সহিত তৈল ভাজিয়া।।
এই ব্যঞ্জন যিয়ে খায়।

আত্ৰ সদৃশ মুখে গোন্ধায়।।

পুৰৈ শাক ৰোহিত মাছ।

ডাকে বোলে সেই ব্যঞ্জন সাঁচ।।

জন্ম, মৃত্যু আৰু বিবাহ - মানৱ জীৱনৰ অবিচ্ছেদ্য অংগ, নৱজাত শিশুক কেনেকৈ নোৱাৰ-ধুৱাব, কেনেকৈ নাড়ী কাটিব, শিশু জন্ম দিয়া মাতৃৰ কেঁচা নাড়ী কি খালে শুকাব, কি কি খুৱালে মাতৃৰ স্তন-ৰস বাঢ়িব ইত্যাদি সম্পৰ্কে অসমৰ গঞাঁ সকলৰ ভালেখিনি অভিজ্ঞতা বন্ধ জ্ঞান আছে। সন্তান ভূমিস্থ হোৱাৰ পিছত জয়ধ্বনি কৰি নাড়ী-কাটি, নাড়ী বন্ধা নিয়ম, গোবৰ শুঙি আৰু ভালকৈ জ্বলা কাঠৰ চলিৰে সেক দিলে নাৰী শুকাই। ডাকৰ বচন—

“জয়ধ্বনি কৰি নাড়ী কাটিব।

দৃঢ় মুষ্টি কৰি নাড়ী বান্ধিব।।

গোবৰ শুঙি সূচল কাঠ।

সেকিলে নাড়ী নোহে অনাথ।।

অসমৰ মানুহে কোন মাহত কি দ্ৰব্য ভক্ষণ কৰিব লাগে। তাক অভিজ্ঞতাৰ ভেটিত নিৰ্দিষ্ট কৰি থৈছে। লোক বিশ্বাস মতে, জেঠৰ মাহত অতি গৰম পৰে। এই গৰমত খাব লাগে দৈ, আহাৰ মাহত গৰমত আঁঠে খালে পেট গৰম পৰে। এই গৰমত খাব লাগে দৈ। শাওণৰ মাহত মৰা পাটৰ পাত খালে পেটত থকা ক্ৰিমি মৰে। ভাদ মাহত ওলকচু খালে শৰীৰত বল বাঢ়ে, আঘোণ মাহৰ চৰাইৰ গাত তেল বঢ়াত সেই মাংস খাবলৈ অধিক ৰুচিকৰ হয়। মাঘ মাহত মাহ কড়াই খোৱাটো স্বাস্থ্যকৰ, ফাগুণত মৌ ৰস আৰু চ’তত উটেঙা খোৱাটো স্বাস্থ্যসন্মত। লোক অভিজ্ঞতাৰ উক্ত দ্ৰব্যগুণৰ সন্ভেদ ডাক পুৰুষে ছন্দোবদ্ধ কৰিছে —

“জেঠত দৈ আহাৰত থৈ।

শাওণত মৰাপাত খাবগৈ।।

ভাদত ওল আহিনত কল।

কাতিত কচুই বাঢ়ম বল।।

মোখনিত পৰিধি বেছি নবঢ়াই ইমানকে ক’ব পাৰি যে, ডাকৰ বচন সমূহত জনসাধাৰণৰ আটাইবোৰ দিশেই সামৰা হৈছে। ঘৰ সজাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি গছ ৰোৱা, পুখুৰী খন্দা, যাত্ৰা কৰা আদিকে ধৰি সু-তিৰোতাৰ লক্ষণ নিৰ্ণয় কৰা লৈকে সকলো দিশ আছে। বিশেষকৈ কৃষি আৰু কৃষকৰ বহুতো আৱশ্যকীয় কাম-কাজৰ কথাই ডাকৰ বচন সমূহত বিশিষ্ট স্থান দখল কৰি আছে। সেইবাবেই আজিও উক্ত বচনসমূহৰ জনপ্ৰিয়তা টুটা নাই। ♦♦

অন্ধবিশ্বাস

বৰ্ষা ফুকন
বি. এড্., ২য় বৰ্ষ

প্ৰিয় পাঠকসকল এই প্ৰবন্ধটি লিখিবলৈ আগ্ৰহী হোৱাৰ এক বিশেষ কাৰণ হৈছে আজি কিছুদিন আগতে বি.এড. প্ৰশিক্ষাৰ্থী হিচাপে এমাহৰ বাবে শিক্ষকতা কৰিবলৈ গৈ মুখামুখি হোৱা এক অভিজ্ঞতা। গুৱাহাটীৰ মাজ মজিয়াৰ এখন বিদ্যালয়ত খুব কমদিনৰ বাবে পাঠদান কৰাৰ সুযোগ পাইছিলোঁ শিক্ষক প্ৰশিক্ষাৰ্থী হিচাপে। ঠিক তেনে এক দিনতেই শ্ৰেণীত পাঠদান কৰি থকাৰ সময়তেই এগৰাকী ছাত্ৰী অসুস্থ হৈ সংজ্ঞাহীন হৈ পৰিছিল। আমি বহু সময় ধৰি প্ৰাকৃতিক চিকিৎসা কৰাৰ পিছতো ছাত্ৰীগৰাকী সুস্থ নোহোৱাত চিকিৎসালয়লৈ নিবলৈ তৎক্ষণাত অভিভাৱকক মাতি পঠোৱা হ'ল। কিন্তু যেতিয়া অভিভাৱক আহি উপস্থিত হ'ল, তেওঁলোকে আমাৰ চিকিৎসালয়লৈ নিয়াৰ প্ৰস্তাৱ নাকচ কৰি ছাত্ৰীগৰাকী সংজ্ঞাহীন হৈ পৰি থকা স্থানতে কিবা-কিবি তন্ত্ৰ-মন্ত্ৰ মুখেৰে উচ্চাৰণ কৰি তাত্ত্বিক পদ্ধতিৰে চিকিৎসা কৰাত লাগিল। তেনেদৰে ছোৱালীজনীক আমাৰ মাজৰ পৰা কাঢ়ি চিকিৎসাৰ বাবে নিয়াতকৈ ঘৰত তন্ত্ৰ-মন্ত্ৰৰে চিকিৎসা কৰিলে ভাল হ'ব বুলি লৈ গৈছিল। ছাত্ৰীগৰাকী নিশ্চয় পুষ্টিহীনতা বা অন্যান্য কিবা ৰোগত ভুগিছিল, কিন্তু বাবে বাবে চিকিৎসাৰ বাবে নিবলৈ কৈও আমি বিফল হ'লো। পিছত বিদ্যালয়ৰ শিক্ষক-শিক্ষয়ত্ৰীৰ পৰা জানিব পাৰিলো এনে পৰিৱেশৰ প্ৰত্যক্ষদৰ্শী মাজে মাজে তেওঁলোক হৈ থাকে। কিন্তু নিৰূপায় তেওঁলোক কিয়নো মাক দেউতাক বা সমাজৰ সকলো মানুহ সমানে শিক্ষিত নহয়, বুজাৰ গ'লেও আকৌ সেই অন্ধবিশ্বাসকেই প্ৰাধান্য দিয়ে। সেইদিনা মনত বহুতো প্ৰশ্নৰ উদয় হৈছিল, গুৱাহাটী মহানগৰীত ব্যক্তিগত খণ্ডৰ কথা নক'লেও, বহুকেইখন চৰকাৰী চিকিৎসালয় আছে য'ত অসমৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ পৰা আহি চিকিৎসা লয়। তেনে এক স্থানত এগৰাকী উঠি অহা ছাত্ৰীক চিকিৎসাৰ বাবে তন্ত্ৰ মন্ত্ৰৰ পদ্ধতি যি সময়ত প্ৰায় এঘণ্টাতকৈও বেছি সময় ধৰি সংজ্ঞাহীন হৈ থকা ছোৱালীজনীক চিকিৎসালয়লৈ নিয়াতো অতি জৰুৰী আছিল। কিন্তু আমি বা বিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষই একো কৰিব নোৱাৰিলোঁ। সেই অন্ধবিশ্বাসত দৃঢ় প্ৰতিজ্ঞ মানুহখিনি নিজৰ মতত অলৰ-অচৰ আছিল। সঁচাকৈ আমাৰ সমাজখন বাক কেতিয়া অন্ধ বিশ্বাসমুক্ত হ'ব? আমি নিজেও বা কিমান অন্ধবিশ্বাসমুক্ত নিজকে ফঁহিয়াই চালে। কেতিয়াবা এনে লাগে এই অন্ধবিশ্বাস আমাৰ মানসিক চিন্তাধাৰাৰ ওপৰত ক্ৰিয়াশীল হয়। যেতিয়া আমি কিবা এটা বিপদৰ সন্মুখীন হওঁ বা সফল হ'ব নোৱাৰোঁ, তাৰ বাবে

আমি কোনোদিনে স্বীকাৰ নকৰোঁ যে আমাৰ ভুল বা আমাৰ কৰ্মদক্ষতা কম বা আমাৰ পৰিশ্ৰম কম আছিল। আমি তাৰ বাবে দোষাৰোপ কৰো এক অদৃশ্য শক্তিক যাক আমি দুৰ্ভাগ্য, কু-দৃষ্টি, গ্ৰহ-নক্ষত্ৰৰ বেয়া প্ৰভাৱ বুলি ভাবি বিশ্বাস এটাক ভেঁজা দি আমি জীৱনটো পাৰ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰোঁ। এই কাম কিজানি কেৱল অশিক্ষিতৰেই নহয়, বহু শিক্ষিত লোকেও কৰে জীৱনৰ কোনো কোনো দুৰ্বল মুহূৰ্তত। সেই অৰ্থহীন, অদৃশ্য বিশ্বাসেই হৈছে অন্ধবিশ্বাস যি আমাৰ জীৱনৰ, এখন সমাজৰ, এখন দেশৰো প্ৰগতিৰ প্ৰতিবন্ধক হ'ব পাৰে। According to Dictionary the meaning is 'Blind faith' is the belief without true understanding, perception or discrimination।

ৰাতিপুৱা শুই উঠাৰ পৰা ৰাতি শোৱালৈকে বিজ্ঞানৰ বিভিন্ন সৰু ডাঙৰ আৱিষ্কাৰৰ ওপৰত আমি নিৰ্ভৰশীল। প্ৰতিবছৰে আমাৰ দেশত লাখে লাখে বিজ্ঞানৰ উচ্চ ডিগ্ৰীধাৰী, ডাক্তৰ, অভিযন্তা ওলায়। কিন্তু আঁচৰিত তাৰ ২০-৩০% উচ্চ শিক্ষিত লোকেহে বিজ্ঞানৰ ওপৰত বিশ্বাস ৰাখি বৈজ্ঞানিক মানসিকতাৰে খোজ দিয়ে। আধুনিক যুগৰ হৈও আমি অন্ধবিশ্বাস আৰু কু-সংস্কাৰৰ ডাৱৰৰ কবলৰ পৰা মুক্ত নহয়। বিজ্ঞানমনস্কতাৰ য'তেই স্তৰ হৈছে তাতেই ডাইনী হত্যা, তন্ত্ৰ-মন্ত্ৰ, বাস্তুশাস্ত্ৰ, জ্যোতিষ বিদ্যাৰ দৰে কিছুমান অন্ধ বিশ্বাসৰ সৃষ্টি হৈছে। যেতিয়া আমি দৈনন্দিন জীৱনৰ ব্যতিক্ৰম ঘটনা, পৰিঘটনা সমূহৰ সঠিক ব্যাখ্যা আগবঢ়াবলৈ ব্যৰ্থ হওঁ, বৈজ্ঞানিক দৃষ্টিভংগীৰ অভাৱ ঘটে তেতিয়াই আমি অন্ধবিশ্বাসৰ কবলত সোমাই পৰোঁ। ইয়াৰ কবলৰ পৰা হাত সাৰিবলৈ আমি আমাৰ তথ্য, প্ৰচলিত বিশ্বাসবোৰক চকু মুদি গ্ৰহণ কৰাৰ আগত নিৰ্মোহভাৱে বিশ্লেষণ কৰিব পাৰিব লাগিব, পূৰ্বৰ অভিজ্ঞতা, ধাৰণাৰ শুদ্ধা-শুদ্ধি বিচাৰৰ প্ৰতি আগ্ৰহী হ'ব লাগিব। দুৰ্বলতাক সুযোগ নিদি সত্যৰ সন্ধান কৰিব লাগিব ব্যক্তিগত জীৱনতেই হওঁক বা সামাজিকভাৱেই হওঁক। অৱশ্যে অন্ধবিশ্বাসৰ কু-প্ৰভাৱ বেছি যদিও দুই এক সুপ্ৰভাৱো দেখিবলৈ পোৱা যায়, বিশেষকৈ চিকিৎসা বিজ্ঞান আৰু মনোবিজ্ঞানৰ জৰিয়তে। উদাহৰণস্বৰূপে আজিৰ দিনত সভ্যতা, প্ৰযুক্তি, চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ বিকাশৰ সীমাহীন প্ৰচাৰ। কিন্তু আমাৰ যেতিয়া বসন্তৰোগ হয়, তথাকথিত সমাজে আইসকল গাত সোমাইছে বুলি, ডাক্তৰী চিকিৎসা কৰালে আইসকলৰ দোষ লাগিব বুলি প্ৰথমে দেৱ-দেৱী বা আইসকললৈ বুলি ৰোগীকে আই

দেৱী ভাবি পূজা অৰ্চনা আগবঢ়াই আৰু এক মৰমসুলভ ব্যৱহাৰ আগবঢ়াই ৰোগীক মানে আইদেবীক সন্তুষ্ট কৰিব খোজে। কথাটো বিশ্লেষণ কৰি চালে এইটোও এটা অন্ধবিশ্বাস। কিন্তু ইয়াৰো সুপ্ৰভাৱ আছে। চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ মতে বসন্তৰোগৰ কাৰণ এক ভাইৰাছ যি ৰোগীৰ Central Nervous System ত আক্ৰমণ কৰি স্নায়ুতন্ত্ৰৰ লগতে স্নায়ুক্ৰিয়া একেৰাৰে দুৰ্বল কৰি পেলায়, তেনেস্থলৰ ৰোগীৰ মানসিক অস্থিৰতা বা খং উঠাতো বিপদজনক। মানসিকভাৱে সুস্থ ৰাখিবলৈ ৰোগীৰ প্ৰতি অন্ধবিশ্বাসৰ ফলত কৰা পূজা অৰ্চনা তেনে দয়ালু ব্যৱহাৰ সুফলদায়ক।

আকৌ এবাৰ এজন বিদেশী চিকিৎসকৰ অভিজ্ঞতাৰ লেখনি পঢ়া মনত পৰে। সাধাৰণতে কি হয় সাপে খুঁটা বা কামোৰা মানুহক Antivenum ৰে চিকিৎসা কৰি সুস্থ কৰিব পাৰি যদিও বা সাপ বিষাক্ত নহ'লেও ৰোগী Nervous হৈয়ে মৃত্যুমুখত পৰে হেনো। আমাৰ তথাকথিত সমাজত প্ৰচলিত যে সাপে কামোৰা মানুহ বেজালি চিকিৎসাৰে সুস্থ হৈ উঠে ডাক্তৰী চিকিৎসাৰে নহয়। সেয়ে চিকিৎসকজনে হেনো এবাৰ এজন সাপে কামোৰা ৰোগীক চিকিৎসা কৰি থকা অৱস্থাত চিকিৎসায়লৈ বেজ আনিবলৈ নিৰ্দেশ দিছিল তন্ত্ৰ-মন্ত্ৰৰে চিকিৎসা কৰিবলৈ। কিয়নো তেওঁ বুজি পাইছিল যে যদিও তেওঁ Antivenum দিছে সাপৰ বিষ মাৰিবলৈ, ৰোগীৰ মনৰ বিষ মাৰিব পাৰিব কিন্তু বেজালি কামেহে।

অন্ধবিশ্বাসবোৰ বহু বছৰ ধৰি চলি থাকে আৰু তাৰ লগত আবেগ অনুভূতি জড়িত হৈ থাকে। আমাৰ অসমত কিন্তু অন্ধবিশ্বাসৰ যথেষ্ট কুশ্ৰভাৱ পৰিলক্ষিত হয় যাৰ ফলত নেকি কিছুমান মানুহৰ জীৱনেই শেষ হৈ গৈছে

কোনো কোনো ব্যতিক্ৰমী ঘটনাৰ বশৱৰ্তী হৈছে। তাৰ এক জলন্ত উদাহৰণ হৈছে ডাইনী হত্যা। অন্ধবিশ্বাস সমাজৰ পৰা নিৰ্মূল কৰাটো সহজ নহয়, ইয়াৰ বাবে প্ৰতিজন ব্যক্তিয়েই প্ৰতিটো তথ্য, ঘটনা, বিশ্বাসক ফঁহিয়াই চোৱাৰ উপৰিও আন্দোলনৰ প্ৰয়োজন। ভাৰতত প্ৰচলিত অন্ধবিশ্বাস, কু-সংস্কাৰ নিৰ্মূলকৰণৰ বাবে যুঁজ দিয়া ৰাজা ৰামমোহন ৰায়, ঈশ্বৰ চন্দ্ৰ বিদ্যাসাগৰ নাম হয়তো কোনেও পাহৰিব নোৱাৰে যাৰ বাবে সতী দাহ প্ৰথা বন্ধ হৈছিল। সৌভাগ্যক্ৰমে আমাৰ অসমতো তেনে এগৰাকী সাহসী ব্যক্তিৰ নাম আমি লেখত ল'বলগীয়া হৈছে। ১৯৯৯ চনৰ কথা, গোৱালপাৰা জিলাত লক্ষীপুৰৰ দদান মন্দিৰৰ প্ৰাংগনৰ ৰাজহুৱা সভাত ৫ গৰাকী মহিলা যুৱতীক ডাইনী সজাই অভিযুক্ত কৰা হৈছিল। কিন্তু সভাত বীৰ্বালা ৰাভা নামৰ সাহসী মহিলাই সেয়া অন্ধবিশ্বাস বুলি প্ৰথম প্ৰতিবাদ কৰিছিল লগতে কৈছিল এদিন তেওঁকো এনেদৰে ডাইনী সজাই স্নায়ুৰোগী পুত্ৰ আৰু কৰ্কটৰোগী স্বামীৰ বাবে দোষিছিল। কিন্তু তেওঁৰ স্বামীয়ে প্ৰতিবাদ কৰাত সমাজৰ ডাইনী বুলি অভিহিত কৰাৰ পৰিকল্পনা ব্যৰ্থ হ'ল। পিছলৈ বীৰ্বালা ৰাভাই ৩৫ গৰাকী জীৱনৰ বাবে যুঁজ দিছিল যাৰ বাবে ২০০৫ চনত প্ৰজেক্ট থাইলেণ্ড উইমেনৰ মনোনয়নত শান্তিৰ ন'বেল বঁটা লাভ কৰা প্ৰথম অসমীয়া হোৱাৰ যোগ্যতা লাভ কৰে। লাহে লাহে ২০১২ চনত জন্ম হয় 'মিছন বীৰ্বালা' যি আমাৰ অসমত অন্ধবিশ্বাস মুক্ত কৰাৰ বাবে আশানুৰূপ বাৰ্তা কঢ়িয়াই আনিছে।

◆◆◆

স্বপ্ন গাঁথা

মৌচুমী বৰগোঁহাই
বি. এড্., ১ম বৰ্ষ

‘অ’ই কেতিয়া আহিবানো, কোৱা না লগ পাবলৈ বহুত মন গৈ আছে’ তোমাক ... কিমান যে সুধি ব্যতিব্যস্ত কৰিছিলোঁ তোমাক মনত আছে? তুমি মাত্ৰ কৈছিলি লগ পাম ব’বা তোমাৰ বাবেইটো এইবাৰ বিশ্ব বন্ধত আগতীয়াকৈ যাম বুলি ভাবিছোঁ ...

এনেদৰেই আৰম্ভ হৈছিল পাহি আৰু স্বপ্নীলৰ প্ৰেম কাহিনী ...

হাই, হেল্ল’ মাজতে বহমান বিৰতি ... কাৰণ কোনোদিনেইটো ভবা নাছিল পাহিয়ে তাইৰ জীৱনলৈও কোনোবা এজন বিশেষ ব্যক্তি আহিব তাকো নৱ প্ৰজন্মৰ লগতে বয়স্ক সকলৰ মাজতো জনপ্ৰিয় হৈ পৰা ফেছবুকৰ জৰিয়তে বুলি ...।

বান্ধৱী বশ্মিতাৰ যোগেদিয়েই ফেছবুকত চিনাকি হৈছিল পাহি আৰু স্বপ্নীলৰ। কিমান যে গুণ বখানিছিল বশ্মিতাই তাইৰ বন্ধু স্বপ্নীলৰ কিন্তু হ’লে কি হ’ব পাহিয়ে কোনো দিনে স্বপ্নীলৰ লগত চিনাকি হোৱা বা কথা পতাৰ বাবে উৎসুকতা প্ৰকাশ কৰা নাছিল কাৰণ তাইৰ আমোৱাইছিল কিছুমান একঘেমীয়া কথা বতৰাই। আচলতে নভবাকৈয়ে আমাৰ অজানিতে কিছুমান কথা-বতৰাই মনৰ নিভৃত কোণত গোপনে আশ্ৰয় লয়।

দিন বাগৰিল, হয়তো মনৰ পৰা কিছুমান স্মৃতিত নোহোৱা হৈ গ’ল। এদিন হঠাৎ ফেছবুকত লগ পালে স্বপ্নীলক, কাৰণ সেই সময়ত পাহি অনলাইন হৈ আছিল।

ঃ হাই পাহি ...

ঃ অ’ হাই, স্বপ্নীল, কি খবৰ?

ঃ ছমম ... মোৰো ভাল। বাকী পঢ়া-শুনা?

ঃ এই ঠিক-ঠাক আৰু এটা বছৰ তাৰ পৰা চাওঁ সময়ে ক’লৈ নিয়ে—

ঃ অ’ হয় নেকি? সময়ে ক’লৈ নিব আৰু ডাক্তৰ হৈ ওলাবা এতিয়াও চাওঁ কি হয় কৈছা—

ঃ হাঁ-হাঁ ... এই এনেয়ে আৰু কি ঠিক ক’হিলে বা কি হয় ... বাক বাদ দিয়া তোমাৰ কি চলি আছে?

ঃ মোৰ ... দুৰ্নীতি, লুণ্ঠন, হত্যা, হিংসা আৰু বাকী কামোৰ ...

ঃ বাক বাক সাংবাদিক, এটা কথা কওঁ

ঃ ইমানটো কৈয়ে আছা ... আৰু কথা ... ঠিক আছে কোৱা

ঃ তোমাৰ ফোনৰ নম্বৰটো দিবা নেকি?

ঃ ...

ঃ একো নকলা যে?

ঃ ... ভাবি চাওঁ

ঃ অ’ কে

ঃ স্বপ্নীল শুনা, লোৱা ৮৪০০০০০০০২

ঃ থেংক ইউ

ঃ ৰেলকাম ... শুনা just a friend হা, বেয়া কামত use নকৰিবা কিন্তু ...

ঃ অ’কে অ’কে। ফোন কৰিম কেতিয়াবা ঠিক আছে

ঃ অ’কে বাবা কৰিবা ... বহুত কথা পাতিলো আজি এতিয়া Good night হা, বাই

ঃ Good night bye see you soon, take care ...

এয়াই আৰম্ভণি, আজি মাৰ্চ মাহৰ ২৫ তাৰিখ, পাহিৰ মনটো একেবাৰে উৎফুল্লিত হৈ আছে, কাৰণ তাইৰ অজানিতে তাইৰে জীৱনৰ নিভৃত কোণত বাহ লোৱা মনৰ মানুহজনক আজি তাই স্ব-চক্ষুৰে দেখিব, ইমানদিনে ফেছবুক, হোৱাটছ এপতহে দেখি আছিল। পাহিৰ বুকুখনে ধান বানিছিল যদিও তাই যথেষ্ট সুখী অনুভৱ কৰিছিল কাৰণ নিজ চকুৰে দেখাৰ আমেজেই যে সুকীয়া। ঠিক দুপৰীয়া ২ মান বজাত নীলা জিনছ। ফুট ছাই বঙা টি-চাৰ্ট পৰিহিত এজন সুন্দৰ ল’ৰা অ’টোখনৰ পৰা নামি তাইৰ ফালে আগুৱাই আহিল

ঃ চিনি পাইছা?

ঃ আৰে কিয় নাপাম, কি যে কোৱা, আহা ভিতৰলৈ

সঁচাকৈয়ে স্বপ্নীল যে স্বপ্নীলেই। তাৰ এটা স্পৰ্শতেই তাই যেন তাৰ বুকুৰ মাজত কুঁৰকি কুঁৰকি সোমাই যাব খুজিছিল। কিন্তু লাজটোৰে যে তাইক আৱৰি ধৰিছিল ...

পাহিক মৰমতে স্বপ্নীলে মৌ বুলি মাতিছিল আৰু তায়ো স্বপ্নীলক নীল বুলি মাতিছিল। পাহিৰ লাজ দেখি স্বপ্নীলেই পাহিক মাতিলে—

ঃ মৌ শুনাচোন, চাওঁ এইফালে আহা

ঃ ওম ব’বা গৈছো, কিবা লাগে তোমাক?

ঃ ওম.. লাগে আহা ...

হাতখন মোহাৰি মোহাৰি পাহি স্বপ্নীলৰ কাষলৈ আহিল। কোৱা

নীল কি লাগে? বহাচোন মৌ। আৰে, প্ৰথমতে কোৱা কি লাগে ...!
তোমাক লাগে মৌ ... মই ইমান দূৰৰ পৰা মাত্ৰ তোমাৰ বাবেই আহিছোঁ
আৰু আজি প্ৰথম তোমাক লগ পাইছোঁ তুমিচোন মোৰ পৰা আঁতৰি ফুৰিছা,
চাওঁ এইফালে আহা মোৰ একেবাৰে কাষলৈ ... পাহিয়ে অবোধ শিঙৰ
দৰে স্বপ্নীলৰ কাষলৈ গ'ল আৰু তাইৰ হাতখন স্বপ্নীলৰ হাতত থৈ ক'লে
— চোৱা নীল তুমি মোক আজি প্ৰথম লগ পালেও আমি হাজাৰ বছৰৰ
চিনাকী যেন লাগে মোৰ। আৰু শুনা নীল তুমি মোৰেই হৈ থাকিব নে
আজীৱন? পাহিৰ কথা শুনি নীলে তাইক বুকুৰ মাজলৈ টানি নি কপালত
এটা মিঠা চুমা দি ক'লে — মই তোমাৰেই হৈ থাকিম আজীৱন কথা
দিলো তোমাক ...

এনেকৈয়ে জীৱনৰ কোবাল সোঁতকো নেওচি স্বপ্নীল-পাহিয়ে
প্ৰেমৰ যাত্ৰা অব্যাহত ৰাখিলে।।

আজি মাঘ মাহৰ পূৰ্ণিমা তিথি, পাহিৰ বিয়া ... সাজোন-কাচোনেৰে
ভৰাই তুলিছে তাইৰ অপূৰ্ব সুন্দৰ শৰীৰটো। আহ! বৰ ধুনীয়া লাগিছে
পাহিজনীক। নালাগিবই বা কিয় গোলাপৰ দৰে কোমল পাপৰিয়ে যে
আৱৰি ৰাখিছে পাহিক।

পাহি আজি বহুত সুখী, কাৰণ এশ এগছি চাকিৰ সাক্ষী কৰি তেওঁৰ
সপোনৰ কোঁৱৰৰ নামত তেজৰঙী সৈন্দুৰ পিন্ধিব, উথপ্ থপ্ ঘৰখনত
খদমদম লগাই লগাই দৰাৰ সাজেৰে সোমাই আহিল স্বপ্নীল ... নীতি-
নিয়মৰ মাজেৰে স্বপ্নীলে লৈ গ'ল মৰমৰ পৰীজনীক আপোন ঘৰলৈ ...

মৌ কি ভাবি আছা?

ঃ ভাবিছো কিবা-কিবি ...

কোৱানা কি ভাবিছা?

ঃ আৰে মৰমৰ স্বামী, একো ভবা নাই, ভাবিছো মাত্ৰ তুমি সুখীনে
মোক লৈ?

কিয়, এনে কি হ'ল যে মই তোমাক লৈ দুখী হম ... মৌ মই সুখী
বহুত তোমাক লৈ

ঃ সঁচাকৈয়ে ...

ওম্ সঁচাকৈয়ে মৌ ...

এনেকৈয়ে দিন বাগৰি গ'ল'। এদিন হঠাৎ ৰাতি পাহিয়ে স্বপ্নীলক
ক'লে — নীল কাইলৈ ২৫ মাৰ্চ, তোমাৰ মনত আছেনে? আছে কিয়
নাথাকিব, কোৱা এতিয়া ... শুনা না আমি কাইলৈ শ্বিলং যাও বলা ... ঠিক
আছে। এতিয়া শুই থাকা। মৌ তুমি সুখী হোৱা প্ৰতিটো কামেই যে কৰিবলৈ
মই ৰাজী ...

পিছদিনা ৰাতিপুৱা দুয়ো খোৱা-বোৱা কৰি দুপৰীয়া ২ মাজ বজাত
শ্বিলং অভিমুখে ওলাই গ'ল। কাৰণ সেইদিনটোতে দুয়ো ইজনে আনজনক
প্ৰথম লগ পাইছিল সকলোবোৰ ঠিকেই আছিল। সকলো সুখী আছিল।
হয়তো সুখী নাছিল নেদেখাজন ... ২৫ মাৰ্চতে শ্বিলংৰ একা-বেকা ৰাস্তাত
ধীৰ গতিৰেই অতিক্ৰম কৰি থকা স্বপ্নীল পাহিৰ কলা XUV 500 গাড়ীখন
দূৰন্ত গতিত আহি থকা এখন ডাম্পাৰে খুন্দিয়াই পাহাৰৰ পৰা ভৈয়ামলৈ
পেলাই দিয়ে ...

ততাতৈয়াকৈ দুয়োকৈ চিকিৎসালয়ত ভৰ্তি কৰোৱা হয় যদিও অৱস্থা
যথেষ্ট সংকটজনক আছিল। মৃত্যুৰ সৈতে যুঁজি যুঁজি স্বপ্নীল-পাহিয়ে মাত্ৰ
দুটা দিনৰ পিছতেই মৃত্যুৰ কোলাত শুই পৰিল। নিষ্ঠুৰ নিয়তিয়ে কাঢ়ি
নিলে দুটা অবোধ প্ৰাণক।

মৃত্যুৰ আগমুহূৰ্তত পাহিয়ে সেইসেই স্বপ্নীলক কৈছিল —

ঃ নীল, তুমি মোৰ লগতেই থাকিবানে?

ঃ মৌ, মই আজীৱন তোমাৰ মৰমৰ মাজতেই জীয়াই থাকিব
বিচাৰিছিলোঁ কিন্তু এতিয়া যে তেওঁৰ সহ্য নহ'ল ...

পাহিৰ মুখেৰে এটা বেকা হাঁহি নিগৰি গৈছিল, কাৰণ দুয়োজনেই
জানিছিল যে, তেওঁলোক আৰু কেই মুহূৰ্তমানৰহে গৰাকী এই পৃথিৱীখনৰ।
নিষ্ঠুৰ-নিয়তিয়ে সুখ নিদিলে, কাঢ়ি নিলে দুটি মৰমৰ পখীক জীৱন-জীৱনলৈ,
অন্ত পৰিল এটি মিঠা মিঠা প্ৰেমৰ স্বপ্নগাঁথৰা।

◆◆◆

অসমীয়া লোক-সংস্কৃতিত লোক-চিকিৎসাৰ পৰম্পৰা

বিনীতা কলিতা
বি. এড্., ২য় বাৰ্ষিক

লোক চিকিৎসা :

লোক-সংস্কৃতিৰ এটা অন্যতম বিভাগ হ'ল সামাজিক লোকপ্ৰথা। সামাজিক লোকপ্ৰথাৰ উপভাগবোৰৰ ভিতৰত লোকচিকিৎসা উল্লেখনীয়। লোকচিকিৎসা, লোকবিশ্বাস, জ্ঞান বিদ্যা, অভিজ্ঞতা, কল্পনা ইত্যাদিৰ লগত গভীৰভাৱে সম্পৰ্কিত। অভিজ্ঞতা, কল্পনা আৰু বিশ্বাসে সৃষ্টি কৰে সংস্কাৰ আৰু পৰম্পৰাৰ। এনে সংস্কাৰ আৰু পৰম্পৰাই জীৱন যাপনৰ পদ্ধতিক নিয়ন্ত্ৰণ কৰে। বিভিন্ন ৰোগ, ব্যাধি আদিৰপৰা পৰিত্ৰাণ পাবৰ বাবে লোকসমাজে নিজৰ জ্ঞান অভিজ্ঞতাকে চেষ্টা কৰি আহিছে। গতিকে লোকচিকিৎসা বুলিলে এনেদৰে ধাৰণা কৰিব পাৰি যে আৱহমান কালৰপৰা লোকসমাজত প্ৰচলিত হৈ অহা পৰম্পৰাগত ৰোগসম্পৰ্কীয় সকলো বিশ্বাস, ৰীতি-নীতি, ধ্যান-ধাৰণাৰ লগতে ৰোগ নিৰাময় আৰু প্ৰতিকাৰৰ অৰ্থে মানৱে গ্ৰহণ কৰা বিবিধ ব্যৱস্থা আৰু প্ৰাকৃতিক ঔষধসমূহ।

অসমীয়া লোকচিকিৎসা :

অসমৰ সমাজ জীৱনতো অতীতৰেপৰা পৰম্পৰাগতভাৱে লোকচিকিৎসা চলি অহাৰ প্ৰমাণ পোৱা যায়। যিহেতু ই মৌখিকভাৱে চলি অহা, গতিকে এতিয়াও মুখ পৰম্পৰাত বিভিন্ন ৰোগৰ প্ৰতিকাৰ উপায় পোৱা যায়। অসমৰ গ্ৰাম্য সমাজত এতিয়াও এইবোৰৰ প্ৰভাৱ নাইকীয়া হৈ যোৱা নাই। গ্ৰাম্য সমাজ, প্ৰকৃতি নিৰ্ভৰশীল। প্ৰকৃতিয়েই জীৱন মৰণৰ উপায়। প্ৰাকৃতিক লোকচিকিৎসা মূলতঃ প্ৰকৃতিকেন্দ্ৰিক। গছ, বন, লতা আদিৰে যে বেলেগ গুণ আছে সেই কথা সাধাৰণ মানুহে আৱিষ্কাৰ কৰাৰ লগতে আধুনিক চিকিৎসা পদ্ধতিটো ই গুৰুত্বপূৰ্ণ অৱদান আগবঢ়াইছে। অসমীয়া সাহিত্যৰ অন্তৰ্গত সুকুমাৰ বৰ কাইথৰ “হস্তীবিদ্যাৰ্ণৱ” আৰু “ঘোৰনিদান” পুথি দুখনত হাতী আৰু ঘোঁৰাৰ বিভিন্ন ৰোগৰ লক্ষণ আৰু তাৰ প্ৰতিকাৰৰ উপায় লিখিত হৈ আছে। অসমীয়া লোকচিকিৎসাৰ কিছুমান

বিধান তলত উল্লেখ কৰা হ'ল—

অসমীয়া লোকচিকিৎসাত ছালৰ বেমাৰ, যেনে — খজুৱতি, ফোঁহা, চকলা বন্ধা, ছাল ফটা আদি হ'লে মহানিমৰ পাত, পচতীয়া পাত, বৰ মানিমুনি, কেচা হালধিৰ লগত দুবৰিবনৰ বস, তুলসী পাত, জেতুকা পাত, ভেদাইলতাৰ পাত, আকনৰ আঠা, গুলঞ্চপাতৰ বস, বগা বাহাৰ পাত, ভীমকলৰ খাৰৰ লগত কেচা হালধি মিহলাই কৰা ঔষধ, মাখিয়তী গছৰ শিপা, বিয়নি সাবটাৰ পাতৰ বস আদি ঔষধ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

কাৰ্বি আৰু মিচিংসকলে উচ্চ ৰক্তচাপ হ'লে নেফাফু গছৰ পাত আৰু নহৰু পটাট পিহি ঔষধ হিচাপে খায়। সোনোৱাল কছাৰীসকলে খৰ হ'লে খৰ গছৰ পাত মিহি প্ৰলেপ দিয়ে। সেইদৰে চকুৰ অসুখত পথাৰত পোৱা এক ধৰণৰ শামুক ভাঙি তাৰ পানী চকুত দিয়ে। পেটৰ অসুখ হ'লে মানিমুনি পিহি তাৰ বস গৰম পানীৰ লগত মিহলাই খাই।

গাৰো আৰু তিৱাসকলে খজুৱতি হ'লে মহানিমৰ পাত বা আন তিতাপাতৰ পাত সিঁজাই তাৰ পানীৰে গা ধোৱে। কাৰ্বি আৰু সোণোৱাল কছাৰীসকলে কটা ঘাঁ আৰোগ্য কৰিবলৈ জাৰ্মানী গছৰ আৰু হৰি-গছৰ পাত খুন্দি তাৰ লগত চূণ-ধপাত মিহলাই কটা ঠাইত দিয়ে। দাঁতৰ বিষ হ'লে কাৰ্বিসকলে আকণ গছৰ শিপাৰে মুখত জৰা-ফুকা কৰে আৰু নিমখ মিঠাতেলেৰে দাঁত ঘঁহে, মান চাধা চূণৰ লগত মিহলি কৰি দাঁতত লগায়। মিচিঙে ভোট এৰা গছৰ আঠাৰে দাঁত ঘঁহে। হাজঙে দাঁত বিষৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ বাঁহৰ লেকেচি বা আমৰ ডালিৰ এটা মূৰ জুইত তপত কৰি আনটো মূৰ বিয়োৱা দাঁতিৰে টানকৈ কামুৰি থকাৰ ৰীতি আছে।

জপ্তিছ ৰোগৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাবলৈ ৰাভাসকলে যমলাখুটি বনৰপৰা তৈয়াৰী মালা পিন্ধিবলৈ দিয়ে। কাৰ্বিসকলে বিহলঙীৰে জৰা-ফুকা কৰে আৰু বৰকচু অথবা উভোতা গছৰ ঠাৰিৰে মালা পিন্ধাই দিয়ে। হাজংসকলে আকাশীলতা ডিঙিত মেৰিয়াই দিয়ে।

পেটৰ অসুখ হ'লে মিচিংসকলে মানিমুনি পিহি তাৰ বস গৰম পানীৰ লগত মিহলাই খায়। তিৰাসকলে এই ৰোগৰপৰা আৰোগ্য হ'বলৈ কুচিয়া, টেঙেচী টেঙাৰ বস বা আঞ্জা সিজাই খায়। ছপিং কাহ হ'লে গাৰোসকলে দুবছৰীয়া তেতেলী, পানীৰ লগত মিহলাই খায়, সাধাৰণ কাহ হ'লে খাচেং টেঙা খায়।

চকুৰ অসুখ হ'লে কাৰ্বিয়ে নিয়ৰৰ টোপাল চকুত দিয়ে, কিন্তু তিৰাসকলে চাঙে বা চাঙেৰী টেঙাৰ বস চকুত দিয়ে।

তদুপৰি কেতিয়াবা কাহ হ'লে তুলসী পাতৰ লগত মৌজোল মিহলাই খুওৱা, ক'ফ বেছি হ'লে বৰথেকেৰা পুৰি খুৱাই ক'ফ উলিওৱা হয়। ল'ৰা-ছোৱালীৰ ছপিং কাহ হ'লে লাট কচু নামৰ গছৰ শিপাৰ বস নিমখ আৰু জালুক দি খুওৱা হয়।

ল'ৰা-ছোৱালী বা ডাঙৰৰো এৰা ভাঙি নাকেৰে তেজ ওলালে তিতা কেৰেলাৰ পাতৰ বস নাকত দিয়া, অমৰলি পৰুৱা মোহাৰি শুঙিবলৈ দিয়া, দোৰোণ বনৰ বস নাকত দি এই ৰোগ নাশ কৰাৰ ব্যৱস্থা গ্ৰাম্য সমাজত এতিয়াও আছে। তেনেদৰে কাণ পকিলে বা বিষালে ক'লা কচুৰ ঠাৰিৰ আঠা লগোৱা মৌজোলৰ লগত তুলসী পাতৰ বস মিহলাই খোৱা, তিতা কেৰেলাৰ পাতৰ বস লগোৱা নাইবা অপৰাজিতা পাতৰ বস লগোৱাৰ কথা জনা যায়। মুখত ঘাঁ লাগিলে বকুলগছৰ ছাল সিজাই তাৰ পানীৰে কুলকুলি কৰিলে ভাল হয়। দাঁতৰ বিষ হ'লে, দাঁতৰ বয়স নৌহওতেই লৰিলে বকুলফুল চোবাবলৈ, কেঁচা হালধি জুইত গৰম কৰি কামুৰিবলৈ, বকুলৰ গুটি পুৰি ছাইৰে দাঁত ঘঁহিবলৈ আৰু আমগছৰ কোমল পাত চোবাবলৈ দিয়া হয়। এই আটাইবোৰ জ্ঞান লোকসমাজে নিজস্ব অভিজ্ঞতাৰে আহৰণ কৰা।

অসমত সাধাৰণতে পেটৰ অসুখত ভোগা মানুহৰ সংখ্যা বেছি। সাধাৰণ পেটৰ অসুখ আৰু গ্ৰহণী হ'ল মানিমুনিৰ বস, এছন্দৰী পাতত

দিয়া, পৰুকল সিজোৱা, ওটেঙাৰ বীজৰ ওপৰৰ বাকলিৰ বস, ভীমকল পানীত তিয়াই থৈ সেই পানী খুওৱা, পুৰণি বেলৰ সহতিয়া পানীত খুওৱা, শুকাই যোৱা টেঙামৰাৰ গুটি খুওৱা, ডালিম গছৰ ছাল সিজাই চোঁচা কৰি তাৰ পানী আৰু চিৰতা পানী মিহলাই খুওৱা, দুবৰি বনৰ বস মৌৰ লগত খুওৱা ইত্যাদিৰ দৰে প্ৰচলিত বিধান মানি চিকিৎসা কৰা হয়।

সৰু সুৰা ব্যাধিৰপৰা ৰক্ষা পাবলৈ অসমীয়া মানুহে পৰম্পৰাগত নানা ধৰণৰ বনৌষধি ব্যৱহাৰ কৰে। উদাহৰণস্বৰূপে — প্ৰসাৱ ৰঙা হ'লে ভীমকল তিয়াই পানী খোৱা, ঘামৰ দুৰ্গন্ধ আঁতৰ কৰিবলৈ মানিমুনি শাকৰ বস খোৱা, ভৰিৰ আঙুলি পানীয়ে খালে জেতুকা পাতৰ লগত হালধি খুন্দি লগোৱা। নাক সোপা মাৰি বিষালে দোৰোণ পাতৰ বস দিয়া বা বনফুল আৰু বনফুলৰ পাত খুন্দি শুঙিবলৈ দিয়া, কাণৰ ঘাঁ হ'লে পদিনাৰ বস দিয়া, নখচুকীয়া হ'লে বেত গৰম কৰি ফালি লগোৱা, পেট খোলোচা নহ'লে খোৱাৰ পাছত তুলসী পাত চোবোৱা, শিলিখা খোৱা, আমৰ বস বা আমলখি খোৱা, আলজিভা বাঢ়িলে তেজমুৰি ছাল চোবাই খোৱা, অভোক হ'লে দোৰোণ বন বা ত্ৰিফলা খোৱা ইত্যাদি ঔষধ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

অসমীয়া লোকচিকিৎসা বৰ্তমান অসমীয়া চহা জীৱনৰ অমূল্য সম্পদ। এই লোকচিকিৎসাত বিভিন্ন দুৰাৰোগ্য ৰোগৰো চিকিৎসা বিধান পোৱা যায় আৰু আৰোগ্য হোৱাৰে প্ৰমাণ পোৱা যায়। বৰ্তমানৰ বিজ্ঞান-প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ সহায়েৰে এই লোকচিকিৎসাৰ বিষয়ে যথাযোগ্য গৱেষণাৰ জৰিয়তে ইয়াক সংৰক্ষণৰ দিহা কৰাতো সময়ৰ দাবী।

সহায়ক গ্ৰন্থ :

- ১। অসমীয়া সমাজৰ লোকাচাৰ আৰু লোক বিশ্বাস — ভদ্ৰকান্ত বৰা।
- ২। অসমীয়া লোকসংস্কৃতি — চাও লোকেশ্বৰ গগৈ।
- ৩। অসমীয়া মানুহৰ পৰিচয় — নগেন শইকীয়া।

মামণি ৰয়ছম গোস্বামী আৰু 'মামৰে ধৰা তৰোৱাল' — এক আলোকপাত

দুলেন ডেকা
বি. এড্., ২য় বৰ্ষ

জ্ঞানপীঠ বঁটাৰে সন্মানিত মামণি ৰয়ছম গোস্বামী অসমীয়া সাহিত্য জগতৰ এক উজ্জ্বল নক্ষত্ৰ। অৱশ্যে তেখেতৰ পিতৃ প্ৰদত্ত নাম আছিল ইন্দিৰা গোস্বামী। যিহেতু ১৯৪২ চনৰ ১৪ নৱেম্বৰ তাৰিখে তেখেতৰ জন্ম হৈছিল আৰু ১৪ নৱেম্বৰত জৱাহৰলাল নেহৰুৰ জন্ম সেয়ে তেখেতৰ নাম পিতৃয়ে ইন্দিৰা ৰাখিছিল আৰু মাতৃয়ে চেনেহতে মামণি বুলি মাতিছিল। পিছলৈ তেখেতে লেখিকা, ঔপন্যাসিক, গল্পকাৰ 'মামণি ৰয়ছম গোস্বামী' নামে আমাৰ সকলোৰে মাজত পৰিচিত হৈ ব'ল।

মামণি ৰয়ছম গোস্বামী আছিল স্বাধীনতাৰ পৰৱৰ্তী কালৰ ঔপন্যাসিক। তেখেতৰ লেখনিত সেইসময়ৰ নাৰীক বিশেষভাৱে প্ৰাধান্য আৰু বিষয়বস্তুৰ বৈচিত্ৰ আৰু পটভূমিৰ অভিনৱত্বই অসমীয়া পাঠকসকলক সদায় আকৃষ্ট কৰি আহিছে। গোস্বামীৰ জীৱনটোৱে আছিল সংঘাতময়। প্ৰতিবাদী সত্তা আৰু সংগ্ৰামী মানৱতাৰ সহায়ত তেওঁ সেই সংঘাত সফলভাৱে অতিক্ৰম কৰিছিল আৰু তেওঁৰ জীৱন কাহিনী লক্ষ্য লক্ষ্য মানুহৰ প্ৰেৰণাৰ উৎস হৈ পৰিছিল। সেয়ে বোধকৰোঁ তেওঁ মানুহৰ জীৱনৰ কঠিন বাস্তৱ আৰু নাৰী জীৱনৰ বিভিন্ন সমস্যাৰ বিষয়ে তেওঁৰ উপন্যাসত আধাৰ হিচাপে লৈছিল। তেওঁৰ জীৱন সংগ্ৰাম আৰু বৰ্ণাঢ্য অভিজ্ঞতাৰ সন্দৰ্ভত বিশিষ্ট সমালোচক ড° হীৰেণ গোহাঁয়ে কৈছে — “এই বিচিত্ৰ সংগ্ৰামৰ অভিজ্ঞতা দেখাত সৰল হ'লেও প্ৰকৃততে কবিতাৰ দৰে ঘন

সংঘবদ্ধ, জটিল আৰু নিবিড়। তাৰ ফলত কেতিয়াবা এনে গভীৰ অন্তৰ্দৃষ্টি আৰু মৰ্মভেদী উপলব্ধিৰ উদ্ভৱ ঘটিছিল যে মেধা আৰু বুদ্ধিৰে আয়ত্ব কৰিব নোৱাৰা কিছুমান জীৱন সত্যই যেন পাঠকৰ অনুভূতি আলোকিত কৰি গৈছিল।’

ঔপন্যাসিক মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ উপন্যাসসমূহৰ ভিতৰত তেখেতে ১৯৮২ চনত ‘সাহিত্য অঁকাডেমী’ বঁটা বুটলিবলৈ সক্ষম হোৱা ‘মামৰে ধৰা তৰোৱাল’ তেখেতৰ অন্যতম উপন্যাস। এই উপন্যাসখনত সমাজৰ অৱনত অৱহেলিত নিৰ্যাতিত হৰিজন সম্প্ৰদায়ৰ শ্ৰমিকসকলৰ জীৱন সংগ্ৰামৰ মৰ্মস্পৰ্শ চিত্ৰ এখন প্ৰতিফলিত হৈছে। উপন্যাসখনত হৰিজন সম্প্ৰদায়ক কেনেদৰে নিম্ন শ্ৰেণীৰ সম্প্ৰদায় বুলি ভাৱে তাকে যশোৱন্ত নামৰ চৰিত্ৰ এটাৰ দ্বাৰা সম্প্ৰদায়টোৰ কথা প্ৰতিফলিত কৰিছে। উপন্যাসখনত ঔপন্যাসিকেই ব্যক্ত কৰা মতে, শ্ৰমিক সংগঠনত আগতে হৰিজন সম্প্ৰদায়ৰ প্ৰতিনিধি নাছিল, প্ৰথমবাৰৰ বাবে যশোৱন্ত নামৰ শ্ৰমিকজনক সংগঠনত নিয়োগ কৰা হ'ল। সংগঠনটোৰ প্ৰতিনিধি ৰূপে যশোৱন্তই ক্ষুধাৰ জ্বালাত শ্ৰমিকসকলে অখাদ্য ভক্ষণ কৰা, নাৰী শ্ৰমিকে দেহ ব্যৱসায়ত জড়িত হোৱা আদি দৃশ্য অসহায়ভাৱে প্ৰত্যক্ষ কৰিছে।

কোম্পানীৰ উৰ্দ্ধতন কৰ্তৃপক্ষই শ্ৰমিকসকলৰ দাবীৰ প্ৰতি কোনো গুৰুত্ব নিদিয়াত ক্ষুধাৰ্ত ধৰ্মঘটকাৰীসকল হিংস্ৰতৰ হৈ উঠিছে আৰু তেওঁলোকৰ ভয়ত স্থানীয় নেতাসকল পলায়ন কৰিছে। কোম্পানীৰ নিৰ্দেশত ইউনিয়নৰ সদস্য সকলে চুক্তি চহী কৰি 'ফাইনেল' লৈ অন্য শাখালৈ বদলি হৈ গৈছে। হৰিজন সম্প্ৰদায়ৰ প্ৰতিনিধি যশোৱন্তকো 'ফাইনেল' দিয়া হৈছে। যশোৱন্তই প্ৰথমবাৰৰ বাবে এই সুবিধা গ্ৰহণ কৰিলেও পাছত বিবেক দংশিত হৈ মাজবাটৰ পৰা উভতি আহিছে। সাধাৰণ শ্ৰমিকক তেওঁ প্ৰতাৰণা কৰাৰ কথা ভাবিব নোৱাৰিলে। চাটাই হোৱা ক্ষুধাৰ্ত শ্ৰমিকসকলে তেওঁক সাই নদীৰ বালিত পুতি থোৱাৰ ভয় দেখুৱালেও তেওঁ সাইৰ বালিত অকলে অকলে নিৰ্ভয়ে ঘূৰি ফুৰিলে। তেওঁৰ সকলোৰে প্ৰতি বিশ্বাস হেৰাই গ'ল। তেওঁ দেখিলে, দুবছৰ পাছত স্থানীয় নেতা শাস্ত্ৰীয়েও ভাল স্থানত ঘৰ সাজি বিলাসী জীৱন কটাইছে। দুদিনমানৰ পাছত তেওঁ দোভাগ নিশা শাস্ত্ৰীৰ ঘৰত এখন চিকমিকাই থকা তৰোৱাল লৈ উপস্থিত হ'ল। উপন্যাসখনত গোস্বামীয়ে শ্ৰমিকৰ প্ৰতি মিছা দৰদ দেখুওৱা কমিউনিষ্টসকলক শক্তি সামৰ্থ্যহীনতাক 'মামৰে ধৰা তৰোৱাল' বুলি ব্যংগ কৰিছে।

অন্য উপন্যাসৰ দৰে এক নিটোল কাহিনী নথকা সত্ত্বেও 'মামৰে ধৰা তৰোৱাল'ৰ কাহিনী শ্ৰমিক সকলৰ শোষিত-নিষ্পেষিত জীৱনৰ সৈতে সম্পৰ্কিত কিছুমান বিক্ষিপ্ত ঘটনাৰ আধাৰত অগ্ৰসৰ হৈছে। গোস্বামীয়ে স্বামীৰ লগত সেই শ্ৰমিক সকলৰ জীৱন-সংগ্ৰামৰ ওপৰৰ পৰা প্ৰত্যক্ষ কৰিছিল বাবেই তেওঁলোকৰ অভাৱ-অভিযোগ, দুখ যন্ত্ৰণা আদি মৰ্মস্পৰ্শীভাৱে ফুটাই তুলিবলৈ সক্ষম হৈছিল — "কিছুদূৰ গৈ যশোৱন্তই আৰু এটা মাৰাত্মক দৃশ্য দেখা পালে। মুল্লী গছৰ কছাইৰ দোকানৰ পৰা ছাগলীৰ ভুঁৰু, ছাল কিছুমান আনি দুইপাৰৰ ল'ৰা-ছোৱালী এজাকে সাইৰ বুকুত দবৰা-দৰৰি লগাই দিছে। যোৱা কিছুদিন ধৰি সাইৰ বুকুত বাহ লোৱা শগুণজাক আৰু সিহঁতৰ মাজত এই মুহূৰ্তত আৰু যেন কোনো পাৰ্থক্য

নাই।"

মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ 'মামৰে ধৰা তৰোৱাল'ত দেখুওৱা হৈছে যে সঠিক নেতৃত্ব আৰু শ্ৰমিক সকলৰ ঐক্যৰ অভাৱৰ বাবেই তেওঁলোকৰ ধৰ্মঘট ব্যৰ্থ হৈছে। শ্ৰমিকসকলৰ ধৰ্মঘট সমূহৰ ক্ষেত্ৰত সাধাৰণতে যিটো ঘটে তাকেই উপন্যাসখনত বৰ্ণনা কৰিছে। মানৱতাবাদী উপন্যাসিক গৰাকীয়ে তেওঁৰ উপন্যাসসমূহত শ্ৰমিক সকলৰ মৌলিক সমস্যা আৰু মুক্তিৰ আকাংক্ষা যথোপযুক্তভাৱে উত্থাপন কৰিছে। বাস্তৱ জীৱনৰ পৰা বুটলি অনা ৰাঘামা-সদাশিৱ-ফেনী-নাৰায়ণীৰ দৰে নিষ্পেষিত চৰিত্ৰসমূহৰ আশা-আকাংক্ষা, আৰ্তনাদ-হুমুনিয়াহ, যন্ত্ৰণা-ব্যৰ্থতা আদি মৰ্মস্পৰ্শীভাৱে বৰ্ণনা কৰিছে। এই চৰিত্ৰসমূহৰ ভিতৰত এক উজ্জ্বল চৰিত্ৰ হ'ল 'মামৰে ধৰা তৰোৱাল'ৰ নায়িকা নাৰায়ণী। নাৰায়ণীয়ে সন্তানৰ গাখীৰ আৰু ৰুগ্ন স্বামীৰ ঔষধৰ বাবে দেহ বিক্ৰী কৰিলেও আত্মমৰ্য্যদাৰ প্ৰতি সচেতন। তেওঁ যিজন চাহাবৰ লগত উলংগ হৈ থাকিবলৈ কুষ্ঠাবোধ কৰা নাছিল, সেইজন চাহাবে বিবেক দংশিত হৈ ঘপিয়াই হত্যা কৰিছিল। উপন্যাসিকে নাৰায়ণী প্ৰচলিত সমাজ ব্যৱস্থাৰ বিৰুদ্ধে বিদ্ৰোহিনী ৰূপত থিয় কৰাইছে। নাৰায়ণীৰ দৰে অন্যান্য শ্ৰমিক চৰিত্ৰসমূহে পাঠকৰ মনত গভীৰভাৱে ৰেখাপাত কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ 'মামৰে ধৰা তৰোৱাল' এই উপন্যাসৰ উৰ্দ্ধতন কৰ্তৃপক্ষই শ্ৰমিক শ্ৰেণীৰ ওপৰত চলোৱা শোষণ নিৰ্যাতনৰ ছবি জীৱন্ত ৰূপত ফুটি উঠিছে। অসমীয়া সাহিত্য জগতত নতুন বিষয়বস্তুৰ এখন অগতানুগতিক উপন্যাসৰূপে চৰ্চিত গোস্বামীৰ 'মামৰে ধৰা তৰোৱাল' প্ৰত্যক্ষ অভিজ্ঞতাৰ আধাৰত ৰচিত।

◆◆◆

তিৱা জনজাতিৰ খাদ্যসম্ভাৰ (মৰিগাঁও জিলা)

দৰ্শনা ডেকা
বি. এড্., ২য় বাৰ্ষিক

ভাৰতবৰ্ষৰ উত্তৰ-পূব অঞ্চলত অৱস্থিত অসম ৰাজ্যৰ আদিম জনগোষ্ঠী বা জনজাতিবোৰৰ ভিতৰত “তিৱা” এটা আদিম জনজাতি। বৰ্তমান সময়ত নগাঁও আৰু মৰিগাঁও অঞ্চলত এই জনজাতিৰ লোকসকলক দেখা যায়। এই জনগোষ্ঠীৰ জন বিশ্বাসমতে তেওঁলোকৰ উপাস্য দেৱতা হৈছে “ফা মহাদেউ”। অৰ্থাৎ মহাদেৱক তেওঁলোকে “পিতৃ” বুলি গণ্য কৰে। উৎসৱ-পাৰ্বনৰ ৰীতি-নীতি, গীত-মাত, নৃত্য-বাদ্য কৃষিকৰ্মৰ সা-সজুলি, জীৱ-জন্তু এই সকলোবিলাকৰ মূলতে ফা-মহাদেউ বুলি তিৱাসকলে বিশ্বাস কৰে। আনহাতে ভূত-প্ৰেত, প্ৰকৃতি আদিৰ পৰাও অপায় অমঙ্গল হোৱাৰ আশংকাত এইবিলাককে পূজা অৰ্চনা কৰে। সূৰ্য্য, বায়ু, বৰষুণ, অগ্নিক তিৱাসকলে শক্তি হিচাপে গণ্য কৰে।

তিৱাসকলৰ প্ৰধান উৎসৱ বিহু বা ছগ্ৰামিছ’ৱা। ভৈয়ামত বিহুৰ প্ৰাধান্য থাকিলেও একে সময়তে ছগ্ৰামিছ’ৱা উৎসৱ পাহাৰ আৰু দাঁতিয়লীয়া অঞ্চলত উলহ-মালহেৰে উদ্‌যাপন কৰে। প্ৰতিটো উৎসৱতে জনবিশ্বাস আৰু পূজাৰ সম্পৰ্ক আছে। ভৈয়ামৰ অঞ্চলত অন্য এক উৎসৱ হ’ল — ‘বৰত’ উৎসৱ। ইয়াৰোপৰি মেলাবা গৌঁসাই উলিওৱা উৎসৱ বহাগ বিহুৰ পাছত সময়ছোৱাত উদ্‌যাপিত হয়। গোভা ৰজাৰ পৃষ্ঠপোষকতাত মাঘ বিহুৰ পিছত “জোনবিল মেলা” উৎসৱ তিৱাসকলে বৰ উলহ-মালহেৰে উদ্‌যাপন কৰে। যিটো গোভা ৰাজ্যৰ গোভাধিপতি জোনচিঙৰ নামানুসাৰে গোভা ৰাজ্যৰ সংৰক্ষিত এখন বিলৰ পাৰত জোনবিল মেলা অনুষ্ঠিত হৈছিল আৰু বৰ্তমানো ই প্ৰচলিত হৈয়ে আছে। এই মেলা মাঘৰ বিহুৰ সাত দিনৰ পাছত পতা হয়। জোনবিল মেলাই পৰ্বত-ভৈয়ামৰ বিভিন্ন জাতিৰ মাজত সামাজিক সম্প্ৰীতি দৃঢ় কৰাত বৰগুণি আগবঢ়াইছে।

পূজা-পাৰ্বনৰ ক্ষেত্ৰত গোভা ৰজা লাইচিংৰ দ্বাৰা দেউশাল মন্দিৰ স্থাপিত হৈছিল। দেউশাল হৈছে এখন জনপ্ৰিয় শিৱস্থান। এই শিৱস্থানখন এখন চিৰজাগ্ৰত থান, য’ত কামনা-বাসনা পূৰ কৰিবৰ কাৰণে এখনি শৰাই আগ কৰি এযোৰ শুক্ল বৰণৰ পাৰ, ছাগলী, ৰাজহাঁহ, গৰু “ফা মহাদেউ”ৰ

নামত এৰি দিলে মনৰ কামনা পূৰণ হয় বুলি ধাৰণা কৰা হয়।

খাদ্যসম্ভাৰ :

এই তিৱা জনজাতিৰ লোকসকলৰ খাদ্যসম্ভাৰে তেওঁলোকৰ জনজাতীয় সংস্কৃতিৰ এক বৃহৎ অংশ আঙুৰি আছে। পৰম্পৰাগত খাদ্যসম্ভাৰ অনুসৰি তেওঁলোকৰ প্ৰধান খাদ্য হৈছে ভাত। তাৰোপৰি মাছ, মাংস, কুচিয়া, কেৰোঁৰা, শাক-পাচলি, পানীয় আদি সেৱন কৰে। মাকৈ, কনীধান আৰু অন্যান্য লঘু আহাৰ হিচাপে গ্ৰহণ কৰে। তেওঁলোকে তেল, মচলা নিদিয়া আঞ্জা-পাচলি সিদ্ধ কৰি খাই আমেজ পায়। “পইতা ভাত” এক উল্লেখযোগ্য খাদ্য তেওঁলোকৰ।

তিৱাসকলে মাছ মাৰি ভাল পায় আৰু মাছ তেওঁলোকৰ প্ৰিয় খাদ্য। বিশেষকৈ শুকান মাছ অতি প্ৰিয়। তাৰোপৰি মাছৰ শুকুতি, যিটো শুকান মাছৰ দ্বাৰা বনোৱা হয় তাক বনাবলৈ কেঁচাজলকীয়া, লোন, ভলুকা বাঁহৰ চুঙী, কলাখাৰ আদি ব্যৱহাৰ কৰে। তিৱাসকলে শুকুতি মাছৰ উপৰিও আন এবিধ মাছ তৈয়াৰ কৰি খায়। সেইবিধক চেনাফলা বুলি কোৱা হয়। চেনাফলা মাছ তেওঁলোকে শল, শাল, গৰৈ, ৰৌ আদি মাছবোৰ দীঘ দীঘে পেট ফালি পেটুবোৰ গুচাই বাকলিবোৰ চাফা কৰি জুইত শুকায়ায়। জুইৰ ধোঁৱাবোৰ লাগি মাছটোৰ ওপৰত এটা চামনি পৰে আৰু তাৰ পাছত অলপ ৰ’দত দি কনকনীয়া কৰি যতনত ভৰাই থয়। ইয়াক চেনাফলা মাছ বুলি কয়। তেওঁলোকৰ বিশ্বাস ই গাৰ বিষ উপশম কৰে। তাৰোপৰি তোৰা, বামী মাছ আদি কটাৰীৰে কচি ভাত নিমখ হালধি সানি জুইত সেকি খায়। এনেদৰে খোৱাকে কাঠিয়ৰা মাছ বুলি কোৱা হয়।

মাংসৰ ভিতৰত গাহৰি মাংসই প্ৰধান। অন্য-মাছ তেওঁলোকে বেছি নাখায়। গাহৰিৰ মাংস খৰিকাত খুচি জুই তাপ দি খাই বৰ আমেজ পায়। অমিতাৰ লগত গাহৰিৰ মাংস আঞ্জা, বনাই খায়। আনহাতে বাঁহৰ চুঙাত গাহৰিৰ মাংস সোমাই জুইত দি খায়। উৎসৱ-পাৰ্বন, বিয়া-বাৰু, সকাম,

ভোজ আদিত উসোৱা চাউলৰ ভাত আৰু গাহৰিৰ মাংস আঞ্জা ৰাইজক খুৱাই সন্তুষ্ট কৰে। তেলৰ ব্যৱহাৰ কম আৰু কলাখাৰ ব্যৱহাৰ বেছি কৰে। কলাখাৰ ৰন্ধনকাৰ্যত ব্যৱহাৰ কৰাৰ উপৰিও মুৰৰ চুলি ধোঁৱাত ব্যৱহাৰ কৰে।

ইয়াৰোপৰি অন্যান্য খাদ্যৰ ভিতৰত শাক-পাচলি, কুচিয়া, কচু, কচুৰ কেওঁ, ঢেকীয়া, ভেকুৰী, মহানিম, বাহাকা, কণী, মাকৈ ইত্যাদি। কুচিয়াৰ মাংস তিৱাসকলে গাহৰি মাংসৰ দৰেই খায়। কুচিয়াৰ তেজ কেচাঁই খায় তেওঁলোকে। কুচিয়াৰ ছালখন অন্যান্য মাংসৰ দৰে বনাই খোৱাৰ উপৰিও কেৰোঁৰা, এৰী পলুৰ পৰা ওলোৱা লোটা সিজাই খায়। খৰিচা, বাঁহৰ গাজ, তিলৰ পাত, মৰাপাটৰ পাত, বাহাকা তিতা আদি সংৰক্ষণ কৰি ৰাখি খৰাং

দিনত শাকৰ অভাৱত সেইবোৰ সিজাই খাইছিল। শাকৰ ভিতৰত কচুৰ বেণ্ড, ঢেকীয়া, খুতুৰা, কচুৰ ঠাৰি আদি প্ৰিয় খাদ্য। বৰ্তমান শিক্ষাৰ পোহৰ পোৱাৰ বাবে আজিকালি তিৱাসকলে এইবোৰ খাদ্য খোৱা দেখা নাযায়। তেওঁলোকে এতিয়া উন্নতজাতৰ খাদ্যহে খোৱা দেখা যায়।

পানীয় (মদ) তেওঁলোকৰ অন্য এবিধ পৰম্পৰাগত খাদ্য। যিটো পূজা-পাতল, বিয়া, সকাম, মৰণা মৰাৰ সময়ত আদি বিভিন্ন সময়ত এইবিধ পানীয় তেওঁলোকে ব্যৱহাৰ কৰে।

চমুকৈ এনেকৈয়ে, মৰিগাঁও জিলাৰ তিৱাসকলৰ খাদ্যসম্ভাৰ সম্পৰ্কে আংশিকভাৱে আলোচনা কৰা হৈছে।

◆◆◆

অসমৰ লোক-নাট্যানুষ্ঠান : এটি আলোচনা

দীপশিখা মিশ্ৰ
বি. এড্., ২য় বাৰ্ষিক

লোক সাহিত্যৰ এটা বিভাগৰ নাম লোক নাট্য (Folk drama)। লোকগীত আৰু গাঁথা, লোকনাট্য, সাধুকথা আৰু ফকৰা-যোজনা, প্ৰৱচন এইকেইটা বিভাগ মিলি সৃষ্টি হয় লোকসাহিত্যৰ। লোক-সাহিত্য আকৌ লোক সংস্কৃতিৰ অন্তৰ্গত এটা বিভাগ। গতিকে বিশাল লোক-সংস্কৃতিৰ এটা ক্ষুদ্ৰ অংশ হৈছে লোকনাট্য। লোকনাট্যিক লোক পৰিৱেশ্য কলাৰ ভিতৰত ধৰা হয়। লোক-সমাজৰ নাট্যধৰ্মী অনুষ্ঠানকেই লোকনাট্য বোলা হয়।

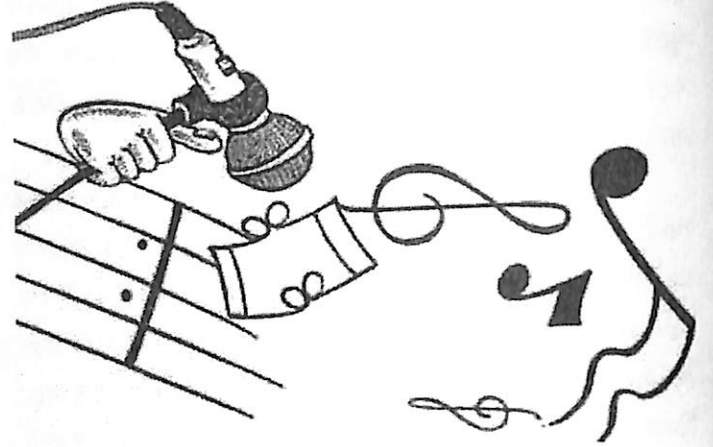
লোক সমাজত গণনাটীত কালৰে পৰা পৰম্পৰাগতভাৱে কিছুমান নাট্যধৰ্মী অনুষ্ঠানৰ প্ৰচলন হৈ আহিছে। এইবোৰেই লোক নাট্য। এই অনুষ্ঠানবোৰৰ সৈতে নৃত্য, গীত আৰু অভিনয় সাঙোৰ খাই আছে। কোনো কোনো অনুষ্ঠানত এই তিনি উপাদানৰ সাহায্যত একোটা পূৰ্ণ কাহিনী উপস্থাপন কৰা হয়। লোকনাট্যৰ নিৰ্দিষ্ট ৰচক নাই। লোক সমাজেই ইয়াৰ ৰচক আৰু লোকনাট্যৰ কোনো লিখিত ইতিহাস পাবলৈ নাই। অতি প্ৰাচীন কালৰে পৰা অসমত লোকনাট্যৰ পৰম্পৰা চলি আহিছে। শংকৰদেৱে অংকীয়া নাট সৃষ্টি কৰোঁতে থলুৱা লোক নাট্যধৰ্মী অনুষ্ঠানৰ পৰা সমল সংগ্ৰহ কৰিছিল। এই থলুৱা অসমীয়া লোক-নাট্যধৰ্মী অনুষ্ঠানৰ পৰম্পৰা

অতি প্ৰাচীন। ওজাপালি অনুষ্ঠান, পুতলানাচ, ঢুলীয়া ভাওঁনা, খুলীয়া ভাওঁৰীয়া, পচতি অনুষ্ঠান আদিবোৰ অসমৰ লোকনাট্য শ্ৰেণীৰ অনুষ্ঠান। এইবোৰৰ উপৰিও গোৱালপাৰা অঞ্চলত প্ৰচলিত 'কুশান-গান' আৰু 'ভাৰীগান' আদি লোকনাট্যবোৰো লোকনাট্যৰ লেখীয়া। উল্লিখিত লোকনাট্যসমূহৰ লগতে বড়ো, ৰাভা, মিছিং, ডিমাছা, কাৰ্বি আদি জনজাতি সমূহৰ মাজতো বিভিন্ন ধৰণৰ অনেক লোক নাট্যধৰ্মী অনুষ্ঠান প্ৰচলিত হৈ আছে। লোকনাট্যানুষ্ঠানসমূহ অসমত চলি অহা কিছুমান অৱস্থা, কাৰ্য্য বা চৰিত্ৰবিশেষৰ অনুকৰণাত্মক অনুষ্ঠান। এইবোৰৰ চলন্ত শক্তি নিৰ্ভৰ কৰে জন-জীৱনৰ ৰুচিৰ ওপৰত। এই অনুষ্ঠানসমূহত নৃত্য-গীতৰ মাজেদি ৰামায়ণ-মহাভাৰতৰ কাহিনী সমূহৰ লগতে বিভিন্ন পৌৰাণিক কাহিনীসমূহ প্ৰকাশ কৰে। লোকনাট্যানুষ্ঠানে অসমৰ সাংস্কৃতিক পথাৰখন অতীজৰে পৰা চহকী কৰি আহিছে। পৰৱৰ্তীকালত মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ অংকীয়া নাট সৃষ্টিৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত এই লোকনাট্যধৰ্মী অনুষ্ঠানবোৰৰ ভূমিকা অতি উল্লেখনীয় হৈ পৰে।

◆◆◆

মানৱ জীৱনৰ লগত সংগীতৰ সম্বন্ধ

সম্পূৰ্ণা গোস্বামী
বি. এড্., ২য় বাৰ্ষিক

সংগীতৰ বিষয়ে কোৱাৰ আগতে আমাৰ মনলৈ প্ৰশ্ন আহে যে সংগীত শব্দটো ক'ৰপৰা আহিল। নতুবা সংগীতৰ সৃষ্টিনো কেনেকৈ হ'ল। এই প্ৰশ্নৰ উত্তৰত এইটোৱে ক'ব পাৰি গভীৰ বননিৰ প্ৰতিধ্বনি, নিজৰাৰ কুলু কুলু শব্দ আৰু গছ লতাৰ বতাহৰ স্পৰ্শত মুদু শব্দৰ সৃষ্টিৰ পৰাই সংগীতৰ সৃষ্টি হয়।

“গীতং বাদ্যং তথা নৰ্তনং চ ত্ৰয়ং সংগীতমুচ্যতে” গীত বাদ্য তথা নৃত্য এই তিনিওটাৰ সংমিশ্ৰণেই সংগীত। চৌষষ্টি কলাৰ ভিতৰত সংগীতেই শ্ৰেষ্ঠ কলা। সেইকাৰণে নীতিশাস্ত্ৰত কোৱা হয় “সাহিত্য সংগীতকলাবিহীন সাক্ষাৎ পশু পুচ্ছবিষাণহীন” অৰ্থাৎ সাহিত্য সংগীতবিহীন মানুহ নেজ আৰু শিং নোহোৱা পশুৰ নিচিনা। সাহিত্য আৰু সংগীতে মানুহক জীয়াই থাকিবলৈ প্ৰেৰণা যোগায়।

মানুহে জন্মৰ লগে লগে সংগীতো লগত লৈ আহে। উদাহৰণস্বৰূপে এটি শিশুৱে জন্মৰ লগে লগেই কান্দোৱাৰ সুৰেৰে নিজৰ আগমনৰ বতৰা দিয়ে। গতিকে সেই কান্দোৱাৰ পৰা অনুমান কৰিব পাৰি যে শিশুটোৱে যেন জন্মৰ লগে লগে কান্দোৱাৰ লগতে সংগীতো লগত হৈ আহিছে। আনকি সংসাৰৰ ভূ-নোপোৱা শিশুটিত সংগীতৰ প্ৰভাৱৰপৰা মুক্ত নহয়। টিং টাং কিবা এটা বজালেই অকণমানি শিশুটি সেইফালে আকৰ্ষিত হয়। আনফালে যেতিয়া কোনো শিশুৱে মাকৰ কোলাত কান্দে তেতিয়া মাকে নিচুকনি গীত গালে শিশুটো শান্ত হয়।

সংগীত অকল মানুহৰ মাজতেই সীমাবদ্ধ এনে নহয়। ই পশু-পক্ষী গছ লগা আনকি নিজীৱ পদাৰ্থ নদ-নদী, পৰ্বত পাহাৰ সকলোতে বিদ্যমান। চৰাই চিৰিকটিৰ সুৰীয়া মাত, নিজৰাৰ কুলু কুলু ধ্বনি ইত্যাদিবোৰে মানুহৰ মনত সততে হৰি নিয়ে। সংগীতে মানুহক উৎসাহ যোগায়। কিবা এটা কৰি দেখুৱাবলৈ অনুপ্ৰেৰণা দিয়ে। স্বাধীনতা যুদ্ধৰ সময়ত অসমৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাদেৰে তেজোদীপ্ত গীতেৰে নিজকে চিনি নোপোৱা ভাৰতবাসীক বিদেশীৰ বিৰুদ্ধে জাগ্ৰত কৰাৰ আশাৰে গাইছিল “লুইতৰ পাৰেৰে আমি ডেকা ল'ৰা”, “তই কৰিব লাগিব অগ্নিস্নান, সাজু হ' সাজু হ' নৱজোৱান”। আৰু বিষ্ণু ৰাভাই গাইছিল “অ অসমীয়া ডেকা দল, সুবিধা বাদীৰ দল, তোৰ মিছা হ'ব কৌশল।”

সংগীতে আগৰ দিনৰ ঋষি মুনি, ৰজা মহাৰাজাসকলকো আধুত কৰিছিল। উদাহৰণস্বৰূপে সম্ৰাট আকবৰৰ ৰাজসভাত থকা বিখ্যাত সংগীতজ্ঞ তানসেন। ঠিক তেনেদৰে অসমৰ ঘৰে ঘৰে আজিও পুৱা গধূলি কীৰ্তনঘোষা, নামঘোষা আদি পঢ়া-শুনা কৰে। এতেকে সংগীত আৰু মানৱ জীৱন ওতঃপ্ৰোতভাৱে জড়িত। সেয়েহে সংগীতে মৃত্যুৰ সময়তো মানুহৰ মনৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পেলায়। উদাহৰণস্বৰূপে মানুহে কোনো লোকৰ মৃত্যুত ইনাই-বিনাই কৰুণ ধ্বনিৰে শোক প্ৰকাশ কৰি বিদায় সন্তামণ জনায়। শোকৰ লগত সামঞ্জস্য ৰাখি অসমত বহুতো বৰগীত যেনে — “পাৰে পৰি হৰি কৰোহো কাতৰি” আৰু বহুতো দেহ বিচাৰৰ গীত যেনে — “শ্মশানশালিক যোৱা নৰতনু দেহা অ”, “অ বিধি হাই বে হাই নৰতনু দেহ বিফলে যায় ইত্যাদি।

আদিম যুগত গুহা মানৱসকলৰ দিনতো সংগীতৰ প্ৰভাৱৰ কথা আমি বুৰঞ্জী বিলাকত পাবোঁ। ভাষাৰ জ্ঞান নথকা আদিম মানৱবোৰেই চিকাৰ কৰাৰ পিছত মনৰ আনন্দ প্ৰকাশ কৰিবলৈ জুইৰ চাৰিওফালে ঘূৰি ঘূৰি নাচি নাচি এবিধ অস্পষ্ট সংগীতৰ আভাস দিছিল।

সংগীত শাস্ত্ৰত কৈছে যে যি লোকে সংগীতক ঘিণ কৰে, সেই লোকসকলে মানুহক হত্যাও কৰিব পাৰে। যি মানুহক সংগীতৰ বিশ্বমোহিনী স্বৰে মুগ্ধ কৰিব নোৱাৰে সি বিশ্বাসঘাটক, কুচক্ৰী। সেই লোকসকলৰ হৃদয় অতি ভয়ংকৰ। সেয়েহে সংগীতে মানুহৰ মনৰপৰা কুটিলতা, হিংসা, দেষ, ক্ৰোধ, পৰশ্ৰীকাতৰতা আদি ভাববোৰ দূৰ কৰি মানুহক আত্মপ্ৰগতিৰ বাবে সাহায্য কৰে। সংগীত মানৱ জীৱনৰ অবিচ্ছেদ্য অংগ, মৃতসঞ্জীৱনী সুৰী। সামৰণিত আমি ইয়াকে ক'ব পাৰো যে সংগীত হ'ল মানৱ জাতিলৈ ঈশ্বৰৰ এক অনৱদ্য আশীৰ্বাদ স্বৰূপ। যিসকল ব্যক্তিক ভাষণেৰে প্ৰভাৱিত কৰিব নোৱাৰি, সেইসকলক সংগীতেৰে আকৰ্ষণ কৰিব পাৰি। এতেকে সংগীতৰ মাধ্যমত আমি এখন সুস্থ আৰু নিকা সমাজ গঢ়িব পাৰোহঁক।

◆◆◆

ভাৰতীয় সংস্কৃত সাহিত্যত পঞ্চমহাকাব্যৰ গুৰুত্ব

দিক্ৰী গগৈ
বি. এড, ২য় বাৰ্ষিক

ভাৰতীয় সাহিত্যৰ দুৰ্বল ঠাইকণ হৈছে ইতিহাস। অৱশ্যে ভাৰতীয় সাহিত্যৰ প্ৰাচীন অংশত বুৰঞ্জীমূলক কাব্যৰ পৰিমাণ যে নিতান্ত নগণ্য সেই কথা সঁচা। তথাপিও প্ৰাচীন ভাৰতীয় সাহিত্যত ইয়াৰ অস্তিত্ব নাই বুলিলেও সঁচা কোৱা নহয়। সংস্কৃত সাহিত্যৰ ভাণ্ডাৰ অনেক মহাকাব্য, খণ্ডকাব্য আৰু চিত্ৰকাব্যৰ ভৰপূৰ হৈ থাকিলেও ৰঘুবংশম, কুমাৰ সন্তৱম, কিৰাতাজুৰ্নীয়ম, শিশু পালনধৰ্ম আৰু নৈষধচৰিতম অধ্যয়ন-অধ্যাপনা প্ৰচলিত প্ৰথাতে পৰিণত হৈছে। এই কাব্যকেইখনক একেলগে পঞ্চ মহাকাব্য বুলি কোৱা হয়। কিন্তু কোনো পণ্ডিতে মেঘদূতকো পঞ্চমহাকাব্যৰে পঠন-পাঠনৰ বাবে যোগ্য বুলি বাচনি কৰে। কিন্তু উক্ত পাঁচখনকেই সংস্কৃত সাহিত্যত পঞ্চমহাকাব্য হিচাপে কবিসকলে স্বীকাৰ কৰে। এই মহাকাব্য কেইখনৰ বিষয়ে কিছু আভাস তলত উল্লেখ কৰা হ'ল।

ৰঘুবংশম :

মহাকাব্য কালিদাসৰ অন্তিম আৰু শ্ৰেষ্ঠ কাব্য হৈছে 'ৰঘুবংশম'। এই কাব্যখন ১৯ টা সৰ্গত সন্নিবিষ্ট। এই কাব্যখনত সূৰ্যবংশীয় বা ৰঘুবংশীয় ৰজা সকলৰ চৰিত্ৰৰ কথা বৰ্ণনা কৰা হৈছে। ৰঘুবংশৰ ৰজাসকলৰ সাধাৰণ গুণাৱলী বৰ্ণনা কৰি কালিদাসে কৈছে তেওঁলোক আজন্মশুদ্ধ, ফলসিদ্ধি পৰ্যন্ত কৰ্মৰত আৰু আসমুদ্ৰ ভূ-ভাগৰ শামক আছিল। তেওঁলোকৰ ৰথৰ গতি স্বৰ্গলৈকে অপ্ৰতিহত আছিল। তেওঁলোকে বিধিপূৰ্বক অগ্নিক আৰ্হতি দিছিল। ইচ্ছানুযায়ী যাচক সকলক দান কৰিছিল, অপৰাধীক দণ্ড দিছিল আৰু কালাক্ষয়ী সজাগ আছিল। দানৰ বাবে তেওঁলোকে অৰ্থ সংগ্ৰহ কৰিছিল সত্যৰক্ষাৰ বাবে, মিতভাষী আছিল যশ লাভৰ বাবে, বিজয়কামী আছিল আৰু সন্তান লাভৰ বাবে বিবাহ কৰাইছিল। শৈশৱত বিদ্যাভাস, যৌৱণত বিষয়ভাগ, বাৰ্ধক্যত বানপ্ৰস্থ আৰু অৱশেষত যোগ সমাধিৰ দ্বাৰা দেহত্যাগ এয়ে আছিল তেওঁলোকৰ জীৱনচৰ্যা।

কুমাৰ সন্তৱম :

মহাকাব্য কালিদাসৰ বিৰচিত 'কুমাৰ সন্তৱম' আৰু 'ৰঘুবংশম' এই দুখন মহাকাব্যকো সংস্কৃত সাহিত্যত প্ৰসিদ্ধ পঞ্চমহাকাব্যৰ ভিতৰত গণনা কৰা হয়। ভাৰতীয় পৰম্পৰা অনুসৰি এই মহাকাব্যখন দ্বাবিংশতি সৰ্গত কবিয়ে সম্পূৰ্ণ কৰিছিল বৰ্তমান কালত প্ৰাপ্ত গ্ৰন্থত পাণ্ডুলিপিত সপ্তদশ সৰ্গতকৈ অধিক দেখা পোৱা নাযায়। অনেক পাণ্ডুলিপিত আকৌ ৭ম বা

অষ্টম সৰ্গতে সামৰা হৈছে। মল্লিনাথ প্ৰভৃতি ভালেমান টীকাকাৰে ৮ ম সৰ্গলৈকে টীকা ৰচনা কৰি গৈছে। সেয়ে কুমাৰ সন্তৱ গ্ৰন্থখন কিমানসৰ্গত পূৰ্ণ হৈছিল অথবা মহাকাব্য কালিদাসে গ্ৰন্থখনৰ কোনটো সৰ্গলৈ নিজহাতে লিখিছিল সেই লৈ বিবাদৰ অন্ত নাই।

কিৰাতাজুৰ্নীয়ম :

মহাভাৰতৰ বনপৰ্ব আৰু কিছু পৰিমাণে শিৱ পুৰাণৰ আধাৰত মহাকাব্য ভাৰিয়ে এই কাব্যখন ৰচনা কৰে। এই কাব্যখনো পঞ্চমহাকাব্যৰ অন্তৰ্গত। এই কাব্যখন অষ্টাদশ সৰ্গত বিস্তৃত। ইন্দ্ৰ আৰু শিৱক সুপ্ৰসন্ন কৰি মধ্যম পাণ্ডৱ অৰ্জুনে কিদৰে পাণ্ডপাত অস্ত্ৰ লাভ কৰিছিল সেই কাহিনীকে উপজীৱ্য কৰি কিৰাতাজুৰ্নীয়ম ৰচিত হৈছে। পাশা খেলত পৰাজিত হৈ পাণ্ডৱসকলে দ্বৈতবনত বাস কৰাৰ পৰা মহাকাব্যৰ ইতিবৃত্ত আৰম্ভ হৈছে।

শিশুপাল বধ :

এই মহাকাব্যখন মাঘৰ দ্বাৰা ৰচিত। এই মহাকাব্যখনো পঞ্চম মহাকাব্যৰ অন্তৰ্গত। এই কাব্যখনত ২০ টা সৰ্গ আৰু সৰ্বমুঠ ১৬৫০ টা শ্লোক আছে। মহাভাৰতৰ সভাপৰ্বৰ ৩৩-৪২। এইদহ অধ্যায় তথা শ্ৰীমদ্ভাগৱত পুৰাণৰ ৭৪ অধ্যায়ত শিশুপাল বধৰ কথা পোৱা যায়। ইয়াৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি কবি মাঘে শিশুপাল বধ নামে পূৰ্ণাংগ মহাকাব্যখন ৰচনা কৰে।

নৈষধচৰিত :

পঞ্চমহাকাব্যৰ অন্তৰ্গত উক্ত কাব্যখনৰ লেখক শ্ৰীহৰ্ষ। এই কাব্যখনত ২২ টা সৰ্গ আছে। মহাকাব্য শ্ৰীহৰ্ষই মহাভাৰতৰ বনপৰ্বৰ ৫০-৭৮ অধ্যায়ত বৰ্ণিত নল দময়ন্তীৰ আখ্যানৰ আধাৰত 'নৈষধচৰিত' ৰচনা কৰিছে। শ্ৰীহৰ্ষই মূল কথা অক্ষুণ্ণ ৰাখিও এখন মহাকাব্যৰ লগত খাপ খোৱা অনেক অভিনৱ বৰ্ণনাৰে কাব্যখন মনোৰঞ্জনৰ উপযোগী কৰিবলৈ যত্নপৰ হৈছে।

এইদৰে উক্ত মহাকাব্য কেইখনে সংস্কৃত সাহিত্যত অতীজৰে পৰা প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰি আহিছে। লগতে ভাৰতীয় ইতিহাসত সোণালী আখৰেৰে শোভা বৰ্দ্ধন কৰি আহিছে। ♦♦

বড়ো জনগোষ্ঠীৰ লোক সংস্কৃতি

গীতাঞ্জলি বড়ো
বি. এড, ২য় বাৰ্ষিক

আমাৰ অসমত থকা বিভিন্ন জাতি-জনজাতি সমূহ আমাৰ ঐক্য আৰু সমৃদ্ধিৰ পৰিচয়। এই সকলোবোৰৰ ভিতৰত বড়ো তথা বড়ো-কছাৰী জনগোষ্ঠীৰ অসমত ভৈয়াম জাতীয় জনগোষ্ঠী হিচাপে এটা সুকীয়া স্থান আছে। কেৱল অসমতেই নহয় ভূটান, নেপাল, ত্ৰিপুৰা আৰু বাংলাদেশ পৰ্যন্ত বড়ো জনগোষ্ঠী ব্যাপ্তি আছে। বড়োসকল সাধাৰণতে বৃহৎ মংগোলীয় গোষ্ঠীৰ অন্তৰ্ভুক্ত। কোনো কোনো পণ্ডিতৰ মতে বড়োসকল প্ৰাচীন কালৰ “বড” দেশৰ বাসিন্দা আছিল। খ্ৰীঃ পূঃ প্ৰায় ১৫০০ শতিকা মানতেই সমগ্ৰ পূব ভাৰতত আহি বাস কৰিবলৈ লয়। মহাভাৰতত উল্লেখ কৰা কিৰাত সকলেই হৈছে পূব ভাৰতৰ বড়োসকল। বড়ো শব্দৰ মূল “বড” দেশৰ বাসিন্দা সকলক “বডো-ফিচা” বা “বডোচা” (বডো মানে ভূমি আৰু ‘ফিচা’ বা ‘চা’ মানে সন্তান অৰ্থাৎ ‘বড’ দেশৰ সন্তান) বুলি জনা গৈছিল। পিছত সময়ৰ সোঁতত বড়ো হিচাপে জনাজাত হয়।

সকলো জাতি-জনজাতিৰেই নিজৰ সংস্কৃতিৰ এটা সুকীয়া পৰিচয় আছে। সেয়ে বড়ো সকলৰ লোক সংস্কৃতি ও অসমৰ অন্যতম সংস্কৃতি। তেওঁলোক জীৱন যাত্ৰাত আঙুৱাই যোৱাৰ লগে লগে সংস্কৃতিও গতিশীলভাৱেই ৰূপান্তৰিত ৰূপ ধাৰণ কৰিছে।

ভাষা-সাহিত্য :

বড়ো সকলৰ এটা নিজস্ব মাতৃভাষা আছে। তেওঁলোকৰ ভাষা ‘বড়ো ভাষা’ আৰু লিপি দেৱনাগৰী ‘বর যব’। তেওঁলোকৰ লোক সাহিত্য, ভাষা সম্বন্ধে সৰ্বভাৰতীয় গৱেষকসকলে ভাষাতাত্ত্বিক বিদ্যাপীঠ (পুনা)। গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় আদিত চৰ্চা বিশ্লেষণ কৰি আছে।

লোক নৃত্য-গীত :

বড়ো জনগোষ্ঠীৰ লোকনৃত্য আৰু গীত কেৱল অসমতেই নহয় সমগ্ৰ ভাৰততেই এটা সুকীয়া স্থান আছে। তেওঁলোকৰ পৰম্পৰাগত নৃত্য আৰু গীত বাগুৰুন্না আৰু লগতে বৈছগু মৈচানায়, জাৰআফাণা, সেন্দুমালি, বৌনচণ্ডী আদি। খাম, ছিফুং, জথা আৰু চেৰজা এই চাৰিবিধ লোকবাদ্য বিভিন্ন উৎসৱ ব্যৱহাৰ কৰে।

সাজ-পাৰ :

বড়ো জনগোষ্ঠীৰ তিৰোতাসকলৰ পৰম্পৰাগত সাজ-পাৰ ‘দখনা’

আৰু ‘ফাছৰা’। পুৰুষসকলৰ সাজ-পাৰ অতি সাধাৰণ বিধৰ। কঁকালত আঁঠুচেৰা পথৰা চিতৰা গামচা, গাত গছলা (চোলা) আৰু ডিঙিত আৰনাই।

ধৰ্ম বিশ্বাস :

ধাৰ্মিক দৃষ্টিত পৰা দেখা যায় যে বড়োসকলৰ কিছুমান হিন্দু আৰু কিছুমান খ্ৰীষ্টান ধৰ্ম। কিন্তু বহুসংখ্যক লোকেই ‘বাথৌৱাই’ বা উপাস্য দেৱতা হিচাপে পালন কৰে। এই ‘বাথৌৱাই’ আশীৰ্বাদ প্ৰাপ্তিৰ বাবে পালন কৰা ঘাই পূজাই হ’ল ‘বাথৌ পূজা’। বড়ো ভাষাত ‘বা’ মানে পাঁচ বা পঞ্চ আৰু ‘থৌ’ মানে গভীৰ অৰ্থাৎ পঞ্চ গভীৰ তন্ত্ৰৰ সমাহাৰ হ’ল বাথৌ। বাথৌৰ সৈতে জড়িত পঞ্চ তন্ত্ৰ হৈছে - মাটি, পানী, অগ্নি, মৰুৎ বা বায়ু আৰু আকাশ। তেওঁলোকৰ শাসক-শাসিকা হৰগৌৰী অৰ্থাৎ বাথৌ বুঢ়া আৰু বাথৌ বুঢ়ী। তেওঁলোকে ঘৰৰ চোতালত উত্তৰ-পূবদিশত সিজু গছ ৰুই তাৰ গুৰিত বেদী তৈয়াৰ কৰি বাথৌ বুঢ়ীক থাপনা কৰি চাকি বন্তি জ্বলায়।

জীৱিকাৰ উপায় :

বড়োসকল পৰিশ্ৰমী আৰু সৌন্দৰ্যৰ উপাসক। তেওঁলোকৰ বেছি ভাগৰেই জীৱিকাৰ উপায় খেতি আৰু অতি কম সংখ্যক লোকৰহে জীৱিকাৰ উপায় চাকৰি। তেওঁলোক কুটিৰ শিল্পত সিদ্ধহস্ত। তেওঁলোকে আৱশ্যকীয় আহিলা প্ৰায় নিজে তৈয়াৰ কৰি লয়।

শিক্ষা-দীক্ষা :

শিক্ষা-দীক্ষাৰ ফালৰপৰা বড়োসকল বৰ্তমান বহুত আগবঢ়া যদিও কিছুমান পিছপৰা গাঁওৰ এতিয়াও শিক্ষাৰ ব্যৱস্থা শোচনীয়, কিয়নো তেওঁলোক জীৱিকাৰ ব্যৱসায়ত পৰিয়ালৰ লোকক সহায় কৰিবলৈহে যত্নপৰ। শিক্ষা দীক্ষাহীন উচ্ছৃঙ্খলাৰ মাজেদি বড়ো ল’ৰা-ছোৱালীবোৰৰ জীৱন অতিবাহিত হয়।

বিবাহ :

বড়োসকলে হিন্দুৰ বৈদিক প্ৰথাৰে বিয়া-বাৰু অনুষ্ঠিত কৰে। সাধাৰণতে বড়ো সমাজৰ বিবাহ পাঁচ প্ৰকাৰৰ —

১। সমাজ দস্তৰ মতে

- ২। ঘৰত জেঁৱাই থাকি বিয়া পতা
- ৩। ঢোকা থকা
- ৪। ঘৰ সোমোৱা
- ৫। পলুৱাই নিয়া

বড়ো সমাজৰ সকলো ধৰণৰ বিয়া গৃহস্থৰ বাথৌ শালী বা গাৰ্জা শালীত বাতিৰ বেলিকা ৰাইজৰ উপস্থিতিত সম্পাদিত হয়। বাথৌ দেৱতাৰ বেদীত দৰা-কইনা দুয়োকে আঠু কঢ়াই ইষ্ট দেৱতাক প্ৰাৰ্থনা কৰাই পুৰোহিতৰ দ্বাৰা বিবাহ কাৰ্য সম্পন্ন কৰা হয়। বিবাহৰ লগতে ভোজন পৰ্বৰো নিয়ম আছে। তেওঁলোকৰ বিবাহবোৰ গীত-গাই, নাচি-বাগি বৰ আনন্দৰে উদ্‌যাপন কৰে।

মৃতকৰ সৎকাৰ :

বড়ো জনগোষ্ঠীৰ সমাজত মৃত্যুৰ লগত জড়িত বিভিন্ন লোকাচাৰ আৰু লোক বিশ্বাস আছে। মৰা শ সৎকাৰ কৰাৰ পাছত শৱ যাত্ৰীক গোৱৰ

পানীৰে শুচি কৰা হয় আৰু শোকোতা চোবাই মৃতকৰ সৈতে সকলো পাৰ্থিৱ সম্বন্ধ ছেদ কৰাৰ বিধান আছে। তেওঁলোকৰ মাজত নাৰ্জাৰী আৰু স্বৰ্গীয়াৰী শ্ৰেণীৰ মানুহৰ দ্বাৰাহে উদ্ধাৰ-প্ৰায়শ্চিত্ত হ'ব পাৰে। মৃত্যুৰ দহ দিনৰ দিনাখন 'দহা গাৰনায়' (দহা) আৰু এঘাৰ বা তেৰ দিনত শ্ৰাদ্ধাদি সমাপন কৰি মৃতকৰ আত্মাৰ সদগতিৰ অৰ্থে কামনা কৰা হয়।

সহজ সৰল বড়ো জনগোষ্ঠীসকলৰ দাৰ্শনিক চিন্তাধাৰাত ধৰ্মীয় আৰু নৈতিক প্ৰমূল্যৰাজিক সদায় গুৰুত্ব প্ৰদান কৰি সমাজত শীৰ্ষস্থান দি অহা দেখা যায়। সৰলচেতীয়া বড়ো জনগোষ্ঠী সকল শুচিতাৰ প্ৰতি সদায় সচেতন। কিয়নো তেওঁলোকে অশুচি হৈ থাকিলে দেৱ-দেৱী অসন্তুষ্ট হয় বুলি বিশ্বাস কৰে। সমাজত শিক্ষাৰ প্ৰভাৱ পৰাৰ লগে লগে কিছুমান প্ৰথা বৰ্তমান বিলুপ্ত হৈছে যদিও পৰিৱৰ্তিত আচাৰ-নীতিৰে অঞ্চলবিশেষত পূজা-উৎসৱৰ লোক সংস্কৃতি এতিয়াও প্ৰচলিত হৈ আছে।

“Practice Teaching” ৰ অভিজ্ঞতা

ৰীতা ৰংপি

বি. এড, ২য় বাৰ্ষিক

অৱশেষত বহু দিনৰপৰা ভাবি থকা “Practice Teaching”ৰ সেই দিনটো আহিল। মনত বহুতো ভয়, শংকা লৈ ১৭/৩/১৭ তাৰিখ শুক্ৰবাৰে ৰাতিপুৱা ৯ বজাত জাপৰিগোগ হাইস্কুলত উপস্থিত হৈছিলোঁ। যেতিয়া বিদ্যালয়ত প্ৰৱেশ কৰিছিলোঁ মনত বিভিন্ন ধৰণৰ চিন্তাই আৰম্ভি ধৰিছিল। বিদ্যালয়খনৰ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকল কেনেকুৱা, মই সঠিক পাঠদান কৰিব পাৰিম নে নাই নানা কথাৰে মোৰ মন ভৰি পৰিছিল। সেইদিনা মই মোৰ আন চাৰিগৰাকী বান্ধৱীৰ সৈতে স্কুলত লগ হ'লো আৰু আমি আটাইকেইগৰাকীয়ে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ লগত প্ৰাৰ্থনা কৰিলোঁ। যেতিয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে প্ৰাৰ্থনাৰ শেষত নিজ নিজ শ্ৰেণীকোঠাত যাবলৈ লৈছিল তেতিয়া কেইজনমান ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে আমাক দেখি “Good Morning Miss” বুলি কৈছিল। জীৱনত প্ৰথমবাৰৰ বাবে সেই শব্দটো শুনি মনত বহুত আনন্দ পালোঁ। ক্ষুণ্ণক সময়ৰ পিছতে আমাক মাতিবলৈ ছাৰ এজন আহিল আৰু ছাৰজনে আমাক ক্লাছবোৰ ভগাই দিলে। সেইদিনাখন মোক নৱম শ্ৰেণীৰ অসমীয়া ক্লাছটো কৰিবলৈ দিছিলে। ক্লাছলৈ যোৱাৰ আগতে মোৰ ভয় লাগিছিল যদিও পিছলৈ ভয়টো কমি আহিল। শ্ৰেণীকোঠাত

সোমাই প্ৰথমে মই মোৰ পঢ়াবলগীয়া ‘মুক্তি’ নামৰ পাঠটো পঢ়াবলৈ আৰম্ভ কৰিলোঁ। এনেকৈয়ে এদিন দুদিনকৈ সময়বোৰ বাগৰি গ'ল। লাহে লাহে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ লগতে স্কুলৰ ছাৰ বাইদেউসকলৰ লগতে ক'ব নোৱাৰাকৈয়ে মোৰ এক আন্তৰিক সম্পৰ্ক গঢ়ি উঠিল। কেনেকৈ সেই এমাহ সময়টো পাৰ হৈ গ'ল গম্ভৈ নাপালোঁ। অৱশেষত শেষ হোৱাৰ দিনটো ওচৰ চাপি আহিল। শেষৰ দিনা বিদ্যালয়ত যোৱাৰ আগতে মনটো বেয়া লাগিছিল এইকাৰণে যে, কালিৰপৰা মই আৰু যাব নাপাম বুলি। এই দিনকেইটাত বিদ্যালয়ত কটাই বহুতো অভিজ্ঞতা লাভ কৰাৰ লগতে বহুতো স্মৃতি কঢ়িয়াবলৈ সক্ষম হ'লো। এই সময়খিনিত মোক পাঠদানৰ ক্ষেত্ৰত মোৰ বান্ধৱীসকলৰ লগতে কলেজত শিক্ষাগুৰুসকল আৰু বিদ্যালয়ৰ ছাৰ-বাইদেউসকলে যি সহায়-সহযোগিতা কৰিলে তাৰ কাৰণে মই তেখেতসকলৰ ওচৰত চিৰকৃতজ্ঞ হৈ ৰ'ম।

ঐতিহ্যমণ্ডিত জোনবিল মেলা

ৰাজশ্ৰী বৰদলৈ
বি. এডু, ২য় বাৰ্ষিক

পৃথিৱীৰ সকলো ঠাইতে সমাজভেদে বিভিন্ন ধৰণৰ উৎসৱ উদ্‌যাপন কৰা হয়। এই উৎসৱ অনুষ্ঠানসমূহ ঠাইভেদে বছৰটোৰ বেলেগ বেলেগ সময়ত পালন কৰা হয়। এই উৎসৱসমূহ অনুষ্ঠিত কৰাৰ আঁৰত কিছুমান তাৎপৰ্য্যপূৰ্ণ কাৰণ থাকে য'ত লুকাই থাকে একোটা জাতিৰ স্বকীয়তা আৰু পৰম্পৰা। এনেধৰণৰ উৎসৱ অনুষ্ঠানসমূহ লোক-সংস্কৃতিৰ অন্যতম অংগ।

পৃথিৱীৰ অন্য ঠাইৰ দৰে ভাৰতবৰ্ষৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলতো বিভিন্ন ভাষা-ভাষী, জাতি-জনগোষ্ঠীৰ লোকে বছৰটোৰ বেলেগ বেলেগ সময়ত বিভিন্ন উৎসৱ পালন কৰে। উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ অন্যতম অংগ অসমৰ মধ্যভাগত অৱস্থিত মৰিগাঁও জিলা এখন লোক-সংস্কৃতিৰে পৰিপূৰ্ণ জিলা বুলি ক'ব পাৰি, য'ত বছৰতো ভাষা-ভাষী, জাতি-জনগোষ্ঠীৰ লোকে একেলগে বসবাস কৰে। প্ৰধানতঃ জনজাতীয় অধ্যুষিত এলেকা হিচাপে-পৰিচিত এই মৰিগাঁও জিলাৰ প্ৰধান জনগোষ্ঠী হৈছে 'তিৱা জনগোষ্ঠী'। এই তিৱা জনগোষ্ঠীৰেই এটা অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ উৎসৱ হ'ল জোনবিল মেলা।

মৰিগাঁও জিলাৰ জাগীৰোডৰপৰা উত্তৰে তিনি কিলোমিটাৰ মান দূৰত্বত এখন বিল আছে। এই বিলখনৰ নামেই হ'ল জোনবিল। প্ৰতিবছৰে মাঘ বিহুৰ পিছৰ সপ্তাহত এই বিলৰ পাৰতেই জোনবিল মেলা অনুষ্ঠিত হয়। জোনবিল মেলাৰ আৰম্ভণি কোনে-কেতিয়া কৰিছিল, তাৰ সঠিক তথ্য পোৱা নাযায় যদিও, পণ্ডিত গৱেষকসকলৰ মতে 'গোভা ৰাজ্য' প্ৰতিষ্ঠাৰ দিনৰ পৰাই এই মেলাৰ প্ৰচলন আছে। জোনবিল মেলাৰ উৎপত্তিৰ সম্পৰ্কত বিভিন্ন ধৰণৰ জনশ্ৰুতি আছে যদিও ভৌগোলিক দৃষ্টিকোণৰ পৰা লক্ষ্য কৰিলে দেখা যায় যে এই বিলখনৰ আকৃতি কাঁচি জোনটোৰ দৰে, সেইবাবে ইয়াৰ নামটো জোনবিল হোৱাৰ থল আছে।

জোনবিল মেলাক পাহাৰ-ভৈয়ামৰ সম্প্ৰীতিৰ স্থল বুলি ক'ব পাৰি। আৰম্ভণিৰে পৰাই এই মেলাই নিজৰ ঐতিহাসিক পৰম্পৰা ৰক্ষা কৰি আহিছে। পুৰণিকালত জোনবিল মেলা মাঘবিহুৰ আগতেই পতা হৈছিল যদিও বৰ্তমান সময়ত এই মেলাৰ সময়ৰ কিছু সাল-সলনি ঘটা দেখা যায়। বৰ্তমান সময়ত ৰাজনৈতিকভাৱে ৰাজতন্ত্ৰৰ অৱসান ঘটিলেও, তিৱাসকলৰ ৰজা মনা পদ্ধতিৰ প্ৰচলন আছে। মেলাৰ প্ৰথমদিনা এই তিৱা ৰজাসকলৰ পৰিষদবৰ্গই বিলত মাছ মাৰে আৰু সকলো ৰজা তথা পৰিষদবৰ্গ মিলি ৰাতি প্ৰীতিভোজ গ্ৰহণ কৰে। ইয়াৰ পিছদিনা সকলো ৰাইজলৈ বিলখনত মুকলি কৰি দিয়া হয়। যিসকলে মাছ-বেছিকৈ পাই তেওঁলোকে কৰ হিচাপে এটাকৈ মাছ ৰজালৈ আগবঢ়াব লাগে। সিদিনাৰ

পৰাই জোনবিল মেলাৰ শুভাৰম্ভ হয়। এইটো জোনবিল মেলাৰ প্ৰথম পৰ্য্যায়।

জোনবিল মেলাৰ দ্বিতীয় পৰ্য্যায়টো হ'ল বিনিময় প্ৰথা, যাৰ বাবে এই জোনবিল মেলাখন ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ। বৰ্তমান টকা-পইচাৰে দ্ৰব্যৰ কিনা-বেচাৰ সময়ত বিনিময় প্ৰথাৰ মাধ্যমেৰে সামগ্ৰীৰ আদান-প্ৰদান কৰাটো উল্লেখনীয়। পাহাৰত বাস কৰা বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ লোকসকলৰ উৎপাদিত সা-সামগ্ৰীৰ ভৈয়ামৰ লোকসকলৰ সৈতে বিনিময় কৰে। ভৈয়ামৰ লোকসকলে সান্দহ, পিঠা, মাছ, পাহাৰৰ পৰা অনা আদা-হালধি, কচু, জলকীয়া, বাঁহগাজ, লা আদি দ্ৰব্যৰ লগত বিনিময় কৰে। মেলাস্থলীত এখন অস্থায়ী মঞ্চ থাকে য'ৰ পৰা ৰজা তথা পৰিষদবৰ্গই মেলা পৰিচালনা কৰে। ৰজা-বা পৰিষদবৰ্গই অনুমতি নিদিয়া পৰ্য্যন্ত বিনিময় প্ৰথা আৰম্ভ নহয়। পৰিষদবৰ্গই আহি ঘোষণা কৰাৰ পাছত শাৰী শাৰীকৈ বহি থকা ভৈয়ামৰ লোকসকলৰ সৈতে পাহাৰৰ লোকসকলে নিজৰ পচন্দৰ বস্তুৰ সৈতে বিনিময় কৰে। ভৈয়ামৰ লোকসকলে পাহাৰৰ লোকসকলক 'মামা-মামী' বুলি সম্বোধন কৰে।

জোনবিল মেলাৰ আন এক গুৰুত্বপূৰ্ণ পৰ্ব হ'ল কুকুৰা যুঁজ। এই কুকুৰা যুঁজস্থলীত ৰাজ বিষয়া আৰু কুকুৰা যুঁজ পৰিচালনা কৰা সমিতি লগতে বিভিন্ন ঠাইৰ পৰা কুকুৰা যুঁজাবলৈ অহা লোকসকল উপস্থিত থাকে। ইজনে-সিজনৰ কুকুৰাৰ সৈতে যুঁজাৰ সন্মতি প্ৰকাশ কৰিলে দুয়োটোকে যুঁজিবলৈ দিয়া হয়। যিটো চৰাই হাৰে সেই হাৰা চৰাইটো জিকা চৰাইটোৰ গৰাকীয়ে লাভ কৰে।

এই ঐতিহ্যমণ্ডিত জোনবিল মেলা বিভিন্ন জাতি-জনগোষ্ঠীৰ মিলনভূমি। জোনবিল মেলাৰ প্ৰধান উদ্দেশ্যটোৱেই হৈছে বিনিময়ৰ জৰিয়তে পাহাৰ-ভৈয়ামৰ সম্প্ৰীতিৰ এনাজৰীডাল কট-কটীয়া কৰা। এই জোনবিল মেলা বৰ্তমান অসম বা ভাৰতবৰ্ষৰ মাজতেই সীমাবদ্ধ হৈ থকা নাই। এই মেলাৰ প্ৰসাৰ বৰ্তমান পৃথিৱীৰ আন আন ঠাইলৈকেও হৈছে। প্ৰতি বছৰে বিভিন্ন দেশৰ পৰ্য্যটকৰ এই মেলালৈ আগমন ঘটে। গতিকে জোনবিল মেলাক অসমৰ পৰ্য্যটন ক্ষেত্ৰলৈ ৰূপান্তৰিত কৰিব পৰাৰ সম্ভাৱনাক নুই কৰিব নোৱাৰি। সুদূৰ ভৱিষ্যতে এই মেলাই ৰাজ্যৰ তথা দেশৰ পৰ্য্যটন বিভাগলৈ বৰঙণি আগবঢ়োৱাত যথেষ্ট বৰঙণি আগবঢ়াব পাৰে। এইক্ষেত্ৰত চৰকাৰৰ উপযুক্ত পদক্ষেপে জোনবিল মেলাৰ প্ৰসাৰতাৰ লগতে জোনবিল মেলাক নিশ্চয় আন এক মাত্ৰা প্ৰদান কৰিব পাৰিব।

◆◆◆

প্ৰেমহীন পৃথিৱীত — এক অতৃপ্ত আত্মাৰ চিঞৰ

বৰষা ৰাণী শৰ্মা
বি. এড, ২য় বাৰ্ষিক

ইমপেক্টৰ সমীৰ চলিহাই অধ্যাপিকা সান্ত্বনা দূৰবাক ডায়েৰীখন হাতত দি ক'লে — “মেডাম এইখন চাব আৰু ঘটনাটোৰ সম্বন্ধে কিবা কুপালে জনাব।” এতিয়া আমি ফৰ্মেলিটিখিনি কৰি ডেডবডি দুটা লৈ যাওঁ। পিছত কিবা সুধিব লগা থাকিলে আকৌ আনিব লগা হ'ব, আহিছোঁ।” সকলোৱে শিয়মান হৈ চাই ব'ল হোস্টেলৰ সকলোৰে আদৰৰ বান্ধবী আকাংশা আৰু বৃষ্টিৰ নিথৰ মৃতদেহ দুটা।

কলেজৰ পৰা আহিয়েই ততাতৈয়াকৈ সান্ত্বনাই মেলি ল'লে আকাংশাৰ ডায়েৰীখন। বৰ আশাৰে কিছুদিন আগতে আকাংশা আহিছিল সান্ত্বনাক বিচাৰি। স্নাতকোত্তৰ প্ৰথম বৰ্ষত নামভৰ্তি কৰা আকাংশাক প্ৰথম ক্লাছত পাই কিছু অসন্তুষ্টি আহিছিল সান্ত্বনাৰ। সেইবোৰ ছোৱালীৰ দৰে যেন নাছিল আকাংশাৰ কথা কোৱাৰ ধৰণ, পিন্ধন উৰণ, খোজ-কাটল, দৃষ্টি সকলো। দৈহিক গঠনটোও যেন আছিল ল'ৰা সুলভ। ক্লাছৰ বিভাগীয় জিৰণি চ'ৰাটো আকাংশাৰ বিষয়েই চলিছিল কিছুদিন বু-বা। তাইৰ চকুৰ দৃষ্টিয়ে প্ৰায় বিভাগীয় চাৰিওজন অধ্যাপক-অধ্যাপিকাকে কিছু অস্বস্তিত পেলাইছিল।

কিন্তু সময় যোৱাৰ লগে লগে আকাংশাৰ আগৰণুৱা ভাবটোৱে সকলোৰে তাইৰ প্ৰতি দৃষ্টি সলাই পেলাইছিল। হোস্টেলৰ আৰু কলেজৰ ডিপাৰ্টমেণ্টৰ প্ৰায় সকলো কামতে তাই আগহেৰে সোমাই পৰিছিল। তাইৰ এই একাগ্ৰতাই হয়তো সঁৰ্ষাৰিত কৰি তুলিছিল লগৰ বান্ধবী কিছুমানক। সেয়ে প্ৰায়ে হোস্টেলৰ কিছুমান ছোৱালীয়ে তাইৰ ওপৰত অভিযোগ তুলি সান্ত্বনা দূৰবাৰ কাষ চাপিছিল।

সান্ত্বনাই লক্ষ্য কৰিছিল সেই এক ব্যতিক্ৰমী স্বভাৱৰ আকাংশাৰ বৃষ্টি নামৰ নম্ৰ-শান্ত, লাজকুৰীয়া ছোৱালীজনীৰ লগত গঢ়ি উঠা আন্তৰিকতাবোৰ। আকাংশাই যেন কিবা এটা সন্ধান সম্পূৰ্ণ কৰিছিল বৃষ্টিৰ মাজত। লাহে লাহে তাই কমাই দিছিল সান্ত্বনাৰ ওচৰত আহি চকুলো টোকা কামটো। সকলো সহজ হৈ পৰিছিল সময়ৰ গতিত। ব্যস্ততাৰ মাজত হেৰাই গৈছিল সান্ত্বনা, আকাংশা, বৃষ্টি সকলো। সকলো ভাবি থাকি কেতিয়া সান্ত্বনাৰ চকু সেমেকি উঠিলে গ'মে নেপালে।

হঠাৎ যে এনেকুৱা এটি ঘটনা ঘটিব কোনেও কল্পনাও কৰা নাছিল।

হোস্টেলৰ কোঠাতে আলিঙ্গনাবদ্ধ অৱস্থাত উদ্ধাৰ হৈছিল আকাংশা আৰু বৃষ্টিৰ মৃতদেহ। আকৌ এক ৰহস্যই সকলোকে জোকাৰি গ'ল। কোনেও একো গম নেপালে কি অৱস্থাৰ সংঘটিত হ'ল ঘটনাটো। পুলিচে কোঠাটোৰ পৰা উদ্ধাৰ কৰিছিল আকাংশাৰ ডায়েৰীখন আৰু তাইৰ হাতত থকা কাগজৰ সৰু টুকুৰাটো। তাত লিখা আছিল —

“আমাৰ মৃত্যুৰ বাবে কোনা দায়ী নহয়। প্ৰেমহীন পৃথিৱীত হয়তো আমি জীয়াই থকা সম্ভৱ নহয়। সেয়ে এক অন্য পৃথিৱীৰ সন্ধানত আমাৰ এই সিদ্ধান্ত য'ত আমি বিচাৰি লম এক অন্য সুখ।”

ডায়েৰীখনৰ পাত লুটিয়াই সান্ত্বনাই সন্তোদ পাইছিল আকাংশাৰ দৰে কাঠিন্য ছোৱালী এজনীৰ মাজত যে লুকাই আছিল এখন কোমল হৃদয়, এসাগৰ ভালপোৱা আৰু অলেখ সপোন। প্ৰথম পাতটোতেই আছিল কিছুমান সুন্দৰ কবিতাসুলভ বাক্য —

“সাগৰৰ গভীৰতাই চুব নোৱাৰা

মোৰ হৃদয়ৰ জটিলতা

আকাশৰ নীলিমাই আঁৱৰিব নোৱাৰা

মোৰ কল্পনাৰ বিশালতা

ক্ৰমে আগবাঢ়ি গৈছো

এক অকৃত্ৰিম পৃথিৱীৰ সন্ধানত।”

আজি কালি দুই এটি কবিতাৰ শাৰী লিখিবলৈ চেষ্টা কৰিছো। ড° মামণি ৰয়ছম গোস্বামীয়ে কৈছিল — “মানুহৰ মনটো যেতিয়া দুখ-আৱেগেৰে ভৰি পৰে তেতিয়া বগা কাগজৰ বুকুত কলমৰ চিয়াহী নিগৰাব লাগে, দুখবোৰ তেতিয়া নিজে নিজেই আঁতৰি যায়।”

শনিবাৰ : ৫.৫.২০১৬

“নীলা আকাশ

হেঙুলী সন্ধ্যা

কহুৱাৰ আৰত লুকোৱা

বেলিৰ লজ্জাময়ী আকুলতা।”

আজি আকাশলৈ চাই আকৌ ভাবিছো। কি যে যন্ত্ৰণাময়, ভিন্ন

মোৰ মৰমিয়াল, সাহসী, প্ৰেমিক যুৱক। সৰুৰ পৰাই মোৰ ভাল লগা নাছিল ক্লাছৰ ছোৱালীবোৰৰ সংগ। বিচাৰি ফুৰিছিলোঁ উৎপতীয়া ল'ৰাবোৰৰ সংগ, সিহঁতৰ লগতে পাৰ কৰিছিলোঁ প্ৰতিটো দুপৰীয়া। ছোৱালীয়ে পিন্ধা কাপোৰ পিন্ধিব মোৰ আমনি লাগিছিল। এক বিৰক্ত পৰিবেশত সদায় নিজকে খাপ খুওৱাৰ চেষ্টা কৰিছিলোঁ। মানসিক ভাবে কিন্তু মই নিজকে পুৰুষ বুলি ভাবিবলৈয়ে আৰম্ভ কৰিছিলোঁ। পৰিধান কৰিছিলোঁ জিনচ, টি-চাৰ্ট, কুৰ্টি।

সোমবাৰঃ ৭.৫.২০১৬

আজি মোৰ জীৱনৰ এটি নতুন দিন। দুচকুত স্বপ্নীল পথাৰখনিত এসাগৰ সপোন উপচাই হোষ্টেলীয়া জীৱনৰ ৰঙীণ দিনবোৰত খোজ দিলো আজি। বুকুত মোৰ হাজাৰ আকাংগা আৰু অনাগত ভৱিষ্যতৰ বহুতো কল্পনা। এক নতুন পৰিবেশত সোমাই কিবা আটহুৱা ভাব হৈছে। অলপ ভয় লাগিছে। ছোৱালীবোৰে বাৰু গম পাব নেকি মোৰ নাৰী সত্ত্বাৰ আৰম্ভ পুৰুষ ৰূপটোক। পালেওটো উপায় নাই - যিহেতু এয়াই সত্য। ছোৱালীবোৰৰ শাক-পাত খোৱা কথাবোৰে মোক অতিষ্ঠ কৰি তুলিছে। এইবোৰো আৰু কিবা পাতিব লগা কথা হ'লনে। ক্লাছ আৰু ক্লাছৰ পিছত কমটো দিনটো নাযাই নুপুৱাই লাগিছে। কমমেট জনীকো ভাল লগা নাই। কৰ কথা পাণ্ডুলি থাকে — অসহ্য লাগে দেখি। ৰাতি 'শিখৰ' এপেকট বা চিগাৰেট এটা জ্বলাবৰ বৰ ইচ্ছা গৈছে বেছ যুৱক যেন ভাব এটা আহে।

বুধবাৰঃ ৯.৫.২০১৬

আজি আমাৰ হোষ্টেলৰ নৱাগতা আদৰণি সভা। আটক ধুনীয়াকৈ সজোৱা হৈছে হোষ্টেলটো। আটাইয়ে ব্যস্ত হৈ পৰিছে কি কাপোৰ পিন্ধিব, কি গহনা পিন্ধিব। বাধ্যত পৰি ময়ো মেখেলা চাদৰ পিন্ধিব লগা হ'ল। নিজকে এক অদ্ভুত ভাব হৈছে। অনুষ্ঠান আৰম্ভ হ'ল। শেষৰ বেঞ্চৰ পৰা চকুত পৰিল মঞ্চত এজনী ধুনীয়া মৰমলগা ছোৱালীয়ে কবিতা আবৃত্তি কৰি আছে "মমতাৰ চিঠি" —

"এইয়া মম এডাল জ্বলাই লৈছে

আজি বহুদিনৰ মুৰত তোমালৈ চিঠি লিখো বুলি।"

তাইৰ মাতটোৱে যেন মোৰ গোটেই শৰীৰটোতে এক জোকাৰণিৰ সৃষ্টি কৰিলে। মোৰ সন্ধান যেন আজি চূড়া স্পৰ্শ কৰিছে। মোৰ হৃদয়ৰ শূণ্যতা যেন পূৰ্ণ হোৱাৰ পথত। মোৰ প্ৰেমহীন আকাশত তাই নামি আহিল পূৰ্ণিমাৰ জোনাক হৈ। গোটেই ৰাতি তাইৰ নত্ন মুখখনি, কাজলসনা চকুযুৰি আৰু তাইৰ কবিতাৰ পংক্তিবোৰ মোৰ মনত দো দি থাকিল। মোৰ প্ৰেমৰ শলিতা গছি মোৰ স্বপ্নৰ নাৰী। বৃষ্টি তাইৰ নাম। মোৰ লগৰ একে ক্লাছতে আছিল তাই। মনতে তাইক ক'লো সুভাষাৰি 'বৃষ্টি'।

বৃহস্পতিবাৰঃ ১০.৫.২০১৬

আজি মোৰ আটাইতকৈ ভাল লগা দিন। ক্লাছত চিনাকী হ'লো

বৃষ্টিৰ স'তে। মন গৈছিল আজিয়েই যেন তাইক কৈ দিম মনৰ সকলো কথা। চতিয়াই দিম মৰমৰ ৰামধেনু তাইৰ গাত। নিজৰ কৰি লম তাইক - চিৰ জীৱনৰ বাবে।

সোমবাৰঃ ১৪.৫.২০১৬

যোৱা দুদিন হোষ্টেলত বৰ ছলস্থূল মোক লৈ। মনটো বৰ বেয়া লাগি আছে। নিজক লৈ বহুত দুখ লাগিছে কিয় ভগবানে অলপ দয়া নকৰিলে। কি এক অদ্ভুত সৃষ্টি এয়া। কোনেও বুজিব নিবিচাৰে মোৰ যন্ত্ৰণাবোৰক। মোৰ ৰুমমেটে লগৰ আটাইবোৰকে মই ছোৱালী নহয় বুলি কৈ ফুৰিছে। হোষ্টেলৰ কৰ্তৃপক্ষক মোৰ বিষয়ে লগাইছে। মোক হেনো হোষ্টেলৰ পৰা উলিয়াব লাগে। মই ছোৱালী নহয় ল'ৰা হে! কি কৰোঁ ভাবি পোৱা নাই। মই কালিয়ে সাস্তুনা মেমৰ ওচৰলৈ যাম আৰু কিবা উপায় বিচাৰিম। ৰুমমেটে মোৰ ৰুম এৰিব খুজিছে। অৱশ্যে ভালেই হ'ব তাই গ'লে। কিছু শান্তি পাম। এটি কবিতা লিখিবলৈ চেষ্টা কৰোঁ বহুদিনৰ মুৰত —

"কপি কপি জ্বলি থকা

জুইশিখাতকৈ নুমাই যোৱাই ভাল;

তেলবিহীন জুইশিখা আৰু সুখৰ ছাঁ বিহীন

জীৱন বৰ দুঃবিষহ।"

বুধবাৰঃ ১৬.৫.২০১৬

আজি মনটো বৰ ভাল লাগিছে। কাৰণ মোৰ স্বপ্নৰ নাৰী বৃষ্টি গুছি আহিব মোৰ ৰুমমেট হৈ। আস্ কি যে আনন্দ মোৰ। প্ৰেমৰ এক অচিন নৈত উটি ভাহি গৈ আছে মই। মোৰ চাৰিদিশ আজি ৰঙীণ। এজাক মিঠা বতাহে মোক কপাই গৈছিল। কমটো ভালদৰে পৰিষ্কাৰ কৰিলোঁ। বৃষ্টিৰ আগমনে মোৰ হৃদয়ত তোলপাল লগাইছিল।

ৰবিবাৰঃ ২২.৫.২০১৫

এই সপ্তাহটো কেনেকৈ পাৰ হ'ল গমে নাপালোঁ। বৃষ্টিৰ আগমনে মোৰ প্ৰতিটো মুহূৰ্ত কৰি তুলিছে ৰঙীণ। বৃষ্টিয়ে মোৰ প্ৰতিটো কথাৰ, সঁহাৰি দিব ধৰিলে। বৃষ্টিয়ে যেতিয়া মোৰ হাতত হাত থৈ কৈছিল — 'মই তোমাৰ সংগী হৈয়ে থাকিম সদায়।' মই যেন নিজকে আটাইতকৈ সুখী বুলি ভাবিব ধৰিলোঁ। ময়ো তাইক কথা দিলোঁ — জীৱনত কেতিয়াও তোমাক নেৰোঁ। আজিৰ পৰা মোৰ সকলো বদ অভ্যাস ত্যাগ কৰিলো তোমাৰ শপত।

... সাস্তুনা ই ডায়েৰীখনৰ এইখিনি লৈ পঢ়ি ছমুনিয়াহ এটি কাঢ়িলে।

সপোনটো ভবা নাছিল আকাংগাৰ ভিতৰত যে ইমান ৰহস্য সোমাই আছে। এটি দেহৰ আঁৰত যে তাইৰ এক অন্য ব্যক্তিত্ব লুকাই আছে। সেয়া কল্পনাৰো অতীত। কিমান যে কষ্টত আছিল চাগে তাইৰ আত্মা। সমাজৰ পৰা অবহেলিত এটা জীৱন কঢ়িয়াই ফুৰিছিল তাই। শেষৰ পৃষ্ঠাকেইটা লুটিয়াই চালে সাস্তুনাই ... এয়া কি??

২.৬.২০১৬

আজি বহুদিন বিৰতিৰ মূৰত লিখিবলৈ লৈছো কিছু অনুভৱ।
নিৰাপত্তাহীনতাৰ ডাৱৰে মোক খুটি খুটি খাব ধৰিছে।

“নদী ভালপোৱা মানুহবোৰে
কিয় বুজি নাপায়

নদীৰ বুকুৰ অস্তঃসাৰশূণ্য আকুলতা।”

এয়াই চাগে মোৰ জীৱন। জীৱনৰ একমাত্ৰ ভৰসাৰ ৰেঙণি, মোৰ
স্বপ্নৰ নাৰী, মোৰ প্ৰেম-ভালপোৱা দিনে দিনে আঁতৰি যাব ধৰিছে মোৰ
পৰা। কিছুদিনৰ পৰা লক্ষ্য কৰিব লৈছোঁ তাই আঁতৰি ফুৰে মোৰ পৰা,
ৰাতি ৰুমৰ বাহিৰ হৈ বহুসময়লৈ কথা পাতে কাৰোৱাৰ লগত; সুধিলে
কয় একো হোৱা নাই মাক ফোন কৰিছিলোঁ। ক্লাছ চলি থাকোতেই এদিন
মোক নোকোৱাকৈ তাই ঘৰলৈ গুচি গ’ল, ফোন কৰিলেও ৰিচিভ নকৰে।
মোৰ মনটো ভাঙি-চিঙি চুবমাৰ হ’ব ধৰিছে দিনে দিনে আকৌ লিখিলো ...
দুটি শাৰি ...।

“দিন বাগৰে সময়ৰ ৰূপৰেখাও সলনি হয়
সকলো এদিন পৰিৱৰ্তনৰ সূতী হৈ বয়।”

কিছুদিন পিছত হোষ্টেলত শুনিবলৈ পালোঁ বৃষ্টিয়ে হেনো যাওঁতে
সকলোকে কৈ গৈছে মই লেচবিয়ান আৰু তাইৰ লগত মই সম্পৰ্ক ৰাখিব
বিচৰা বুলি। মোৰ ৰুমমেট দিব্যাৰ পৰা গম পালোঁ বৃষ্টিৰ এজন বয়ফ্ৰেণ্ড
আছে আৰু ঘৰৰ পৰা সিহঁতৰ বিয়াও থিক হৈ আছে। আচলতে তাই
সমকামীৰ ওপৰত কিবা প্ৰজেক্ট কৰি আছে আৰু বয়ফ্ৰেণ্ডৰ কথা মতে
এদিন তাইৰ প্ৰজেক্টৰ কামত সহজ হ’বৰ বাবে মোৰ ৰুমমেট হৈ গৈছিল।
আৰু প্ৰেমৰ এক অভিনয় কৰিছিল। দিব্যাৰ পৰা কথাবোৰ শুনি আকাংশাৰ
(মোৰ) মূৰত সৰগ ভাঙি পৰিল।

কেনেকৈ কৰিব পাৰে মানুহে এনে বিশ্বাস ঘাটকতা, ইমান সুন্দৰ
অভিনয় কেনেকৈ কৰিব পাৰে বাৰু!! সঁচা ভালপোৱাৰ বিনিময়ত এনে
প্ৰতাৰণা মই কেনেকৈ সহ্য কৰোঁ। মোৰ ভিতৰৰ পুৰুষ জন বিদ্ৰোহী হৈ
উঠিল। বৃষ্টিৰ পৰা পোৱা প্ৰতাৰণাক মই সহজভাৱে ল’ব পৰা নাই। সেয়ে
এটি সিদ্ধান্ত ল’লো ...।।

৫.৬.২০১৬ঃ

বৃষ্টি আহিল আজি ৰাতিপুৱা হোষ্টেললৈ। মই তাইক শেষ বাৰৰ
বাবে অনুৰোধ কৰিলোঁ দুপৰীয়াৰ সাজ মোৰ ৰুমত খাবলে। এতিয়াও
তাই মোৰ লগত বেছ সুন্দৰ অভিনয়ে কৰি আছে। আজি ময়ো অভিনয়

কৰিছোঁ। তাই মান্তি হ’ল। তাই মোৰ আগত কন্দাকতা কৰি দেখুৱালে
ছোৱাচোন মোক ঘৰৰ পৰা যোৰকৈ বিয়াৰ বাবে সন্মত কৰালে, মোৰ যে
একো উপায় নাই এতিয়া। ময়ো সঁহাৰি জনালো তাইৰ কথাবোৰত। যেন
তাইৰ সকলো প্ৰতাৰণাক হাঁহি মুখে ক্ষমা কৰি দিছো। তাই নাহোতেই মই
কাগজ এটুকুৰত কিছু কথা লিখিছিলোঁ আৰু বন্ধুত্বৰ সাক্ষৰ বিচাৰি তাইৰ
পৰা নতুনকৈ চহী ল’লো কাগজখনত। আমি মোৰ টেবুলখন সুন্দৰকৈ
সজালোঁ বিভিন্ন খোৱা বস্তুৰে। খাৰৰ সময়ত তাইক মাতিলোঁ। খোৱা
বস্তুত গম নোপোৱাকৈ মিহলাই দিলোঁ প্লিপিং টেবলেট এমুঠি। মোৰ
মনটো তাইৰ প্ৰতাৰণাৰ আঘাতেৰে বিযাক্ত হৈ পৰিছিল আৰু মনতে প্ৰতিজ্ঞা
কৰিছিলোঁ বৃষ্টি যদি মোৰ নহয় তেন্তে আন কাৰো হ’ব নোৱাৰে। এইখন
পৃথিৱীত নহ’লেও আমি লগ হ’ম অন্য এখন পৃথিৱীত য’ত বাস কৰিব
আমাৰ পৰিত্ৰ আত্মাই। আজি আমি একেলগে বিদায় ল’ম এই প্ৰেমহীন
পৃথিৱীৰ পৰা। খাই উঠি একেলগে হাতে হাত ধৰি শেষ নিদ্ৰাত বিলীন
হ’ম বৃষ্টিৰ সৈতে। মোৰ প্ৰিয় নাৰী বৃষ্টি।। ... মৃত্যুৰ আগত ভগৱানক
এয়াই মিনতি আকৌ যদি জন্ম দিয়া এই দুটি ভিন্ন ৰূপত যেন নিদিয়া...।।
বিদায় এই নিৰস পৃথিৱীক ...।।

মোৰ শেষৰ দুটি কবিতাৰ শাৰী —

“মৰুভূমিত পানী বিচাৰি ফুৰা

আৰু, জীৱনত সুখ বিচৰা

একেই কথা।

দুয়োটাৰে শেষত ব্যৰ্থতাই

একমাত্ৰ সংগী।”

ডায়েৰীৰ বাকি পৃষ্ঠাবোৰ উকা হৈ ৰ’ল। সান্ত্বনা দুৱৰা অৱাক হৈ
ৰ’ল ডায়েৰীৰ শব্দবোৰ পঢ়ি। এয়া সত্য নে আন কিবা। জীৱনক ভালপোৱা,
এক অন্য ৰঙেৰে ৰঙিয়াল কৰিব বিচৰা আকাংশাই জীৱনত একোৱে
নাপালে, হয়তো পায়ো হেৰুৱালে সকলোবোৰ। বৃষ্টিয়ে তাইক দিলে মাথো
প্ৰতাৰণা। তাই চুইচাইড নোটত উল্লেখ কৰা কথাখিনিও বৃষ্টিৰ ঘৰৰ মানুহে
নল’লে — একেলগে দুয়োকে একেখন চিতাতে সংকাৰ কৰিব নিদিলে।
কি এক ভয়ংকৰ বাস্তৱ এয়া। সান্ত্বনাই লগে লগে ইন্সপেক্টৰক ফোন কৰি
ক’লে - গোপন সত্য গোপনেই থাকক - মৃত্যুৰ পিছত অস্তঃত জীয়াই
থাকক এটি অতৃপ্ত অসহায় আত্মা। প্ৰেমহীন পৃথিৱীৰ পৰা আঁতৰ হৈ
ৰওঁক তাইৰ আত্মা।

◆◆◆

নাৰী সৰলীকৰণ

নীলিমা হাজৰিকা
সহকাৰী প্ৰবক্তা, অসমীয়া বিভাগ

স্বামী বিবেকানন্দই কৈছিল, 'নাৰীৰ উন্নতি অবিহনে বিশ্বৰ কল্যাণৰ কোনো বিকল্প নাই, এজনী চৰাই এখন ডেউকাৰে আকাশত উৰাটো অসম্ভৱ।'

নাৰী সৰলীকৰণ বুলিলে সামাজিক, অৰ্থনৈতিক, ৰাজনৈতিক, জাতিগত আৰু লিঙ্গ ভেদ আদি বহু অনাকাঙ্ক্ষিত বৈষম্যৰ কবাল গ্ৰাসৰ পৰা নাৰীক মুক্ত কৰিব লাগিব। অৰ্থাৎ নাৰীক জীৱন-নিৰ্বাহ প্ৰণালীৰ নিৰ্বাচনৰ স্বাধীনতা দিব লাগিব। নাৰী সৰলীকৰণ মানেই পুৰুষৰ ওপৰত নাৰীৰ কৰ্তৃত্ব দিয়াটো নুবুজায়, বৰং পিতৃ প্ৰাধান্যৰ ঠাইত নাৰীৰ সমমান্যতা দিয়াটোহে প্ৰতিপন্ন কৰে। এনে দৃষ্টিকোণৰ পৰা লক্ষ্য কৰিলে নাৰী সৰলীকৰণৰ বাবে সামাজিক, শৈক্ষিক, অৰ্থনৈতিক, ব্যক্তিগত, ন্যায়িক, ৰাজনৈতিক আদি বহু দিশেই বিবেচনা কৰিব লাগিব।

বৰ্তমান নাৰী সৰলীকৰণ এক জ্বলন্ত সমস্যাকপে গোটেই পৃথিৱীতে দেখা দিছে। অকল ই ভাৰতৰে সমস্যা হৈ থকা নাই, ইউনাইটেড নেচনচৰ বহুত এজেলীয়ে লিঙ্গ সমস্যাক বিশেষ প্ৰাধান্য দিয়া দেখা যায়। পুৰুষ আৰু মহিলাৰ মাজত থকা বৈষম্যত পৃথিৱীৰ এক পুৰণা সমস্যা হিচাবে গণ্য কৰা হয়। সমগ্ৰ বিশ্বতে সেয়ে মহিলাই সমমান্যতা প্ৰাপ্তিৰ বাবে আশা কৰিবলগীয়া হয়। নাৰীয়ে সকলো ক্ষেত্ৰতে পুৰুষৰ সমানে অধিকাৰ পাবলৈ বিচাৰে। যেনে — শিক্ষা, নিয়োগ, বিবাহ, ৰাজনৈতিক, সামাজিক আদি। নাৰীয়ে বিচাৰে পুৰুষৰ সমানে কৰ্মৰ মৰ্যাদা।

ভাৰতবৰ্ষৰ পূৰ্ব দিশৰ অসম ৰাজ্যখনক কেইবাখনো ৰাজ্যই আঙুৰি আছে। যাৰ ভৌগোলিক সীমা দেশখনৰ প্ৰায় ২.৪%। ভাৰতবৰ্ষৰ জনসংখ্যাৰ ২.৫৭% লোক অসমত বাস কৰে। ২০১১ চনৰ লোকপিয়ল মতে অসমৰ জনসংখ্যা ৩,১১,৬০,২৭২ জন। ইয়াৰে ১,৫৯,৫৪,৯২৭ জন পুৰুষ আৰু ১,৫২,১৪,৩৪৫ গৰাকী মহিলা। প্ৰতি ১০০০ পুৰুষৰ বিপৰীতে মহিলাৰ সংখ্যা হৈছে ৯৫৪ গৰাকী। ২০১১ চনৰ লোক পিয়লৰ সমীক্ষা মতে অসমৰ শিক্ষিত লোকৰ সংখ্যা ৭৩.১৪% জন। ইয়াৰে

৭৮.৮১% পুৰুষ আৰু ৬৭.২৭% মহিলা। ভাৰতীয় সংবিধানৰ ১৪, ১৫ আৰু ১৬ অধ্যায় মতে ইয়াত লিঙ্গ আৰু জাতিৰ কোনো বৈষম্যতা নাই। কিন্তু অসমত বৰ্তমানেও মহিলাসকল বিভিন্ন ধৰণে প্ৰভাৱিত হৈ আহিছে। যেনে - পৌৰাণিক দস্তৰ, অন্ধ বিশ্বাস, নৈতিকতা, আকৌৰগোজ স্বভাৱ আদি। বাল্য বিবাহ, যৌতুক প্ৰথা, বিধব্য বৰ্তমানেও আমাৰ সমাজত প্ৰাধান্য লাভ কৰা দেখা যায়। ভাৰতবৰ্ষৰ অন্য ৰাজ্যৰ তুলনাত অৱশ্যে অসমত ইয়াৰ প্ৰভাৱ কিছু পৰিমাণে কম দেখা যায়। মহিলা সকল এতিয়াও তেওঁলোকৰ স্বামীৰ দ্বাৰা বসিভূত হোৱা, শহুৰ শাহুৰ পক্ষৰ পৰা হেঁচা প্ৰয়োগ কৰাকে আদি কৰি বহু ধৰণৰ সমস্যাৰে আঙুৰি থকা দেখা যায়। তেওঁলোকে বেছিভাগ সময় ঘৰৰ চাৰিবেৰৰ মাজতে আৱদ্ধ হৈ থকাৰ উপৰিও অৰ্থনৈতিক ভাবেও অইনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিবলগীয়া হয়, যাৰ বাবে এই নাৰীসকল, হীনমন্ত্যতাত ভূগিব লগীয়া হয়। যৌথ পৰিয়ালত বহুক্ষেত্ৰত নাৰীসকলৰ ব্যক্তি স্বাধীনতাৰ লগতে ভাল ব্যৱহাৰৰ পৰাও বঞ্চিত হোৱা দেখা যায়।

ৰাষ্ট্ৰীয় আৰু আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্য্যায়ৰ আলোচনাত সারলীকৰণ শব্দটো বিশেষভাৱে প্ৰয়োগ কৰা হয়, বিশেষকৈ নাৰী আৰু লিঙ্গ সমস্যাৰ ক্ষেত্ৰত। The Oxford English Dictionary মতে সারলীকৰণ মানে হৈছে বৈধ ক্ষমতা বা নিজস্ব আইন। সারলীকৰণে বহল অৰ্থত নাৰী সকলক সামাজিক, সাংস্কৃতিক, অৰ্থনৈতিক আদি বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত সুৰক্ষা দিয়াৰ লগতে ব্যক্তিগতভাৱে নিজকে আঙুৰাই নিয়াত সহায় কৰে। এইটোৱে নাৰীসকলক

এক বিশেষ পদ্ধতিৰে আগুৱাই নিয়াৰ লগতে উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰখনত পৰিয়ালৰ লগতে সমাজৰো উন্নতি সাধনত বিশেষ সহযোগীতা আগবঢ়োৱা দেখা যায়।

১৯৯০ চনত নাৰীৰ অধিকাৰ আৰু সুৰক্ষাৰ বাবে সংসদত 'The National Commission for Woman' নামেৰে এখন আইন গৃহীত হয়। পঞ্চায়ত আৰু পৌৰসভাত নাৰীৰ বাবে পদ সংৰক্ষণ আৰু অংশগ্ৰহণ কৰিব পৰা বিভিন্ন ধৰণৰ প্ৰশংসনীয় লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্য পৰিলক্ষিত হয়। যেনে —

- ◆ যোগাত্মক, অৰ্থনৈতিক আৰু সামাজিক নীতি আদৰ্শৰে নাৰীৰ পূৰ্ণ সম্ভাৱনীয়তাক বিকশিত কৰাৰ বাবে বাতাবৰণৰ সৃষ্টি কৰা।
- ◆ নাৰীক পুৰুষৰ সমানে ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক, সামাজিক, সাংস্কৃতিক আৰু প্ৰশাসনিক ক্ষেত্ৰত সকলো মানৱীয় অধিকাৰ আৰু পূৰ্ণ স্বাধীনতা,
- ◆ ৰাষ্ট্ৰৰ সামাজিক, ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক ক্ষেত্ৰত সমানে সহযোগ আৰু সিদ্ধান্ত দিব পৰা ক্ষমতা,
- ◆ স্বাস্থ্য ৰক্ষা, সকলো ক্ষেত্ৰতে উচ্চমান বিশিষ্ট শিক্ষা, ব্যৱসায়িক সহযোগ, নিয়োগ, সমান বেতন, স্বাস্থ্য আৰু সুৰক্ষা, সামাজিক নিৰাপত্তা আৰু ৰাজস্বৰা অফিচ আদিত মহিলাৰ সমান সহযোগিতা,
- ◆ নাৰীৰ বিৰুদ্ধে থকা সকলো ভেদভাব আৰু শক্তিশালী নীতি-আদৰ্শ গঢ়ি তোলা
- ◆ সামাজিক ক্ষেত্ৰখন সলনি কৰাত পুৰুষ আৰু নাৰীৰ সমান সহযোগ আৰু অন্তৰ্ভুক্তি
- ◆ উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত কোনো লিঙ্গ বৈষম্যৰ প্ৰাধান্য নৰখা, নাৰী আৰু কম বয়সীয়া ছোৱালীৰ বিৰুদ্ধে কোনো ধৰণৰ অত্যাচাৰ বা ভেদ ভাব নৰখা, নাৰী সংগঠন সমূহৰ ৰাইজৰ লগত শক্তিশালী সহযোগিতা আদি। বিশেষকৈ মহিলা সংগঠনসমূহে সক্ৰিয় অংশ গ্ৰহণ কৰি প্ৰাথমিক, বয়সস্থ আৰু আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ ব্যৱস্থা কৰিব পাৰে। শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰতো অসমৰ নাৰীসকলৰ অগ্ৰগতি এতিয়াও বহুত কম দেখা যায়। ২০১১ চনৰ লোকপিয়ল মতে শিক্ষিত নাৰীৰ সংখ্যা ৬৭.২৭ শতাংশ যদিও ভাৰতবৰ্ষৰ অন্যান্য ৰাজ্যৰ তুলনাত বহুত কম। সমাজৰ লগতে এখন ঘৰৰ সৰ্বাংগীন উন্নতিৰ বাবে ঘৰৰ নাৰীগৰাকী শিক্ষিত হোৱাটো অতিকৈ প্ৰয়োজনীয়। কাৰণ ভৱিষ্যতৰ নাগৰিক সকলক গঢ়ি তোলাত এগৰাকী নাৰীৰ প্ৰভাৱ যথেষ্ট। নিজে শিক্ষিত হ'লেহে অইনক শিক্ষা দিয়াত সহজ হয়। ই অকল আনুষ্ঠানিক শিক্ষাকে নুবুজায়, সমাজৰ অইন শিক্ষাকো সাঙুৰি লোৱা হয়।

অসমত এতিয়াও নাৰী সকল স্কুল বা মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা আধাতে পঢ়া-শুনা সামৰি হয় ঘৰুৱা কাম-কাজত নিয়োজিত হয় বা বিয়া দিয়া হয়। বৰ্তমানেও ইয়াৰ সংখ্যা কম নাই, বাঢ়িহে গৈছে। কাৰণ দেখা যায় ২০০৯-১০ চনত প্ৰাথমিক পৰ্যায়ত ইয়াৰ সংখ্যা আছিল ৫০% আৰু ওপৰৰ পৰ্যায়ত ১৩.৫ শতাংশ। কিন্তু ২০১১-১২ চনত ইয়াৰ সংখ্যা হয়গৈ ক্ৰমে ১১.৯% আৰু ১৪.৩%।

শিক্ষা হৈছে এনে এটা কৌশল যিয়ে আত্মবিশ্বাস গঢ়াৰ লগতে মানসিক শক্তি, বিচাৰ বিবেচনা আৰু ভৱিষ্যতৰ কৰ্মপন্থা গঢ়াত সহায় কৰে। শিক্ষা হৈছে জ্ঞান আৰু তথ্য। শিক্ষাই তথ্য আৰু জ্ঞানৰ ওপৰত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰাৰ লগতে স্বাস্থ্য, পৰিৱেশ, আইন, চৰকাৰী আঁচনি আদিৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পেলায়।

নাৰীৰ সৱলীকৰণৰ প্ৰভাৱ আৰু উপযুক্ত শিক্ষাই গাভৰুসকলৰ ওপৰত বিশেষ ক্ৰিয়া কৰা দেখা যায়। দেশৰ ৭ শতাংশই হৈছে গাভৰু, যি ভৱিষ্যতৰ মাতৃ হ'বলৈ আগবাঢ়িছে আৰু যিয়ে ভাৰতীয় নাৰী হিচাবে পুষ্টিৰ খাদ্য, স্বাস্থ্য আৰু উপযুক্ত শিক্ষাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিছে।

স্বাস্থ্যই পৰম ধন বুলি কোৱা হয় যদিও, অসমত বৰ্তমানেও মহিলা সকল নিজৰ স্বাস্থ্যৰ প্ৰতি উদাসীন দেখা যায়। যাৰ বাবে মহিলাৰ মৃত্যুৰ হাৰ বাঢ়ি গৈ থকা দেখা যায়। ২০১১ চনৰ বছৰেকীয়া স্বাস্থ্য সমীক্ষা মতে প্ৰতি ১,০০,০০০ গৰাকী মহিলাৰ বিভিন্ন কাৰণত মৃত্যু হৈছে। যেনে - গৰ্ভৱস্তা বা তাৰ পিছৰ পৰ্যায়ৰ যত্ন, দুৰ্ঘটনা আদি।

- ◆ অসমৰ বহুতো মহিলাই ৰক্তহীনতাত ভোগা দেখা যায়। ইয়াৰ কাৰণ হিচাবে দেখা যায়, ভিটামিনযুক্ত খাদ্যৰ অভাৱ, অত্যন্ত দুখীয়া অৱস্থা, অশিক্ষিত আৰু সজাগতাৰ অভাৱ। অসমত বৰ্তমানে ১৫-৪৯ মাজৰ বয়সৰ মহিলাৰ ৭২ শতাংশই ৰক্তহীনতাত ভোগা দেখা যায়।
- ◆ ভাৰতীয় সমাজ ব্যৱস্থাত বৰ্তমানেও পুৰুষৰ প্ৰাধান্য দেখা যায়। সকলোৱে এগৰাকী ছোৱালী জন্মৰ সলনি এজন ল'ৰা সন্তানৰ জন্ম কামনা কৰে, বংশ ৰক্ষাৰ বাবে। ল'ৰাজনেই ডাঙৰ হৈ উপাৰ্জন কৰি পিতৃ-মাতৃক প্ৰতিপালন কৰিব। এই মানসিকতাই এগৰাকী নাৰীৰ স্বাস্থ্যৰ প্ৰতি কোনো ধৰণৰ যত্ন দেখা নাযায়। ল'ৰাজনক ছোৱালীজনীতকৈ বেছি গুৰুত্ব দিয়া দেখা যায়।
- ◆ যৌতুক প্ৰথাৰ বাবেও এগৰাকী ছোৱালীৰ জন্মৰ পৰা বঞ্চিত হয়। কাৰণ পিতৃ-মাতৃৰ বাবে ই পিছলৈ ডাঙৰ অৰ্থনৈতিক সমস্যা ৰূপে দেখা দিয়ে। লিংগ বৈষম্য বৰ্তমান এক সামাজিক ব্যাধিৰূপে দেখা দিছে, যাৰ প্ৰভাৱ আমাৰ স্বাস্থ্যৰ ওপৰতো পৰিছে।
- ◆ উন্নত প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ দ্বাৰা এতিয়া মাতৃৰ গৰ্ভত থকা সন্তানক ল'ৰা

নে ছোৱালী চিনাক্তকৰণ সহজ হৈছে। বিশেষকৈ আল্ট্ৰাচোনোগ্ৰাফী পদ্ধতিৰ দ্বাৰা। ১৪-১৬ সপ্তাহৰ গৰ্ভস্থ সন্তানৰ এই পদ্ধতিৰ দ্বাৰা গতিবিধিৰ লগতে লিঙ্গ নিৰ্ণয় কৰিব পৰা অৱস্থা হয়। ইউনাইটেড নেচন চিলেড্ৰনচ ফাউণ্ডৰ তথ্য মতে ৫০ মিলিয়ন ছোৱালী আৰু মহিলা ভাৰতবৰ্ষত কমি গৈছে। বৰ্তমান ০-৬ বছৰ বয়সৰ ১০০০ ল'ৰাৰ বিপৰীতে ৯২৭ ছোৱালী পোৱা যায়।

- ◆ উচ্চ হাৰত গৰ্ভপাত, বিশেষকৈ অনৈতিকভাৱে হোৱা কাৰ্য্যই এগৰাকী নাৰীৰ স্বাস্থ্যৰ ওপৰত বিৰূপ প্ৰভাৱ পেৰে। ঘৰুৱা অত্যাচাৰ, অশান্তি আদিয়েও এগৰাকী নাৰীৰ ওপৰত যথেষ্ট প্ৰভাৱ পেলায়। ঘৰুৱা অশান্তি বুলিলে মানসিক অত্যাচাৰ, সামাজিক, অৰ্থনৈতিক, শাৰীৰিক কামনাপূৰণ আদি অত্যাচাৰকে ক'ব পাৰি। অত্যাচাৰ আকৌ কেতিয়াবা অপৰাধ জনিতও হ'ব পাৰে বা শাৰীৰিক, যেনে - মাৰ-পিট, জ্বলাই দিয়া আদি। কেতিয়াবা আকৌ জোৰ-জুলুমকৈ শাৰীৰিক সম্বন্ধ গঢ়িবলৈ বাধ্য কৰোৱা হয়।

এই সকলোবোৰৰ পৰা আঘাত বা দুখ পাব পাৰে, মানসিক সন্তোষন হেৰুৱাব পাৰে, অনাকাঙ্খিত গৰ্ভধাৰণ হ'ব পাৰে। শাৰীৰিক সম্পৰ্কৰ দ্বাৰা এইচ.আই.ভি. এইচৰ দৰে বিভিন্ন বেমাৰৰ বীজাণু দেহলৈ সংক্ৰমিত হ'ব পাৰে। যিয়ে পিছলৈ এগৰাকী নাৰী মৃত্যু মুখত পৰিব পাৰে।

- ◆ ভাৰতৰ নাৰীসকলে প্ৰায়েই শাৰীৰিক অত্যাচাৰ, বলৎকাৰ, বেষ্যা বৃত্তিৰ দৰে অনৈতিক কাৰ্য্যৰ সন্মুখীন হোৱা দেখা যায়। ২০০৫ চনৰ তথ্যমতে বলাৎকাৰৰ সংখ্যা প্ৰায় ১৮৩৫৯ টা আৰু শাৰীৰিক অত্যাচাৰৰ সংখ্যা ৯৯৮৪ টা।

বিভিন্ন অধ্যয়নৰ পৰা দেখা যায় যে কম বয়সত বিয়া হোৱা আৰু গৰ্ভধাৰণ কৰা কাৰ্য্যই তেওঁলোকৰ সামাজিক মৰ্য্যদা বহু কমাই দিয়ে। বিভিন্ন তথ্যৰ পৰা দেখা যায় যে শাৰীৰিক পৰিপুষ্টি আৰু শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁলোক বহুত পিচপৰা। সেইকাৰণে গাভৰু কালৰ পৰাই সৱলীকৰণৰ ওপৰত তেওঁলোকে নিজকে সলনি কৰি ল'ব পাৰে আৰু স্বাস্থ্য, পুষ্টিকতা, পৰিস্কাৰ-পৰিচ্ছন্নতাৰ লগতে নিজকে এগৰাকী পূৰ্ণ নাৰী হিচাবে সমাজত আদৰ্শ দেখুৱাব পাৰে।

নাৰীৰ সৱলীকৰণৰ কথা ক'বলৈ গ'লে আমি পৌৰাণিক কালৰ পৰাই বিশেষকৈ ঋক বেদৰ পৰা বৈদিক সভ্যতাৰ নাৰীৰ কথাকে ক'ব পাৰো। নাৰীৰ শিক্ষাৰ অধিকাৰ নাছিল, বিধবা বিবাহ নাছিল, সম্পত্তিৰ অধিকাৰ নাছিল। বহুতো সামাজিক ব্যাধি যেনে — বাল্য বিবাহ, যৌতুক প্ৰথা, সতীদাহ প্ৰথা আদিয়ে নাৰী সকলৰ জীৱন দুৰ্বিসহঃ কৰি তুলিছিল। পিছলৈ কেইজনমান বিশেষ সমাজ সংস্কাৰক যেনে — ৰাজা ৰামমোহন ৰায়, ঈশ্বৰচন্দ্ৰ বিদ্যাসাগৰ আদি ব্যক্তি সকলৰ প্ৰচেষ্টাৰে এইবোৰৰ অৱসান ঘটে। তেওঁলোকৰ চেষ্টাত সতীদাহ প্ৰথা বন্ধ হৈছিল আৰু বিধবা বিবাহৰ প্ৰচলন হৈছিল। মহাত্মা গান্ধী, জৱাহৰলাল নেহৰু আদিয়েও নাৰীৰ পূৰ্ণ স্বাধীনতাৰ হকে মাত মাতিছিল। নাৰীসকলৰ সামাজিক, অৰ্থনৈতিক, ৰাজনৈতিক আদি স্বাধীনতাবোৰ ভাৰতীয় সমাজ ব্যৱস্থালৈ উভতি আহিছিল।

সমাজৰ পৰা যেতিয়াই লিঙ্গ বৈষম্য আঁতৰ হ'ব তেতিয়াই নাৰীৰ সৱলীকৰণ সহজ হ'ব। সমাজৰ পৰা বৈষম্যতা আতৰাবলৈ প্ৰথমে আমি নিজৰ ঘৰখনৰ পৰা কাম আৰম্ভ কৰিব লাগিব, পিচলৈ লাহে লাহে ই গোট্টেই সমাজখনতে বিয়পি পৰিব। ইয়াৰ বাবে বিশেষ সজাগতাৰ প্ৰয়োজন যি ৰেডিঅ', টেলিভিচন, বাতৰি কাকত, আলোচনী, ইণ্টাৰনেট, নাটক আদিৰ জৰিয়তে গোট্টেই দেশতে প্ৰচাৰ কৰিব পাৰি।

নাৰীৰ সৱলীকৰণক অষ্টম মিলেনিয়াম ডেভলপমেন্ট গল ("Eight Millennium Development Goal") ৰ এটি অন্যতম মূখ্য লক্ষ্য হিচাপে অন্তৰ্ভুক্ত কৰাটোৱে এই তথ্যৰ গুৰুত্ব সূচায়। গতিকে দেশৰ উন্নয়নৰ মানদণ্ড অৰ্জন কৰিবৰ বাবে ভাৰতবৰ্ষই নিজৰ প্ৰচণ্ড নাৰীশক্তিক নাৰীসৱলীকৰণৰ মাধ্যমেৰে এক গতিশীল মানৱ সম্পদলৈ ৰূপান্তৰ কৰিব পাৰিব লাগিব।

প্ৰাক্তন U N Secretary General Kafi Annan এ কৈছিল — "There is not tool for development more effective than the empowerment of women". ।

◆ ◆ ◆

সংস্কৃত ভাষাৰ উদ্ভৱ আৰু বিকাশ

জীৱেশ চন্দ্ৰ ৰয়
বি. এড্., ২য় বৰ্ষ

প্ৰাচীন কালত ঋষি-মুনিসকলে ভাষাগত দোষাদি পৰিষ্কাৰ, অপশব্দবোৰৰ দোষ নিবাৰণৰ দ্বাৰা যি পৰিষ্কাৰ সৰল সুমধুৰ ভাষা ব্যৱহাৰ কৰিছিল তাকে সংস্কৃত ভাষা বুলি জনা যায়। ‘বিদ্বাংসো হি দেবাঃ’ — বিদ্বজ্ঞান ব্যৱহাৰত ভাষা আছিল সংস্কৃত ভাষা। ইয়াক দেবভাষা, দেববাণী, গীৰ্ৱাণবাণী ইত্যাদি ৰূপেও ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

‘কিং নাম সংস্কৃতমিতি জিজ্ঞাসিতং চেত্ পৰিস্কৃতং পৰিশুদ্ধং ব্যকৰণাদিদোষৰহিতং যত্ তত্ সংস্কৃতম্।’

(ব্যকৰণগত দোষ নোহোৱা অথবা পৰিষ্কাৰ আৰু পৰিশুদ্ধ ভাষাই সংস্কৃত ভাষা।) সংস্কৃত শব্দটোৰ বুৎপত্তি — ‘সম্ + কৃঞ + ক্ত’।

পোন প্ৰথমে সংস্কৃত শব্দৰ প্ৰয়োগ আদিকবি বিৰচিত আদিকাব্যত পোৱা যায়। পৰৱৰ্তী সময় পানিণি তেওঁৰ ‘অষ্টাধ্যায়ীত’ ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়। সংস্কৃত ভাষাৰ কাল এনেধৰণে ভাগ কৰা হৈছে —

বৈদিক সংস্কৃত = খ্ৰী. পূ. ১৫০০ শতিকাৰ পৰা ৫০০ শতিকালৈ

লৌকিক সংস্কৃত = খ্ৰী. পূ. ৫০০ শতিকাৰ পৰা ১০০০ শতিকালৈ

আধুনিক সংস্কৃত = খ্ৰী. পূ. ১০০০ শতিকাৰ পৰা বৰ্তমানলৈ।

সাম্প্ৰতিক কালত ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰায় সকলো ভাষাই সংস্কৃত ভাষাৰ পৰা উদ্ভৱ হোৱা বুলি কোৱা হয়। পৃথিৱীৰ ৯৭% ভাষা সংস্কৃত ভাষাৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হৈছে। বৰ্তমান সংস্কৃত শব্দকোষত ১০২ আৰু ৭৮ কোটি ৫০ লাখ শব্দ আছে।

সংস্কৃত ভাষাৰ বিকাশ বৈদিক কালৰ পৰাই হোৱা দেখা যায়। কিয়নো সংস্কৃত ভাষাৰ অধিক প্ৰয়োগ ঋগ্বেদত হোৱা পৰিলক্ষিত হয়। ঋগ্বেদত বিভিন্ন ঋষি মুনিয়ে মন্ত্ৰ, সংহিতা সমূহত সংস্কৃত ভাষাত ৰচনা কৰিছিল। ঋগ্বেদৰ পিছতে সামবেদ, যজুৰ্বেদ, অৰ্থবেদতো ব্যৱহাৰ হোৱা দেখা যায়। পৰৱৰ্তী সময়ত ব্ৰাহ্মণ, আৰণ্যক আৰু উপনিষদ সমূহত সংস্কৃত ভাষাৰ বিকাশ হোৱা প্ৰমাণ পোৱা যায়। পৰৱৰ্তী সময়ত বৈদিক সংস্কৃত ভাষা সমাজত ধৰ্মীয় ভাষা ৰূপে প্ৰতিষ্ঠিত হ’বলৈ ধৰিলে। পিছলৈ ইয়াক লোকভাষা বুলি আখ্যা দিব ধৰিলে। প্ৰাচীন বৈয়াকৰণিক ‘শ্ৰেণ্য’ সংস্কৃতক ‘ভাষা’ নামেৰে সম্বোধিত কৰিছিল, পানিণিয়ে ‘ভাষায়াম’ বুলি সম্বোধন কৰিছিল। পিছলৈ পতঞ্জলিয়ে ইয়াক লোক ভাষা বুলি আখ্যা দিলে।

ৰামায়ণ, মহাভাৰত, পুৰাণ আদি লৌকিক সংস্কৃত ভাষাৰ ব্যৱহাৰ হোৱা দেখা যায়। খ্ৰীঃ পূ. ৫০০ শতিকাত ৰচিত বিভিন্ন মহাকাব্য, নাটক কাব্য গ্ৰন্থৰ ভাষাত লৌকিক সংস্কৃত ভাষা বুলি অনুমান কৰা হয়। কিয়নো যেতিয়া লৌকিক সংস্কৃত ভাষা জন সমাজত কথিত ভাষা ৰূপে প্ৰচলিত আছিল। কিন্তু পৰৱৰ্তী সময়ত ই আকৌ দুটা ৰূপত বিভক্ত হ’লে — এটা

সাহিত্যিক ভাষা আৰু আনটো কথিত ভাষা। যিটো ভাষাৰ ব্যৱহাৰৰ ক্ষেত্ৰত বৈয়াকৰণিক সকলে কিছুমান নিয়ম বান্ধি দিছিল। সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰত ক’বলৈ গ’লে বৈদিক সংস্কৃত ভাষা সমাস বিৰলা, কিন্তু লৌকিক সংস্কৃত ভাষা ক্ৰমশঃ সমাস বহুলা।

প্ৰথম শতাব্দীৰ নাটকবোৰত সংস্কৃত ভাষা আছিল আভিজাত্য শ্ৰেণীৰ ভাষা আৰু নিম্নবৰ্গৰ ভাষা আছিল প্ৰাকৃত ভাষা। পৰৱৰ্তী কালত জৈন, বৌদ্ধ সকলে ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰিবলৈ পালি প্ৰাকৃতৰ উপৰিও সংস্কৃত ভাষাৰ সহায় লৈছিল। খ্ৰী. পূ. ৫০০ ৰ পৰা ১০০০ লৈকে সংস্কৃত ভাষাৰ স্থিতি ঠিকেই আছিল। কিন্তু যেতিয়া বিদেশী আক্ৰমণকাৰী সকলৰ আগমন ঘটিছিল তেতিয়াই অপভ্ৰংশ ভাষাৰ উদ্ভৱ ঘটিলে। যাৰ ফলত সংস্কৃত সাহিত্যত যথেষ্ট প্ৰভাৱ পৰিল আৰু সংস্কৃত ভাষা লাহে লাহে কঠিন ভাষালৈ ৰূপান্তৰ হ’ব ধৰিলে। ফলত খ্ৰী. পূ. ১০০০ শতিকাৰ পিছত সংস্কৃত ভাষা ৰাজ ভাষাৰ পৰা গৈ সাহিত্যিক ভাষাৰ ৰূপ ধাৰণ কৰিলে।

আকৌ মোগলৰ সময়ত সংস্কৃত ভাষাৰ বিকাশ ঘটিছিল। সেই সময়ত নাটক, কাব্য, শাস্ত্ৰীয় গ্ৰন্থ, দাৰ্শনিক গ্ৰন্থ অলংকাৰ শাস্ত্ৰ ইত্যাদি বিভিন্ন কবি সকলে ৰচনা কৰিছিল। মোগল সম্ৰাট আকবৰৰ ৰাজসভাতো সংস্কৃত ভাষাৰ চৰ্চা হৈছিল। বৃটিছ শাসন কালতো সংস্কৃত ভাষাৰ বিকাশ হৈছিল। পাশ্চাত্য পণ্ডিত (মেক্সমুলৰ, মেকডোনেল, কীথ) সকলে সংস্কৃত ভাষাৰ অধ্যয়ন কৰিছিল। পাশ্চাত্য পণ্ডিত সকলে সংস্কৃত সাহিত্যক বিশ্ব সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ সাহিত্য ৰূপে স্বীকাৰ কৰিছে। বৰ্তমান গোটেই বিশ্বত সংস্কৃত ভাষাৰ ওপৰত গৱেষণা আৰম্ভ হৈছে। কম্পিউটাৰত ব্যৱহাৰ কৰা গণিত Algorithms সংস্কৃত ভাষাতে ৰচনা হৈছিল। ১৯৮৭ চনত Forbes Magazine য়ে সংস্কৃত ভাষাক Computer Software ৰ বাবে উৎকৃষ্ট ভাষা বুলি স্বীকাৰ কৰিছে। বৰ্তমান সময়ত NASA ই ৬০ হাজাৰতকৈও অধিক পাণ্ডুলিপিৰ ওপৰত গৱেষণা কৰি আছে।

অধুনা ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰায় সকলোবোৰ বিদ্যালয়, মহাবিদ্যালয়, বিশ্ববিদ্যালয়ত সংস্কৃত পাঠদানৰ জৰিয়তে সংস্কৃত চৰ্চা প্ৰচলিত হৈ আছে। নিজৰ মহিমাৰ দ্বাৰাই সংস্কৃত ভাষাই সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষৰ লগতে গোটেই বিশ্বতেই বৰ্তি থাকিব। সেয়ে কোৱা হয় —

“যাবদ্ ভাৰতবৰ্ষ স্যাদ্ যাবদ্ বিশ্বাহিমাচলৌ।

যাবদ্ গংগা চ গোদা চ তাবদেব হি সংস্কৃতম্।।”

অৰ্থাৎ যিমান দিনলৈকে ভাৰতবৰ্ষ থাকিব, বিশ্ব আৰু হিমালয় পৰ্বত থাকিব, যিমান দিনলৈকে গংগা আৰু গোদাবৰী নদী থাকিব; সিমান দিনলৈকে সংস্কৃত থাকিব। ♦♦

বৰপেটাৰ দৌল উৎসৱ আৰু নাওঁখেলৰ পৰম্পৰা

দীপশিখা মিশ্ৰ

বি. এড্., ২য় বৰ্ষ

বৈষ্ণৱ ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ অৰ্থে মহাপুৰুষ সকলে অসমৰ বিভিন্ন ঠাইত সত্ৰ, নামঘৰ আদি নিৰ্মাণ কৰিছিল। অসমৰ এই ঠাইসমূহৰ ভিতৰত বৰপেটা এখন উল্লেখযোগ্য ঠাই। বৰপেটাই হৈছে মহাপুৰুষসকলৰ মিলনস্থলী। এই বৰপেটা জিলাতেই বিভিন্ন ঠাইত মহাপুৰুষসকলে বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ প্ৰচাৰৰ অৰ্থে সত্ৰ, নামঘৰ আদি স্থাপন কৰিছিল। মহাপুৰুষসকলৰ ভিতৰত মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ আৰু শ্ৰীশ্ৰীমাধৱদেৱে ‘এক দেৱ এক সেৱ, এক বিনে নাই কেৱ’ — এনেদৰে ভগৱান শ্ৰীকৃষ্ণকে একমাত্ৰ ভগৱান হিচাপে লৈ বৈষ্ণৱ ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰিছিল আৰু তেওঁলোকে বৰপেটাৰ বিভিন্ন ঠাইত সত্ৰসমূহ স্থাপন কৰি তেওঁলোকৰ শিষ্যসকলক এই বিষয়ে জ্ঞান দিছিল। সেয়ে বৰপেটাক কোৱা হয় সত্ৰনগৰী বৰপেটা। মহাপুৰুষ শংকৰদেৱ-মাধৱদেৱে বৈষ্ণৱ ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ অৰ্থে নাম-কীৰ্ত্তন, ভাওঁনা আদি ৰচনা কৰাৰ উপৰিও ভগৱান শ্ৰীকৃষ্ণৰ লগত জড়িত বিভিন্ন উৎসৱ-পাৰ্বন অনুষ্ঠিত কৰিছিল। শ্ৰীকৃষ্ণৰ জন্মাষ্টমীকে ধৰি শ্ৰীকৃষ্ণ লীলা বিষয়ক কাহিনীসমূহক লৈ দৌল উৎসৱ, বাসলীলা আদি উৎসৱ পাৰ্বনসমূহ পালন কৰে।

বৰপেটা সত্ৰত মহাপুৰুষ শংকৰদেৱ আৰু মাধৱদেৱে অনুষ্ঠিত কৰা উৎসৱ সমূহৰ ভিতৰত দৌল উৎসৱ আৰু নাওঁখেলৰ প্ৰতিযোগিতা দুটি উল্লেখনীয় উৎসৱ। এই দুয়োটা উৎসৱৰ গীতসমূহ শ্ৰীকৃষ্ণকেন্দ্ৰিক।

ঋতুৰাজ বসন্তই প্ৰকৃতিৰ বুকুত নতুনৰ দোলনী দিয়াৰ সময়তে সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষ জুৰি উদ্‌যাপিত হয় বৎ-আনন্দৰ উৎসৱ মদনোৎসৱ। এই বসন্তোৎসৱকেই ভাৰতৰ অঞ্চলভেদে হোলী উৎসৱ, ফল্গু উৎসৱ, মদনোৎসৱ ইত্যাদি নামেৰে জনা যায়। বৈষ্ণৱ উপাস্য দেৱতা ভগৱান শ্ৰীকৃষ্ণৰ লীলা ভিত্তিক এই উৎসৱ সমগ্ৰ ভাৰততে অতি উৎসাহ-উদ্দীপনাৰে পালন কৰা হয়। সৰ্বভাৰতীয় এই ৰঙৰ উৎসৱ ‘হোলী’ অসমত দৌল উৎসৱ ৰূপে পালন কৰা হয়। দৌল উৎসৱ প্ৰথমে মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে বৰদোৱাত পালন কৰিছিল আৰু এই পৰম্পৰা আজিও বিদ্যমান হৈ আছে। প্ৰবাদ মতে, এবাৰ শ্ৰীকৃষ্ণই লক্ষ্মীদেৱীৰ অজ্ঞাতে ঘনুচাবাৰীলৈ যাত্ৰা কৰি ঘনুচাবাৰীতে ৰাতি কটাই পুনৰ লক্ষ্মীগৃহলৈ অহাত লক্ষ্মীদেৱীয়ে অভিমান কৰি স্বামী কৃষ্ণক গৃহ প্ৰৱেশত বাধা প্ৰদান কৰা আৰু পিছত ‘দণ্ড ভৰিহে গৃহ প্ৰৱেশৰ অনুমতি পোৱা’ৰ উপলক্ষে এই দৌল উৎসৱ পালন কৰা হয়।

বৰপেটাত দৌল উৎসৱক ‘দেউল’ বুলি কোৱা হয়। এই দৌল

উৎসৱ ফাগুন মাহৰ পূৰ্ণিমা তিথিত উদ্‌যাপন কৰা হয়। ফাগুন মাহত পতা দৌলক ‘ডেকা দৌল’ বোলা হয়, ই চাৰি-পাঁচ দিন ধৰি চলে। ইয়াৰ পিছৰ বছৰত চন্দ্ৰৰ অৱস্থান অনুসৰি দৌল চ’ত মাহত হ’লে ‘বুঢ়া দৌল’ বুলি কোৱা হয়, ই তিনি দিন চলে। দৌলৰ প্ৰথম দিনটোক ‘গন্ধ’ বা বহোসৰ বুলি কোৱা হয়। সেইদিনা কীৰ্ত্তন ঘৰত নিত্য-প্ৰসংগত গীত-ভটিমা গোৱাৰ পিছত বস্তি জ্বলোৱা হয় আৰু শৰাই পতা হয়। বহোসৰৰ দিনা বৰপেটাৰ সত্ৰত আবেলি শালগ্ৰাম আৰু দৌল-গোৱিন্দক পূব দুৱাৰেদি উলিয়াই বৰ শৰাইত থোৱা হয়। সেইদৰে ঘাই দুৱাৰেদি কলিয়া ঠাকুৰকো উলিয়াই আদি একেলগে থোৱা হয়। তাৰ পিছত বৰপেটাৰ বিভিন্ন বয়সৰ লোকে নল-খাগৰি, ইকৰা সংগ্ৰহ কৰি এটি ওখ মেজিৰ সৃষ্টি কৰে। সন্ধিয়া মেজিত জুই দি গায়ন-বায়ন, গীত-বাদ্য বজায়, সেই সময়তে গোঁসাইক মেজিৰ চাৰিওফালে সাত পাক ঘূৰোৱা হয়। ইয়াক ‘গহেৰ জুই পুওৱা’ বুলি কোৱা হয়। ইয়াৰ পিছত গোঁসাইক কিছুসময় যোগমোহন ঘৰত ৰখা হয় আৰু পূৰ্ব ফাল্গুনী নক্ষত্ৰ মিলাৰ লগে লগে প্ৰথম থাকৰ পৰা সপ্তম থাকলৈ সাতবাৰ ঘূৰাই দৌলগৃহত তোলা হয়। এইখিনি সময়তে সত্ৰ চৌহদত বৰপেটাৰ স্থানীয় শিল্পীয়ে প্ৰস্তুত কৰা নানা আতবাজী প্ৰদৰ্শন কৰা হয়।

বৰপেটা সত্ৰৰ দৌলৎসৱৰ পৰম্পৰা অনুযায়ী দৌলৰ দ্বিতীয় দিনাক কোৱা হয় ভৰদৌল। দৌল চাৰিদিনীয়া হ’লে ভৰদৌল দুদিন হয় আৰু পাঁচদিনীয়া হ’লে তিনি দিন হয়। ভৰদৌলৰ সময়ত সকলোৱে দৌলত উঠি, দৌল-গোবিন্দৰ দৰ্শন কৰে আৰু গোঁসাইক ফাকু দিয়ে, গোঁসাইৰ ফাকুৰে ফোঁট লয়। ভৰদৌলৰ সময়ত সত্ৰৰ চৌহদৰ ভিতৰত ঢুলীয়া-ভাওনা অনুষ্ঠিত হয়, লগতে বিভিন্ন খেলৰ প্ৰদৰ্শন হয়। দৌলৰ শেষ দিনটো হৈছে সুঁৱেৰি। সুঁৱেৰিৰ দিনাখনৰ পুৱাৰ পৰাই বৰপেটাৰ ৰাইজে ৰং খেলিবলৈ ধৰে। ফাকুগুৰি, পিচকাৰীৰে মৰা পনীয়া ৰং, কাজলৰ ৰং আদিৰে ইজনে-সিজনক ৰাঙলী কৰি তোলে। সুঁৱেৰি দিনাখন বিভিন্ন গোটৰ লোকসকলে হোলীগীত গাই ৰং ৰইচ কৰে। এই হোলী গীতবোৰ ও ঋতু আৰু ধৰ্মীয় প্ৰভাৱৰ সংমিশ্ৰণ ঘটে, যথা — প্ৰকৃতি পুৰুষ দুইৰো নিয়ন্তা মাধৱ। ফাগু খেলে কৰুণাময় ইত্যাদি। সুঁৱেৰি দিনা আবেলি গায়ন-বায়নে বাদ্যযন্ত্ৰ বজাই আৰু বৰপেটাবাসীয়ে হোলীগীত গাই শোভাযাত্ৰা কৰি কলিয়া গোঁসাইক দোলাত তুলি ঘনুচা গৃহলৈ লৈ যায়। ইয়াক কোৱা হয় ‘গেহেৰ হেকটা খোৱা’। তাৰ সত্ৰলৈ পুনৰ ঘূৰাই লৈ অনা হয়। বৰপেটাৰ

দৌল উৎসৱৰ নিয়ম অনুসৰি মুঠ চাৰিডাল ভকুৱা বাঁহ ৰাইজে শূণ্যতে ভাঙি গোঁসাইক সত্ৰত প্ৰৱেশ কৰোৱা হয়। বৰপেটা এই দৌল উৎসৱৰ কেইদিন উৎসৱ চাবলৈ যথেষ্ট যাত্ৰীৰ ভিৰ হয় আৰু সত্ৰলৈ অহা যাত্ৰীবোৰক সত্ৰৰ ফালৰপৰা সিধা দিয়া হয়।

বৰপেটা সত্ৰৰ এক আমোদজনক কৃষ্টি আছিল নাওঁখেল। পূৰ্বে খাল-বিল, নৈ-জানেৰে ভৰা বৰপেটাৰ দাঁতি কাষৰীয়া ঠাইবোৰলৈ যাতায়তৰ সাধন আছিল নাওঁ। মহাপুৰুষ শংকৰদেৱে মাধৱদেৱে নাৱেৰে আহি বৰপেটাত প্ৰৱেশ কৰিছিল। বৰপেটাৰ জনশ্ৰুতি মতে উনৈশ শতিকাৰ শেষফালে বৰপেটা সত্ৰৰ খটখটীৰ জানত (হাড়ি জান) নাওঁখেল অনুষ্ঠিত হৈছিল আৰু এনেদৰে পূৰ্বৰ যাতায়তৰ ব্যৱস্থা নাওঁৰ পৰম্পৰা ৰক্ষা কৰি আহিছে।

ভাদ মাহৰ গুৰু কীৰ্তনৰ সময়ত হাড়িজনে পানীৰে উপচি থাকে। সেয়ে মহাপুৰুষ দুয়োজনা কীৰ্তনৰ সভাৰ দিনা দুপৰীয়া হাড়িজানত নাওঁখেলা

অনুষ্ঠিত হয়। নাওঁখেলৰ বিধি অনুসৰি এইবোৰ নাওঁ সুতাৰে বিশেষ ধৰণে সজা হয়। নাওঁবোৰ ফুল, ময়ূৰ, মগৰ আদি কাটি হেঙুল-হাইতাল বা আন ৰঙেৰে বোলাই সুন্দৰ কৰি তোলা হয়। বৰপেটা সত্ৰৰ নাওঁখেল প্ৰতিযোগিতাৰ অন্য এক আকৰ্ষণীয় অংগ হৈছে গীত। প্ৰতিখন নাৱত গীত লগাই দিয়া পাঠক এজন থাকে আৰু তেওঁক কোৱা হয় 'কনাকাটা'। এইজন কনাকাটাৰ নিপুণতা আৰু বিশিষ্ট ভংগীৰ কৌশলৰ ওপৰত নাওঁখেল হৰা-জিকা নিৰ্ভৰ কৰা হয়। বৰপেটাৰ নাওঁখেলৰ গীতবোৰ অনুপম। শ্ৰীকৃষ্ণৰ লীলা, ৰামায়ণ-মহাভাৰতৰ প্ৰসংগক লৈ ৰচিত দ্ৰুত তালৰ গীতবোৰে বাইচা আৰু দৰ্শকসকলক আগ্নুত কৰি তুলিছিল। সুন্দৰ সুঠাম ডেকাসকলৰ ব'ঠাৰ চাবে চাবে তাল ৰাখি গীত গোৱাৰ দৃশ্যটো হৈ পৰে চিত্ৰাকৰ্ষক, আকৰ্ষণীয় আৰু ইয়ে সকলোকে ৰোমাঞ্চিত কৰি তোলে।

ছাতিৰ ইতিবৃত্ত

অনামিকা গগৈ
বি. এড্., ২য় বাৰ্ষিক

ছাতি বা Umbrella এই শব্দটো সকলোৰে পৰিচিত। কণমাণি ল'ৰাৰ ইংৰাজী কিতাপৰ পৰা চাইকেল লৈকে "ছাতি" দেখা যায়। গতিকে ছাতিক আমাৰ জীৱনৰ এক অবিচ্ছেদ্য অংশ বুলি ক'লেও ভুল কোৱা নহ'ব। ছাতি অবিহনে ৰ'দেই হওঁক বা বৰষুণেই হওঁক ওলাই যোৱাতো সম্ভৱ নহয়। ছাতিৰ বিষয়ে আমি এনেদৰে ক'ব পাৰো 'ছাতি' হ'ল আমাৰ জীৱনৰ ৰ'দ বৰষুণৰ সংগী।'

ছাতি প্ৰথমতে কেতিয়া আৰু ক'ত আৱিষ্কাৰ হৈছিল তাৰ কোনো নিৰ্ভৰযোগ্য তথ্য পোৱা নাযায়। খ্ৰীষ্টপূৰ্ব একাদশ শতিকাৰ পৰা ৰ'দৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ চীনৰ আদিবাসী লোকে সিংহ ছালৰ ছাতি ব্যৱহাৰ কৰিছিল যদিও দেৱ-দেৱীৰ দৰ্শনৰ বাবে নাৰিকল আৰু খেজুৰ পাতৰ ছাতি তৈয়াৰ কৰিছিল। পুৰণি চিত্ৰ আৰু শিলত অংকিত ছাতিৰ ছবি খ্ৰীষ্টপূৰ্ব পঞ্চদশ শতিকাত ইজিপ্তত ছাতি ব্যৱহাৰ সম্পৰ্কে প্ৰমাণ কৰে। ছাতিৰ হেলনীয়া অৱয়বে আকাশখন ৰজাৰ মূৰৰ ওপৰলৈ অহা আৰু তাৰ ছাঁত থকা মাট্ৰেই ক্ষমতাৰ আশ্ৰয়ত ৰজা নিৰ্ভয়ে থকা বুলি ইজিপ্তবাসীয়ে বিশ্বাস কৰিছিল। ইজিপ্তৰ শাসনকৰ্তাসকলে বহা সিংহাসনৰ ওপৰত আৰু তেওঁলোকক কবৰ দিয়া পিৰামিডৰ ভিতৰতো ছাতিৰ অস্তিত্ব দেখা যায়। সেউজীয়া ৰঙৰ কাপোৰত হাতীদাঁতৰ নাল ব্যৱহাৰ ছাতি ৰোমান সকলে বৰষুণৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ প্ৰথমে ব্যৱহাৰ কৰিছিল। আকৌ ইটালিত ছাতিৰ আৰম্ভণি

ষটে ষোড়শ শতিকাৰ অন্তিমফালে ফ্ৰান্স আৰু ইংলেণ্ডত ছাতিৰ প্ৰচলন হয় ১৬৮০ চনতহে। ইংলেণ্ডত প্ৰথম অৱস্থাত ছাতিলৈ যোৱা ব্যক্তিক হেয় ভাৱ লৈ ইতিকিং কৰা হৈছিল। চতুৰ্দশ পঞ্চদশ শতিকাত ইউৰোপত কেৱল ৰাজতন্ত্ৰৰ লোকে ছাতি ব্যৱহাৰ কৰিছিল বাবে সাধাৰণ লোকে ছাতি ব্যৱহাৰ কৰিলে আজীৱন কাৰাবাস খাটিব লগা হৈছিল। অৱশ্যে পিছত অষ্টাদশ শতিকালৈ সাধাৰণ মানুহৰ মাজতো বিয়পি পৰিছিল। মেক্সিকোত ছাতি হাতেৰে ধৰি যাবলৈ প্ৰয়োজন নহয়। কিয়নো ইয়াৰ ছাতিবোৰ এনেদৰে প্ৰস্তুত কৰা হয় যে টুপীৰ দৰে মূৰত ল'লেই হয়। এই ছাতি বৰ্তমান বহু ঠাইত প্ৰচলন হৈ আছে। প্ৰাচীন কালত ছাতিক সন্মানৰ প্ৰতীকৰূপে গণ্য কৰিছিল। আজিও আফ্ৰিকা প্ৰমুখ্যে কিছুমান ঠাইত ছাতিক সন্মানৰ প্ৰতীকৰূপে ব্যৱহাৰ কৰে। বিবাহৰ লগতো ইয়াৰ ওতঃপ্ৰোত সম্বন্ধ আছে। অসমত যেনে কইনা গৃহলৈ দৰাই ছাতি লৈ যোৱাতো নিয়ম, তেনেদৰে কেৰেলাতো বিবাহত দৰা-কইনা পক্ষৰ মাজত ছাতিৰ আদান-প্ৰদান কৰা হয়। জাভাত আকৌ কবৰত ৰ'দ নপৰিবলৈ ছাতি টানি দিয়া হয়। আকৌ আমাৰ অসমীয়া সমাজত ছাতিক দানৰ প্ৰতীক হিচাপেও ব্যৱহাৰ কৰা হয়। অৰ্থাৎ লোক সমাজত যদি কাৰোবাৰ কিবা বাধা বিঘিনি থাকে তাক ক'লা ছাতি দান কৰি আঁতৰোৱা হয়। গতিকে এইদৰে বহু কাৰণত ছাতি ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

লঙ্কেশ্বৰ মন্দিৰ আৰু উৎপত্তি সম্পৰ্কীয় ইতিবৃত্ত

মামণি কলিতা
বি. এড, ২য় বাৰ্ষিক

ধৰ্ম চৰ্চাৰ পূণ্যভূমি অসম ৰাজ্যৰ অন্তৰ্গত কামৰূপ জিলাৰ পশ্চিম কোণত তথা ঐতিহ্যমণ্ডিত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়, অভিযান্ত্ৰিক মহাবিদ্যালয় আৰু আয়ুৰ্বেদিক মহাবিদ্যালয়ৰ গাতে লাগি থকা ঠাইখনেই হৈছে লঙ্কেশ্বৰ। শাৰী শাৰী শিমলু আৰু কৃষ্ণচূড়া গছৰ ফুলে দলিচা পাৰি দিয়া। এই ঠাইখনিৰ পাহাৰৰ টিলাত অৱস্থিত মন্দিৰটোৱে হৈছে লঙ্কেশ্বৰ মন্দিৰ। ৩৭ নং ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথৰ দাঁতিত থকা এই মন্দিৰৰ দক্ষিণফালে মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু উত্তৰফালে টোখেলোৱা পানীৰ মাজত লাহে লাহে সোমাই গৈ অদৃশ্য হোৱা সূৰ্যৰ ঘৰ দ্বিপৰ বিল। এই লঙ্কেশ্বৰ মন্দিৰটোৰ ভিতৰত পাহাৰৰ একেবাৰে সুউচ্চ টিলাত দেৱাদিদেৱ শিৱৰ মন্দিৰ, মধ্যভাগত গ্ৰহৰাজ শণি দেৱতাৰ মন্দিৰ আৰু পদূলিতে শ্ৰীশ্ৰীগণেশ দেৱতাৰ মন্দিৰ আছে। বুৰঞ্জীপ্ৰসিদ্ধ এই মন্দিৰটো হাজাৰ হাজাৰ ভক্তৰ উপাসনাস্থলী। এই মন্দিৰলৈ বুকুত হেজাৰ স্বপ্ন আৰু মনোকামনা পূৰ্ণ হোৱাৰ বাধ্যৰে শিৱৰ আত্মলিংগৰ দুগ্ধৰে স্নান কৰাই পূজা-অৰ্চনা দিবলৈ লানি নিছিগা ভক্তৰ সমাগম হয়। ভক্তসকলৰ বুকুত ভক্তি, বিশ্বাস আৰু সন্মোহিনী শক্তিয়ে আকৰ্ষণ সৃষ্টি কৰা লঙ্কেশ্বৰ মন্দিৰৰ লগত অনেক ইতিহাস বিজড়িত হৈ আছে। এই ইতিহাস কোনো লিখিত ইতিহাস নহয়, প্ৰকৃত সত্য কোনেও নাজানে। মাত্ৰ প্ৰবাদহে চলিত। জনশ্ৰুতি মতে, লংকাৰ ৰজা ৰাৱণ আছিল একনিষ্ঠ শিৱভক্ত। সদায় ত্ৰিসন্ধ্যা তেওঁ শিৱৰ পূজা-অৰ্চনাত ব্যস্ত। সেয়ে সদায় লংকাৰ পৰা হিমালয় পৰ্বতত অৱস্থিত কৈলাশলৈ তিনিবাৰ অহা যোৱাত ৰাজকাৰ্যও ক্ষতি হয়। সেয়ে ৰাৱণে ভগৱান শিৱক তেওঁৰ আত্মলিংগ লংকালৈ নিয়াৰ বাবে প্ৰাৰ্থনা জনাইছিল। ৰাৱণৰ প্ৰাৰ্থনাত সন্তুষ্ট হৈ শিৱই নিজৰ আত্মলিংগ ৰাৱণক দিয়াৰ বাবে সন্মতি জনাইছিল। শিৱৰ এই সন্মতিত স্বৰ্গৰাজ্যত নাৰদকে ধৰি দেৱতাগণৰ মাজতো হাহাকাৰ লাগে। দেৱতাৰ ৰাজ্য এৰি ৰাক্ষসৰ ৰাজ্যত শিৱৰ আত্মলিংগ স্থাপিত হ'লে দেৱতাৰ অন্যা

হ'ব বুলি দেৱতাগণে শিৱক কৈছিল। দেৱতাসকলৰ মনৰ কথা বুজি ভগৱান শিৱই ৰাৱণক ক'তো নৰোৱাকৈ শিৱলিংগ লংকাত স্থাপন কৰিবলৈ আদেশ দিছিল। ৰাৱণে শিৱৰ কথামতে আত্মলিংগ লৈ লংকালৈ যাত্ৰা কৰে। ইপিনে দেৱতাগন আৰু নাৰদে মিলি এটা বুদ্ধি সাজিলে আৰু গৰখীয়াৰ ভাও ধৰি নীলাচল পাহাৰৰ দাঁতিকাষৰীয়া পাহাৰত উপস্থিত হ'ল। ইফালে দৈৱশক্তিৰ প্ৰভাৱত ৰাৱণৰ প্ৰসাৰৰ অনুভূতি হোৱাত ৰাৱণে শিৱলিংগ মাটিত নথৈ শূণ্যত ৰখাৰ চিন্তা কৰোতেই নাৰদৰূপী গৰখীয়া ল'ৰাটোক দেখা পায়। তেতিয়া ৰাৱণে শিৱলিংগটো গৰখীয়া ল'ৰাটোক হাতত দি কিছুসময় হাতৰ ওপৰতে ৰাখিবলৈ অনুৰোধ কৰি প্ৰশ্ন কৰিবলৈ আঁতৰি যায়। নাৰদে ৰাৱণ আহি পোৱাৰ আগতে শিৱলিংগটো মাটিত থৈ অদৃশ্য হয়। উভতি আহি ৰাৱণে গৰখীয়া ল'ৰাটোক বিচাৰি নাপায় যদিও আত্মলিংগটো দেখি পুনৰ ল'বলৈ প্ৰয়াস কৰিলে যদিও আত্মলিংগৰ ভৰ ইমান বেছি হৈছিল যে প্ৰৱল পৰাক্ৰমী ৰাৱণেও উঠাই লোৱাত বিফল হ'ল। ৰাৱণৰ আশা ফলৱতী নোহোৱাত ৰাৱণ ক্ষুব্ধ হৈ পৰম পূজ্য শিৱক আৰু পূজা নকৰোঁ বুলি মনতে ভাবিলে। পৰমভক্ত ৰাৱণক সন্তুষ্ট কৰাৰ বাবে মহাপ্ৰভু শিৱই ৰাৱণক দেখা দি এক ঐশ্বৰিক বৰদান দিলে — “হে পৰমভক্ত, যদিও মোৰ আত্মলিংগ লংকালৈ নিয়াত ব্যৰ্থ হ'লা আৰু এই পাহাৰতে থাকিল, তথাপিও তোমাক এটা বৰ দিলো — তোমাৰ নামতে জগতবাসীয়ে ইয়াত পূজা-অৰ্চনা কৰি সুখ-শান্তি লভিব। তেতিয়াৰ পৰা এই ঠাইখনি লঙ্কেশ্বৰ অৰ্থাৎ লংকাৰ ঈশ্বৰ ৰূপে প্ৰসিদ্ধ।

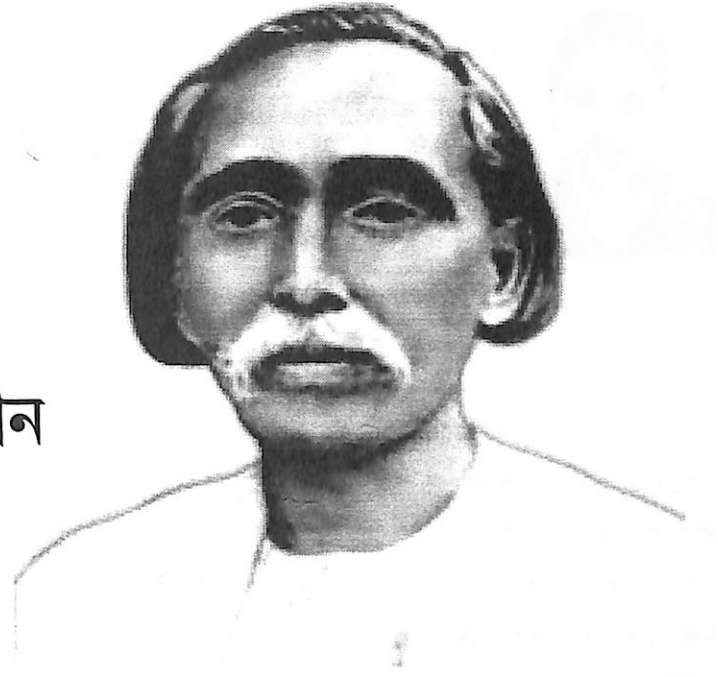
ইতিহাসে চুকি নোপোৱা দিনৰে পৰা চলি অহা ই এক জনশ্ৰুতি। এয়ে প্ৰাচীন শিৱদান শ্ৰীশ্ৰীলঙ্কেশ্বৰ মন্দিৰৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কীয় ইতিবৃত্ত।

◆◆◆

আহোম সাহিত্য-সংস্কৃতিত পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱাৰ অৱদান

দীপিকা গগৈ
বি. এড, ২য় বাৰ্ষিক

অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰথমজন সভাপতি পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱাৰ সাহিত্যিক জীৱন অসমীয়া সাহিত্যৰ বাবে গৌৰৱোজ্জ্বল অধ্যায়। তেওঁ আছিল একাধাৰে এজন লিখক, নাট্যকাৰ, ঔপন্যাসিক, কবি সমালোচক আৰু সমাজ সংগঠক আদি আধুনিক যুগৰ আন এজন মহান সাহিত্যিকৰূপে তেওঁ অসমীয়া সমাজৰ সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ নিৰৱ সাধন আছিল। যাৰ ছত্ৰছায়াত গঢ়ি উঠিছিল সেইসময়ৰ অসমীয়া সমাজৰ বহু অলিখিত অধ্যায়।

পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱাৰ জন্ম হৈছিল ১৮৭১ চনত উত্তৰ লক্ষ্মীমপুৰত নকাৰী গাঁৱত। সৰু কালৰে পৰা মেধাৱী ছাত্ৰ হিচাবে নিজকে পৰিচয় দিয়া পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱাই বৃটিছ ঔপনিবেশিক কালত অসমীয়া সমাজখনৰ কথা তেওঁ বহুকেইখন গ্ৰন্থৰ যোগেদি প্ৰকাশ কৰি গৈছিল।

সুদূৰ পাটকাই পৰ্বত পাৰ হৈ অসমত বসতি স্থাপন কৰি বীৰ আহোমসকলে অসমীয়া সমাজখন গঢ়ি দি এক অসমীয়া সমাজ গঢ়ি তুলিছিল। সেই অসমীয়া সমাজখনত আহোমৰ অৱদান সম্পৰ্কে তেওঁ কেইবাখনো আহোমৰ অৱদান সম্পৰ্কে তেওঁ কেইবাখনো গ্ৰন্থত উল্লেখ কৰি গৈছে। ১৮৯২ চনত তেওঁৰ প্ৰথম উপন্যাস 'লাহৰী' অসমীয়া সমাজ তথা আহোমৰ প্ৰাধান্য থকা এগৰাকী সহজ সবল নাৰীৰ মনৰ বতৰা। আকৌ তেওঁৰ দ্বিতীয়খন উপন্যাস 'ভানুমতী' আছিল আহোম সম্প্ৰদায়ৰ এগৰাকী মহীয়সী নাৰীৰ খবৰ।

ঠিক সেইদৰে নাৰীৰ বীৰত্বৰে মহিমামণ্ডিত, মহাসতী জয়মতীৰ ত্যাগৰ আদৰ্শৰে পঞ্জীভূত এখন হৃদয় জোকাৰি যোৱা নাটক 'জয়মতী' আছিল আহোমৰ এগৰাকী বীৰঙ্গনা নাৰীৰ ত্যাগৰ মহানতম নিদৰ্শন। জয়মতীৰ যোগেদি নাৰীৰ মৰ্যাদা ৰক্ষাৰ বাবে গোহাঞিবৰুৱাৰ এই প্ৰচেষ্টা শলাগ ল'বলগীয়া।

আকৌ, জয়মতীৰ স্বামী গদাধৰৰ বীৰত্বৰ কাহিনীৰে দেশ ৰক্ষাৰ বাবে ত্যাগৰ কথাৰে মহিমামণ্ডিত আন এখন নাটক হ'ল 'গদাধৰ'। য'ত আহোম সকলৰ সমাজৰ ভিন্ন বতৰা আৰু সমাজৰ বিষয়ে দাঙি ধৰা হৈছে।

ঠিক সেইদৰে 'লাচিত বৰফুকন' তেখেতৰ আন এখন আহোম সকলৰ ৰাজত্বকালৰ মহানতম দেশপ্ৰেমিক লাচিতৰ আদৰ্শ বিজৰিত নাটক। য'ত দেশৰক্ষাৰ বাবে বিদেশী মোগলৰ বিপক্ষে লাচিত আৰু আহোমৰ বীৰত্বৰ কথা প্ৰকাশ পাইছে।

আহোম সকলৰ অসমত গোহাঞিবৰুৱাৰ সাহিত্যই প্ৰায়েই আহোম বুৰঞ্জীৰ পাতে পাতে চানেকি বুটলাৰ গোন্ধ পোৱা যায়। অৰ্থাৎ ক'ব পাৰি, গোহাঞি বৰুৱাৰ সাহিত্যত আহোম সকলৰ সংস্কৃতি, বহুলভাৱে প্ৰকাশিত হৈছে।

প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ অপ-প্ৰয়োগ

জয়শ্ৰী বুজৰবৰুৱা
বি. এড্., ২য় বাৰ্ষিক

বৰ্তমান প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ যুগ। এই বিজ্ঞানৰ যুগত অধিকসংখ্যক অভিভাৱকে নিজৰ কেৰিয়াৰত ব্যস্ত হোৱা দেখা যায়। যাৰ ফলত নিজৰ সন্তানক অধিক সময় দিব নোৱাৰে। তেওঁলোকে পইচা, মোবাইল, বাইক আদি নিজৰ সন্তানক দিয়ে দায়িত্ব সামৰে। এনে এচাম অভিভাৱকৰ পৰা প্ৰশ্ৰয় পোৱাৰ ফলতে বৰ্তমানৰ নৱ প্ৰজন্ম ভোগবাদী বস্ত্ৰৰ প্ৰতি অধিক আসক্ত হোৱা দেখা গৈছে। বৰ্তমান সমাজত নিচাজাতীয় বস্ত্ৰৰ প্ৰতি আসক্ত হোৱা দেখা যায়। লগতে চুৰি, ডকাইতি ইত্যাদি ধৰণৰ ঘটনা বাঢ়ি আহে। এই চাম যুৱ সমাজৰ মন বিদ্রোহী হৈ উঠে আৰু শেষত তেওঁলোকে জীৱনৰ প্ৰতি হতাশ হৈ আত্মহত্যা কৰিবলৈও কুণ্ঠাবোধ নকৰে।

ছ'চিয়েল মিডিয়াত আৰম্ভ হোৱা তেনে এক ঘাতক খেল হ'ল ব্লু হোৱেল ছুইছাইড চেলেঞ্জ। এটা মাৰাত্মক ভাইৰাছ খেল। প্ৰকৃততে পঞ্চাশদিনীয়া এক আত্মহত্যাৰ প্ৰতিযোগিতাৰ খেল। এই খেলখনত খেলুৱৈসকলক পঞ্চাশ দিনত বিভিন্ন ধৰণ কঠিন কাম কৰিবলৈ দিয়া হয়। খেল পৰিচালনাৰ বাবে অদৃশ্য তত্ত্বাৱধায়কৰ দল এটা থাকে। অংশগ্ৰহণকাৰীসকলে কিছুমান নিৰ্দেশনা মানিব লাগিব। যেনে — ব্লেড দি হাত কাটিব লাগিব, ঢল পুৱাতে উঠি হৰৰ ফিল্ম চাব লাগিব, ৰেল লাইনত খোজ কাঢ়িব লাগিব, ব্লেড দি হাতৰ শিৰা কাটিব লাগিব, প্ৰত্যেকটো কামৰ ফটো পঠিয়াব লাগিব। নহ'লে পিছৰ পৰ্য্যায় অতিক্ৰম কৰিব নোৱাৰিব। লগতে নিজৰ অংগত নীলা তিমি মাছৰ আকৃতি খোদিত কৰিব লাগিব। সদৌ শেষত আত্মহত্যা কৰিব লাগিব। সেয়া যেন তেওঁৰ পুৰস্কাৰ। এই খেলবিধৰ বিষয়ে আন কাকো জনাব নোৱাৰিব আৰু জনালে তেওঁৰ গোপন তথ্য ফাদিল কৰিব। উল্লেখ্য যে খেলখনৰ তত্ত্বাৱধায়কে খেলৰ

বাবে অনলাইনযোগে নিৰ্বাচন কৰে। ইয়াৰ বাবে তেওঁলোকে বাছি লয় ফে'চবুক, হোৱাটছএপ, ইনষ্টাগ্ৰাম আদি। এনেবোৰ ছ'ছিয়েল মিডিয়াত কোনো ব্যক্তিয়ে দিয়া প'ষ্টবোৰ পৰ্য্যবেক্ষণ কৰি তেওঁলোকে সেই ব্যক্তিজনৰ একাউণ্ট অনুসৰণ কৰি পছন্দৰ খেলুৱৈক নিৰ্বাচন কৰে। এয়া আচলতে নিষ্পাপক হত্যা কৰাৰ ষড়যন্ত্ৰ। তেওঁলোকে খেলুৱৈজনৰ মগজু নিয়ন্ত্ৰণত ৰাখে।

এই মাৰাত্মক খেলবিধৰ জন্ম দিছিল 'ফিল্ম বুৰেকিন' নামৰ ৰাছিয়াৰ এজন মানসিক বিকৃত লোকে। বৰ্তমান তেওঁ কাৰাগাৰত আছে। তেওঁৰ মতে যিসকল ব্যক্তিৰ কোনো মূল্য নাই, যিসকল ব্যক্তি মানসিক ভাবে দুৰ্বল, যিসকল কেৱল পৃথিৱীৰ আৱৰ্জনা, তেওঁলোকক আগ্ৰহেৰে আত্মহত্যা কৰিবলৈ দি সমাজখন পৰিষ্কাৰ কৰাই তেওঁৰ এই খেলৰ উদ্দেশ্য। ইতিমধ্যে দ্ৰুতগতিত পৃথিৱীৰ অনেক দেশত এই খেলবিধ সম্প্ৰসাৰিত হৈছে। তেনেদৰে ভাৰতবৰ্ষতো এই খেলবিধৰ প্ৰতি আসক্ত হৈ মৃত্যুবৰণ কৰিছে। অসমতো এই মাৰাত্মক খেলবিধ খেলি বৰ্তমানলৈ তিনিজন ছাত্ৰই মৃত্যুবৰণ কৰিছে আৰু অনেক আক্ৰান্ত হোৱাও দেখা গৈছে।

এনেধৰণৰ হতাশাগ্ৰস্ত ল'ৰা-ছোৱালীক মনোৰোগ বিশেষজ্ঞৰ ওচৰলৈ লৈ যোৱা উচিত। অভিভাৱকসকলৰ লগতে শিক্ষক তথা গোটেই সমাজখনে সচেতন হোৱা উচিত। এই খেলবিধৰ অপকাৰিতাৰ বিষয়ে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত সজাগতাৰ সৃষ্টি কৰা উচিত।

◆◆◆

শিশুৰ শিক্ষা গ্ৰহণত পিতৃ-মাতৃৰ ভূমিকা

অশ্বেষা কলিতা

বি. এড্., ১ম বাৰ্ষিক

ৰাষ্ট্ৰৰ আটাইতকৈ প্ৰথম প্ৰয়োজনীয় সম্পদ হৈছে মানৱ সম্পদ। এই সম্পদ সুস্থ আৰু সফলভাৱে বিকশিত হ'লেহে এখন ৰাষ্ট্ৰ প্ৰগতিৰ পথত আগবাঢ়ি যোৱাটো সম্ভৱ। মানৱ সম্পদক সুস্থ আৰু সৱলভাৱে বিকশিত কৰি তোলাটো এখন ৰাষ্ট্ৰৰ নৈতিক দায়িত্ব। এই সম্পদৰ বিকাশ সাধন হ'ব সুস্থ আৰু পদ্ধতিগত শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ ওপৰত। শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ মূল ভেটিস্বৰূপ প্ৰাথমিক শিক্ষাই ৰাষ্ট্ৰৰ অপৰিহাৰ্য মানৱ সম্পদ সঠিক পথত বিকশিত হোৱাৰ মূল চালিকাশক্তি। এইক্ষেত্ৰত চৰকাৰী শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ লগত শিক্ষক, ছাত্ৰ, পিতৃ-মাতৃৰ ভূমিকা বিশেষভাৱে গুৰুত্বপূৰ্ণ।

শিশু এটাই মাতৃগৰ্ভতে স্থিতি লোৱাৰ পৰাই পিতৃ-মাতৃ নামৰ মৰমসুলভ আভৰণখিনিয়ে আজীৱন আৱৰি ৰখাৰ লগতে সমান্তৰালভাৱে বান্ধ খাই পিতৃ-মাতৃৰ দায়িত্ব। পিতৃ-মাতৃৰ সচেতনতাৰ অভাৱেই অভিম্বুৱে অকালতে প্ৰাণ হেৰুৱাৰ দৃষ্টান্ত ইতিহাসে বহন কৰি আহিছে। এইক্ষেত্ৰত কেৱল যে মাতৃগৰাকীয়ে অসচেতন আছিল এনে নহয়, পিতৃ অৰ্জুনেও মাতৃগৰাকী সাৰে আছেনো নাই লক্ষ্য কৰাটো উচিত আছিল, গতিকে শিশুৰ বিকাশ সাধনত পিতৃ-মাতৃ দুয়োজনৰ ভূমিকা অপৰিহাৰ্য।

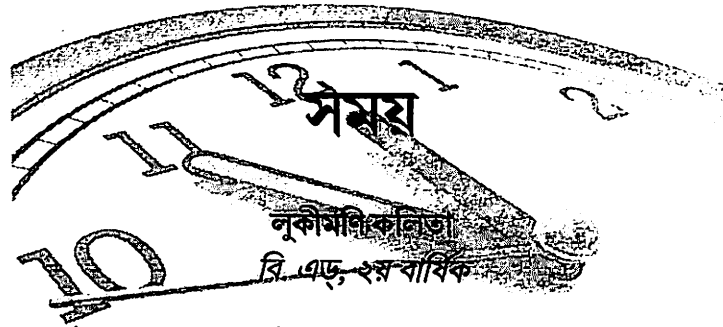
শিশু সদায় অনুকৰণ প্ৰিয়, পিতৃ-মাতৃৰ চাল-চলন, আচাৰ-ব্যৱহাৰ, জীৱন-যাপন প্ৰণালী সকলোখিনিয়েই পিতৃ-মাতৃৰ অজ্ঞানতেই শিশুয়ে আয়ত্ব কৰি লয়। সেয়ে পিতৃ-মাতৃ সদায় সচেতন হোৱাটো অতি প্ৰয়োজন। জন্মৰ পাছতেই শিশুৱে প্ৰথম আপোনত্ব আৰু নিৰাপত্তা পাই পিতৃ-মাতৃৰ পৰা। শিশুৰ আনুষ্ঠানিক শিক্ষা আৰম্ভ ঘৰখনতেই। ঘৰখনেই হ'ল শিশুৰ শিক্ষাৰ প্ৰথম কঠিয়াতলি। বিখ্যাত শিক্ষাবিদ বেঞ্জামিন ফ্ৰেংকলিনে কৈছিল যে, ঘৰখনেই শিশুৰ প্ৰথম শিক্ষানুষ্ঠান আৰু মাকেই হ'ল ঘাই শিক্ষয়িত্ৰী।

শিক্ষানুষ্ঠানলৈ যোৱালৈকে শিশুৱে পিতৃ-মাতৃৰ লগতেই শিকিবলৈ আৰম্ভ কৰে। শিশুটিয়ে যাতে শিক্ষাৰ প্ৰতি বিৰূপ মনোভাৱ পোষণ কৰিব নোৱাৰে তাৰ প্ৰতি পিতৃ-মাতৃ সদায় সচেতন হ'ব লাগে। আমাৰ বহু পিতৃ-মাতৃয়ে আনুষ্ঠানিক শিক্ষাত নামভৰ্তি কৰাৰ আগতেই শিশুৰ মনত শিক্ষাৰ এক বিৰূপ প্ৰতিচ্ছবি অংকণ কৰি দিয়ে। শিশুটিৰ শিশুসুলভ দৃষ্টান্তবিলাক স্কুলত নাম লগাই দিম, বৰ দুষ্ট আপুনি ভালকৈ দিব আদি কথাবিলাক ধেমালিতে ক'লেও কথাবিলাক শিশুৰ শিক্ষাৰ প্ৰতি ভয়াতুৰ কৰি তোলে।

শিশুৰ মনত যেতিয়া কোনো এটা কথাই খোপনি পোতে, তাৰ প্ৰতিক্ৰিয়া সুদূৰপ্ৰসাৰী হৈ পৰে। পিতৃ-মাতৃয়ে সদায় ভাল দিশটোহে শিশুৰ মানসিক দাপোণত প্ৰতিফলিত কৰাৰ চেষ্টা কৰিব লাগে। জ্যেষ্ঠজনৰ আলোচনা-সমালোচনা আদি কৰিলে তেওঁলোক অসুস্থত ভোগে। এই পৃথিৱীত সকলো ধোৱা তুলসী পাত নহয়। তথাপি এনে মহা মণিষীও আছে দেশৰ শিশুসকল, সুস্থ-সবল হওঁতে এনেলোকৰ ইতিহাস আৰু জীৱন-সংস্কৃতি সৈন্দুৰীয়া আলিৰ দৰে আদৰ্শ হৈ উঠে। পিতৃ-মাতৃসকলে এনেলোকৰ ইতিহাস আৰু সংস্কৃতিৰ লগত শিশুসকলক পৰিচয় কৰাব লাগে।

পৰিশেষত ক'ব পাৰো যে, বৰ্তমান জ্ঞানৰ বিস্ফোৰণৰ যুগত জ্ঞানৰ প্ৰসাৰতাই সমগ্ৰ বিশ্বখনক এটা পৰিয়ালৰ দৰে কৰি তুলিছে। জুইশালত বহিলেহে কমাৰশালত গঢ়িব পাৰিব। কথাষাৰৰ যথার্থতা প্ৰতিজন পিতৃ-মাতৃয়েই উপলব্ধি কৰাটো প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে।

◆◆◆

সময় — আ-কাৰ (আকাৰ), ই-কাৰ (ইকাৰ) নোহোৱাকৈ তিনিটা লগ লাগিয়েই সময় শব্দটো সৃষ্টি হৈছে। যিটো শব্দই আমাৰ জীৱনটোক ছবি লগাই দিয়া পুতলাৰ দৰে নচুৱাই ফুৰাইছে, সঁচাকৈয়ে এই সময়বোৰক যদি বান্ধি ৰাখিব পাৰিলো হয় — অথবা সময়বোৰক যদি স্তব্ধ কৰি দিব পাৰিলো হয় ?

এই নিষ্ঠুৰ সময়বোৰৰ বাবে ক'ত আপোনজনক যেন আমাৰ জীৱনৰপৰা আঁতৰাই পঠিয়াব লগা হয় — এই নিষ্ঠুৰ মুখামুখি হোৱা নগাঁওবাসী প্ৰণৱে উচুপি উঠিছে। কাৰণ তাৰ, শৈশৱৰ সহপাঠী নীতাৰ সৈতে প্ৰণৱৰ এটি ভাল বন্ধুত্ব আছিল, দুয়ো দুয়োৰে সৰু ডাঙৰ প্ৰতিটো কথাতে সমভাগি হৈছিল। লাহে লাহে শৈশৱৰ সেই বন্ধুত্বই যেন যৌৱন কালত প্ৰেমৰ স্বৰূপ লৈছিল। দুয়োটিহে পঢ়া-শুনাত বৰ চোকা আছিল। নগাঁও মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা বিজ্ঞান বিভাগত স্নাতকোত্তৰ বিষয়ত প্ৰথম বিভাগত উত্তীৰ্ণ হৈ নগাঁও অঞ্চলত নাম উজ্বলাই তুলিছিল। প্ৰণৱ আৰু নীতাৰ জীৱনত আটাইতকৈ আনন্দৰ দিনটো আছিল - দুয়োটিহে গুৱাহাটীৰ এটা বেচৰকাৰী কোম্পানীত চাকৰি সূত্ৰে নগাঁও এৰি গুৱাহাটীলৈ ৰাওনা হ'ব লগা হৈছিল। সময় বাগৰি যোৱাৰ লগে লগে সিহঁতৰ প্ৰেম গাঢ় হৈ আহিল, আৰু দুয়োটিহে দুয়োৰে পিতৃ-মাতৃৰ সন্মতি সাপেক্ষে বিবাহপাশত আৱদ্ধ হ'ল। আৰু বিয়াৰ পাছত কিছুমান সাংসাৰিক সমস্যাৰ সন্মুখীন হোৱাত নীতাই চাকৰি এৰিব লগা হ'ল, কাৰণ তেতিয়া তাই প্ৰথমটো সন্তানৰ মাতৃ হ'বলৈ ওলাইছিল। নীতাই চাকৰি বাদ দিয়া কথাটোত প্ৰণৱে সম্পূৰ্ণ সহযোগ কৰিছিল। এনেকৈয়ে সিহঁতৰ সংসাৰখন সম্পূৰ্ণ হাঁহি-ধেমালিৰে ভৰপূৰ আৰু সুখ দুখেৰে ভৰা দিনবোৰ পাৰ হৈ গৈছিল, লাহে লাহে নীতাৰ দুজনী ছোৱালী (গাৰ্গী, ৰিচা) আৰু এজন ল'ৰা (আদিত্য) সন্তানৰ জন্ম দিয়ে — ল'ৰাটি জন্মৰ পিছৰেপৰা নীতা লাহে লাহে শাৰীৰিক ভাৱে অসুস্থ হৈ পৰিলত ততাতৈয়াকৈ প্ৰণৱে নীতাক G.M.C. চিকিৎসালয়ত ভৰ্ত্তি কৰিলত চিকিৎসকে চিকিৎসা কৰি প্ৰণৱক লগ কৰি জনালে যে - Sorry প্ৰণৱ, নীতা হয়তো বেছি দিন জীয়াই নাথাকিব তাই Septi simia ৰোগত আক্ৰান্ত হৈছে — চিকিৎসকৰ কথা শুনি প্ৰণৱৰ হাঁত-ভৰি কপিবলৈ ধৰিলে — তাৰ হাঁত-ভৰি কঁপিবলৈ ধৰিলে - তাৰ জীৱনলৈ হয়তো প্ৰবল ধুমুহা এজাক নামি আহি সকলো থান-বান কৰি নিঃশেষ কৰি পেলাইছে আৰু থৰ লগা জীৱ এটা লৈ নীতাৰ ওচৰলৈ গৈছিল যদিও নীতাৰ সন্মুখত অন্তৰৰ সকলো বেদনা লুকুৱাই ৰাখি তাইৰ

হাঁতখন নিজৰ হাতত সাৱতি লৈ ক'লে - নীতা তুমি চিন্তা নকৰিবা, তুমি ভাল হৈ যাবা - তোমাৰ একো হোৱা নাই, তেতিয়াই তাই শেতা হাঁহি মাৰি ক'লে — তুমি মোক সঁচাকৈয়ে ইমান ভাল পোৱানে - মই তোমাক এৰি থৈ যাব নিবিচাৰো, তোমাৰ ভালপোৱাক লৈ মই জীয়াই থাকিব বিচাৰো, যদিওৱা মই তোমাক এৰি যাবলগা হয় - গাৰ্গী, ৰিচা আৰু আদিত্যক চাবা, তুমি ইহঁতক ইমানেই মৰম কৰিবা যেন ইহঁতে মাতৃহীনা বুলি কেতিয়াও অনুভৱ নকৰে, তুমি ভালদৰে থাকিবা, অন্তত ইহঁতৰ বাবে। এইখিনি কোৱাৰ পিছতেই নিষ্ঠুৰ নিয়তিয়ে প্ৰণৱৰ জীৱনৰ পৰা নীতাক চিৰদিনৰ বাবে কাঢ়ি লৈ গৈছিল।

নীতাৰ কথাই যেন প্ৰণৱক জীয়াই থকাৰ প্ৰেৰণা দিছিল। নিৰাশা আৰু হতাশাক নেওঁচি হ'লেও তিনিওটি সন্তানক মানুহ হিচাপে গঢ়ি তুলিবলৈ দৃঢ় প্ৰকল্প লৈছিল। তিনিওটি সন্তানৰ লগত প্ৰণৱ ইমানেই ব্যস্ত হৈ পৰিছিল যেন নীতাক মৰমৰ সাগৰখনতহে যেন সাতুৰি আছে।

প্ৰণৱে হয়তো দ্বিতীয় বিবাহৰ কথা কল্পনাই কৰা নাছিল, কিন্তু ঘৰত মাক-দেউতাকৰ বাধ্যত পৰাৰ লগতে, গাৰ্গীহঁতৰ মৰমৰ পাত্ৰ হিচাপে দ্বিতীয় বিবাহৰ কথা মনলৈ আহিছিল। তথাপিও তাৰ মনটোৱে যেন হাঁহকাৰ কৰি উঠিছিল — কিয়নো নীতাৰ স্থান আনে দখল কৰিলে যদি তাইৰ আত্মাই কষ্ট পাব বুলি — তেতিয়াহ'লে তাইক প্ৰতাৰণা কৰা হ'ব নেকি ? কিন্তু আনফালে গাৰ্গী, ৰিচা আৰু আদিত্যৰ কাৰণে হয়তো এগৰাকী মাকৰ প্ৰয়োজন। বিশেষকৈ আদিত্য, তাৰ তেতিয়া ৩ বছৰ। তাৰ মুখখনলৈ চাইয়ে হয়তো প্ৰণৱে বিয়া পাতিবলৈ মান্তি হৈছিল।

এদিনাখন ঘৰৰ অনুৰোধমৰ্মে বিয়া পাতিবলৈ ঠিক কৰা ছোৱালীজনীক লগ কৰিবলৈ গ'ল। দুয়োটিহে ইটোৰ-সিটোৰ দুখভৰা কথাবোৰ শুনি এটাই আনটোক প্ৰেৰণা দিয়া আৰু সহযোগ কৰাৰ বাহিৰে বেলেগ পথ বিচাৰি পোৱা নাছিল। প্ৰণৱৰ ওচৰত অনামিকাই সেই কুটিল সময়ৰ বাবে যেন সমাজত বিধবাৰ মাজত জীৱন কটাবলগীয়া কথাবোৰ অতি সৰলতাৰে বৰ্ণাই গৈছিল। শেষত অনামিকাৰ কথাখিনিয়ে যেন প্ৰণৱৰ অন্তৰ চুই গৈছিল, আৰু এগৰাকী বন্ধুত্বৰ সংগী হিচাপে আৰু তিনিওটি সন্তানৰ মাতৃ হিচাপে তাইৰ জীৱনত আকোঁৱালি ল'বলৈ অলপো কুঠাবোধ কৰা নাছিল।

প্ৰণৱৰ দ্বিতীয় বিবাহৰ অৰ্থ আছিল, তিনিওটি সন্তানেই যেন মাকৰ মৰমৰ ছত্ৰ-ছায়াত জীয়াই থাকিব পাৰে। কেতিয়াও মাক নথকাৰ অনুভৱ

নকৰে। চৰাই এটিয়ে যিদৰে নিজৰ পোৱালিৰ বাবে ৰ'দ বতাহৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ বাঁহ সাজি দিয়ে, তেনেদৰে প্ৰণৱৰ জীৱনলৈ বিধৱা পত্নীজনীক আনি তিনিওটি সন্তানৰ লগত মাকৰ মৰমৰ এনাজৰী ডাল বান্ধি দিবলৈ প্ৰণৱ সক্ষম হৈছিল। কিন্তু প্ৰণৱৰ বাবে নীতাৰ (নীতু) মৰম, ভালপোৱা, প্ৰেৰণা আছিল এক স্বৰ্গীয় অনুভূতি, যি অনুভূতি আন কোনো মৰমে

নেওচি দিব নোৱাৰে।

এয়াই হৈছে সময় - যি সময়ে কোন মুহূৰ্তত কি পৰিৱৰ্তন আনি দিয়ে কোনেও হয়তো কল্পনা কৰিব নোৱাৰে। প্ৰণৱ আৰু নীতাৰ সময়ত সেয়াই হ'লগৈ।

◆◆◆

বৃন্দাবনী বস্ত্ৰ

মেঘালী ডেকা

বি. এড্., ২য় বাৰ্ষিক

কোচ ৰজা মহাৰাজ নৰনাৰায়ণৰ ৰাজকীয় পৃষ্ঠপোষকতাত যুগশ্ৰুষ্ঠা, কলাকাৰ, মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে শ্ৰীকৃষ্ণৰ জন্মৰপৰা কংসবধলৈকে বৃন্দাবনৰ সমস্ত কৃষ্ণলীলা বয়ন কৰিছিল তাঁতীৰ অনুপম শৈলীৰ দ্বাৰা। এই বস্ত্ৰখনিৰ নাম দিয়া হৈছিল 'বৃন্দাবনী বস্ত্ৰ'।

শ্ৰীকৃষ্ণই বৃন্দাবনত কৰা খেলসমূহ আৰু ঘটনাৰাজিৰ কথা শংকৰদেৱৰ মুখৰপৰা কোচ ৰজা নৰনাৰায়ণে শুনি সেইবোৰ নিজ চকুৰে চোৱাৰ বাবে প্ৰবল ইচ্ছা জন্মে। ৰজা নৰনাৰায়ণে শংকৰদেৱক বৃন্দাবনৰ সমস্ত চিত্ৰ সম্বলিত এখন বস্ত্ৰ বোৱাই দিবলৈ অনুৰোধ জনায়। ৰজাৰ কৃষ্ণ প্ৰেম দেখি শংকৰ গুৰু আপ্লুত হয়। শংকৰদেৱে কোচ বিহাৰৰ পৰা বৰপেটালৈ উভতি আহি এখন বস্ত্ৰ তৈয়াৰ কৰাৰ বাবে প্ৰস্তুতি চলায়। বস্ত্ৰখনত শ্ৰীকৃষ্ণৰ জন্মৰপৰা কংস বধলৈকে বৃন্দাবনৰ সমস্ত ঘটনাৰাজিৰ চিত্ৰাংকণ কিদৰে কৰিব পৰা যায় গুৰুজনাই তাৰ কামত লাগে। কাপোৰখন বোৱাৰ আগতে সমগ্ৰ পৰিকল্পনা কৰি গুৰুজনাই নিজে চোৱা-চিতা কৰাৰ উপৰি তেওঁৰ প্ৰধান শিষ্য মাধৱদেৱক কাপোৰখন বোৱাৰ সময়ত চোৱা-চিতা কৰাৰ দায়িত্ব অৰ্পণ কৰে। গুৰু চৰিত কাৰৰ মতে, ছকুৰি (১২০) হাত দীঘল আৰু তিনিকুৰি হাত বহল এই বৃন্দাবনী বস্ত্ৰখন ব'বলৈ গুৰুজনাই বাৰজন মৰল আৰু নিপুণ তাঁতী নিয়োগ কৰিছিল।

নানা ৰং সম্বলিত চানেকিৰ ভৰপুৰ এই পৱিত্ৰ আৰু আশ্চৰ্যকৰ বস্ত্ৰখনি গুৰুজন আৰু মাধৱদেৱৰ সফল প্ৰয়াস তথা বাৰজন মৰলৰ প্ৰচেষ্টাৰ অন্তত ছমাহৰ মূৰত বই উলিওৱা হৈছিল। এইদৰেই শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে বৃন্দাবনত শ্ৰীকৃষ্ণই কৰা খেলসমূহৰ লগতে কাৰ্য্যসমূহৰ চিহ্ন এই বস্ত্ৰখনৰ জৰিয়তে ৰজা নৰনাৰায়ণ তথা নিজৰ শিষ্যবোৰক দেখুৱাবলৈ সক্ষম হৈছিল।

বৃন্দাবনী বস্ত্ৰত উপস্থাপন কৰা চানেকিসমূহ শংকৰদেৱৰ শিল্প নিপুণতাৰ এক জ্বলন্ত উদাহৰণ। বস্ত্ৰখনত শ্ৰীকৃষ্ণৰ অৱতাৰ সমূহৰ লগতে ৰামায়ণত বৰ্ণিত ৰামৰ চিত্ৰ চানেকি আকাৰে উপস্থাপিত হৈছে। বৈকুণ্ঠৰ চিত্ৰপট সম্বলিত বৃন্দাবনী বস্ত্ৰৰ চানেকিসমূহ অতি নিখুঁত আৰু মনোৰম আছিল।

বৃন্দাবনী বস্ত্ৰৰ সূতাত ব্যৱহাৰ কৰা ৰংবোৰো বিশেষ গুণসম্পন্ন। পাঁচশ বছৰীয়া বৃন্দাবনী বস্ত্ৰৰ ৰঙৰ উজ্জ্বলতা আজিও বিৰাজমান। ইয়াত ব্যৱহৃত সূতাৰ স্থায়িত্বও মন কৰিবলগীয়া। লগুনস্থিত 'ভিক্টৰিয়া এণ্ড এলবাৰ্ট মিউজিয়াম'ত সংৰক্ষিত অন্যান্য বস্ত্ৰৰ তুলনাত বৃন্দাবনী বস্ত্ৰ অতি মোহনীয় ৰূপত আছে।

বৃন্দাবনী বস্ত্ৰৰ দীঘ আৰু প্ৰস্থৰ কথা অতি আঁচৰিত। ছকুৰি হাত দীঘল কাপোৰ একো আঁচৰিত নহয় কিন্তু তিনিকুৰি হাত বহলৰ কথাহে আশ্চৰ্যকৰ। শংকৰী যুগৰ কথা বাদেই, আজি একৈশ শতিকাৰ টেকনল'জিৰ দিনতো এখন শালত ত্ৰিগুণ পুতলতকৈ বেছি পুতলৰ কাপোৰ উৎপাদন কৰিব পৰা পদ্ধতিৰ উদ্ভাৱন হোৱা নাই বুলিয়ে শুনা যায়।

পাঁচশ বছৰীয়া এই বৃন্দাবনী বস্ত্ৰখন বিশ্বৰ বিভিন্ন যাদুঘৰত সংৰক্ষিত হৈ আছে। আমাৰ গুৰুজনাৰ এই অপূৰ্ব সৃষ্টিক বিদেশীসকলে অমূল্য সম্পদ বুলি গণ্য কৰি তেওঁলোকৰ যাদুঘৰসমূহত সংৰক্ষণ কৰি ৰাখিছে। কিন্তু অতি পৰিতাপৰ কথা যে আমাৰ অসমৰ বা ভাৰতৰ ক'তো আমি এই বস্ত্ৰখন সংৰক্ষণ কৰি ৰাখিবলৈ সক্ষম নহ'লোঁ আৰু আজি সেয়েহে বৃন্দাবনী বস্ত্ৰৰ জৰিয়তে আমি নিজকে চিনাকি দিয়াৰ সুযোগটো হেৰুৱালোঁ।

◆◆◆

মিচিং জনগোষ্ঠীয় সমাজত বিহু উৎসৱ

জোন দলে
বি. এড্, ২য় বৰ্ষ

মিচিংসকল অসমৰ জনগোষ্ঠী সমূহৰ ভিতৰত অন্যতম। ভাষাগত দিশৰ পৰা মিচিংসকল চীন তিব্বতীয় পৰিয়ালৰ অন্তৰ্গত তিব্বত বৰ্মীয় গোষ্ঠীৰ লোক। জাতিগত দিশৰপৰা তেওঁলোক মংগোলীয় শাখাৰ অন্তৰ্গত।

১৯৭১ চনৰ লোকপিয়ল অনুসৰি অসম আৰু অৰুণাচলৰ বিভিন্ন জিলাত বাস কৰা মিচিং জনগোষ্ঠীৰ লোকৰ সংখ্যা ২,৬২,৯৩১ জন। ২০০১ চনৰ লোকপিয়লৰ প্ৰতিবেদন অনুসৰি মিচিং জনগোষ্ঠীৰ লোক সংখ্যা - ৫,৮৭,৩১০ জন।

মিচিংসকলৰ মাজত কেইবাটাও ফৈদ থকা দেখা যায়। তেওঁলোক প্ৰধানকৈ দুটা বহল ভাগত বিভক্ত — বৰগাম আৰু দহগাম। এই দুটা ভাগক আকৌ বহুতো উপভাগত ভাগ কৰা হৈছে। সেইবোৰ হ'ল — পাগৰ, দীলু, চামুগুৰুয়া, বিহিয়া, তামাৰ, অয়ান, মংয়িং, চাংয়াং, বংকোৱাল, লয়িং, চমুৱা, লোদা, দাম্বুক।

অন্যান্য জনজাতিসমূহৰ দৰে মিচিংসকলৰ সামাজিক-সাংস্কৃতিক জীৱন বৰ্ণময় আৰু বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ। তেওঁলোকে শান্তিপূৰ্ণ জীৱন কটায় ভাল পায়। মিচিংসকল পাহাৰ আৰু ভৈয়ামৰ বিভিন্ন অঞ্চলত বসবাস কৰি আছে। বিশেষকৈ বহুতো নদী-উপনদীৰ পাৰৰ বিভিন্ন অঞ্চলত যেনে - অসমৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰকে আদি কৰি সোৱণশিৰি, লক্ষীমপুৰ, শিৱসাগৰ, শোণিতপুৰ, ধেমাজি, যোৰহাট, নগাঁও, ডিব্ৰুগড়, গোলাঘাট, তিনিচুকীয়া আৰু তিনিচুকীয়া জিলাৰ শদিয়ালৈকে বসবাস কৰি আছে। ইয়াৰ উপৰি গুৱাহাটী মহানগৰীতে কম বেছি পৰিমাণে মিচিং জনজাতিৰ বসতি দেখা যায়।

মিচিংসকলে বছৰৰ বিভিন্ন সময়ত বিভিন্ন ধৰ্মীয় বিশ্বাস, খাদ্য-প্ৰণালী, সাজপাৰ, নৃত্যগীত আদিৰে অতি উলহ-মালহেৰে উৎসৱ পাৰ্বন পালন কৰে। তেওঁলোকৰ উল্লেখযোগ্য উৎসৱসমূহ হ'ল — আলি আয়ে লুগাং, পংবাগ, আমবাগ, বিহু বা বিউ আদি।

অসমৰ প্ৰধান কৃষিভিত্তিক জাতীয় উৎসৱ হ' বিহু। মিচিং সমাজৰ পৰম্পৰাগত উৎসৱ বিলাকৰ ভিতৰত বিহু উৎসৱো অতি পুৰণি।

মিচিং সকলে ভৈয়ামলৈ প্ৰব্ৰজন কৰি অহাৰ পাছত ইয়াৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ লোকৰ লগত কৰা শতাব্দী জোৰা সহায়স্থান আৰু সাংস্কৃতিক বিনিময়ৰ ফলস্বৰূপে তেওঁলোকৰ স্বকীয় সাংস্কৃতিক পৰম্পৰাৰ লগত ভৈয়ামৰ বহুত সাংস্কৃতিক উপাদান সংযোগিত হয়।

মিচিংসকলে অসমীয়া সমাজৰ সংমিশ্ৰিত সাংস্কৃতিৰ পৰা কৃষি-সজুলিৰ নিৰ্মাণ কৌশল, গৃহ নিৰ্মাণ কৌশল, স্থায়ী কৃষি পদ্ধতি, সাজ-পোছাক, খাদ্য-বীতি, ধৰ্ম-বিশ্বাস, মাত-কথা, বিভিন্ন সময়ত পালন কৰা উৎসৱ-পাৰ্বন আদি গ্ৰহণ কৰিছে। তেওঁলোকে নিজা সংস্কৃতিৰ লগত সংমিশ্ৰিত কৰি উজ্জীৱিত কৰি তোলা অসমৰ উৎস সমূহ হ'ল —

ক) ব'হাগ বা বআগ বিহু।

খ) মাঘ বা মাগ বিহু।

গ) কাতি বিহু।

ক) বহাগ বা বআগ বিহু : মিচিং সকলে বহাগ বিহুক অআগ বিউ বোলে। তেওঁলোকৰ প্ৰকৃতিৰ লগত ওতঃপ্ৰোত সম্বন্ধ আছে। প্ৰকৃতিক সকলো বস্তুৰ দাত্ৰী-মাতৃ হিচাপে বিশ্বাস কৰে। সেয়ে প্ৰকৃতিৰ ৰূপ সৌন্দৰ্যত আপোন পাহৰা হৈ বসুমতীক শস্য উৰ্বৰা কৰি তোলাৰ সহজাত প্ৰয়াসেৰে সন্মিলিত হৈ মিচিং সকলে নৃত্য কৰে, গীত গায়।

বসন্তৰ আগমনৰ বতৰা দি কুলি-কেতেকীয়ে সুললিত সুৰেৰে বিহুৰ বতৰা দিয়াৰ লগে লগে মিচিং ডেকা-গাভৰুৰ মনবোৰো শিমলু তুলাৰ দৰে উৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে। তেওঁলোকে নতুন সুৰৰ অইনিংতমেৰে বিহুক আদৰিবলৈ অইনিংতমৰ আখৰা চলে।

গৰু বিহুৰ দিনা পুৱা নৈত গৰুক গা ধুওৱাৰ নিয়ম মিচিং সমাজতো প্ৰচলিত। সেইদিনা গাঁৱৰ ল'ৰাবোৰে গৰুৰ ডিঙিত বুমেছেৰ বা তৰা গছৰ ৰচি পিন্ধাবলৈ বিহুৰ এসপ্তাহ আগৰ পৰাই পথাৰৰ মূৰত থকা গ্ৰেজিঙলৈ তৰা গছ আনিবলৈ যায়। বিহুৰ উৰুকাৰ দিনা গোটেই গাঁৱৰ ল'ৰাই গৰু গা-ধুওৱাৰ বাবে। হালধি, লাউ, থেকেৰা আদি গোটেই চকলা চকলকৈ কাটি খৰিকাত চিলাই কৰি লাহনী এখনত ৰাখে। গৰু বিহুৰ দিনা পুৱা একেলগে দীঘলটি-জেকলটি এচাৰিৰে খেদি নি উৰুকাৰ দিনা চকল চকল কৰি কাটি থোৱা লাউ, বেঙেনা আদিৰ চাকবোৰেৰে গৰুৰ গালৈ দলিয়াই দিয়াৰ আগতে গাঁৱৰ বয়োজ্যেষ্ঠ মুখীয়ালজনে চন্দ্ৰ-সূৰ্য আৰু পূৰ্বপুৰুষক সুঁৱৰি হৰিধ্বনি দিয়ে আৰু গৰুৰ গালৈ দলিয়াই দি কয় —

লাউ খা, বেঙেনা কা

দিনক দিনে বাঢ়ি যা

মাৰে সৰু বাপেৰ সৰু

তই হবি বৰ বৰ গৰু

(ইয়াত “খা” শব্দটো “কা” ৰূপে উচ্চাৰিত হৈছে।)

অনুষ্ঠানৰ শেষত গছৰ জলটোত গাভৰুসকলে কাপফুৰি, গাৰু, বঙা ফিটা আৰু ডেকাসকলে ৰুমাল বান্ধি ঘৰিয়ালটোৰ পিঠি, মূৰ আদিত পইচা দি তেওঁলোকৰ আগস্তুক বছৰটোত জ্বল নৰিয়া, বেমাৰ-আজাৰ, অপায়-অমঙ্গল নহ'বৰ বাবে ক্লাস্তিহীন দিন কটাবৰ বাবে সেৱা জনায়। শেষত, উভতি নোচোৱাকৈ সকলো ডেকা-গাভৰুৱে দৌৰি দৌৰি ঘৰমুখী হয়। উভতি চালে এৰি অহা টোপনি ভাগৰ আদি লগতে গুচি আহে বুলি বিশ্বাস কৰে।

খ) মাঘ বা মাগ বিহু : বহাগ বিহুৰ দৰে বিহুটোও মিচিং সকলৰ নিজা বিহু নহয়, কিন্তু এই বিহুটোও মিচিং সমাজৰ পৰম্পৰাগত এক স্বকীয় ৰূপত স্থান লৈছে। মিচিংসকলে মাঘ বিহুক “মাগ বিউ” বুলি কয়।

মিচিংসকলে পুহ মাহৰ উৰুকাৰ নিশা গাঁৱৰ ডেকাহঁতে খৰিৰে জুই জ্বলাই পহৰা দিয়ে। পিছদিনা পুৱা আকাশত কাউৰী উৰাৰ আগতে প্ৰথমটো অৰ্থাৎ মতা মেজি জ্বলায় দিয়ে। জ্বলোৱাৰ আগতে মেজিৰ ওপৰেদি যিকোনো চৰাই উৰিব নাপায়। মেজিত জুই জ্বলি উঠাৰ লগে লগে গাঁওৰ ৰাইজে নৈত গা ধুই আমবুগ বা মাহকৰাই, কাঠ আলু, মিঠা আলু, তৰা আলু আদি জ্বলন্ত মেজিলৈ ছটিয়াই চন্দ্ৰ-সূৰ্য, অগ্নি, মেঘ বৰষুণ, উপৰিপুৰুষ আদিক স্মৰণ কৰি পিছৰ নিজৰ পৰিয়ালৰ মংগল কামনা কৰে। “মতা” মেজিটো আধামান জ্বলি যোৱাৰ পাছত “মাইকী” মেজিটোত অগ্নি সংযোগ কৰা হয়। মেজিৰ ওচৰতে ৰোগাক্ৰান্ত পৰিয়াল বা সন্তানহীন দম্পতিয়ে “কৰ (ভাজি) আৰ চকা আপুৰ কলহ লৈ ৰাইজৰ পৰা আশীৰ্বাদ মাগে আৰু ৰাইজে বৃত্তাকাৰে বহি সেরক-সেৱিকাক মনোবাঞ্ছা পূৰণৰ বাবে আশীৰ্বাদ দি সকলোৱে মিলি আপং আৰু কৰ খায়। ল'ৰা-ছোৱালীবোৰে ঘৰে ঘৰে আম ৰোগ, কাঠ আলু, তৰা আলু আদি খাই ফুৰে।

সেইদিনা গাঁৱৰ নামঘৰত সকলো গাঁৱৰ ৰাইজে মিলি ৰাজহুৱাকৈ চাকি-বন্তি জ্বলাই নাম প্ৰসংগৰে ৰাইজৰ শান্তি-কামনা কৰি প্ৰাৰ্থনা জনায়। চাকি পৰ্ব শেষ হোৱাৰ পাছত ৰাইজে ঘৰে ঘৰে আপং খাই ৰং তামাচা কৰে। মিচিং সমাজত মাঘ বিহুত পিঠাপনা প্ৰস্তুত নকৰে, তেওঁলোকে আমবুগ খুন্দে।

গ) কাতি বিহু : মিচিং সমাজত কাতি বিহুক বৰ বিশেষভাৱে গুৰুত্ব দিয়া দেখা নাযায়। কোনো কোনো অঞ্চলত আনকি শলিতা এগছিও জ্বলোৱা দেখা পোৱা নাযায়। অৱশ্যে কিছুমান মিচিং গাঁৱত পুৱা লুগাঙৰ দৰে পুৰাণ প্ৰস্তুত কৰা দুপৰীয়া সেৰেঙাকৈ হ'লেও দুই এঘৰত কিছু পৰিমাণে আপং খাই ফুৰা আৰু সন্ধিয়া পথাৰত তেলৰ শলিতা জ্বলোৱা নিয়ম পালন কৰা দেখা যায়।

পৰম্পৰাগতভাৱে পালন কৰা উৎসৱ পাৰ্বনৰ লগতে বিহু-সংস্কৃতিয়েই মিচিং জনজাতিসকলৰ মাজত অতীজৰে পৰা সমাদৃত হৈ আহিছে।

সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰত মিচিং সকলৰ উৎসৱ পৰম্পৰাই এক নতুন মাত্ৰা লাভ কৰিছে। গীত-মাত, নৃত্য-বাদ্য, সাজ-পোছাক, খাদ্য আদিৰ মাজেৰে নিজৰ পৰিচয় ধৰি ৰখাৰ উপৰিও অসমৰ সমাজ আৰু সংস্কৃতিৰ উঁহাল চহকী কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। অসমৰ অন্যতম জনগোষ্ঠী মিচিং সকলৰ অতীতৰ ইতিহাস তথা সভ্যতাৰ বিষয়ে নিমাত। মিচিং সমাজৰ অতীত আৰ্থ-সামাজিক পৰিক্ৰমা আৰু সভ্যতাৰ বিষয়ে পৰ্যালোচনা কৰোতে তেওঁলোকৰ অতীতৰ ঐতিহ্যক ধৰি ৰখা ঠাইসমূহ বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য।

উপলব্ধি

আহানা ৰায়

বি. এড, ২য় বৰ্ষ

‘চকুৱে যদি কথা কয় শব্দ কিয়নো লাগে...?’— সচাঁকৈয়ে আজি উপলব্ধি কৰিছোঁ কথাষাৰি। ছাত্ৰী নিবাসৰ ওচৰতে থকা দুটি ল'ৰা-ছোৱালীক পঢ়াব যাওঁ বেলি ঢল যোৱাৰ পৰত।

দ্বিতীয় দিনাই লগ পালো হাঁহিমুখীয়া সৰু ছোৱালী এজনীক, সাধাৰণতে সকলোৱে প্ৰথমতেই সোধাৰ দৰেই মোৰ মুখৰ পৰাওঁ নিজে নিজে ওলাই আহিল টিকলি জনীলৈ এটি অতি সাধাৰণ প্ৰশ্ন, যিটোৱে মোৰ দৃষ্টিভংগী এটা ক্ষেত্ৰত বাৰুকৈয়ে সলাই দিলে চিৰদিনলৈ — “কি নাম তোমাৰ টিকলি?” তাই হাঁহিয়েই থাকিল ... আকৌ এবাৰ সুধিলো - “নাম কি তোমাৰ?” তাই একো গুৰুত্বই নিদিলে।

ছাত্ৰজনে ক'লে তাই মাতিবও নোৱাৰে আৰু কাণেৰেও নুশনে।

মই অলপ সময় ল'লো নিজকে সজালিবলৈ। নিজকে অপৰাধী যেন ভাব হ'ল। আমিবোৰ শব্দকেইটাৰ ঘোৰ পেচতেই ইমান বান্ধখোৱা যে শব্দৰ খেলৰ উৰ্দ্ধতো যে এখন পৃথিৱী আছে পাহৰি যাওঁ। সিহঁত সেই পৃথিৱীৰেই বাসিন্দা। আমাৰ শব্দৰ পৃথিৱীখনৰ লগত তাইৰ একো যোগাযোগ নাই, আছে অকল হৃদয়ৰ আন্তৰিকতাৰে। এতিয়া তাইক প্ৰায় প্ৰতিদিনেই পঢ়াব গ'লোই লগ পাওঁ, পদুলিমুখৰ পৰাই হাঁহিমুখীয়া শিশুটিয়ে আহি হাতত ধৰি আগবঢ়াই লৈ যায়। আমাৰ মাজত এতিয়া আন্তৰিকতাৰ ভাষাৰেই আদান-প্ৰদান চলে। এই বিশেষ ছোৱালীজনীয়ে বাৰে বাৰে এটি গানকেই সুৱৰাই দিয়ে ... “চকুৱে যদি কথা কয়, শব্দ কিয়নো লাগে?...”

যোগ কি আৰু যোগৰ আৱশ্যকতা

ডেইজী ডেকা

বি. এড, ২য় বাৰ্ষিক

স্বাস্থ্য আমাৰ পৰম সম্পদ। সেয়েহে স্বাস্থ্য ৰক্ষাৰ বাবে আমি সকলো যত্নপৰ হোৱা উচিত। এটা সু-স্বাস্থ্যৰ অধিকাৰী হ'বলৈ হ'লে নিয়মিত ব্যায়ামৰ একান্ত প্ৰয়োজন। ঠিক সেইদৰে বিভিন্ন ৰোগৰ পৰা হাত সাৰি থাকিবলৈ অথবা বিভিন্ন ৰোগৰ নিৰাময়ৰ বাবে নিয়মিত যোগাসন কৰাটো স্বাস্থ্য ৰক্ষাৰ এক অবিচ্ছেদ্য অঙ্গ।

যোগৰ প্ৰাচীনতা সম্পৰ্কে হয়তো বহুলোক সন্দেহান। যোগ এতিয়াৰ বস্তু নহয়, ই কেইবাহাজাৰ বছৰ পুৰণি ভাৰতীয় মনিষীৰ গভীৰ চিন্তাৰ ফচল। গৱেষণাত্মক অধ্যয়নৰ পৰা এই তথ্য স্পষ্টৰূপে পোৱা যায় যে বিশ্বৰ প্ৰথম লিখিত গ্ৰন্থ 'ঋকবেদ'ৰ (৫০০০ খ্ৰীঃ পূঃ) পাততেই যোগৰ উল্লেখ আছে। আনহাতে হাৰাপ্পা আৰু মহেঞ্জোদাৰোৰ খনন কাৰ্যত উদ্ধাৰ হোৱা ধ্বংসাৱশেষসমূহত খোদিত বিভিন্ন যৌগিক মুদ্ৰা তথা ভংগীমাই সেই সময়ৰ যোগৰ প্ৰচলনতাক বাৰুকৈয়ে সূচিত কৰে। "শ্ৰীমদ্ভগৱদগীতা"ত আকৌ শ্ৰীকৃষ্ণক যোগেশ্বৰ ৰূপে অভিহিত কৰা পৰিলক্ষিত হয়।

যোগৰ ব্যাপকত্ব তথা বিশদ স্বৰূপে যোগৰ বিবিধ প্ৰকাৰক জন্ম দিয়ে। 'যোগোপনিষদ'ত যি চাৰি প্ৰকাৰ মূখ্য যোগৰ উল্লেখ পোৱা যায় সেই চতুৰ্বিধ যোগ হ'ল — মন্ত্ৰযোগ, লয়যোগ, হঠযোগ আৰু ৰাজযোগ। মন্ত্ৰযোগে সেই প্ৰকাৰ যোগক নিৰ্দেশ কৰে, য'ত কোনো নিৰ্দিষ্ট ঈশ্বৰবাচক মাংগলিক শব্দৰ নিৰন্তৰ ধ্যানৰ দ্বাৰা সিদ্ধি-প্ৰাপ্তিৰ বিধান উপলব্ধ। নিতৌ প্ৰত্যেক কৰ্ম সম্পাদনৰ সময়ত কাৰ্য সম্পাদনৰ দ্বাৰা ঈশ্বৰক ধ্যান কৰাৰ যি যৌগিক প্ৰক্ৰিয়া সি লয়যোগ ৰূপে অভিহিত। হঠযোগ হৈছে সেইবিধ যোগ, য'ত বিভিন্ন আসন, প্ৰাণায়াম, মুদ্ৰা তথা বিবিধ শাৰীৰিক বন্ধৰ অভ্যাসৰ দ্বাৰা শৰীৰক নিৰোগী কৰাৰ লগতে মনক একাগ্ৰচিত্ত কৰি ৰখা। আনহাতে যম - নিয়ম প্ৰভৃতি বিভিন্ন প্ৰায়োগিক অভ্যাসৰ দ্বাৰা চিন্তক নিৰ্মল কৰি জ্যোতিৰ্ময় অন্তৰ আত্মাক সাক্ষাৎ কৰোৱাৰ যোগ-প্ৰক্ৰিয়াক ৰাপযোগ বোলা হৈছে। যোগৰ সংজ্ঞা আমি দুই ধৰণে পাওঁ। পতঞ্জলি ৰচিত 'যোগসূত্ৰ'ত যোগৰ সংজ্ঞা দিয়া হৈছে এনেদৰে — 'যোগশ্চিত্ত

বৃত্তিনিৰোধ'। অৰ্থাৎ মনুষ্যৰ চিত্তত উৎপন্ন বিভিন্ন ক্লিষ্ট আৰু অক্লিষ্ট বৃত্তিক অৱৰোধ কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়াক যোগ বোলা হয়। আনহাতে "শ্ৰীমদ্ভগৱদগীতা"ত কোৱা হৈছে — 'সমস্বম্ যোগমুচ্যতে'। অৰ্থাৎ সমতাই হৈছে যোগ। এই সমানতাই শৰীৰ, আত্মা, জীৱ, জড়, জীৱত্মা-পৰমাত্মা ইত্যাদিৰ মাজত সমত্বক নিৰ্দেশ কৰিছে। অৰ্থাৎ যোগ হৈছে এনে এক প্ৰক্ৰিয়া যাৰ মাধ্যমত বিভিন্ন আসন-প্ৰাণায়ামৰ জৰিয়তে শৰীৰ আৰু মনক নিৰোগী তথা নিৰ্মল কৰি মনুষ্যক এক দিব্য জীৱন প্ৰদান কৰা আৰু নিৰ্মল দীৰ্ঘ জীৱন প্ৰদান পূৰ্বক বিশ্বত এক সমদৰ্শন প্ৰতিষ্ঠা কৰা। যোগৰ অৰ্থ তথা ভাব তিনিটা শব্দত নিৰূপণ কৰিব পাৰি — স্থিৰতা (সমাধি), সংযোগৰ (সংগতি) আৰু সমত্ব (নিৰোধ)।

যোগাসনৰ দুই অভিন্ন স্তৰ হ'ল প্ৰাণায়াম আৰু আসন। প্ৰাণায়াম সাধাৰণ অৰ্থত প্ৰাণৰ আয়াম অৰ্থাৎ প্ৰাণৰ নিয়ন্ত্ৰণ। আমাৰ শৰীৰৰ অভ্যন্তৰত যিমানখিনি চেষ্টা আৰু প্ৰচেষ্টাৰ সংঘটন চলি থাকে সকলোৰে প্ৰত্যক্ষ বা পৰোক্ষভাৱে প্ৰাণৰ লগত সম্বন্ধ থাকে। সংস্কৃত ভাষাৰ 'প্ৰাণ' শব্দটি 'প্ৰ' ধাতুৰ লগত অন, অচ্ আৰু ঘঞ — এই তিনিটা প্ৰত্যয়ৰ এটি যোগ হৈ নিষ্পন্ন হৈছে; যাৰ অৰ্থ শ্বাস, জীৱনীশক্তি তথা জীৱনৰ মূলতত্ত্ব ইত্যাদি। এইদৰে প্ৰাণায়াম কাৰ্যই কেৱল উশাহৰ গ্ৰহণ-নিগ্ৰহণ-বৰ্জনকেই নুবুজায়, বৰঞ্চ বায়ুতত্ত্বৰ লগতে প্ৰাণশক্তি তথা জীৱনীশক্তিৰ গ্ৰহণকো নিৰ্দেশ কৰে। প্ৰাণায়ামৰ পৰা লব্ধ সুফলবোৰৰ মাজৰে তিনিটা মুখ্য ফলাফল হৈছে - মানসিক অৱসাদৰ পৰা মুক্তি, হৰমনৰ ওপৰত প্ৰভাৱ আৰু এণ্টি অক্সিডেণ্ট ক্ৰিয়া। মানসিক অৱসাদ দূৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰাণায়াম এক অত্যন্ত প্ৰভাৱশালী মাধ্যম।

মূল প্ৰাণায়াম আঠটা। সেয়া হ'ল — ভস্টিকা, কপালভাটি, বাহ্য প্ৰাণায়াম, উজ্জায়ি, অনুলো-বিলোম, ভ্ৰামৰী, উদগ্ৰীথ আৰু প্ৰণব প্ৰাণায়াম।

যোগৰ দ্বিতীয় স্তৰ আসন সাধাৰণ অৰ্থত এক শাৰীৰিক অৱস্থিতি যি শৰীৰক নিশ্চিত স্থিৰতা তথা সুখপ্ৰদ স্থিতি প্ৰদান কৰে। আসনে সেই শাৰীৰিক স্থিতিক নিৰ্দেশ কৰে য'ত শৰীৰক অধিক সময় পৰ্যন্ত এক স্থিৰ

দশাত বখাৰ উদ্দেশ্যে প্ৰস্তুত আৰু সুস্থিৰ কৰি তোলা হয়। পতঞ্জলিকৃত “যোগসূত্ৰ”ৰ পৰিভাষা অনুযায়ী সুখ আৰু স্থিৰতাপূৰ্বক শৰীৰক সন্তুলিত কৰি বখা কাৰ্য্যৰ নামেই আসন। আসনৰ মুখ্য উদ্দেশ্য তিনিটা — স্থিৰতা, আৰোগ্য আৰু অংগলাঘৰত্ব। আসন অভ্যাসৰ দ্বাৰা শৰীৰ, মন আৰু বুদ্ধিৰ স্থিৰতা উৎপন্ন হয়। দ্বিতীয়তে, শাৰীৰিক মানসিক আৰোগ্য প্ৰাপ্তিৰ লগতে বৌদ্ধিক ক্ষমতা বৃদ্ধি হয়। তৃতীয়তে অংগলাঘৰ অৰ্থাৎ শৰীৰৰ শিথিলতা আৰু গধুৰতা নষ্ট হয়।

যোগ-প্ৰাণায়ামৰ জৰিয়তে ৰোগৰ পৰা আৰোগ্য লাভ কৰি সুস্থাস্থৰ অধিকাৰী হোৱাটো নতুন কথা নহয়। মহৰ্ষি পতঞ্জলিকে ধৰি বিভিন্ন ঋষি মুনিয়ে হেজাৰ হেজাৰ বছৰৰ আগতে পৰীক্ষা-নিৰীক্ষাৰ জৰিয়তে শ্বাস-

প্ৰশ্বাসৰ আৰু অংগ পৰিচালনাৰ জৰিয়তে শৰীৰৰ পেশীসমূহ সবল কৰি সুস্থাস্থ আৰু দীৰ্ঘায়ু লাভৰ পৰামৰ্শ দিছে। অতি সুখৰ কথা যে স্বামী ৰামদেৱে টি.ভি. চেনেলৰ জৰিয়তে যোগ-প্ৰাণায়ামৰ সকলোৰে বাবে গ্ৰহণযোগ্য কৰি তোলে। তেওঁ পৰামৰ্শ দিয়ে যে উক্ত আঠোটা প্ৰাণায়াম নিয়মীয়াকৈ কৰিলেই উচ্চ বক্তচাপ, বহুমূত্ৰ, হৃদৰোগ, পেটৰ বিভিন্ন ৰোগ স্বাভাৱিক দুৰ্বল অতি কমদিনৰ ভিতৰতে নাইকীয়া হয়। বায়ু আৰু জল প্ৰদূষণৰ বাবে সাম্প্ৰতিক কালৰ মানুহে বহুতো বেমাৰ ভোগ কৰিব লগা হৈছে যিবোৰৰ চিকিৎসাত প্ৰচুৰ ধন খৰচ হয়। কিন্তু এতিয়া দেখা গৈছে যে যোগাসনৰ জৰিয়তে সকলো বেমাৰৰ পৰা আৰোগ্য লাভ কৰাটো সম্ভৱ হৈছে।

(বিকাশ গোস্বামীৰ দ্বাৰা সংকলিত আৰু সম্পাদিত ‘যোগ প্ৰাণায়ামৰ সহজবিধি’ আৰু নিয়মীয়া বাৰ্তা বাতৰি কাকতৰ সহায় লোৱা হৈছে।)

লোক সংস্কৃতিবিদ ড° প্ৰবীণ চন্দ্ৰ দাস ছাৰৰ সৈতে এখন্তেক

সাক্ষাৎ গ্ৰহণ : মামনী কলিতা

বি. এড্., ২য় বাৰ্ষিক

অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ লগতে লোক-সাংস্কৃতিক পথাৰখন শুৱনি কৰি সাহিত্যৰ ভেটিটো এক শক্তিশালী ৰূপত গঢ় দিয়া ব্যক্তিজনেই হৈছে ড° প্ৰবীণ চন্দ্ৰ দাস। সৰু-ডাঙৰ, শিক্ষিত-অশিক্ষিত, উত্তম-অধম সকলোৰে লগত সম ব্যৱহাৰ কৰা সকলোকে সমদৃষ্টিৰে চোৱা, সাধ্য অনুসাৰে সকলোকে সহায় কৰা, নিমিষতে সৰু, নিমিষতে ডাঙৰ হৈ পৰা বাৰে বৰণীয়া চাৰিত্ৰিক গুণেৰে ভূষিত এই গৰাকী ব্যক্তিৰ অৱদান অতুলনীয়। বিশিষ্ট লোক-সংস্কৃতিবিদ, লেখক, সংকলক, সমালোচক, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অৱসৰপ্ৰাপ্ত শ্ৰেণীসমূহৰ সচিব, শিক্ষাবিদ, গৱেষক, কলা-সংস্কৃতিৰ পূজাৰী, সদালাপী, নিৰহঙ্কাৰী, চিৰ তৰুণ ড° প্ৰবীণ চন্দ্ৰ দাস ছাৰৰ জন্ম হৈছিল ১৯৪২ চনৰ ১৬ ফেব্ৰুৱাৰীত হাজোৰ বামুণতলাত। তেওঁৰ পিতৃৰ নাম আছিল মহেন্দ্ৰ দাস আৰু মাতৃৰ নাম হিৰণবালা দেৱী। ড° দাস ছাৰ তেওঁৰ জন্মভূমি হাজোৰ সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰখনৰ লগত ওতঃপ্ৰোতভাৱে জড়িত। হাজোৰ সামাজিক-সাংস্কৃতিক উত্তৰণৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁৰ অৱদান প্ৰচুৰ। তেওঁৰ প্ৰৱল ইচ্ছা হাজোৰ পৰম্পৰাগত ধৰ্মীয় সম্প্ৰীতিক বিশ্ব দৰবাৰলৈ নি বিশ্বভাতৃবোধ জগাই তোলা। তেওঁৰ প্ৰচেষ্টাতেই জন্ম পাই উঠিছিল প্ৰতিবছৰে মাঘ বিহুৰ মেলাৰ সন্মুখত পালন কৰা মণিকুট উৎসৱ। হাজোৰ ধৰ্মীয় সংহতি, সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য প্ৰকাশ আৰু প্ৰসাৰৰ পৰিকল্পনাৰে ড° প্ৰবীণ চন্দ্ৰ দাস ছাৰে জন্ম দিয়া এই উৎসৱৰ উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য হ'ল হাজোৰ পঞ্চ দেৱালয়ৰ দলৈ আৰু পোৱামৰ্কা দৰগাহ শ্বৰীফৰ খাদিমৰ শান্তিৰ পতাকা হাতত লৈ মাঘ মাহৰ এক তাৰিখে

পোৱামৰ্কাৰ পৰা মাধৱ মন্দিৰলৈ বিভিন্ন জাতি বৰ্ণ আৰু ধৰ্মৰ এক বৰ্ণাঢ়া সম্প্ৰীতি-সংহতিৰ শোভাযাত্ৰা।

সংস্কৃতি সাধনাই যেন ছাৰৰ তপস্যা। মানৱতাবাদী উদাৰমনা এইজনা স্বনামধন্য ব্যক্তিৰ সৈতে এখন্তেক বহি 'প্ৰজ্ঞাজ্যোতি'ৰ হৈ এটি সাক্ষাৎকাৰ লৈছিলো আৰু সাক্ষাৎকাৰৰ সময়ত ছাৰক তলত দিয়া ধৰণৰ প্ৰশ্ন কৰিছিলো—

প্ৰশ্ন : ছাৰ, শৈশৱেই এজন ব্যক্তিৰ ভৱিষ্যৎ গঢ়াৰ সোণালী সময়। সেয়েহে আপোনাৰ দৰে সচেতন ব্যক্তি এজনৰ শৈশৱনো কেনেকুৱা আছিল জানিবলৈ বিচাৰিছোঁ।

উত্তৰ : হয়। শৈশৱকেই এজন ব্যক্তিৰ ভৱিষ্যতৰ ফেহুজালি বুলি ক'ব পাৰি। এজন ব্যক্তিৰ শৈশৱৰ পৰিৱেশেই ভৱিষ্যৎ ৰচনাত বিশেষ ভূমিকা লয়।

মোৰ জন্মস্থান হাজোৰ শ্ৰীশ্ৰীহয়গ্ৰীৰ মাধৱ মন্দিৰৰ পাদদেশত। এটি বিশিষ্ট পৰিয়ালত জন্ম লাভ কৰিছিলো যদিও পানী কেঁচুৱা কালতে পিতৃহাৰা হৈছিলো। সেয়েহে মোৰ শৈশৱ আৰু কৈশোৰ অভাৱ-অনাটনৰ মাজেৰে পাৰ হৈছিল। কিন্তু হাজোৰ দৰে এখন আদৰ্শ আৰু ঐতিহ্যমণ্ডিত স্থানত জন্মলাভ কৰা আৰু বিধৱা মাতৃৰ মৰম-চেনেহৰ লগতে মানৱতাবোধে তেনে অভাৱ-অনাটনৰ মাজতো উচ্চশিক্ষা আৰু মানুহৰ প্ৰতি ভালপোৱাৰ ভেটিটো হয়তো গঢ় দিছিল।

প্ৰশ্ন : আপোনাৰ শৈক্ষিক সাধনাৰ স্বৰ্ণিল বছৰকেইটিৰ বিষয়ে কওঁকচোন।

উত্তৰ : বছৰ হিচাপত মোৰ শৈক্ষিক জীৱনৰ সফলতা বিচাৰ কৰা কঠিন। হাইস্কুলীয়া জীৱনত ঘৰুৱা শিক্ষকতা কৰি পঢ়া-শুনাৰ পথ মুকলি কৰিবলগীয়া হৈছিল। কলেজ আৰু বিশ্ববিদ্যালয় পৰ্যায়তো চাকৰি কৰি অধ্যয়ন কৰিছিলো বাবে সেইকালছোৱাত মাথো ইচ্ছা আৰু প্ৰয়োজনত পঢ়া-শুনা কৰাৰ বাহিৰে ছাত্ৰ জীৱনৰ মাদকতা অনুভৱ কৰাৰ কোনো সুৰুঙা নাছিল। তেনেক্ষেত্ৰত শৈশৱত প্ৰাইমাৰী স্কুলত পঢ়া কালছোৱাকে মোৰ শিক্ষা জীৱনৰ মধুৰতম আৰু উল্লেখযোগ্য সময় বুলি ভাৱ হয়। কাৰণ অভাৱ-অনাটনৰ ৰুক্ষ দিশটোৰ উমান পোৱা নাছিলো বাবে সেইখিনি সময়তে ছাত্ৰ জীৱনটো প্ৰাণ ঢালি উপভোগ কৰাৰ লগতে উৎকৃষ্ট ফলাফলো দেখুৱাব পাৰিছিলোঁ।

এইখিনিতে ক'ব পাৰি যে মই পঢ়া-শুনাৰ ভাল ফলাফল দেখুৱাৰ বাবে একেবাৰতে 'খ' মানৰ পৰা 'প্ৰথম' মানলৈ ডাৱল প্ৰমোচন পাইছিলো। অৰ্থাৎ ছমাহৰ ভিতৰতে 'খ' মান পাই পাছৰ ছমাহ 'প্ৰথম' মানত পঢ়ি 'দ্বিতীয়' মান পাইছিলোঁগৈ। লগতে ক্লাছ কেণ্টেইনৰ দায়িত্বও পাইছিলোঁ। আকৌ 'তৃতীয়' মানৰ পৰা বৃত্তি পৰীক্ষাৰ বাবে যোগ্যতা লাভ কৰি বৃত্তি লাভ কৰিবলৈকো সক্ষম হৈছিলো। শৈশৱৰ এনেবোৰ কথাই মোক আজিও আনন্দ দিয়ে।

প্ৰশ্ন : আপোনাৰ গৱেষণাৰ বিস্তৃতি আৰু ৰচনাৰাজিৰ বিষয়ে অলপ জানিব বিচাৰিছোঁ।

উত্তৰ : ভাষা-সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ ছাত্ৰ হিচাপে মই এই তিনিওটা শাখাতে অধ্যয়ন আৰু গৱেষণা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছোঁ। তাৰ মাজতো লোক-সংস্কৃতিৰ পঠন আৰু গৱেষণাই মোৰ সৃষ্টিত প্ৰাধান্য লাভ কৰি আহিছে। শেহতীয়াভাৱে সৃষ্টিশীল সাহিত্য ৰচনাতো মনোনিবেশ কৰিবলৈ লৈছোঁ।

প্ৰশ্ন : ছাৰ, সাহিত্য ৰচনাৰ বাবে কেনে ধৰণৰ প্ৰস্তুতিৰ প্ৰয়োজন ?

উত্তৰ : মোৰ ধাৰণাত সাহিত্য ৰচনাৰ বাবে অধ্যয়নৰ প্ৰয়োজন। বিভিন্ন সফল লেখকৰ ৰচনাৰ বিষয়বস্তু, ৰচনামূল্য, প্ৰকাশভংগী, ভ্ৰমণ, মানুহৰ সৈতে মিলা-মিছা আৰু ভাৱৰ আদান-প্ৰদান সাহিত্য ৰচনাৰ বাবে প্ৰয়োজন।

প্ৰশ্ন : লোক-সংস্কৃতিৰ একান্ত সাধক হিচাপে আপুনি বৰ্তমানৰ সাহিত্য সংস্কৃতিৰ বিষয়ে কি ক'ব বিচাৰে ?

উত্তৰ : যুগৰ পৰিৱৰ্তনৰ লগে লগে সাহিত্য-সংস্কৃতিৰো পৰিৱৰ্তন ঘটে। সেয়া স্বাভাৱিক যদিও একোটা জাতিৰ সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ এক সুকীয়া পৰিচয় থাকে। সেই পৰিচয়েই জাতিটোৰ জাতীয় জীৱনৰ দাপোন স্বৰূপ। মই ভাবোঁ যে সময়ৰ লগে লগে

পৰিৱৰ্তন মানি ল'লেও, আংগিক আৰু বিষয়বস্তুৰ সলনি হ'লেও লেখকৰ সাহিত্য কৰ্মত জাতিটোৰ ৰক্ত প্ৰবাহৰ স্পন্দন অনুভৱ হ'লেহে তাক সফল আৰু উচ্চ খাপৰ সৃষ্টি বুলিব পাৰি।

লোক-সংস্কৃতিৰ ছাত্ৰ হিচাপে আজিৰ ভালে সংখ্যক শিল্পী-সাহিত্যিকৰ সৃষ্টিত সেইখিনি বিচাৰি পাবলৈ টান হৈছে বুলি মোৰ অনুভৱ হয়।

প্ৰশ্ন : বৰ্তমান যে লোক-সংস্কৃতি লোপ পাইছে, ইয়াৰ কাৰণ আপুনি কি বুলি ভাবে ?

উত্তৰ : লোক-সংস্কৃতি লোপ পাইছেবা পাব বুলি মই নাভাবোঁ। হয়তো সময়ৰ লগে লগে লোক-সংস্কৃতিৰ ধাৰণা, সংজ্ঞা আৰু ধাৰাৰ পৰিৱৰ্তন ঘটিছে। কিন্তু এনে পৰিৱৰ্তনৰ টোত আমাৰ জাতীয় জীৱনৰ লগত সংপৃক্ত হৈ থকা লোক-সংস্কৃতিৰ চৰ্চা আৰু পৰিৱেশন অন্য দিশে উঠি ভাঁহি যাবলৈ ধৰাটো উদ্বেগজনক বুলি ভাবোঁ।

প্ৰশ্ন : আপোনাৰ ৰচনাত অসমৰ প্ৰাম্য জীৱনৰ লোক-সংস্কৃতিয়ে সততে প্ৰাধান্য পায় আৰু ই অতি মনোৰম ৰূপত প্ৰকাশ লাভ কৰে। এয়া আপোনাৰ এক ধৰণৰ মোহ নে আন কিবা কাৰণ ?

উত্তৰ : হাজোৰ দৰে এখন আদৰ্শ আৰু ঐতিহ্যমণ্ডিত স্থানত জন্মলাভ কৰি শৈশৱ আৰু কৈশোৰ অতিবাহিত কৰিব পৰাটো মোৰ জীৱনৰ বাবে পৰম সৌভাগ্যৰ কথা বুলি মই ভাবোঁ। সেই সময়ছোৱাতে বিভিন্ন কাৰকে লোক-সংস্কৃতিৰ মহান ব্যক্তিৰ কিছু প্ৰাপ্তিৰ চেতনাবোধ মোৰ মন আৰু হৃদয়ত গভীৰভাৱে প্ৰেৰিত কৰিছিল। সেই চেতনাবোধেই অজানিতে আৰু স্বতঃস্ফূৰ্তভাৱে মোৰ সৃষ্টিৰাজিত স্থান লাভ কৰে। সেয়া লোক সংস্কৃতিৰ প্ৰতি মোৰ মোহো বুলিব পাৰি অথবা লোক-সংস্কৃতিৰ সৰ্বময় চৰিত্ৰৰ প্ৰভাৱো বুলিব পাৰি।

প্ৰশ্ন : নতুন প্ৰজন্মক আমি লোক-সংস্কৃতিৰ প্ৰতি কেনেদৰে আকৰ্ষিত কৰিব পাৰি বুলি আপুনি ভাবে ?

উত্তৰ : আমাৰ প্ৰত্যেকৰে নিজৰ ঘৰখনতে উত্তৰ পুৰুষক লোক-সংস্কৃতিৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত কৰাৰ কিছু শিক্ষা দিব পাৰোঁ। অৱশ্যে আজি প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ প্ৰগতি, বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ আৰু বিশেষকৈ বিদ্যুতিক প্ৰচাৰ মাধ্যমৰ কাৰ্যসূচীৰ বাবে সেয়া এক কঠিন প্ৰত্যাহ্বানস্বৰূপ হৈ পৰিছে। তেনে প্ৰত্যাহ্বান সত্ত্বেও পিতৃ-মাতৃ, অভিভাৱক, বিদ্যায়তনিক চৰ্চাৰ লগত জড়িত ব্যক্তিসকলৰ লগতে পেশাদাৰী শিল্পীসকলে এইক্ষেত্ৰত ভূমিকা ল'ব পাৰে।

প্ৰশ্ন : শেষত, সাহিত্য-সংস্কৃতি সত্ৰান্তত ভৱিষ্যৎ প্ৰজন্মক আপুনি কেনেধৰণৰ পৰামৰ্শ দিব ?

উত্তৰ : তেওঁলোকে আমাৰ জাতীয় জীৱনৰ লগত জড়িত হৈ থকা

বিশিষ্ট সাহিত্যিক সকলৰ বচনাৰাজি গভীৰভাৱে অধ্যয়ন কৰাৰ লগতে বিশ্বৰ অন্যান্য প্ৰান্তৰ বিশিষ্ট লেখকসকলৰ গ্ৰন্থত অধ্যয়ন কৰিব লাগে। ইয়াৰ উপৰিও অসমীয়া ভাষাক বুজিবলৈ যত্ন কৰি শব্দ প্ৰকাশ আৰু প্ৰকাশভংগীৰ প্ৰতি চেষ্টা কৰিব লাগিব।

অতিৰিক্ত প্ৰশ্ন :

ড° প্ৰবীণ চন্দ্ৰ দাস ছাৰৰ শিক্ষাজীৱন —

- ১। প্ৰাথমিক শিক্ষা — হাজো মজলীয়া বিদ্যালয়।
(তৃতীয় শ্ৰেণীত জলপানি লৈ উত্তীৰ্ণ, ১৯৫৪ চন)
- ২। উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষা — হাজো এছ.বি.এছ.কে.আব. উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয় (১৯৬২ চনত)
- ৩। স্নাতক শিক্ষা — অসমীয়া বিষয়ক গুৰু বিষয় হিচাপে গ্ৰহণ কৰি পাণ্ডু মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা ১৯৬৮ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা প্ৰথম শ্ৰেণীৰ প্ৰথম স্থান।
- ৪। স্নাতকোত্তৰ শিক্ষা — ১৯৭০ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা প্ৰথম শ্ৰেণীৰ প্ৰথম স্থান।
- ৫। গৱেষণা — গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা ১৯৮৪ চনত ড° প্ৰফুল্ল দত্ত গোস্বামীৰ তত্ত্বাৱধানত ('Hajo : A socio-cultural study')।

ড° প্ৰবীণ চন্দ্ৰ ছাৰৰ কৰ্মৰাজি

- ১। পূণ্যভূমি হাজো (১৯৮৩)
- ২। মণিকুট (১৯৮৬)
- ৩। সুভদ্ৰাহৰণ নাট (সম্পাদিত, ১৯৮৯)
- ৪। বৰেন্দ্ৰাহনৰ যুদ্ধ (১৯৯০)
- ৫। অসমীয়া ভাষা আৰু সাহিত্যৰ কথা (১৯৯৩)

- ৬। দুৰ্গাৱতী ৰামায়ণ (সংকলন আৰু সম্পাদিত, ১৯৯৪)
- ৭। 'A Hand Book of Folklore Material of North East' (সহলেখক, ১৯৯৪)
- ৮। অমৃত মহাভাৰত (সম্পাদিত, ১৯৯৬)
- ৯। 'The Blessed Land' (১৯৯৯)।
- ১০। Hajo : The Blessed Land ('The Blessed Land' ৰ পুনৰ সম্পাদনা, ১৯১০)
- ১১। প্ৰসঙ্গ : লোক-সংস্কৃতি (in press)
- ১২। Capt. Welsh's Expedition to Assam (সম্পাদিত, in press)
- ১৩। নিশি প্ৰভাত (in press)
- ১৪। বৰচা বনত বকুত বুটলি (আত্মজীৱনী, ২০১৩)
- ১৫। মনসা কাব্য (সংকলন আৰু সমালোচনামূলকভাৱে সম্পাদিত, ২০১৩)
- ১৬। কৰণীৰ ফুল (২০১৪)
- ১৭। উদাসীন সত্যশ্ৰবাৰ অসম ভ্ৰমণ (সম্পাদিত, ২০১৪)
- ১৮। অসমৰ ভাষা সাহিত্য সংস্কৃতি (২০১৫)
- ১৯। হৰিবিলাস আগৰৱালাৰ ডায়েৰী
- ২০। অসমীয়া ল'ৰাৰ মিত্ৰ (সম্পাদিত)
- ২১। 'A few remarks on Assamese Language' (সম্পাদিত)
- ২২। নতুন পোহৰত বুঢ়ী আইৰ সাধু (সম্পাদিত)
- ২৩। বুলবুলি চৰাইৰ যুঁজ।

ইয়াৰ উপৰিও ড° প্ৰবীণ চন্দ্ৰ দাস ছাৰে ৫০০ খনৰো অধিক গৱেষণা পত্ৰ আৰু প্ৰবন্ধ প্ৰকাশ কৰি উলিয়ায়।

বিশিষ্ট লেখক ড° নীলমোহন ৰায়ৰ সৈতে এটি সাক্ষাৎকাৰ

দীপশিখা মিশ্ৰ
বি. এড. ২য় বৰ্ষ

এখন দেশৰ বৌদ্ধিক, মানসিক, সাংস্কৃতিক তথা আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থাৰ উন্নতি-অৱনতি নিৰ্ভৰ কৰে সেইখন দেশৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ ওপৰত। কিয়নো শিক্ষাইহে মানৱ সম্পাদ সৃষ্টি কৰে। সেইকাৰণে দেশৰ চৰকাৰে আটাইতকৈ গুৰুত্ব দিবলগীয়া বিভাগসমূহৰ ভিতৰত অন্যতম হ'ল শিক্ষাবিভাগ। সেয়ে বৰ্তমান সময়ৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ বিষয়ে কিছু কথা জানিবলৈ আমি ওচৰ চাপিছিলোঁ বিশিষ্ট লেখক তথা পাণ্ডু মহাবিদ্যালয়ৰ অসমীয়া বিভাগৰ সহযোগী অধ্যাপক আৰু ভাৰতীয় শিক্ষণ মণ্ডলৰ উত্তৰ অসম প্ৰান্তৰ সাধাৰণ সম্পাদক ড° নীলমোহন ৰায়ৰ ওচৰলৈ। তেখেতৰ সাহিত্য বিষয়ক আলোচনাৰ লগতে বিভিন্ন শিক্ষা বিষয়ক আলোচনা বিভিন্ন আলোচনী পত্ৰ, পত্ৰ-পত্ৰিকা আদিত প্ৰকাশ হোৱাৰ উপৰিও তেওঁৰ ইতিমধ্যে প্ৰকাশিত হোৱা গ্ৰন্থ ষোল্লখন আৰু সম্পাদিত গ্ৰন্থ চাৰিখন।

যিহেতু ড° নীলমোহন ৰায় ছাৰ সাহিত্য চৰ্চাৰ লগতে শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ লগত বিশেষভাৱে জড়িত সেয়ে মই (দীপশিখা মিশ্ৰ) শিক্ষা বিষয়ক লৈ কেইটিমান প্ৰশ্নোত্তৰৰ সন্ধানত যোৱা ১৫/১০/২০১৭ তাৰিখে এটি সাক্ষাৎকাৰ অনুষ্ঠান আয়োজন কৰি তেওঁৰ কাষ চাপিছিলোঁ আৰু তেওঁৰ যোগেদি শিক্ষা বিষয়ক লৈ মই বিচৰা প্ৰশ্নোত্তৰসমূহ পাবলৈ সক্ষম হৈছিলোঁ।
দীপশিখা : ছাৰ, বৰ্তমান অসমৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ গুণগতমান উন্নতকৰণৰ কাৰণে কি কি ধৰণৰ পদক্ষেপৰ প্ৰয়োজন আছে বুলি আপুনি ভাবে?

ড° ৰায় : এই কথা ঠিক যে, অসমৰ লগতে দেশৰ বাকী প্ৰায়বোৰ ৰাজ্যতে শিক্ষাৰ গুণগত মান আশাব্যঞ্জক নহয়। শিক্ষানুষ্ঠান পৰিচালনাৰ পৰা শিক্ষক কৰ্মচাৰীৰ নিয়োগলৈকে ভ্ৰষ্টাচাৰেই প্ৰাধান্য লাভ কৰি আহিছে। অষ্টম শ্ৰেণীলোকৈ প্ৰত্যেক শিক্ষার্থীক উত্তীৰ্ণ কৰোৱাৰ নিয়ম, দশম, দ্বাদশ শ্ৰেণীৰ পৰীক্ষাত অত্যাধিক নম্বৰ দিয়াৰ পদ্ধতি কৰা হৈছে। বিগত দুই-চাৰি বছৰত দিল্লী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কেইবাখনো মহাবিদ্যালয়ত প্ৰবেশৰ নূন্যতম শতকৰা নম্বৰ ১০০ ৰ ওচৰা-ওচৰি হৈছে। ইয়াকে দেখি অন্যৰাজ্যৰ শিক্ষাবিভাগতো অধিক নম্বৰ দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। এনেধৰণৰ ব্যৱস্থাৰ বাবে বিদ্যালয়সমূহত অধ্যয়নৰ মান অৱনতি হৈছে। আনহাতে প্ৰাথমিক শ্ৰেণীতেই শিশুসকলৰ ওপৰত কিতাপৰ বোজা জাপি দিয়া হৈছে। শিক্ষাৰ

আৰম্ভণিতেই শিশুসকলৰ পৰা শিক্ষাৰ আনন্দখিনি কাঢ়ি লোৱা হৈছে। আনন্দদায়ক শিক্ষাৰ পৰিৱৰ্তে তেওঁলোকৰ বাবে শিক্ষা হৈ পৰিছে বিৰক্তিকৰ, বেদনাদায়ক আৰু ভীতিপ্ৰদ। আমি শিশুসকলক একো একোটা যন্ত্ৰতহে পৰিণত কৰিছোঁ লগতে শিশুসকলৰ পৰা আমি হাঁহি-ধেমালি, আনন্দ কাঢ়ি লৈছোঁ। যন্ত্ৰৰ হৃদয় নথকাৰ দৰে এটা সময়ত এই শিশু যেতিয়া ডাঙৰ হৈ ডাক্তৰ, ইঞ্জিনিয়াৰ, প্ৰশাসক হ'ব তেওঁলোকৰ মাজত বহুতকেই হৃদয় নাথাকিব। ইয়াৰ বাবে আমাৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাই জগৰীয়া।

এই সমস্যাৰ পৰা হাত সাৰিবলৈ প্ৰথমেই শিক্ষক নিয়োগত ভ্ৰষ্টাচাৰ বন্ধ কৰিব লাগিব, যিটো বৰ্তমান অসম তথা ভাৰত চৰকাৰে হাতত লৈছে। দৰাচলতে শিক্ষা হ'ব লাগে সমাজৰ সৰ্বাংগীন কল্যাণৰ সহায়ক, ই কেৱল ব্যক্তিস্বার্থ পূৰণৰ আহিলা হোৱাটো উচিত নহয়। শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ গুণগত মান উন্নত কৰিব লাগিলে প্ৰথমে ইয়াক ভাৰতকেন্দ্ৰিক কৰিব লাগিব। শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য, নীতি, পাঠ্যক্ৰম আৰু পদ্ধতি এই চাৰিটা অংগক স্বদেশীয় দৃষ্টিকোণেৰে বিশ্লেষণ কৰিব লাগিব। সমাজৰ প্ৰত্যেক ব্যক্তি আৰু জীৱনৰ উপযোগী কৰি তুলিব পৰা সৰ্বাংগীন শিক্ষা দিব পৰা পদ্ধতি বিকশিত কৰিব লাগিব। 'সা বিদ্যা য়া বিমুক্তয়ে' যি বিদ্যাই মুক্তি প্ৰদান কৰে তেনে শিক্ষাহে প্ৰদান কৰিব লাগিব। এইক্ষেত্ৰত দৰিদ্ৰতা, অজ্ঞানতা, মুখতা, বিবাদ, ৰোগ, আধ্যাত্মিকতা, দীনতা, নীচতা আদি সকলো বন্ধনৰ পৰা মুক্তিদানেই শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য আৰু লক্ষ্য হোৱা উচিত।

দীপশিখা : ছাৰ, বিদ্যালয় / মহাবিদ্যালয় সমূহৰ পাঠ্যক্ৰমত কি কি দিশত সংশোধনৰ প্ৰয়োজনীয়তা আছে?

ড° ৰায় : বিদ্যালয়, মহাবিদ্যালয়ত যি পাঠ্যক্ৰম সুদীৰ্ঘ দিন ধৰি চলি আহিছে সেয়া স্বদেশৰ পটভূমিত তথা ভাৰতীয় আদৰ্শত সৃষ্ট নহয়। মাথোঁ নম্বৰকেন্দ্ৰিক আৰু চাকৰিমুখী, এই পাঠ্যক্ৰমে শিক্ষিত নিবনুৱাৰহে সৃষ্টি কৰে। সেয়ে এই দৃষ্টিকোণৰ পৰা চাবলৈ গ'লে আমাৰ বিদ্যালয় বা মহাবিদ্যালয় তথা

বিশ্ববিদ্যালয়সমূহ একো একোটা ডিগ্ৰী প্ৰদানকাৰী কাৰখানা হৈছে। ভাৰতীয় ঐতিহ্য, ভাৰতীয় সাহিত্য-কলা, বিজ্ঞান, ইতিহাস, আয়ুৰ্বেদ প্ৰভৃতিৰ বিস্তৃত অধ্যয়ন-গৱেষণাৰ ব্যৱস্থা পাঠ্যক্ৰমত পাবলৈ নাই। ভাৰতীয় আধ্যাত্মবাদ, প্ৰমূল্যবোধ আদিক প্ৰচলিত পাঠ্যক্ৰমে আওঁকাণ কৰিছে। গতিকে নিজৰ জন্মভূমিক লৈ গৌৰৱ কৰিব পৰা বিষয়বিহীন পাঠ্যক্ৰমে কোনো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীকে প্ৰকৃত ভাৰতীয় হিঁচাপে গঢ়ি তোলাৰ ক্ষেত্ৰত সহায় কৰিব নোৱাৰে। সেই কাৰণেই স্বদেশক ঘিন কৰি বিদেশক প্ৰশংসা কৰা বা অনুভৱে অনুকৰণ কৰা প্ৰবৃত্তি সহজেই গঢ়ি উঠে। অচিৰেই পাঠ্যক্ৰমত ভাৰতবোধ জাগ্ৰত হ'ব পৰা বিষয়ৰ অন্তৰ্ভুক্তি ঘটাব লাগে। বিদেশী মনোভাবাপন্ন বিতচকুৰে নহয়, ভাৰতীয় দৃষ্টিকোণেৰেহে সৰ্বস্বৰৰ পাঠ্যক্ৰম প্ৰস্তুত কৰিব লাগে।

দীপশিখা : গুণোৎসৱৰ যোগেদি অসমৰ শিক্ষা ব্যৱস্থা কিমানদূৰ লাভাঘিত হ'ব বুলি আশা কৰিব পাৰি ?

ড° ৰায় : অতি সম্প্ৰতি অসমৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাত কিছু গুণগত পৰিৱৰ্তনৰ লক্ষ্য আগত ৰাখি সংস্কাৰৰ কাম আৰম্ভ হৈছে।

ইয়াৰ ভিতৰত নিম্ন আৰু উচ্চ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত আৰম্ভ কৰা গুণোৎসৱৰ প্ৰৱৰ্তন অন্যতম। ইয়াৰ দ্বাৰা শিক্ষানুষ্ঠানৰ সৈতে জড়িত শিক্ষক-ছাত্ৰ আৰু অভিভাৱক সুনিশ্চিতভাৱে উপকৃত হ'ব। শিক্ষক-অভিভাৱক তথা পৰিচালনা সমিতিৰ গা এৰি দিয়া পূৰ্বৰ মনোভাৱৰ আমূল পৰিৱৰ্তন ঘটাবলৈ নিশ্চিত। পাঠদান, পাঠ গ্ৰহণৰ লগতে চাফ-চিকুশতা চৌহদৰ সৌন্দৰ্য্যবৰ্দ্ধন, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ দক্ষতা বৃদ্ধি আদিৰ ক্ষেত্ৰতো এক পৰিৱৰ্তন আহিব।

দীপশিখা : বিদ্যালয়ৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাত বিবেচনাশীল শাৰীৰিক শাস্তিৰ ভূমিকা আছে বুলি ভাবে নে ?

ড° ৰায় : এইটো এটা বিতৰ্কিত বিষয়। আমাৰ দিনত কোৱা হৈছিল — 'বেতৰ আগত বিদ্যা'। সেই সময়ত শিক্ষকে দিয়া নিৰ্দিষ্ট পাঠ আমি ঘৰত মুখস্থ কৰি আহিছিলোঁ। সেইটো কৰিছিলোঁ শিক্ষকৰ দ্বাৰা প্ৰদত্ত শাস্তিৰ পৰা হাত সাৰিবলৈ। কিন্তু শিক্ষা বা কিশোৰৰ ওপৰত এই ধৰণৰ শাৰীৰিক শাস্তি আমি সমৰ্থন কৰিব নোৱাৰোঁ। কিয়নো শিক্ষা হ'ব লাগে আনন্দময়। ই আনন্দময় পৰিবেশৰ মাজেৰে সম্পন্ন হ'ব লাগে। ভয় দেখুৱাই, ভীতি দান কৰি, মানসিক চাপ সৃষ্টি কৰি শৈশৱ বা কৈশোৰৰ আনন্দময়

পৰিবেশ নষ্ট কৰাৰ আমাৰ অধিকাৰ নাই। ই গৰ্হিত অন্যায় আৰু অপৰাধ। গতিকে ইয়াৰ প্ৰয়োজন নাই।

দীপশিখা : শিক্ষা তথা শিক্ষণ পদ্ধতিগত কৰিবলৈ বি.এড. পাঠ্যক্ৰম কিমানদূৰ সফল হ'ব পাৰিছে ?

ড° ৰায় : বি. এড. পাঠ্যক্ৰমে শিক্ষাদান তথা শিক্ষণ পদ্ধতিৰ ক্ষেত্ৰত বৰ বেছি সফল হ'ব পাৰিছে বুলি মই নাভাবোঁ। প্ৰতিগৰাকী শিক্ষকৰেই নিজস্ব পদ্ধতি আছে। সফল শিক্ষক সেইসকলেই যিসকলে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অন্তৰত শক্তি আৰু আত্মবিশ্বাসক জগাই তুলিব পাৰে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অন্তৰত থকা অনন্ত অসীম ক্ষমতা তথা সুপ্ত শক্তিক শিক্ষকে জাগ্ৰত কৰিব লাগে। তাৰ বাবে শিক্ষক গৰাকীৰ প্ৰজ্ঞা, সদিচ্ছা আৰু প্ৰেৰণাই যথেষ্ট। ছাত্ৰৰ অন্তৰত সুপ্ত হৈ থকা জ্ঞানৰ স্ফুলিঙক শিক্ষকেই জ্বলাই দিব লাগে। সেইকাৰণে আদৰ্শ গুৰুৱেহে আদৰ্শ শিষ্যৰ জন্ম দিব পাৰে। যেনেকৈ ৰামকৃষ্ণ পৰমহংসই বিবেকানন্দক, শংকৰদেৱে মাধৱদেৱক সৃষ্টি কৰিছিল, সেইদৰে বৰ্তমানৰ শিক্ষকসকলেও প্ৰজ্ঞা আৰু প্ৰেৰণাৰে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক প্ৰবুদ্ধ কৰিব পৰা হ'ব লাগে। তাকে কৰিবলৈ ধৰাবন্ধা নিয়মৰ প্ৰয়োজন নাই। শিক্ষকে ছাত্ৰ অনুযায়ী কেনেদৰে তেওঁলোকক প্ৰবুদ্ধ কৰিব সেইটো তেওঁৰ নিজা পদ্ধতি। এককথাত শিক্ষা কেতিয়াও নস্বৰকেত্ৰিক হ'ব নালাগে, চাকৰিমুখী হ'ব নালাগে, বৰং ই হ'ব লাগে মানৱ সম্পদ সৃষ্টিকাৰী ব্যৱস্থাহে। শিক্ষকসকলে যাতে সেইকাম কৰিব পাৰে তাৰ বাবেহে বি.এড. শিক্ষণ পদ্ধতিত অধিক গুৰুত্ব দিব লাগে। তেনে কৰিব পাৰিলে বি.এড. পাঠ্যক্ৰম নিশ্চয় সফল হ'ব। অৱশ্যে সম্প্ৰতি বি.এড. পাঠ্যক্ৰমতো শিক্ষাৰ্থীক ভৱিষ্যতে এগৰাকী উপযুক্ত ব্যক্তি তথা নাগৰিক সৃষ্টি কৰিব পৰা Development of Self পাঠদানৰ ব্যৱস্থা ৰখা হৈছে। সেয়ে বি.এড. শিক্ষণ ব্যৱস্থা আংশিকভাৱে হ'লেও সফল হৈছে।

এনেদৰে বিভিন্ন প্ৰশ্নৰ সহায়ত ছাৰ পৰা শিক্ষা বিষয়ৰ ওপৰত বহু কথা জানিবলৈ পাই আনন্দিত হৈছোঁ আৰু বহুতো নজনা কথা জানিবলৈ পাই এই সাক্ষাৎকাৰ অনুষ্ঠানটো সফল কৰিবলৈ মই সক্ষম হৈছোঁ। ছাৰৰ এই অনুষ্ঠানটোত বহুমূলীয়া সময়খিনি দিয়া বাবে ছাৰক ধন্যবাদ জনাইছোঁ আৰু ছাৰলৈ শুভকামনা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

◆◆◆

ৰঘুবংশৰ ভৌগোলিক তথ্য

নৰনীতা শৰ্মা

বি. এড, ২য় বাৰ্ষিক

কালিদাসৰ কাব্যসমূহ ভৌগোলিক তথ্যত চহকী। বিশেষকৈ মেঘদূত আৰু ৰঘুবংশই প্ৰাচীন ভাৰতৰ অনেক নগৰ, গাঁও, অৰণ্য, পাহাৰ-পৰ্বত, নদী, জুৰি, সৰোবৰ আদিৰ নাম আৰু স্থানৰ কথা উল্লেখ কৰি গৈছে। কালিদাসে মেঘদূতত বিষ্ণ্যা পৰ্বতৰ নামনিৰ পৰা হিমালয়ৰ মধ্যভাগলৈকে এই বিস্তৃত ভূখণ্ডৰ পুংখানুপুংখ বৰ্ণনা আগবঢ়াইছে। কিন্তু ৰঘুবংশত দীঘে-প্ৰস্থই জম্বুদ্বীপৰ এখন ৰেখাচিত্ৰ আঁকি পেলোৱা হৈছে। ইয়াত শ্ৰীলংকাৰ পৰা কাশ্মীৰলৈকে আৰু কামৰূপৰ পৰা পাৰস্যলৈকে অবিভক্ত ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰাকৃতিক আৰু ৰাজনৈতিক মানচিত্ৰ কাব্যিক ৰূপত ডাঙি ধৰা হৈছে। এই কাব্যৰ চতুৰ্থ, ষষ্ঠ আৰু ত্ৰয়োদশ সৰ্গত দেখিবলৈ পোৱা কবিৰ ভৌগোলিক জ্ঞানৰ পৰিসৰ তবধ মানিব লগা। যাতায়তৰ সু-ব্যৱস্থা নথকা তেনে দিনতো কালিদাসে সমগ্ৰ জম্বু-দ্বীপৰ বিভিন্ন অংশৰ প্ৰাকৃতিক বিশেষত্ব আৰু জীৱন যাত্ৰা প্ৰণালীৰ যি বৰ্ণনা দিছে সেয়া তেওঁৰ প্ৰত্যক্ষ জ্ঞান নে, পুথিগত জ্ঞান তাক নিশ্চয় কৰিব নোৱাৰি। কেৱল ৰঘুবংশৰ চতুৰ্থ সৰ্গৰ ৰঘুৰ দিগ্বিজয়ৰ বৰ্ণনা পঢ়ি এনে অনুমান মনলৈ আহে যে সমুদ্ৰগুপ্তৰ দিগ্বিজয় যাত্ৰাত বোধকৰো কালিদাস লগত আছিল। অৱশ্যে ইয়াক প্ৰমাণ কৰিবলৈ ঐতিহাসিক ব্যাখ্যা নাই, ই এটা অনুমানহে। কাৰণ সম্ৰাটসকল যুদ্ধযাত্ৰাত যাওঁতে লগত চিকিৎসা, সাহিত্যিক, বুৰঞ্জী লিখক আদিক লৈ যোৱা নিয়ম আছিল বুলি জনা যায়। ৰঘুবংশৰ চতুৰ্থ সৰ্গত ৰঘুৰ দিগ্বিজয় যাত্ৰা বৰ্ণনা কৰা হৈছে আৰু সেই প্ৰসঙ্গত অযোধ্যাৰ উত্তৰ, দক্ষিণ, পূব আৰু পশ্চিমৰ বিস্তীৰ্ণ এলেকাৰ পৰিচয় দি যোৱা হৈছে।

সূৰ্যবংশীয় ৰজাসকলে কোশল ৰাজ্যত ৰাজত্ব কৰিছিল। এই ৰাজ্যৰ ৰাজধানী আছিল অযোধ্যা। ৰঘুৱে অযোধ্যাৰ পৰা পোনতে পূৱ দিশৰ ফালে অভিযান আৰম্ভ কৰে আৰু পূৱৰ বিভিন্ন ৰাজ্য জয় কৰি বঙ্গোপসাগৰৰ তালবনেৰে আবৃত শ্যামল তীৰভূমি পায় আৰু সুক্ষ্ম আৰু বংগদেশৰ ৰজাক তলতীয়া কৰে। বংগদেশ আৰু কলিংগৰ (বৰ্তমান উৰিষ্যাৰ পূৰ্বাংশ) মাজত সুক্ষ্ম ৰাজ্য আছিল। ৰঘুৱে বৰ্তমানৰ বংগদেশো এই যাত্ৰাত অধিকাৰ কৰি কপিশা নদীৰ পাৰ পায়। বৰ্তমান উৰিষ্যাৰ সুৱৰ্ণৰেখা নদীৰ প্ৰাচীন নাম কপিশা আছিল। কপিশা পাৰ হোৱাৰ পিছত ৰজাৰ সেনা বাহিনীক উৎকল দেশীয় ৰজাই আগবঢ়াই কলিংগৰ পথ দেখুৱাই দিয়ে। কলিংগদেশৰ উত্তৰ ভাগৰ নাম আছিল উত্তৰ কলিংগ। কলিংগদেশৰ উত্তৰ ভাগৰ নাম আছিল উত্তৰ কলিংগ। সেই নাম ক্ৰমশঃ উৎকলিংগ আৰু পিছত উৎকল হ'লগৈ। কলিংগ প্ৰদেশ গোদাবৰীৰ মোহনালৈকে বিস্তৃত আছিল।

কলিংগৰ পৰা ৰঘুৰ সেনা বাহিনী অগস্ত্য নক্ষত্ৰ উদয় হোৱা দিশৰ ফালে অৰ্থাৎ দক্ষিণফালে ঘূৰে আৰু কাৱেৰী নদী পৰ্য্যন্ত আগবাঢ়ে আৰু

মলয় পৰ্বতৰ উপত্যকাত জিৰণি লয়। মলয় পৰ্বত সপ্তকুল পৰ্বতৰ এক অন্যতম পৰ্বত।

মলয় পৰ্বতৰ চন্দন, জালুক, ইলাচী, চুপাৰী আৰু ইয়াৰ শীতল সমীৰণৰ বৰ্ণনা বাল ৰামায়ণ, মালবিকাগ্নিমিত্ৰ আদি অনেক সংস্কৃত গ্ৰন্থত পোৱা যায়। মলয় পৰ্বতৰ ওচৰৰে দুৰ্দূৰ পৰ্বত ৰঘুৱে অতিক্ৰম কৰে মলয় পৰ্বতৰ ওচৰতে পাণ্ড্যদেশীয় ৰজাই ৰঘুৰ বশ্যতা স্বীকাৰ কৰে। বৰ্তমান মাদ্ৰাজৰ তিনাভেলি আৰু মাদুৰাই এই দুই ঠাই লগ লাগি পাণ্ড্যৰাজ্য গঠিত হৈছিল।

ইয়াৰ পিছত ৰঘুৰ সেনাবাহিনী পশ্চিমমুৱা হৈ সহ্য পৰ্বত অতিক্ৰম কৰে। সহ্য পৰ্বতক বৰ্তমানো সহ্যাদি নামেই জনা যায়। এই পৰ্বত পাৰ হৈ ৰঘুৱে কেৰল দেশত প্ৰৱেশ কৰে। কেৰল দেশত বিজয়ধ্বজা স্থাপন কৰাৰ পিছত স্থলপথেদি পশ্চিম প্ৰান্তৰ পাৰসিকসকলক জয় কৰাৰ উদ্দেশ্যে আগবাঢ়ে।

ইয়াৰ পিছত হুনসকলক পৰাস্ত কৰাৰ উদ্দেশ্যে ৰঘুৱে উত্তৰফালে আগবাঢ়ে। ঐতিহাসিক তথ্য অনুসৰি হুনসকল মূলতে মধ্য এচিয়াৰ এক যাবাৰৰ জাতি আছিল। ইয়াৰ পিছত কস্মোজ দেশীয় ৰজাই ৰঘুৰ বশ্যতা স্বীকাৰ কৰে আৰু অনেক উপহাৰ প্ৰদান কৰে। অৰ্থাৎ, ৰঘুৰ সৈন্য উত্তৰে উজাই গৈ বৰ্তমান আফগানিস্তানৰ উত্তৰভাগ পায়।

কস্মোজ জয়ৰ পিছত ৰঘুৱে কেৰল অশ্বাৰোহী সৈন্যবাহিনী লৈ পূৱমুৱা হৈ হিমালয়ত আৰোহন কৰে। ইয়াৰ অনেক পাৰ্বত্য জাতিৰ লগত সংঘৰ্ষ কৰি উৎসৱ সংকেত নামৰ এক দুৰ্ঘৰ্ষ গোষ্ঠীকো পৰাস্ত কৰি দিগ্বিজয়ৰ শেষ পৰ্যায়ত উপনীত হয়। এই পৰ্যায়ত ৰঘুৱে লৌহিত্য নদ পাৰ হৈ কৃষ্ণ অগৰু গছেৰে ভৰা প্ৰাগজ্যোতিষত প্ৰৱেশ কৰে। ইন্দ্ৰবিজয়ী কামৰূপৰ ৰজাই ৰঘুক মদবৰ্ষী হাতী আৰু ৰত্নৰূপ অৰ্পণ কৰি বশ্যতা স্বীকাৰ কৰে।

ৰঘুৰ দিগ্বিজয় বৰ্ণনাৰ দ্বাৰা কোশল ৰাজ্যৰ (প্ৰকৃততে গুপ্ত সাম্ৰাজ্যৰ) সীমামূৰীয়া ঠাই সমূহৰ অৱস্থিতি, বিস্তৃতি আৰু বিশেষত্বেৰে সৈতে চমু পৰিচয় পোৱা যায়। এনে বৰ্ণনাৰ দ্বাৰা লৌহিত্য, পাৰসিক, কস্মোজকে সামৰি মলয়, দুৰ্দূৰ, কেৰললৈকে এই বিশাল ভূ-খণ্ডৰ এখন মানচিত্ৰ চকুৰ আগত দাঙি ধৰা হৈছে। প্ৰায় প্ৰত্যেকখন ঠাইৰেই প্ৰাকৃতিক বৈশিষ্ট্য আৰু ৰাজনৈতিক সীমা তেওঁ উল্লেখ কৰিছে। এই স্থানসমূহৰ বেছিভাগেই কালিদাসে নিজ চকুৰে দেখিছিল, কেতবোৰ স্থানৰ বিষয়ে পুথিৰ পৰা জানিছিল আৰু কোনো কোনো ক্ষেত্ৰত কল্পনাৰ আশ্ৰয় লৈছিল। কালিদাসৰ ভৌগোলিক জ্ঞানৰ গভীৰতালৈ লক্ষ্য ৰাখি সমালোচকে সকলে তেওঁক বিস্তৃতভাৱে পৰিভ্ৰমণ কৰা এজন পৰিব্ৰাজক বুলি ক'ব খোজে।

বড়ো জনজাতিৰ বিবাহ পৰ্ব

সান্ত্বনা পাঠক
বি. এড, ২য় বাৰ্ষিক

জীৱন বৃত্তৰ সৈতে জড়িত প্ৰধান কৰ্তব্যসমূহ জন্ম-বিবাহ আৰু মৃত্যুৰ সৈতে জড়িত। বিবাহ সম্পৰ্কে প্ৰতিটো জনগোষ্ঠীৰে নিজা নিজা একোটা বিধি ব্যৱস্থা আছে। কাৰ কাৰ মাজত বিবাহ সম্ভৱ আৰু কাৰ কাৰ মাজত সম্ভৱ নহয়? কি কি প্ৰথাৰে বিবাহ কাৰ্য্য সম্পাদন হয় আৰু কি কি প্ৰথাৰে নহয় এইবোৰৰ বিষয়ে মীমাংসা কৰিবলৈ প্ৰতিটো জনগোষ্ঠীৰে একোটা সমান ব্যৱস্থা আছে।

বড়ো পৰম্পৰা অনুসৰি এই জনজাতীয় সমাজত পাঁচ প্ৰকাৰে বিবাহ সম্পন্ন হয়। যেনে — ১। সমাজ দস্তৰ মতে বিয়া হোৱা ২। ঘৰত জেঁৱাই থাকি বিয়া কৰোৱা ৩। ঢোকা থাকি বিয়া কৰোৱা ৪। ছোৱালীয়ে ল'ৰাৰ ঘৰত গৈ গা যাচি বিয়া হোৱা ৫। টানি আনি বিয়া কৰোৱা। তাৰে প্ৰথম চাৰিটা সমাজৰ স্বীকৃত নিয়ম, আনটো অবৈধ প্ৰকাৰৰ হয়। বড়ো সমাজত সকলো প্ৰকাৰৰ বিয়া গৃহস্থৰ বাথৌশালীত ৰাতি বেলিকা ৰাইজৰ উপস্থিতিত সম্পাদিত হয়। বাথৌ দেৱতাৰ বেদীত দৰা-কইনাক আঁঠু কঢ়াই ইষ্ট দেৱতাক প্ৰাৰ্থনা জনাই পুৰোহিতৰ দ্বাৰা বিবাহ কাৰ্য সম্পন্ন কৰা হয়। বড়ো সমাজত বিয়াৰ লগত ভোজৰ অংগাঙ্গী সম্পৰ্ক আছে। সেই ভোজ কিন্তু লগে লগে দিব লাগে। সেইবাবে সেই ভোজৰ ৰন্ধা-বঢ়া হোৱাৰ পিছত বাথৌশালীত দুগছি বস্ত্ৰ জ্বলোৱা এহেতা ভাত আৰু এহেতা আঞ্জাৰে ন-কইনাক আঁঠু কঢ়াই নৱপতিক ৰাইজ বিদ্যমান ভোজন কৰোৱাৰ ব্যৱস্থা আছে। এই প্ৰথাকে 'হাথাছুনি' কাঠৰ হেতা স্পৰ্শ কৰা (হন্ত > হামা, ছো-অনি > চুৰনি ছনি) প্ৰথা বোলা হয়।

আনহাতে, বড়োসকলৰ মাজত প্ৰচলিত বিবাহ বা হাব্য কৃত্যৰ সৈতে খুগা-মেথায় সম্পৃক্ত যাক 'হাবা-মেথায়' আখ্যা দিয়া হয়। বড়ো সকলৰ সমাজত প্ৰচলিত বিবাহৰ এনে এটি দিশ নাই যিটো দিশৰ সৈতে গীত পদ জড়িত নহয়। 'হাবা-মেথায়' ডেকা গাভৰু আৰু মহিলাসকলেও গায়। 'পানী তোলাৰ সময়ত গোৱা এটি 'হেৰা-মেথায়' গীত হৈছে —

জোউদিনি দাঁহমায়াও খাৰনি গাথীনাও,
ওঙখৰদী আবো লানানীই দিছ ৰাম ৰাম
লামায়াও ঠাৰিচু হাদুৰি হালাছ

বাদাখোউ চানেনী বাহো ৰাম ৰাম।।

অৰ্থাৎ অ বাই পানী তুলিবলৈ ওলোৱা। বাটত আছে ছনখেৰ, কাইটীয়া বন আৰু ধূলি। ৰাধাৰ ভৰিত কাইটে বিন্ধিলে কৃষ্ণই খং কৰিব।...

বড়োসকলে নিজ জাতিৰ বাহিৰে অইন জাতিৰ লগত বিয়া হোৱাটো পছন্দ নকৰে; এই বিষয়ে এটা লোক-গীতো আছে। সেইবোৰ বিয়াৰ উৎসৱবোৰত গাই প্ৰকাশ কৰে।

বড়োসকলৰ স্বামী স্ত্ৰীৰ মাজত কাচিৎহে ত্যাগ কৰা কৰি হয়। ত্যাগ কৰিবলৈ হ'লে সমাজ বিদ্যমানত হয়। স্বামীয়ে স্ত্ৰীক ত্যাগ কৰিলে নাইবা স্ত্ৰীয়ে স্বামীক ত্যাগ কৰিলে কোনো ফালেদি স্ত্ৰীয়ে স্বামীৰপৰা সম্পত্তিৰ অংশ নেপায়।

আনহাতে তেওঁলোক মাজত বিধৱা বিবাহৰ প্ৰচলনত আছে। এই বিবাহ তিনি প্ৰকাৰে সম্পন্ন হয় — ১। বিধৱাৰ মাক-পিতাকে সমাজত ভোগৰ বাবে কিছু টকা ৰাখি আৰু নিজে সমাজে বান্ধি দিয়া গা-খন লৈ বিয়া দিয়ে; ২। এবছৰমান ঘৰত জেঁৱাই ৰাখিও বিবাহ দিয়ে; ৩। কোনো বিধৱাই পূৰ্বৰ মৃত স্বামীৰ ল'ৰা-ছোৱালী থাকিলে, মৃত-স্বামীৰ বংশত টকা সোমাই পুনৰ বিবাহ কৰে।

বৰ্তমান বড়ো সমাজৰ পৰা লাহে লাহে প্ৰাচীন বিবাহৰ বহুখিনি ৰীতি-নীতি উঠি যাবলৈ ধৰিছে আৰু কিছু পৰিমাণে সংস্কাৰ সাধন কৰি লোৱা হৈছে। বড়ো সমাজত বাথৌ ধৰ্মীয় পুৰণি বিবাহ ৰীতিৰ পৰিৱৰ্তে ব্ৰহ্মধৰ্মীয় হোম-যজ্ঞ কৰি হোৱা বিবাহৰ প্ৰতি বিশেষ আনুগত্য বা অনুৰাগ পৰিলক্ষিত হৈছে। সেইবাবে বিয়াৰ জোৰোণত ভাৰ হিচাপে দিবলগীয়া মদ, ধূপাত, কুকুৰা, গাহৰিৰ মাংস, পৰম্পৰাগত সাজ-পাৰ, মাটি মাহৰ টোপোলা ইত্যাদিৰ পৰিৱৰ্তে চাহ-চেনি, চিৰা-বিস্কুত, বিড়ি-চিগাৰেট, সোণৰ চেটে, আয়না-ফণী, মাছ, কোমোৰা, পাৰ ইত্যাদিয়ে ঠাই পাবলৈ লৈছে। এনেদৰে বহুতো হিন্দু ধৰ্মীয় ৰীতি-নীতি নিৰ্ভেজাল ৰূপত বড়ো জনজাতিৰ মাজত সোমাই পৰিছে।

◆◆◆

শিক্ষক, শিক্ষকতা আৰু মহানুভৱতা

জ্যোতিকা দাস
বি. এড., ২য় বৰ্ষ

গুৰু ব্ৰহ্মা, গুৰু বিষ্ণু,
গুৰু দেৱ মহেশ্বৰঃ
গুৰু সাক্ষাৎ পৰম ব্ৰহ্মা
তস্মৈ শ্ৰী গুৰুৱে নমঃ

আমাৰ জীৱনত আমি প্ৰত্যেকেই পোন প্ৰথমে জীৱনৰ আদিগুৰু হিচাপে আমাৰ পিতৃ-মাতৃক পাই আহিছো; আমাৰ জীৱনৰ প্ৰতিটো স্তৰতে আমাৰ পিতৃ-মাতৃৰ ভূমিকা অপৰিসীম। জীৱনৰ প্ৰথম আদি পাঠ অনা-আনুষ্ঠানিকভাৱে ঘৰতেই আৰম্ভ হয় আৰু এটা সময়ত আমি যেতিয়া শিশু-অৱস্থাত কিছুমান কথা জানিব পৰা বা বুজিব পৰা হওঁ তেতিয়াই আমাৰ পিতৃ-মাতৃয়ে আমাক আনুষ্ঠানিক শিক্ষা আহৰণৰ উদ্দেশ্যে বিদ্যালয়ত নাম লগাই দিয়ে। আৰু তেতিয়াৰ পৰাই আমি প্ৰত্যেকেই আমাৰ বিদ্যালয়ৰ শিক্ষাগুৰু সকলক লগ পাওঁ, আমাৰ শিক্ষা গুৰুসকলেই আমাৰ জীৱনৰ গতিপথ নিৰ্দ্ধাৰণ কৰে যথাযথ জ্ঞানৰ পোহৰ বিলাই। শিক্ষা আহৰণৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ শিশু মনবোৰো এটা সময়ত তেওঁলোকৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল আছিল আৰু এতিয়াও নিৰ্ভৰশীল হৈয়ে আছে। আমি আগবাঢ়ি গৈ আছে জীৱন পথত তেওঁলোকৰ আদৰ্শ, আৰ্হি আৰু উপদেশৰ জৰিয়তে। আমাৰ নতুন পৰিচয় বুলিবলৈ একো নাই, আমি এতিয়াও ন শিকাক কেৱল মাত্ৰ চাপে চাপে আমি আগবাঢ়িছো আমাৰ শিক্ষাগুৰু সকলৰ দীক্ষাৰে জীৱন দীক্ষিত কৰাৰ বাবে।

প্ৰতিজন শিক্ষাগুৰুৰে পৰা আমি বহুতো কথাই শিকিবলৈ পাওঁ, দৈনন্দিন জীৱনৰ বহুতো ঘটনা, পৰিঘটনাৰ সৈতে আমি আগবঢ়ো, শিকো জীৱনটোক নতুনকৈ গঢ়াৰ ন ন কৌশল আৰু আদৰ-কায়দা, সৃষ্টিমুখী, ধৈৰ্য্যশীল, সহনশীল, কষ্টসহিষ্ণুতা, গুণসমূহৰ লগতে আত্মবিশ্বাস, আত্মবৰ্হা, আত্মসন্মান, আত্মসংশোধন আৰু আত্মবিশ্লেষণৰ পদ্ধতি। এই সকলোবোৰ সম্ভৱ মাথো এজন মানুহৰ আবেগ-অনুভূতি, বাহ্যিক সমস্যাৰ লগতে আভ্যন্তৰীণ সমস্যা আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ পৰিয়ালকেন্দ্ৰিক, আৰ্থ-সামাজিক সমস্যাসমূহক অনুভৱ কৰি জীৱনটোক উচিত পথে আগবঢ়াই নিব পৰাকৈ পথ প্ৰদৰ্শন কৰা মহৎ ব্যক্তি এজনৰ বাবেহে। অন্যথা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ সমস্যাসমূহ সদায় সমস্যা হৈয়ে ৰয় আৰু কেতিয়াবা শিক্ষাগ্ৰহণৰ ক্ষেত্ৰত এইবোৰে বাধাৰ প্ৰাচীৰ হৈ থিয় দিয়ে। এজন সফল শিক্ষক হ'বৰ বাবে সুচৰিত্ৰ, সুহৃদয়তা আৰু সুদক্ষতা থকাটো নিত্যানুভৱ প্ৰয়োজনীয়। ছাত্ৰ-ছাত্ৰী হিচাপে আমি যিমানেই নিশিকো কিয়, যিমানেই নাজানো কিয় শিক্ষাগুৰুৰ

শুভাশীষ, সহায়-সহযোগিতা আৰু অনুপ্ৰেৰণা অবিহনে আমাৰ জীৱন অসাৰ। সেয়েহে আমি আমাৰ জীৱনত প্ৰত্যেকটো নতুন দিশেৰে আগবাঢ়োতে সম্পূৰ্ণৰূপে শ্ৰদ্ধা ভক্তি কৰিব নাজানিলেও আমি আমাৰ শিক্ষা গুৰুসকলৰ প্ৰতি নমনীয়। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ আকৰ্ষণৰ কেন্দ্ৰ বিন্দুৱে হৈছে শিক্ষকৰ মাজিত আচৰণ, আচাৰ-ব্যৱহাৰ, যিয়ে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজত সু-শৃংখলতা বজাই ৰখাত পৰ্যাপ্ত পৰিমাণে সহায় কৰে।

একাগ্ৰভাৱে নিজৰ কাৰ্য্যত ব্ৰতী হৈ যিকোনো পৰিস্থিতিতেই নিজক খাপ খুৱাই শিক্ষকতাৰ দৰে মহান বৃত্তি এটাত জৰিত হৈ সমাজৰ সৰ্বাংগীন উন্নয়ন সাধন কৰাজনৰ মহানুভৱতা উল্লেখনীয়। সুস্থ চিন্তাধাৰা, সুস্থ মানসিকতা আৰু আমাৰ জীৱনায়ন এওঁলোকৰ দ্বাৰাই প্ৰভাৱিত আৰু প্ৰসাৰিত। প্ৰতিজন শিক্ষাগুৰুৰে শিক্ষকতাৰ ৰস ভিন্ন হ'ব পাৰে কিন্তু জ্ঞান আহৰণৰো পথ আমি প্ৰত্যেকজনৰ পৰাই পাওঁ। মাথো প্ৰয়োজন একাগ্ৰতা আৰু অধ্যৱসায় নামৰ ইন্ধন দুটিৰ সৎব্যৱহাৰ আৰু শিক্ষাগুৰু সকলৰ পৰামৰ্শৰ। শিক্ষক সকলৰ মহানুভৱতাৰ উৎকৃষ্ট উদাহৰণস্বৰূপে কোনো দুখীয়া মধ্যবিত্ত পৰিয়ালৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক আৰ্থিকভাৱে সহায় কৰি শিক্ষা আহৰণৰ সুবিধাকন আগবঢ়োৱা শিক্ষকজন সঁচাকৈয়ে মহান আৰু উদাৰ মানসিকতাৰ পৰিচায়ক। আমি আমাৰ তাকৰীয়া অভিজ্ঞতাৰে চাবলৈ গ'লে এনে বহুতো শিক্ষক লগ পাই আহিছো আৰু তেওঁলোক সদায় আমাৰ বাবে অবিম্বৰণীয় হৈ ৰ'ব। একালব্যৰ দৰে অপাৰ গুৰুভক্তি থকা শিষ্য পাবলৈ হ'লে যে দ্ৰোণাচাৰ্য্যতকৈও উৎকৃষ্ট মানসিকতাৰ শিক্ষাগুৰুৰ প্ৰয়োজন সেয়া প্ৰত্যেক গুৰু শিষ্যই অনুভৱ কৰাটো প্ৰয়োজনীয়, কিয়নো এজন সফল শিক্ষকেহে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক সমাজত সফলৰূপে প্ৰতিষ্ঠা কৰিব পাৰে।

শিক্ষাৰ মূল্যবোধ আৰু উচিত মূল্যায়ন ক্ষমতা যিদৰে এজন শিক্ষাগুৰুৰ থকাটো প্ৰয়োজনীয় সেইদৰে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজতো এই বিষয়ে চিন্তা কৰিব পৰাকৈ আধ্যাত্মিক তথা বিজ্ঞানসন্মত দৃষ্টিভংগীৰে আলোচনা কৰা আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক কৰ্ম আৰু কৰ্তব্যৰ বিষয়ে শিক্ষা প্ৰদান কৰি সৎ সাহসী কৰি তোলাটোও প্ৰয়োজনীয়।

শিক্ষক, শিক্ষকতা আৰু মহানুভৱতা — এই তিনিওটা শব্দ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ কৰ্তব্য আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সফলতাৰ সৈতে ওতপ্ৰোতভাৱে জৰিত। 'আজিৰ শিশুসকল কালিলৈ দেশৰ ভৱিষ্যত' বোলা কথাষাৰিৰ তাৎপৰ্য্য এজন সৎ শিক্ষকৰ সু-শিক্ষাৰ ওপৰতহে নিৰ্ভৰশীল।

নগ্ন হৃদয়

— পাৰ্থ প্ৰতিম দত্ত
বি. এড্., ২য় বাৰ্ষিক

লাগিছে যদি বেয়া, লাগক বেয়া
মুখা পিন্ধা সমাজৰ স্বৰূপ এয়া
কেৱল মাথো নগ্নতা।
কি ৰজা, কি প্ৰজা
সকলোতে কেৱল মাথো নগ্নতা
সন্ত্ৰাস, হত্যা, হিংসা, ধৰ্ষণ
নিজ মাতৃক বৃদ্ধাশ্ৰমত ৰাখি
বেশ্যাৰ দেহৰ সোৱাদ লোৱা
পুত্ৰৰ জীৱন গাথা
কেৱল মাথো নগ্নতা।
ধৰ্মৰ নামত উগ্ৰবাদত
প্ৰশ্ৰয় দিয়া ধৰ্মীয় নেতাৰ
কি যে এই জীৱন গাথা
কেৱল মাথো নগ্নতা।

(খ)

তুমি যদি মোৰ হত্যাকাৰী হৈ যোৱা ...

তুমি যদি মোৰ হত্যাকাৰী হৈ যোৱা ...
তুমি যদি মোৰ হত্যাকাৰী হৈ যোৱা ...
মোৰ বুকু ফালি লিখি দিয়া
প্ৰেমৰ অনাবৃত্ত কবিতা
হাতত হাত থৈ
চকুত চকু থৈ
হৃদয় চুকত আঁকি দিয়া
তোমাৰ মোৰ উজাগৰী সত্ৰা
তুমি মোৰ আৰু মই তোমাৰ অচিনাকী সুবাসৰে
মাতাল মোৰ আজিৰ এই উজাগৰী অমানিশা।

জানা আজিকালি নিশাবোৰে কথা পাতে
অমানিশাৰ সহবাসত সিহঁতবোৰে আৰেগ এৰে ...
তুলি লৈ সজীৱ হৈ উঠা সপোন ...
গীত তুলি মাতাল হৈ
নীলাভ আকাশৰ মুক্ত পৃথিৱী।
প্ৰেম ভাল পোৱাৰে তুমি চন্দ হেৰুওৱা ...
মৰমৰ সুৱাসেৰে মোক মাতাল কৰা ...
মইবোৰ আমি হৈ আঁতৰি যায়।
তুমি মোৰ মসৃণ হৈ বুকুৰ মাজত সোমাই
আঁকি দিয়ে আমি হৈ পৰা সেউজীয়া জুপুৰী ...।
তুমি যদি মোৰ হত্যাকাৰী হৈ যোৱা ...
বুকু কাটি আঁকি দিয়া বিচ্ছেদৰ অনাবিল বেদনা
মই ... মই ফুলিব আকাশ
তুমি ... তুমি হৈ আঁতৰি অমানিশাৰ স্নিগ্ধ সুৱাস ...
প্ৰেমৰ মসৃণ গীতৰ স্পৰ্শত
বৈ যায় মাথো
বুকুৰ কেঁচা তেজৰ দাগ লগা
তুমি অচিনাকীৰ চিনাকী অপিট আফ ...।

◆◆◆

বাঘজৰী বিহীন মই

— ৰূপম গগৈ
বি. এড্., ২য় বাৰ্ষিক

আপোন আপোন লগা চেনেহী আইৰ এষাৰি মাত
আৰু কলিজা কপোৱা দেউতাৰ অনুশাসন!
লগৰীয়াৰ সতে দেউতাৰ বিনানুমতিত
ফুৰা-চকাৰ অন্তত সন্ধিয়া কঠোৰ অনুশাসন।
ৰঙা ৰঙা চকুৰ টিপ্ চাকিৰ পোহৰত তিৰবিৰণি
এছাৰিৰ হেন্দোলনি আৰু যমৰ গালি-শপনি।
দেউতাই জেৰা কৰাৰ অন্তত আইৰ প্ৰৱেশ,
এষাৰি মিঠা মাত আৰু পিঠিত মৰম আঁকি দিয়ে।
দেউতা আছিল মোৰ 'সময় সাৰণি'
আৰু মা আছিল সময়ৰ সৎ-ব্যৱহাৰৰ দিনলিপি।
'সময় সাৰণি' মোৰ জীৱন গঢ়াৰ সাধক
পূৰ্বৰ ভুল-ভ্ৰান্তি আঁতৰাই দিয়া 'দিনলিপি' মোৰ প্ৰেৰণা
প্ৰয়োজনবোধ হোৱা নাছিল নিজক লৈ ব্যস্ত থকাৰ
সময়বোৰ পাৰ হৈছিল নিজস্ব গতিবেগত।
যিদিনালৈকে এছাৰিৰ কোব আছিল
সিদিনালৈকে আছিলো উদ্যমী আৰু সুখী;
সাৰিবলৈ শিকা নাছিলো কোনোদিনে
ব্যস্ত আছিলো অজানিতে জীৱন গঢ়াৰ সাধনাত।
বৰ্তমান এইয়াই যি কোনোকালে অতীত নহয়
নাই অনুশাসন সমল মাথো পূৰ্বাজিত নীতি।

◆◆◆

তোমাৰ বাবে ৰৈ আছে

— পিংকু ভৰদ্বাজ
বি. এড্., প্ৰথম বৰ্ষ

নীৰ নিঃশব্দৰ মাজতে
সিৰিক কৰি সৰি পৰিল
অনাদ্ৰ পাতখিলা।

চঞ্চলা বতাহজাকে
জৰ্জৰণি শব্দৰে
ধাতুৰাজ বসন্ত অহাৰ
দিলে বতৰা।
ৰঙা ৰঙেৰে আকাশ বুলাই
লঠঙা মদাৰ
গৰ্বত পৰে উফন্দি
ব'হাগৰ সুবাসেৰে হৃদয়াকাশ ভৰাই।
ধৰাৰ জীৱকূল
আশাব্যঞ্জক প্ৰবল অনুভূতি
ব'হাগ, তোমাৰ বাবে ৰৈ আছে
আমি বৰ নিঃসংগ,
সঞ্জীৱনী মণি হৈ বাবে বাবে তুমি
পাৰিবানে নহাকৈ থাকিব!

◆◆◆

সত্যতা

— দীপাশ্বিতা শৰ্মা
বি. এড্., প্ৰথমবৰ্ষ

চিৰ-যৌৱনা তুমি ...

ধৰিত্ৰী আই তুমি অনন্যা
গছ-গছনি, মাটি-পানী, শিল বালি
নানান উপাদানেৰে গঢ়িলা
এক বিচিত্ৰ জগত
লগতে, লগতে গঢ়িলা এক প্ৰাদুৰ্যকৰ প্ৰাণী
যাৰ নাম দিলা জীৱ-শ্ৰেষ্ঠ্য 'মানুহ'।
জ্ঞান-চেতনা, ঘিউ মগজুৰে
এক পৰিপূৰ্ণ প্ৰাণী;
কিন্তু হয়, চাক্ষুষ জ্ঞান শক্তি আজি শূণ্য
হিংসা, লোভ আৰু স্বার্থপৰ তাই
গোপ্ৰাসে ভক্ষণ কৰিছে তেৰাসৰৰ আত্মাক
নাই আজি তাহানিৰ মাদাৰ টেৰেজা
ইতিহাসৰ কৰাল গ্ৰাসত ধাত্ৰী পান্না, চিষ্টাৰ নিৰ্মলা
সঁচাকৈয়ে আচৰ্যকৰ তোমাৰ বিশাল ৰচনা
শিল-বালি-ইটা মিশ্ৰিত গগনচূষী অট্টালিকা;
কিন্তু আছে জানো তাত মানুহ?
আছে মাথো কিছুমান হত্যাকাৰী, ধৰ্ষণকাৰী, অসুৰকপী প্ৰাণী।
মাথোন নিজকলৈ ব্যস্ত এই জনসমুদ্ৰত
আজি আছে জানো মানৱতা?
শূণ্য হয়! মাথো শূন্যতা
ক্ৰমশঃ বাঢ়ি অহা এই শূণ্যতাই
আজি বাস্তৱ ...
বাস্তৱ জীৱনৰ সত্যতা।

— টুল টুল ৰাজবংশী
বি. এড্., প্ৰথমবৰ্ষ

নীলাচল পাহাৰৰ দাঁতিত
অৱস্থান কৰিছা তুমি,
সুদীৰ্ঘ পাঁচিশ বছৰ ধৰি।

যদিও নাই তোমাৰ সুউচ্চ
অত্যাধুনিক অট্টালিকা,
জ্ঞানৰ পোহৰ বিলাই তুমি হৈ
পৰিছা চিৰ-যৌৱনা।

তুমিয়েই টেম্পাল ঘাটৰ
প্ৰাণ বিন্দু
আশা ভৰষাৰ স্থল,
তোমাৰ বাবেই আজি
এই ঠাইত
হাঁহি ধেমালিৰ কোলাহল।

এক অফুৰন্ত শক্তি তোমাৰ,
মনমোহা ৰূপৰ অধিকাৰী
তুমিয়েই গঢ় দিয়া ন ন
শিক্ষার্থীৰ ভৱিষ্যৎ;
একো একো জন
সৎ শিক্ষকৰ।।

অনুভৱ, বুটা বহা ফুলৰ দৰে ...

— দিপীকা গগৈ
বি. এড, ২য় বৰ্ষ

“মম হৈ আনক পোহৰ দিয়া”
কাৰখানাটোত
মোৰ অনুভৱ
বুটা বহা ফুলৰ দৰে ...

আকাশৰ সীমনাৰ সিপাৰে আছিল
মোৰ সপোন ...

এদিন জানো পাণ্ডুত
ৰুৱলৈ পাম
মোৰ সোণালী সপোনৰ
সেউজীয়া কঠিয়াবোৰ ...

পাণ্ডু ঘাটৰ মলয়া বতাহ
গাত লাগিব জানো
লুইতৰ গান

আজি সোণালী দিন
সোণালী সপোনৰ দিন
অনুভৱবোৰ বুকু ভৰি
উঠলি আহিছে ...
নোপোৱাক পোৱাৰ হেপাঁহত ...

মোৰ বুকুত সযতনে সোমাইছে
জ্ঞান বিলোৱাৰ সপোন
পোহৰৰ বাট বুলাৰ সপোন
বুটা বহা ফুলৰ দৰে ...

◆◆◆

শৰৎ

— ডেউজী ভূঞা
বি. এড, ২য় বৰ্ষ

অপেক্ষাৰ অন্তঃ
হয়। তুমি আহিলা
যোৱা বছৰৰ দৰেই
সেই শেৱালি জোপা ফুলাৰ সময়তেই।
তুমি অহাৰ লগে লগেই প্ৰাণ পাই উঠিল
অজস্ৰ জন।

আৰু মই!
অ’! মইয়ো সেই নীলাখিনিক সাৱতি পেলোৱাৰ
হেঁপাহেৰে দুহাত মেলিছিলো।

শৰৎৰ সেই চেঁচা বতাহজাক,
লৈ আহিছিলো তুমি
তোমাৰ সৈতে।
আৰু সেই বতাহজাকত উৰি আহিছিল নীলাখিনিও।
মিলি গৈছিল সেই নীলাখিনি আকাশজুৰি ...
ৰামধেনুৰ বঙৰ সৈতে।

বতাহজাকৰ সৈতে তুমি লৈ আহিছিলো
দুৰ্গা পূজাৰ সুগন্ধ [সুবাস
আৰু অজস্ৰ ভক্তৰ অৰ্চনা।

কিন্তু! শীতৰ আগমনে লৈ গ’ল
তোমাক উৰুৱাই।
আৰু মই ভালপোৱা সেই চেঁচা চেঁচা বতাহজাক
মোৰ কাষৰ পৰা ...
তোমাৰ অনুপস্থিতিয়ে
মোক কোঙা কৰি তোলে,
এক হৃদয় ভঙাৰ আবেগেৰে।

তুমি আকৌ আহিবা ...
সেই শেৱালি জোপাৰ ফুলাৰ সময়ত
বাট চাই ৰ’ম মই।◆◆◆

অনুভৱ

— মেঘালী ডেকা
বি. এড্, ২য়বৰ্ষ

অনুভৱ মোৰ বাস্তৱ জীৱনৰ
জ্বলন্ত শিখা হৈ জ্বলে
নুমুৱাই বুলি বৈ বৈ
বাট চাই।

সোণাৰুৰ হালধীয়া ৰং
উপচি পৰি দুগালত
চকমকাই উঠা গাল দুখনি
লাজত কিবিলি মাৰে।

উচপৰ খলকনি
বোকোচাত লৈ
আনন্দত মতলীয়া বতাহজাকে
বিঙিয়াই মাতে।

◆◆◆

হৃদয়ে যেন বিচাৰে মৰমৰ অনুভূতি
অনুভূতিয়ে বিচাৰে এখন সাগৰসম হৃদয়,
কাক কি দিম??
আছে কেৱল ...
এখন নিস্কন্ধ, নিসংগ আৰু নিমাত হৃদয়
যত,
গৰ্ভধাৰণ কৰি আছে
এহাল নিঠৰ নয়নে, তাত
আছে কেৱল প্ৰশ্ন।
প্ৰশ্নবোৰো ঘাতমাউৰা সদৃশ
কিয়??
পুৱাৰ কাছিয়ালি ৰ'দ
আৰু
আবেলিৰ সুবাস ক'তো নাই হৃদয়ৰ
অনুভূতি
আছে কেৱল
নিসংগতা, নিস্কন্ধতা, অমানিশা আৰু
আছে
এহাল শুকান অশ্ৰুহীন নয়ন। ◆◆◆

শৰত

— অম্বিতা তালুকদাৰ
বি. এড্, ২য়বৰ্ষ

(১)

অ' মোৰ সুবাসিত শৰত
তোমাৰ বুকুত যেনি-তেনি বাট পথ
মন গ'লেই গুচি যাব পাৰি
সেউজীয়া পদূলি গচকি
চিকুণ চোতাল পাৰ হৈ জুমি চাব পাৰি
হৃদয়ৰ অলি গলি ...

(২)

দোকোল টোকা জোনাকে
আলফুলকৈ সাৱটি শৰতক সুধিলে —
ইমান স্নিগ্ধতাৰ মাজতো
তোমাৰ ৰাতিৰ বুকু কিয় এনেকৈ ভিজা!
শেৱালি - কোমল মাতেৰে শৰতে ক'লে —
ভিৰৰ মাজৰ নিসংগতাক তুমি জানো বুজা ... !!

◆◆◆

জীৱনৰ কাৰণে জীয়াই থাকিব খোজা সেই মানুহজন ...

— উপাসনা ৰাজবংশী
বি. এড্., ২য়বৰ্ষ

মানুহজনে নাজানিব পাৰে
বসন্তত বং সানি শীতত সেমেকি পৰা পাতৰ দৰে
লঠঙা গছৰ আধুনিকতা কি
নিচিনিব পাৰে লালসাত পোত যোৱা মানুহৰ মানসিকতা
তথাপি,

তথাপি, তেওঁৰ বিশ্বাস, দৃঢ় বিশ্বাস
এতিয়াও চুকে কোণে ক'ৰবাত মূৰ তুলি আছে
সেই মানৱতাই যাৰ বাবেই মানুহ আজিও মানুহ ... ।
দুখ নামৰ নদীখন তেওঁৰ ঘৰৰ নিচেই ওচৰত
শৈশৱ, কৈশোৰ উমলিলে তেওঁ যাৰ কোলাত
সেই নদীত নাঁও মেলি আজিও দিশহাৰা
মনটোৱে আজিও সোঁৱৰাই তেওঁক
ব'লা, ইয়াৰপৰা গুচি যাওঁ
এৰা! যাওঁ বুলিয়েইতো যাব নোৱাৰে তেওঁ
হাজাৰ ধুমুহা, খৰাং, বানপানীও টলাব নোৱাৰে
সেই মানসিকতা
যাৰ বাবে তেওঁ আজি
তেওঁ হৈ জীয়াই আছে
তেজত আছে হাজাৰটা বাধাক
ভেটা দিয়াৰ সাহস।
আশা আছে বাবেই জীয়াই আছে
ডাঙৰ মানুহৰ ঘৰত দুখৰ গাঁথা পাঠ কৰি
সংস্থাপনৰ সপোন হেৰোৱাৰ পাছতো
এতিয়াও জানেনে, জানেনে আপুনি?
ইয়াৰ পিছতো তেওঁ
সপোন বেচি দুকেজি চাউল কিনে!

বাটৰ কাষৰ এলাগী বনফুল যেন
তেওঁৰ জাৰজ জীৱন
আজিও সি বিচাৰি ফুৰে
মাকৰ মলিয়ন আঁচলৰ তলৰ সেই নিৰাপত্তা
যাক বিচাৰি পোৱা নাই আজিলৈকে কেতিয়াও।
তেওঁ উচুপে তেতিয়া, যেতিয়া
নিতাল নিশা নিয়ৰে কান্দে
খেপিয়াই বিচাৰে বুকুখন
বুকু নহয় যেন বিষৰ মোহনা
তেওঁৰ চোতালৰ দূৰৰিত তেজৰ চেকা
শেষ নোহোৱা হুমুনিয়াৰ সৈতে কটোৱা
লঘোপীয়া নিশাৰ আত্মকথা।
তথাপি,
আজিও সৰা নাই তেওঁ
সৰি সৰি জীয়াই থাকিব খোজে
আগুৱাব খোজে দুখৰ হাতে হাত মিলাই
জীৱন প্ৰেমিক সেই মানুহজন ... ।

◆◆◆

পশ্চিম গুৱাহাটী বি.এড. কলেজ

— জ্যোতিকা দাস
বি. এড, ২য়বৰ্ষ

নিৰবধি বৈ গৈছে ব্ৰহ্মপুত্ৰ নৈখন

পাৰত সগৌৰৱেৰে থিয় হৈ আছে

মহীকহ স্বৰূপ মোৰ জ্ঞান মন্দিৰ

জ্ঞানৰ পোহৰ বিলাই

অজ্ঞানতাৰ আন্ধাৰ নাশি

এয়া মোৰ আৰু শতসহস্ৰজনৰ

শিক্ষা আৰু জ্ঞানৰ ভঁৰাল

পশ্চিম গুৱাহাটী বি.এড. কলেজ

আমাৰ সপোনৰ গুৰি ধৰোতা

আমাক শিক্ষা আৰু জ্ঞানৰ নিত্য নতুন

দিশলৈ অগ্ৰসৰ কৰোৱা আমাৰ জ্ঞান মন্দিৰ

জ্বলি থাকক সদায় এগছি অক্ষয়

বস্তু হৈ,

পোহৰ বিলাই যাঁওক যুগ যুগান্তৰলৈ।

সৃষ্টি হওঁক নিত্য নতুন মানৱৰ, সুস্থ চিন্তাধাৰাৰ

মুকলি হওঁক আমাৰ প্ৰজাতিৰ দুৱাৰ,

তুমি চিৰনমস্য, চিৰনমস্য হে জ্ঞান মন্দিৰ আমাৰ

জ্ঞানৰ ধ্বজা উৰুৱাই লৈ যোৱা দিক-দিগন্তলৈ

তুমি সগৌৰৱেৰে থিয় হৈ বোৱা

আমাৰ স্বাভিমানৰ প্ৰতীক হৈ।

◆◆◆

উন্মাদিনী মন্দাকিনী

— গৌৰীস্মৃতা বৰঠাকুৰ
বি. এড, ২য়বৰ্ষ

দুয়োখন হাত মেলি মই চিঞৰি - চিঞৰি মাতিছো

কেৱল মাতিছো আৰু মাতিছো

মই বাৰু কাক মাতিছো ?

মনত একোৱেই ধাৰণা নাই

মোৰ কাষেৰে বৈ যোৱা উচ্ছল নদীখন

বৰ অশান্ত, বৰ ভয় হয় নদীখনলৈ

কাৰণ সময়ে সময়ে দিকভ্ৰষ্ট হৈ কালৰূপ ধৰা

এই মন্দাকিনী নৈ খনৰ উগ্ৰ ৰূপটো

দেখি আহিছো বহু বছৰ ধৰি।

আজি তুমি ইমান উন্মাদিনী হ'লা কিয় বাৰু ?

তোমাৰ কাষত বৈ তোমাৰেই বেহৰূপ চাই থাকোতেই

এইয়া তুমি কি কৰিলা ?

হঠাতে কালৰূপী জলাধাৰে পিতাকৰ কাষতে

আলফুলে দিৱাস্বপ্ন দেখা সাত বছৰীয়া সন্তানটোক

পলকতে নিলা উটুৱাই।

হায়, নিষ্ঠুৰ নিয়তিৰ কি পৰিহাস!

হিয়া থাকুৰী কান্দিছে পিতৃয়ে,

সান্তনাৰ উত্তৰ কিন্তু নাহিল।

কোটি কোটি জনতাৰ উত্তাল প্ৰতিবাদ

কেনেকৈ বাৰু আৰম্ভ কৰিম।

চকুৰ আগতে ঘটা ঘটনাটো!

কিমান হৃদয় বিদাৰক ?

ময়ো ক'লো ইমান নিষ্ঠুৰ তুমি;

কি দোষ আছিল সেই নিষ্পাপ শিশুটিৰ

মাথো সাক্ষী হৈ ৰ'লো

সেই মুহূৰ্তটোৰ।

◆◆◆

বৈ যায় কোন নদী ... ?

প্ৰিয় বন্ধু তোমালৈ

— বৰষা বাণী শৰ্মা
বি. এড্., ২য় বৰ্ষ

বন্ধুত্বৰ প্ৰতিটো দিন

পাৰ কৰিব বিচাৰিছো

তোমাৰ সতে;

প্ৰতিটো পল; অনুপল সেউজীয়া কৰাৰ

প্ৰতিশ্ৰুতিৰে বাট বুলিছিলো এদিন

আৰম্ভ কৰি এক নৱ যাত্ৰাৰ।।

কিন্তু ছোৱা, এতিয়া যে সময়বোৰ

শেষ হৈ আহিছে

বিদায়ৰ ক্ষণ সমাগত;

মোক পাহৰি যোৱাৰ কথা

ভুলতো নানিবা মনলে

হৃদয়ৰ এচুকত সযতনে ৰাখিবা

“তোমাৰ প্ৰিয় বন্ধুক”

সময়ৰ সোঁতত লহপহকৈ বাঢ়ি অহা

আমাৰ হেঙুলীয়া স্মৃতিবোৰকো ৰাখিবা

সজীৱ কৰি;

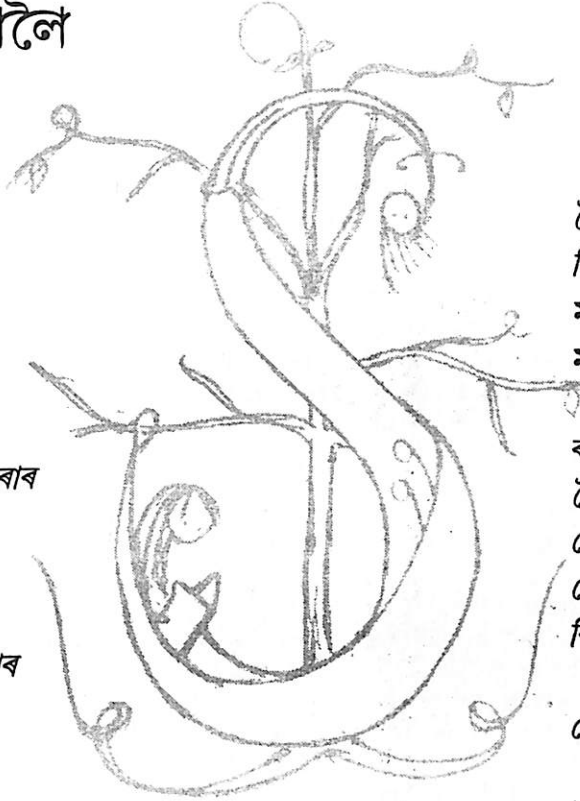
তুমি মনত পেলালেই

নামি আহিম

তোমাৰ বকুল ফুলা পদূলিত

বাৰিষাৰ প্ৰথমজাক বৰষুণ হৈ ...।

◆◆◆

— জোন দলে
বি. এড্., ২য় বৰ্ষ

বৈ যায় কোন নদী ... ?

সিপাৰে তুমি বনফুল,

মই সিপাৰে বৃহৎ বন্দী।

মাজত লুকাই,

মাজত লুকাই বজনী,

বজনীগন্ধা সুৰভী দি।

বৈ যায় কোন নদী ... ?

তোমাৰ সিপাৰে মাধৱী জোন,

মোৰ সিপাৰে কান্ধে ফাগুণ।

কিয় তেনে সেই উঠিছিল ৰামধেনু,

দুকাষে দুবাছ মেলি।

প্ৰেমৰ কাৰাগাৰে বেথা ৰলো ৰখি

চিৰকাল দুজনে যদি ...।

বৈ যায় কোন নদী ?

আশা

◆◆◆

— ৰাজশ্ৰী বৰা

বি. এড্., ২য় বৰ্ষ

ৰাখিছিলো পুহি আশা এটি মনৰ মাজত

উপযুক্ত হ'লে কৰিম চাকৰি স্কুল বা কলেজত।

সময়ৰ লগত খোজ মিলাই গ'লোঁগৈ আগবাঢ়ি,

সঁচাই পালোঁগৈ স্কুলত এটি চাকৰি

ভাবি ভাবি হওঁ মই বৰ্ষ ভাগৰুৱা।

জীৱন যদি হয় মোৰ আধৰুৱা।

সময়ৰ লগত খোজ মিলাই যাম আগবাঢ়ি,

জানোচা নালাগে ক'জো মোৰ খেলি-মেলি।

ভাল পাঁও মই মোৰ শিক্ষাৰ জগত,

বগাব পাৰিম জানো শিক্ষাৰ এই ওখ পৰ্বত।

IN-SERVICE HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT IN NORTHEAST FRONTIER RAILWAY WITH SPECIAL REFERENCE TO LINKAGE BETWEEN N F RAILWAY SCHOOLS AND TEACHER TRAINING INSTITUTE

Dr. Parijat Chakrabarty
Associate Professor

Human resource in Indian Railways comprises of different categories of workforce from gang man at the lowest level to the chairman of Railway Board at the apex level. There are nearly 700 categories of working staff spread over 4 groups A, B, C and D engaged in different working responsibilities. People differ in the expectations they bring to their jobs and the satisfactions they derive from them. Management can work effectively with people if it is prepared to think about them in human terms. According to Keith Davis, the key elements in organizational behaviors are the people, structure, technology and external social system. The people constitute the internal social system, the structure defines the role relationships of people, the technology provides the physical and economic conditions within which the people work, and the social system provides the external environment within which an organization operates. It is the responsibility of the management to integrate the technical and human systems. There is a requirement of linkages between different organizations for productive output.

Formation of NEFR

To fulfil the needs for land transport in north eastern part of India, the Northeast Frontier Railway was formed on 15th January, 1958. This means of communication serving the states of Assam, five northern districts of West Bengal, two north-eastern districts of Bihar and the States of Nagaland and Tripura for quite long time. The Northeast Frontier Railway is one of the means for supply of food-grains including other essential commodities to the states of Meghalaya, Mizoram, Manipur and Arunachal Pradesh. Metre gauge rail line starts from Maniharighat on the north bank of Ganga in Bihar and runs up to Lekhapani in the north-east corner of Assam, a distance of over 1230 kilometres. Hallmark of rail transport occurred with the establishment of the direct broad gauge line between Calcutta on Eastern Railway in West Bengal and Jogighopa in Assam. "Tiny Railway", popularly known as the "Darjeeling Himalayan Railway" was commenced with 2 feet narrow gauge originating from New Jalpaiguri Junction and climbing to Darjeeling, the "Queen of Hill stations". Huge amount of capital is invested by Northeast Frontier Railway for the all round development for the local people and for enriching the economy of the area.

Northeast Frontier Railway comprised of the Assam Bengal Railway originally laid out as a means to and out-let for the tea-growing areas of upper Assam. On 1.1.1942, the

Assam Bengal Railway was merged with the Eastern Bengal Railway under the new name of Bengal and Assam Railway. The amalgamation of these two systems formed the basis of the present Northeast Frontier Railway. The earliest railway in the state of Assam was constructed by the Assam Railways and Trading Company in the year 1882, connecting Dibrugarh and Dinjan named as Dibru-Sadiya Railway. It was constructed by the Assam Railways and Trading Company in the year 1882, connecting Dibrugarh and Dinjan and ultimately taken over by the Government during the Second World War. There were other small railway systems such as Jorhat-Provincial Light Railway and others which were amalgamated with the Northeast Frontier Railway.

Assam Railway was formed on 15.8.1947, with its Headquarters at Pandu. This was followed by the construction of the 'Assam Rail Link Section', connecting Assam with the 'rest of India', by railway net-work.

The construction of the 'Assam Rail Link' began in the early 1948 and was completed in December, 1949. On April, 14, 1952, the Assam Railway formed a part of the North Eastern Railway. During the year 1894-95, considerable change occurred and the conversion of railway line from narrow gauge to metre gauge happened slowly. On the 15th January,

1958 the Northeast Frontier Railway came into existence by bifurcating the North Eastern Railway.

The Northeast Frontier Railway (N F Railway) is one of the 17 railway zones in India. Head quartered in Maligaon, Guwahati in the state of Assam it is responsible for rail operations in the entire Northeast and parts of West Bengal and Bihar. NF Railway personnel comprises of General Manager, Addl. General Manager, Principal Chief Operation Manager, Principal Chief Commercial Manager, Principal Chief Engineer, Principal Chief Vigilance Officer, Principal Chief Mechanical Engineer, Principal Chief Electrical Engineer, Principal Chief Medical Engineer, Principal Chief Signal & Telecommunications Engineer, Principal Chief Personnel Officer, Principal Chief Material Manager, Principal Financial Advisor, Principal Chief Security Commissioner, Principal Chief Safety Officer, Principal Chief Public Relations Officer, Divisional Railway Manager Kathihar, Divisional Railway Manager Alipurduar, Divisional Railway Manager Rangiya, Divisional Railway Manager Lumding, Divisional Railway Manager Tinsukia,

N F Railway has 5 divisions:

- Alipurdaur Railway Division
- Katihar Railway Division
- Lumding Railway Division
- Rangia Railway Division
- Tinsukia Railway Division

In the divisions of the Railways, the following categories of staff exist:

- ♦ Senior Divisional Engineers, Sr DE
- ♦ Divisional Engineers, DE
- ♦ Assistant Engineers, AE
- ♦ Senior supervisors
- ♦ Supervisors
- ♦ Artisans
- ♦ Helpers

Educational perspective vis-a-vis Indian Railway

In India, the British administration was the first to set up Railways in the year 1853 covering a rail network Mumbai and Thane. At present the Indian Railways cover over 40,000 miles of tracks and are used by 18 million people each day employing about 1.4 million people being the eighth largest employer in the world and the largest employer in India.

Acute challenges are faced by the railways in terms of financial woes, services, security, and cleanliness. In an effort to develop both, the quality of services and the profitability of the Indian Railways, the training needs of railway officials have come into focus.

Human Resource Development strategies on IR are facing varied challenges. There are a number of departments in IR – Accounts, Administration, Commercial, Electrical, Engineering, Mechanical, Medical, Operating, Personnel, RPF, Signal & Telecommunication, Union. In the non-gazetted category following 10 designations exist in Group C and Group D: Khalasi, (ii) Sr Khalasi, (iii) Tech Gr III, (iv) Tech Gr II, (v) Tech Gr I, (vi) Master Craftsman, (vii) JE-II, (viii) JE-I, (ix) SE, (x) SSE.

The learning and development needs of the railways personnel are of vital importance. In-house training facilities, specialized training in the institutions in India and abroad for the railway men are being provided. Railway employees are also encouraged to improve their knowledge and skills by acquiring higher educational qualifications in the specified areas relevant to their work by granting incentives to them. Efforts are being made to improve the basic infrastructure for training to provide structured training programme for better learning, regulate manpower intake with reference to emerging business needs and financial viability of the system.

Management training institute for officers and senior personnel of the Indian Railways are offered in the National Academy of Indian Railways or Bharatiya Rail Rashtriya Akademy situated at Pratap Vilas Palace in Vadodra institute in 1930. This institute caters only to the officers and senior cadre of the railways staff.

The following 6 centralised Training Institutes (CTIs) cater to be training needs of railway officers:

- ♦ Railway Staff College, Vadodara
- ♦ Indian Railways Institute of Civil Engineering, Pune

- ♦ Indian Railways Institute of Signal Engineering and Telecommunications, Secunderabad.
- ♦ Indian Railways Institute of Mechanical & Electrical Engineering, Jamalpur
- ♦ Indian Railways Institute of Electrical Engineering, Nasik.
- ♦ Indian Railways Institute of Transport Management, Lucknow.

There is also a RPF Academy. Apart from probationary training, the CTIs also cater to the specialized training needs of serving officers. The Railway Staff College imparts training in General Management, Strategic Management and function related areas for serving railway officers. Other CTIs conduct specialized technical training courses in respective functional areas. Training programmes on Information and Technology are also being conducted by the CTIs to provide solutions for information management and decision support requirements. Need based special courses conducted by CTIs and facilities offered by them for trainees from abroad and non-Railway organizations in India have been well appreciated. The training programmes emphasize on learning with a purpose and professional approach. In addition to in-house faculty, faculties having diverse experience in business, industry and government are utilized to relate academic concepts to practical problems to meet the changing needs arising out of technological development and socio-economic transformation.

Training needs of non-gazetted staff are being taken care of by over 177 training centres located across the railway system. Training has been made mandatory at different stages for staff belonging to some of the safety categories. In fact, some categories of staff who are overdue for refresher training are taken off duty till completion of the said training.

There is a need of specialized approaches to the various departments and functions. Indian PM Narendra Modi has announced for creation of first Railway University – a center of higher education focusing solely on the training and learning needs of the Indian Railways and its staff.

According to news reports, PM Modi is taking a keen and personal interest in the development of the railways university. His vision is for the academy to grow into a global center for excellence in rail engineering and management – a centre that can attract students from across the world. The University is likely to offer a variety of courses with special focus on M Tech and MBA. Students at the university are likely to be able to undertake research on various aspects of railways management including civil engineering, transportation and logistics management, signal and telecommunications engineering, mechanical and electrical engineering, customer services, IT management, vendor management, and crisis management. The ultimate aim is to make Indian railways a more professional, modern, and efficient organization.

According to news reports, the six existing centralized training institutes (CTIs) will be incorporated as part of the university. EdCIL, a PSU specializing in education and

consultancy has been engaged to provide key assistance in setting up this railway university.

The government believes that training and learning and personal development is the key to railways' transformation into a modern and efficient organization.

All over India there are Railway schools run by the government, under the aegis of Ministry of Railways catering to the educational needs for the wards of railway and non-railway employees. The schools were established by the British.

Educational scenario vis-a-vis NF Railway

West Guwahati College of Education (B.Ed. College) is situated in Pandu, Maligaon area wherein the headquarter of the Northeast Frontier Railway exists. The existence of a teacher training College is not only beneficial for the society also it caters to the need of the railway personnels including their aspirant family members. As the college and the headquarter of the Northeast Frontier Railway are in the same area it would be of great interest to explore the possibility of existence of any kind of linkage which is the prime aim of this paper.

As stated in the preceeding sections that training programs are essential for different levels of the Railway personnels. N F Railway personnels from different departments receives in-service training at Alipurduar Division. Departmental training or examinations (promotion purpose) are conducted from time to time.

Involvement of NF Railways in the educational sector in the North Eastern States of India is evident mostly through the schools. Only in Assam there exist Railway schools which are listed hereunder:

Railway Mixed High School, Dibrugarh

Railway Mixed High School, Hijuguri, Tinsukia (Assamese medium)

Netaji Vidyapith Railway Higher Secondary School, Maligaon

Railway Higher Secondary School, Maligaon

Railway High School (Bengali Medium), Guwahati.

Railway Higher Secondary School, Panbazar

Railway Higher Secondary School, Badarpur

Railway Higher Secondary School, Nagaon

Every year West Guwahati College of Education need to send teacher trainees in secondary and primary schools for conduct of Practice (1 month duration) and Internship (4 months duration) teaching being the part of B.Ed. and D.El.Ed. teacher training programs. So the college has to keep in close touch with the schools. As the college is situated in Maligaon so the railway schools situated at Guwahati assists in conducting the practical training to the teacher trainees. Thus,

it is clear that there exists a linkage between the college and the N F Railway. As Teacher Training courses are mandatory for all the school teachers, so the role of Teacher Training Educational Institutes (TTEI) has increased immensely. There is a need for well coordination between the TTEIs and schools for effective functioning of the courses.

The teacher trainees from West Guwahati College of Education are send to specified railway schools situated at Guwahati for Practice Teaching and Internship programs. Coordination between the Railway schools and the teacher training college is quite appreciating one.

There are a number of instances where NF Railway has contributed for the cause of education directly or indirectly in the form of sports, dance and music and various other activities.

In this connection it is worth mentioning about 'Vision 2020', the Ministry of Development of North Eastern Region formulated a strategic plan with the objectives to

- Build capacities and competencies in critical sectors in the region
- Prepare a plan of action for building capacities and competencies in critical sectors
- Identify institutes and organisations for imparting training and building capacities in the region
- Set up of training institutes in the region in important fields
- Augment the capacity of the existing training institutes in the North Eastern States
- Use IT as a tool to upgrade skills.

Conclusion

Link between different organisations has to be coordinated for establishing a conducive environment and utilise the knowledge and skills for solving the problems faced in. Challenges faced in the present competitive market have to be mutually tackled. Solution to this rests on skills development-related scheme in an innovative training method. Education has to be 'skill based' rather than 'qualification based'. There is a dire need to facilitate introduction of multi-skilling institutes for NE states. Work based learning has to developed to enhance employability among the youths. In this respect NF Railway can generate opportunities for the youths in the NE states by establishing 'Railway Technology Training College'. Developing skills with the right kind of technological know-how in the different areas (construction, automobiles, electronics, management, computer, signal) of railway shall prove to be fruitful.

◆◆◆

References

1. Rao, M.A. (1988). *Indian Railways*, New Delhi: National Book Trust, pp.42-4
2. EMN (2017) First green corridor to commission: NE Frontier Railway. Eastern Mirror, June 6.

en.wikipedia.org/wiki/Northeast_Frontier_Railway_zone (accessed on 19/11/2017 at 9.24 PM)

www.mapsofindia.com/railways/northeast-frontier-zone.html (accessed on 19/11/2017 at 9.26 PM)

www.railwayindia.co.in/zonal-railways/northeast-frontier-railway.html (accessed on 19/11/2017 at 9.28 PM)

New Women of 21st Century

Anindita Majumdar

B.Ed. 2nd Year

From the very understanding, citizenship can be defined through gaining political right because it is through this which one entails herself or himself to be a citizen. Politics is considered to be man's domain and women taking part in it is a great deal. After the enlightenment period, people started using their reasoning power and they no longer remain servile. Hence from this age human beings began a journey towards a prosperous life.

When a woman acquires political right, it brings power to her that not only ensures political empowerment but also social empowerment which ultimately leads to economic empowerment. Earlier a woman was narrowly perceived as the carrier, bearer and restorer of children and other family member. Such a role always provided her inferiority and docility who is some sort of a receiver who is ready to accept whatever is presented to her. Such a woman does not have a voice of her own. Even today, say, if a woman chooses or puts her choices or needs before the needs of her family she would be considered as selfish. Some would go even to the extent of blaming on her education that too much education have corrupted her mind. And if she stands for herself or for any female, she might be branded as a feminist. Yes, due to misinterpretation, the term had gained quite notoriety in the last two decades.

Taking stand for any woman does not mean one has become a feminist, feminist can be anyone as Kamala Bhasin, a feminist, activist and social scientist remarked, "I know enough women who are totally anti-women; who do nasty things to other women, and I have known men who have worked for women's rights their whole life. Feminism is not biological; feminism is an ideology."

More so the term 'feminist' is now used as a title for many because they stand out for all those issues which other men in power have failed to talk.

Thus, all these instances have given rise to the germination of 'new women' that leaves us opportunity to fill all those gaps which have been created since ages. Where women's mobility is still understood as a greater issue. By speaking for what is right and what is wrong it gives women the power to bring forward her personal experiences to the foreground which could be now meted out by speaking it in public for greater change. This strong step by women has brought them to shape up their life and no longer be "suppressed by the patriarchal society".

Along with making decisions and becoming a conscious citizen, women are seen coming to the front as representatives for all those unheard voices.

The social recognition matters to a greater extent because before every support, it is the support of the family that brings her the confidence to rule over all her challenges. Now this recognition gives them channel to raise their suppressed voices. The power of citizenship gives women the right to make decision over her body, education, occupation, choosing partner and ultimately of home. Now their roles have become dynamic which provide them with the bargaining power in and out.

Today women no longer believe themselves as weak due to their social role because it is this role which brings them much power over their own body and womb. Kitchen, which is considered to be the only place of women, is no longer considered as a burden but it is that space that gives them power over the production of food.

Women no longer unproductive because bearing of children in the womb brings to them the productive assertion because they are the producers of the future generation, and that is compensated for her economic work. There are women in all occupation from the grass root to higher position of power and along with this they are becoming their social roles and responsibility but not with

ease. Women have power and this power came with struggle. Women had to earn this power and freedom and still struggling to balance this. This is not about superiority or inferiority that women hold in comparison to men. The new woman is aware of herself, her identity and place in society. The question is that where things that come to men as birth right, why does women have to put up a fight for the same? Why is there this constant struggle.

Therefore, women now do not crave for equality because they know they are equal to men, rather, they have more issues to speak about and lot more to achieve to full-fledgedly enjoy and fight for their rights and citizenship.

◆◆◆

Role of Drama in Education

Nitumoni Boro

B. Ed. 2nd Year

Drama is a very interesting word. It has been around for very long time. A drama is basically a written play that depicts some stories which is acted on stage by a performer in front of the audience or performed for theatre or television. In a drama, interactions take place between the audience and the performance. Drama is a play where the performer acts wholeheartedly to interact with the audience.

Drama is not just about acting or performing on the stage, it also plays a great role in education. Drama enhances creativity in students. It makes active involvement of students in creative work, engages students and thus make learning purposeful. Enforcing drama in education is a good option for educators. Pupil remains active or concentrate more in the class if education is imparted through drama. Students develop skills which they can later use in everyday life situations. Drama develops self confidence in students where they can deal with each and every situation confidently. Drama also develops imagination in students. Drama has the power to grab the attention of the pupils. It provides clear learning objectives to students.

Drama is a boon to education. Drama has the following positive effects in education.

1. Drama enhances communication skills in students. Students are able to communicate with others more

easily. Students do not feel hesitation to speak in public and be more persuasive in their communication.

2. Drama helps in maintaining relationship of students. There are many drama activities which reduces and heals all kinds of tensions and stress in students.
3. Students learn to work together through drama education. They learn to cooperate with peer groups through drama.
4. Drama boost self confidence in students. It helps young pupils to take risks in class or performances. When they are able to take risk, they learn to trust their ideas and abilities and thus confidence is gained.
5. Drama enhances the imaginative power in students. It helps students to think of new ideas and view things differently.
6. Drama teaches students to become socially aware about social issues from cultures.
7. Drama acts as a motivating factor in education.

Besides the above mentioned benefits, drama make pupil stronger and improve their overall academic performances. Most importantly drama is fun and makes learning active and purposeful.

◆◆◆

Let's Talk

Debolina Brahmachari
B. Ed. 2nd Year

My dear readers, I was inspired to write this article from my experience of teaching Spoken English. This article is based on the conclusions which I have gathered from teaching students of various age groups who had earnest desire to speak English fluently. Well my task was not that easy. Everybody came up to me with the expectation that they will learn English in a few days. On the other hand I had spent seventeen years of my life to learn English and still find that I have lot more to learn. Now-a-days English is no longer a matter of status or fashion; though we all have the notion that speaking English in the society would give us a place of respect and position in the society. We know that the English language is beyond such concept. When one learns English he or she is open to the world. Now as a teacher of spoken English my concern was all about to turn spoken English to speaking of English.

It was my first day in the IT institute where I was appointed as a faculty of Spoken English, where I was asked to reach the class positively by 9 am but due to traffic I got late by 20 mins. Well I was looking forward to meeting students either belonging to my age or below that but as I entered the class room I was bolted from the blue. The youngest member in the classroom was only me. I stood for few minutes inside the classroom. Everybody was busy with their own gossips. There were students who were engineers, there was a student who was a retired government employee, there were parents who came. There to learn English because they send their child to English medium Schools and find it difficult to communicate in English with school authorities. There were also students who work in private companies but were fired due to lack of fluency in English. I took my seat among the students so that I could know their purpose for coming there. Well no one thought that I was a teacher there except that man who was retired. He was an old man short and stout with his stomach out and bald headed. He observed me without my knowledge. Well we all took another few minutes when the head faculty come to

introduce me to the class. Everybody in the class thought that I was also a student like then but the head faculty broke their misconception and I was introduced to the class. Everybody was shocked to know that I was the teacher. I expected that students will wish me as I was their teacher but no one stood to wish except Mr. Mukherjee, the retired old man. Everybody in the class giggled, laughed. I stood in silence and looked at them. After a few minutes I could observe that there was silence all over the class. And now I felt that I was the queen of the class and will reign over the class but things went in vain. Nobody was willing to accept me as a teacher. I started with Parts of Speech on the first day, as I think that accuracy was the first and essential part of learning English. No one bothered to learn grammar. Almost all the students, laughed, giggled and made fun of me. Then I noticed one of the student who was busy over his cell phone randomly and asked for his introduction. He started answering me in his mother tongue. I asked him to communicate in English. He could hardly communicate. Then one by one I started asking them to introduce themselves. None could communicate in English. It was more like an extempore for them. The first class ended in vain.

The next day as I entered the class all the students stood up and wished me "good morning". Well I could not digest this behavior but at the same time was pleased with their change in attitude towards me. Then I started communicating in Hindi and asked each of the students about their interest, hobbies, likes, dislikes and so on. The whole class responded to me too well. From the next class onwards I started organizing debates and focused on those issues which my students were interested and asked them to only communicate in English. Well they were not grammatically accurate while speaking English but the most important thing was that they started to speak English among themselves and that was my aim as a teacher of spoken English. Then after a few consecutive classes taken over debates I found some common mistakes among the students. Those were lack of expression through words,

no proper use of words in reference to particular sentence, lack of proper stress on particular words, most of the students did direct translation from their mother tongue to English as their thought process was going on in their mother tongue not in English. Now in order to speak fluently in English one of the common criteria was that they should think in English. I advised my students to do so.

My next step as a teacher of Spoken English was dramatization and role play. I told the head faculty to create an atmosphere of restaurant in the classroom. So chairs and tables were arranged accordingly by the head faculty as per my request before the students arrived. Well they thought that their classroom might have shifted to some other places. Well I broke their misconception and told them to take their seats. As they were seated I asked them to make partners and show me what actually takes place in a restaurant. Some came to the restaurant as group of friends, some as lovers, some as parents and my most senior student left behind alone not finding any partners. Now I watched them all communicating in English in a restaurant. The group of friends were busy clicking photos and selfies talking about love, the scenario of love, breakups and so on. Then the two lovers acted out like they were the only two persons existing in this whole universe and talked all about their wishes to get married soon and have babies. On the other hand the parents both father and mother talked about their financial matters of running their home as well as about their children's education. Some acted out as waiters and my most senior student finally became the man who collects the bill from the customers. He also asked for tips which made the class more interesting. Well all my students acted out exceptionally well. Communication also improved to a great extent.

My next step was to show them some photographs, videos, paintings and asked them to interpret their own views the teaching aids in English. Well before showing then the teaching aids I made sure that those were controversial. Accordingly everybody gave various interpretations on the same teaching aids.

As far as learning how to speak English is concerned restricting the learner's and confining them with a particular curriculum would be wrong. My experience regarding Spoken English with curriculum often leads to

failure. In Spoken English fluency comes first then accuracy. My work as a teacher is to introduce them to a controversial situation which many will speak differently due to individual differences and differences in thoughts. As someone truly said that "Many a man, many a mind". My aim as a teacher was not only to make the students gain a hold over speaking of English language and on rhetorics, but also further making them a good rhetorician. Actual emphasis should be always given to fluency rather than accuracy or else the students will not be able to gain fluency which will be a shameful part of teaching of Spoken English. Spoken English aims at learning of phonetics through listening. Speaking English in proper accent not only makes the conversation attractive and impressive but also leaves the listener motionless. In order to acquire English language successfully one should acquire a range of tools which includes phonology, morphology, syntax, semantics and an extensive vocabulary. Acquisition of primary vocabulary which we use in our day to day life and then proceeding to the ones which is used in ornamination of English language. Spoken English should not be dominating by mother tongue. Most of the students prefer doing direct translation from their own mother tongue which only leads of a speaking of downmarket English. Spoken English is just all about commanding one's brain to think in English. Some possible problems may arise in learning to speak English. Those are problem of hesitation, shy nature of students, fear of judgement etc. Well my aim is to make them flow in their conversation. I also advised my students to listen to English music, read English magazines, newspapers and also showed then English movies and asked them to give paraphrase of the movie in English by speaking to me in English. So this is how I successfully made my first batch of students to speak English fluently and looking forward for my next batch of students to come up with new challenges.

Thus, from the above I conclude and hope that my piece of article will benefit my readers. Special thanks to those who gave me the opportunity to teach Spoken English and college authorities of West Guwahati College of Education for inspiring me to write.

Role of Learning Outcomes in Teaching-Learning Process

Barsita Sarkar
Assistant Professor

It was on the 24th and 25th of October that there was a training programme held at SCERT, Guwahati, Assam on 'Learning Outcome'. The main aim of this training was to highlight on the issues of learning outcomes in the teaching learning process. The teachers should concentrate on the learning outcomes along with the objectives of teachings. Before entering a class it is necessary that the teacher should prepare a lesson with the objectives and also the teaching aids. The first step would be the introduction of a lesson. Here the teacher should first make use of the previous knowledge. For this the teacher should ask questions related to the topic. After getting the answer the teacher can announce the topic and write it on the black board. After introduction comes the presentation. In presentation the teacher should first mention the teaching points and accordingly set the specific objectives. And should tally with the teacher's activity and pupil activity. After these steps comes the expected learning outcome. The expected learning outcome should be based on the teaching points and specific objectives.

The learning outcomes should be very specific depending on the specific objectives.

The teachers should also make a note that the learning outcomes should be based on the Bloom's taxonomy where the learning outcomes should be understanding, knowledge, application, skill, interest etc. But the teacher's should be specific about the learning outcomes depending on the teaching points.

The experience that was gained there was tremendous as teachers from various districts came with an intent to learn something on the learning outcomes. The knowledge that was imparted in the training was hoped that it would give a lasting impression in the regular classes during the teaching-learning process.

The training proved to be a success as the knowledge about learning outcomes has proved to be learning experience. On completion of the training programme, obtaining proper feedback from the trainees will certainly endure being quite successful.

◆◆◆

Socio-Economic Status in Char Areas of Dhubri District

Md. Mostafizur Rahman

B.Ed. 2nd Year

Dhubri district is one of the socio-economically backward areas in Assam. There have been several reasons behind such backwardness of the district. One of the reasons behind such backward nature of the district is that a large share of the geographical location is occupied by char areas. Almost 35.7% land of the district falls under the char category which is highest in the state of Assam as well. And the people of the char areas need to undergo a huge amount of hardships in order to perform their daily activities. There are no safe drinking water facilities, no nearby schools, lack of electricity connection, continuous erosion etc in the area. These challenges are the key reasons which make them unable to have less than average living standard. The following is an approximation of the socio-economic status of the people living in the char areas.

Living Standard :

So far as the living standards of the people of the char areas are concerned they lag way behind people living in the other geographical conditions such as the plain areas. According to the 2002-2003 socio-economic survey, 69 percent population is found to live below poverty line. There are several reasons behind such living standard of the people living in the char areas. One of them is the erosion which makes their life difficult as they need to keep moving from one place to another. Since they keep on moving they fail to find a permanent solution to income. Their main income source has been fishing and agriculture. So far as fishing is concerned they do not get the proper selling price as the number of buyers are concerned are very less in number. While farming they face lot of natured and other challenges such as flood, rain, draught, lack of fertilizers, lack of standard and scientific methods. Because of these reasons their living standard remains far below the average living standard of the people in the plain areas.

Education :

According to the 2002-2003 socio-economic survey,

only 14.60 percent population are literates. The standard of attainment of education is mostly of primary level. Only a few percent has attained high school level. We can analyse this data by comparing with the literacy rate of the entire district which is around 59%. This comparison is sufficient to prove the status of education of the char people. There are numerous reasons behind such condition of literacy and one of them is the few number of schools available and their location. It can easily be observed that the schools are mostly in the remote areas which make it inaccessible to the aspiring students to get proper education.

Taboos and Superstitions :

Because of the condition of the literacy rate and the number of uneducated people of these places are still living in the dark ages of taboos and superstitions. Modern scientific thoughts are still considered as the evils of the society and they rely mostly on the tradition unscientific methods. Early child marriage, relying on herbs and 'Kabiraj' is one of the most commonly found methods of medical treatments, which result in severe health problems and untimely deaths.

Electricity :

Like the other problems electricity is one of the rare phenomenon which can hardly be seen in the char areas. There are several practical hazards behind the lack of or of no electricity in the char areas such as no roads to establish the connections, erosion and flood. As a result of this, the life in the char areas gets disturbed as soon as the sun sets.

Flood and Erosion :

Perhaps this is the main problem of for the people living in the char areas. Continuous flood and erosion in the rainy seasons make their life hard forces them to be in continuous move from one place to another. As a result of

this their economic and educational status faces severe consequence.

Drinking Water Facility :

Pure drinking water facility is almost next to nothing in these areas and so the people rely on the water taken from the river which they drink without filtering. As per the 2011 census 34.2% people drink water directly from the river. This cause several health related issues and number of deaths take place in these areas.

These are brief approximation of the socio-economic condition of the people living in the char areas. In fact, most of the people live under below poverty line. As per socio-economic survey report, 2003-04, 69% people live under the below poverty line. The reason for such

socio-economic challenges is the result of natural disaster and continuous ignorance from the side of the government. While the natural calamities cannot be resisted but awareness and method to face them are also not available to them. Efforts should be made to offer proper education, road construction, electricity should be established and moreover the general living standard of the people living in the char areas should be enhanced and uplifted. It is true that they have been neglected since ages but if such negligence continues then comprehensive development of the state or of the district will not be possible. So efforts should be undertaken to incorporate them in the mainstream development.

Importance of cooking in B.Ed. Course

Wasima Rahman
B.Ed. 2nd Year

Cooking, a very common practice in every household. This process of our survival is cooking which is a very interesting thing. Cooking is very exciting. It is different in different parts of the world. The culinary processes of our countries of the world are different which include various ingredients, flavours, tastes and recipes.

This part and parcel process not only seems very common but also very important practically. The process requires a lot of skill and organization, practical knowledge is enhanced through the process.

Inclusion of cooking competition in the B.Ed. course is very important. This improves the organizational skill in the student. The level of practical and managerial skills are improved by putting all the students into a cooking competition. Further, more the B.Ed. students, by participating in a cooking competition gained widespread information about a number of ingredients including various fruits, vegetables, spices etc. They also come to know the newly launched sophisticated techniques involved in cooking. All these

information will be required when they will become a teacher.

As, the B. Ed. Course is a professional one for the students who aim to become good future teachers, it should make an all round development among them. The feelings of brotherhood, kindness, love etc. can brought into the students under one roof by cooking competition. Cooking competition bends different, culture, religions, tribes and regions of different parts of the world. In the competition each house prepares a variety of dishes representing a variety of cultures. The students irrespective of different cultures preparing other cultures dishes reflect only a rapport between them. So, this feeling of unity among diversity and amiability is very necessary to inculcate in the future minds of professional teachers. Hence, it can be concluded that organizing cooking competition in educational institution is healthy and they help in shaping the overall well-being of a person especially a teacher.

Law-Legal Education and Society

Priyanka Talukdar
B.Ed. 2nd Year

*Truth is within ourselves. It takes no rise from outward things whote'er you may believe.
There is an inmost centre in ourselves where truth obides in fullness."*

– Robert Browning

From time immemorial law has played an important part in molding society. Society without law cannot be conceived. Anarchy shall prevail in the absence of law. Which is not desirable for the peace loving people inhabited in the society. With the growth of society from agrarian to the modern, law has undergone an evolutionary process. This evolutionary process is based on human values. Law has been regarded as the most spiritual science in transforming society. The calling of law demands devotion, dedication and total commitment to the society. It is to be borne in mind that law is the soul of life. It is quite challenging to maintain law in the growing civic circle and real practice in the society.

Man takes birth, grows and develops with the passage of time. Time is the healer of problems faced by the society in general and people in particular. The concept of jurisprudence marks substantial knowledge about the constitutional law, substantive law and procedural law. Constitution is the basic document of an independent sovereign state. New laws are enacted by the competent authority to suit the situation confronted by the society.

The rules and regulations are framed to make it accountable to the society by the law enforcing agencies of the state.

The education of law is paramount for the development of the society. The study of law is to be taken in the light of socio-historical value. The knowledge of

modern technology is also important in acquiring the study of law. To meet with the growth of scientific development the curriculum of legal studies should be based on those development.

Legal education is an investment. Law as a subject of academic studies have a definite syllabus. It becomes the part of the curriculum. This curriculum is regulated by statutory bodies i.e. Bar Council of India, recognized universities of the state and the U.G.C.

The study of law has become a matter of serious concern. The scholars and academicians have to put their heads together to evolve a workable solution. The urgency to make new syllabus to cope with globalization is utmost important. Radical changes should be introduced in the framing of the new syllabus. The syllabus should be broad based and innovative. The quality of legal education has a direct impact on the prestige of legal profession. The legal education prescribed at the law colleges should be activated with the growth of civilization. The subject like information technology, science. Technology and society cyber law, legal economics should be introduced to complete with the other parts of the world. An analytical thinking of the past with the growth of modern technology may help to rectify the legal education of our time.

◆◆◆

Orientation Programme

Ahana Ray

B. Ed. 2nd Year

It is the duty of an institution to nurture student's talents. So, to utilize all possible talents, every year West Guwahati College of Education conducts Orientation Programme to develop the potentialities of the teacher trainees. This year also West Guwahati College of Education organized Orientation Programme spanning more than a week. The programme aimed at sensitizing the freshers about the facilities available in the institution and gave the teacher trainees various opportunities and to ensure them a platform.

The schedule of the Orientation Programme can be divided into two phases. The first phase includes the indoor games and competitions and the second one comprises of the outdoor.

The indoor competitions were held at the auditorium of the college. Go as you like, extempore speech, debate, quiz, memory test, story and poem writing, recitation (in Assamese, Hindi, Bengali and English section) come under this category.

Competitions like debate, quiz and cooking were organized housewise as there were four houses namely Joymoti Hosue, Sankardeva House, Lachit House and Tagore House.

In order to showcase the talents cultural activities, competitions like singing, dance, drama were also included in the Orientation Programme.

The outdoor competitions started with march past or parade in a very systematic manner which was held at

Gauhati University playground. Housewise all the participants were asked to maintain a particular dress code for the special event. For Lachit House girls were asked to wear white salwear suits with green duppattus and a green badge for all the members including boys also. Likewise Joymoti Houses colour was yellow, Tagore House ware red and Sankardeva House choose to wear blue. The inter mingling of these colours made the playground more attractive and eye catching.

Dr. Hari Prasad Sarma, Rector of Gauhati University was invited to inaugurate the parade and with the hosting of the National Flag the day followed with various other activities. The parade was followed by 200 and 400 meter race for both boys and girls. Neat to it - relay race, spoon and marble race, javelin, shotput were held.

There is a saying 'food is culture'. In every region, food and rituals - that surround it are so different. Moreover they play a vital role in representing the traditions of their own, specially in a country like India. Keeping that in mind West Guwahati College of Education also organized a cooking competition. Housewise all the members prepared delicious food items and contributed in the competition and made it successful. The prepared food were devided into various sections like - starters, Beverages, Main Courses followed by the mouth fresheners - a complete package in a very decorative and systematic way and was neatly arranged to be judged upon.

Some Facts of Science

Nilanjana Chutia

B. Ed. 2nd Year

1. **Babies have around 100 more bones than adults:** Babies have about 300 bones at birth, with cartilage between many of them. This extra flexibility helps them pass through the birth canal and also allows for rapid growth. With age, many of the bones fuse, leaving 206 bones that make up an average adult skeleton.
2. **The Eiffel Tower can be 15 cm taller during the summer :** When a substance is heated up, its particles move more and it takes up a larger volume - this is known as thermal expansion. Conversely, a drop in temperature causes it to contract again. The mercury level inside a thermometer, for example, rises and falls as the mercury's volume changes with the ambient temperature. This effect is most dramatic in gases but occurs in liquids and solids such as iron too. For this reason large structures such as bridges are built with expansion joints which allow them some leeway to expand and contract without causing any damage.
3. **Some metals are so reactive that they explode on contact with water :** There are certain metals - including potassium, sodium, lithium, rubidium and caesium - that are so reactive that they oxidize (or tarnish) instantly when exposed to air. They can even produce explosions when dropped in water! All elements strive to be chemically stable - in other words, to have a full outer electron shell. To achieve this, metals have only one electron on their outer shell, making them ultra-keen to pass on this unwanted passenger to another element via binding. As a result they form compounds with other elements so readily that they don't exist independently in nature.
4. **Stomach acid is strong enough to dissolve razor blades :** Stomach digests food to highly corrosive hydrochloric acid with a pH of 2 to 3. This acid also attacks stomach lining, which protects itself by secreting an alkali bicarbonate solution. The lining still needs to be replaced continually, and it entirely renews itself every four days.
5. **Venus is the only planet to spin clockwise :** Our solar system started off as a swirling cloud of dust and gas which eventually collapsed into a spinning disc with the sun at its centre. Because of this common origin, all the planets move around the sun in the same direction and on roughly the same plane. They all also spin in the same direction, except Uranus and Venus. Uranus spins on its side, while Venus defiantly spins in the complete opposite direction. The most likely cause of these planetary oddballs are gigantic asteroids which knocked them off course in the distant past.
6. **Lungs don't just facilitate respiration - they also make blood :** Mammalian lungs produce more than 10 million platelets (tiny blood cells) per hour, which equates to the majority of platelets circulating the body.
7. The number of bacteria in a person's mouth is equal to the number of people living on earth or even more.
8. **An egg looks like a crazy jellyfish under water :** A cracked egg on land might make a big mess, but 18 meters (60 feet) below the surface of the ocean, the pressure on the egg is 2.8 times atmospheric pressure, and it holds it all together like an invisible egg shell.
9. The strongest muscle in the human body is the tongue.
10. Oysters can change from one gender to another and back again.

Friendship

Pallavi Acharjee
B. Ed. 2nd Year

*Friendship means life
Friendship means soul
Without it, we feel empty.*

*Friendship means love
Friendship means care
Without it, we feel lonely.*

*Friendship means having fun
Friendship means spending time together
Without it, we are bored.*

*Friendship means walking in every step
Friendship means to make every moment special
Without it we are useless*

*Friendship means overcoming the hard times
And proceed towards our valuable times
Without it, we find ourselves losers.*

*Friendship means sharing our thoughts
Friendship means dedicating ourselves
Without it, we are idle*

*Friendship means distance
Friendship means worth your tears
Without it, we can never know its value*

*I have got my sweet lovely friends
All naughty but caring
One irritates while the other make fun
But without them I will be called none*

The Shadows of life

Ahana Ray
B. Ed. 2nd year

*When we talk about life...
The heart becomes so heavy sometimes.
But it is easy to keep going
If we proceed without thinking.*

*The evening saga reminds us,
No far away the night is!
Who is ready to embrace even the
Darkness all around.*

*The vast sky remind us
How tiny we are!
And the sky reciprocates ...
You are too far ...*

*I, like a loner,
Stand away from far,
No fear of hearing
The emotions of others.*

*However! I thought of myself
As the eastern sunrise,
A promise of going back.*

*But today I realize ...
No, I'm not the sunrise
Rather I'm the sunset,
A heartfelt promise to come back again.*

A New Student

Karishma Hazarika

B. Ed. 1st Year

*My back got hurt,
When I travelled by a four wheel cart.
The path was too long,
And its appearance seems much wrong.*

*Here is my college standing by the river,
Seeing it my nerves get shiver.
Too many of stairs,
I need to climb with great cares.*

*I entered my classroom with cheer,
And those are my new friends howling like bear.
Morning prayers results in mind cooling.
Without any reason our boys are clapping.*

*The teacher came to start the lesson,
All bouncing over my head, am losing passion.
Drama class is up on the hill,
Imaging of which I take a pill.
Classes are getting more interesting.
Buddies are teaching me the way of relaxing.
CC TV is focusing at our face,
Chilling ourselves sitting at the last bench.*

*I am a student of WGCE,
Helping me in sharpening my ability.
Glad to be a part of it,
Hoping to make memories to cherish.*

◆◆◆

I'll Fly High ... In the blue sky

Pooja Das
Ex. Student

*Some where deep in my heart,
I always had a feeling of achieving something,
Which will fill my life with happiness,
And I'll always fly high.
In the blue sky,
Life is always full of struggle,
We have to face trouble,
But one who stands tall,
Facing all the trouble,
Will never tremble,
I always felt upset,
When the sun set,
But with the sun rising,
New hopes are shining,
And showing me a new way.
To achieve something everyday.*

*Now I have new colours in my life.
Which inspire me to achieve my goals
No I'll work hard,
And I'll fly high,
In the blue sky.*

◆◆◆

Nature

Niharika Gogoi
B. Ed. 2nd Year

*Nature is so beautiful everywhere.
The depth of the oceans or the blue of the sky
is so mesmerizing that one cannot pass by
Without holding his breath to admire.*

*The loveliest creation of God to recreate,
The pleasantest gift of Him to survive ...
Nature touches my soul, and
lifts me to the Eden.*

*The redness of violence and
Narrowness of modernity,
Confines Wordsworth only to the pages.*

*Nature is so beautiful everywhere
Wearing the crown of rainbow,
It showers upon the world.*

◆◆◆

Ramanujan

Monashi Goswami
B.Ed. 2nd year

Ramanujan was born on 22 Decemdbber 1887 into a Tamil Brahmin Iyenger family in Frode, Madras Presidency, at the residence of his maternal grandparents. His father K. Srinivasa Iyenger, originally from Thanjavur district, worked as a clerk in a sari shop. His mother Komala Tammal was housewife and also song at a local temple. They lived in a small traditional home on Sarangapani S annidhi street in the town of Kumbakona. On 1 October, 1892, Ramanujan was enrolled at the local school. After his maternal grandfather lost his job Ramanujan and his mother moved truck to Kumbakonam and he was enrolled in the Kangayan primary school. From his mother Ramanujan learned about tradition and Puranas. Just before turning 10, in November 1897, he passed his primary examination in English, Tamil, Geography and Arithmetic with the best scores in the district. That year Ramanujan entered town higher secondary school, where he encountered formal mathematics for the first time. By age 11, he had exhausted the mathematical knowledge of two college students who were lodgers at his home. He was later lent a book S.L. Loney on advanced trigonometry. He mastered this by the age of 13, while discovering sophisticated theorems on his own. On 14 July, 1909, Ramanujan married Jonaki, a girl whom his mother had selected her him a year earlier. Ramanujan had almost no formal training in pure mathematics, he made substantial contributions to mathematical analysis, number theory, infinite series and continued fractions, including solutions to mathematical problems considered to be unsolvable Ramanujan initially developed his own mathematical research in isolation; it was quickly recognized by Indian mathematicians. Seeking mathematician who could understand his work, in 1913 he began a postal partnership with the English mathematician G.H. Hardy at the University of Cambridge, England. Recognizing the extraordinary work sent to him as samples. Hardy arranged travel for Ramanujan to Cambridge. In his notes

Ramanujan had produced new ground breaking theorems, including some that Hardy stated has "defeated completely, in addition to

rediscovering recently proven - but highly advanced - results". Ramanujan was awarded a Bachelor of Science degree by research in March 1916 for his work on highly composite numbers, the first part of which was published as a paper in the proceeding of the London Mathematical Society. On 6 December, 1917, Ramanujan was elected to the London Mathematical Society. In 1918 he was elected a fellow of the Royal Society, the second Indian admitted to the Royal Society. At the age 31 Ramanujan was one of the youngest fellows in the history of the Royal Society. He was elected for his investigation in "Ellilatic functions" and the "Theory of Numbers". On 13 October, 1918, he was first Indian to be elected a fellow of Trinity College, Cambridge. Throughout his life, Ramanujan was plagreed by health problems. He was diagnosed with tuberculosis and a severe vitamin deficiency at the time and was confined to a Sanatorium. In 1919 he returned to Kumbakonam, Madras presidency and soon thereafter in 1920, died at the age of 32. After his death, his brother Tirunarayanan Chronicled Ramanujan's remaining handwritten notes consisting of formula on Singular moduli, hybergeometric series and continued fractions, and compiled them.

Why self defence should be taught in school

Pronita K Biswas
B. Ed. 2nd year

With crime against women and children increasing in the country, schools in the city have come out with methods to help girls to become more self-reliant. Meanwhile awareness classes for boys are given regarding the need to respect women and ensuring that their rights are not violated. This is besides making them aware of the existing laws and rules that protect women.

Schools should help to prepare a gender sensitization module to help students battle stereotypes against women from a young age. While in some schools, girls are encouraged to learn Karate, Judo, Kalari, in many schools yoga has also been introduced as a compulsory subject as it helps to bring in "more resistance and emotional control" amongst students of all ages and gender.

Self defence is traditionally thought of as the ability to fight back. However it not only incorporates the physical aspects of defending oneself against attacks, but also teaches mental awareness and prevention tactics to stop crimes before they happen.

This may sound strange at first but teaching students to fight decreases fighting in school. Self defence can prevent bullying and violent behavior amongst school students. It prevents and reduces bullying. When students are taught self defence, they learn to protect themselves against a bully's physical prompts. During their classes, various scenarios such as being pulled will be enacted. The students would then be shown tactics to escape or deal with those situations.

Develops physical skill & fitness

Through self defence students will learn several techniques and skills that could potentially save their lives. Student learns how to escape these violent situations and can effectively prepare themselves for real life encounters.

Further more, future college students alone can improve their ability to deal with different matters with only.

Teachers self discipline & Engage students collaboration

This is one of the most useful purposes of teaching student self defence. The collaboration involved in their self defence lesson brings the student together and teaches them to respect one another and their instructions. That can surely be too good to be true, but self discipline in students can be established to an extent. As they develop control over their own strengths and bodies they are also presented with opportunity to work together with their class mates together.

Developes self confidence

Learning self defence additionally offers the student confidence that is crucial to help them present or work through possible physical conflict.

◆◆◆

The Dimasa : Society and Culture

Queen Choudhury

B. Ed. 2nd Year

The Dimasa tribe is said to be the earliest inhabitants of the Brahmaputra Valley. It is basically scattered in the North Cachar Hills, Cachar and Karbi Anglong district of Assam; especially in the Dima Hasao district of Assam. The word Dimasa means water, 'Ma' means 'big' and the 'Sa' means 'Soner', probably stands for the descendants of the mighty Brahmaputra River. The art and culture of the tribe is very distinct and attractive. It encompasses folklore, traditional costumes, ornaments, rites and rituals, festivals etc.

In Dimasa, the village system is called 'Nohlai' meaning a cluster of houses and the whole village with its population is called 'Raji'. Dimasas build their houses on hill slopes with a river or streamlet flowing nearby. The houses are generally built on plinth of earth. The traditional village headman who is at the top of the village administration is a 'Khunang'. He has both executive and judiciary powers and the society is patriarchal.

Agriculture is the main occupation of Dimasa people and rice is the staple food. The most favourite beverage of the Dimasas is rice-bear called the 'VOO'. It is used freely during festivals, feasts, weddings etc. They produce a kind of alkali by burning dried trunks of the plantains. Alkali curry with dried fish is a favourite delicacy of the people. Vegetables grown in the kitchen garden and Jhum fields leafy vegetables and other eatables including roots grow red from the neighbouring forests and hills supplements are their staple diet. They also eat fowls, pigs, ducks, goats etc.

The Dimasas are a very religious people. They believe in the existence of a supreme being Madai - under

whom there are several Madais including family duties and evil spirits. Every Dimasa family worships its ancestral deity once a year before sowing the next paddy. It is known as Madai Khelimba. This is done for the general welfare of the family.

The culture and festivals of Dimasa are rich and distinctive. They also celebrate their own festivals in their own traditional way. The 'Rajini Gabra and Harni Gabra' is one of the famous socio-religious festival of Dimasa tribe which is celebrated once in a year. The 'Basu' is another festival generally implies the harvesting festival. Music and dance play an important role in the day - to - day life of the Dimasa people. During the festival occasion, the males and females of this community are dressed in their traditional dresses. The dance forms of this tribe are complex in character. They are strictly dependent on instrumental music. They don't use songs for dance. By using their traditional musical instruments like Muri, Supin Khram, Khramdulrung etc. they present their traditional dances. Among the traditional wears Richa, Rikaosa, Paguri, Rimchau and Rimahcoramai are worn by men and Rikhra, Jingsudu, Rijamfini, Rigu, Rikaucha etc. by women. The women of this community wear different ornaments like chandrara, Jingbri, Longbar, Khadu, Ligjai, Panlaubar.

Thus, it is clear that the traditional dresses, costumes, rituals and festivals appropriately depict the rich culture of Dimasa tribes.

◆◆◆

Srimanta Sankardev - Founder of Assamese Nation

Pompy Barman
B. Ed. 2nd Year

If I am asked to name the greatest personality of Assam, who has contributed most to the Assamese nation, life and culture, I would not have any hesitation in taking the name of Srimanta Sankardev. In fact, without his noble contributions, the Assamese culture and literature would not have been what it is today.

Sri Sri Sankardev was born in the year 1449, in the village Alipukhuri, near Bordowa, in the district of Nagaon. His father was Kusumbar Bhuyan and Satyasandhya was his mother. He lost his parents early in life and so he was brought up by his paternal grandmother.

In his childhood, Sankardev was a dull boy, he did not mind anything. Then his grandmother took him to school at the age of 12 years. He was admitted in the school of Pandit Mahendra Kandali. In the school he began to study with great attention and learned many 'Sastras' and "Vyakaranas" within a short period.

Sankardev was a decendent of the respected Bara Bhuyan Dynasty of Assam. After the death of his father he was made Bhuyan to conduct his landed properties. But he did not like to remain as Bhuyan so he handed over his properties to the care of his uncle and went for pilgrimage to North India to seek wisdom and knowledge. In his pilgrimage he is supposed to have met the famous saint Kabir of North India as well as many sages and wise man.

Soon after his return from pilgrimage, Sankardev got settled in Majuli Island and started preaching his new faith called "Bhagavati Vaishnav Dharma". He stood against the meaningless rites and rituals of the day and preached a simple faith to the people. The principal point of his new faith was the "Ek Sharania Naama Dharma", i.e. chanting of the name of one God devotedly. For him the worship of the idols of numerous Gods and Goddesses were unnecessary as the same supreme soul exists in all human beings. He taught that devotion, not salvation is the aim of all human life. He also emphasized on singing

and reciting of Bhajans which are also called 'naam'.

For this purpose, he wrote a book named "Kirtan Ghosha" which till today has remained a priceless gem of Vaishnava thoughts. In the task of establishing the new faith, he was helped by his disciples named Madhabdev, Damodar Dev, Haridev etc.

After having set up the new cult on a strong footing in the Ahom Kingdom, Sankardev with his disciples settled at Koch-Bihar, the capital of Koch-Kingdom in the year 1537. After a long earthly sojourn of 118 years, he died in 1568 in Koch-Bihar during the reign of "Naranarayana" the famous Koch-King of Assam.

Today Srimanta Sankardev is remembered not only as a great religion reformer and preacher, but also as a great scholar and renowned writer. Sankardev greatly enriched Assamese language and literature and revised it to a high-level of excellence. His main work includes, books such as, "Harish Chandra Upakhyaana", "Kurukshetra", "Ramavijayanta" etc. Sankardev's "Kirtan Ghosha" the book of songs based on Bhagavad-Purana is the bible of Assamese Vaishnavism.

His "Bhakti Ratnakar" is a masterpiece in Sanskrit exposing his wide learning and profound scholarship. His concept of "Satra and Namghar" have revolutionized social life in Assam. Sankardev is also credited to have developed a new type of dance form called "Satriya". His dramatic works such as, "Rukminiharan", "Parijat Haran", "Kaliyadamana" etc. raised Assamese culture and literature to great heights.

Today Assam and Assamese people can never forget the noble contribution of this great son of the soil. Assam is yet to produce a man of his intellectual depth, legacy and greatness. He has made the Assamese people pulsate with a new culture, a new faith and a new social order. The renaissance in Assamese culture and literature initiated by Srimanta Sankardev continues to echo throughout the length and breadth of Assam even today.

Taslima Nasrin and Her Vision

Mafroza Choudhury
B. Ed. 2nd Year

“Don't call me Muslim, I am an atheist” – quoted one of the most controversial writer of the last decade, Taslima Nasrin. She is a Bangladeshi author and former physician who has been living in exile since 1994. From a literary profile as a poet in the late 1970's she gained global attention by the beginning of 1990s owing to her essays and novels with feminist views and criticism of what she characterizes all as “misogynist” religions including Islam.

Nasrin was born to Dr. Rajab Ali and Edul Ara in tower of Mymensingh. Her father was a renowned physician and a professor of Medical Jurisprudence in Mymensingh Medical College, Dhaka. Taslima studied medicine and become a physician.

Early in her literary career, she wrote mainly poetry and published half a dozen collections of poetry between 1982 and 1993 often with female oppression as a theme and often containing very graphic language. She started publishing prose in the early 1990's and produced three collections of essays and four novels before the publication of her 1993 novel *Lajja* or shame in which she depicted atrocities committed by Muslim fundamentalist against Hindus. This publication changed her life and career dramatically.

As an obvious consequence, Nasrin suffered a number of physical and other attacks following the publication of “*Lajja*”. She has written against Islamic philosophy angering many Muslims of Bangladesh who called for a ban on her novel. However, she claims that she only called for abolition of the Sharia, the Islamic religious law. With no other option left Nasrin had to flee from Bangladesh and exiled in Europe and America.

In all she has written more than thirty books of poetry, essays, novels, short stories and memories and her books have been translated into twenty different languages. Her own experience of sexual abuse during adolescence and her work as a gynaecologist influenced her a great deal in writing about the alleged treatment of women in Islam and against religion in general. Her writing is characterized by two connected elements: her struggle with Islam of the native culture and her feminist philosophy.

“*Lajja*” deals with several feminist issues. In fact, Nasrin demonstrates the way how patriarchal mindset challenges individuality and self respect of women. In one of her interviews, she states that “everything she has written is for the oppressed women of Bangladesh”. She further stated that “she has wrung her heart out into her words”. One of the most important feminist issues that has been dealt with in the novel is the treatment of women at the hand of various patriarchal institutions like family, society and state headed by a patriarch who either look down upon women or marginalize them.

◆◆◆

Nature Vs Technology

Debolina Brahmachari
B. Ed. 2nd Year

Dear readers now-a-days nature and technology are in conflict with each other where technology is very rapid and fast where as nature is serene and quiet. The development of technology by the human race has allowed great exploitation of natural resources and has helped to alleviate some of the risk from natural hazards. There exist a highly complex feedback between the use of advanced technology and nature. My article is concerned with the conflict between nature and technology where technology is upgraded and nature is degraded.

In today's world where people are so concerned with what is new and trendy in fashion or what the latest model sports car looks like, few stop to take time to appreciate the natural beauty that world provides for free. There is a saying regarding the issue of technology, "The more you have, the more you want". We use possessions as status symbols, not as necessities to survive. The world would be much less discriminatory place if technology were not as prevalent as it has become. In today's society, nature is not nearly as important as technology, nature cannot make corporate money. Sometimes it seems as if money is all that is important to people. It is hard to come by a person who is looking to find happiness within themselves. Appreciating and preserving nature is a worthwhile task, but many people are careless when it comes to taking care of the world we live in.

It is no secret that children's in today's world we are jealous technology users. Whether it is iPads, cell phones, computers, video games or TV, much of our children's time is devoted in staring at screens. In fact these screens dominate children's time upto 7.5 hours a day. Even children of 0 to 8 years old use smartphones, iPad or similar devices to play games, watch videos or live apps and they spend

on average 40 minutes a day on these devices. This isn't new to parents or teachers who see first hand level of engagement technology needs. But with technology being so all consuming, how can nature computer?

Technology is overly exciting, full of sounds and sights that provide sensory overload and hours of stimulating entertainment. With technology, the child is in control and makes things happen or can get immediate response from friends through the wonder of texting. Nature on the other hand is quiet. Children are not in control and often have to wait a long time for activity or just accidentally happen upon it. Nature is serene and demands time and keep observation to reveal itself.

Technology doesn't destroy our relationship with nature, we do it. We are more astonished with a bird picture than the bird, itself. We are most astonished with our own creations than the creations that we are part of. With technology we have become masters of the world. Through the use of technology we have left our mark on just about every single square inch of this planet. It may seem to have been bridled and brought under control but that is just an illusion. Nature is patient, much more patient than humankind. Well however advanced technology may become it cannot overpower or control nature. Nature just kept on doing its thing and there was nothing stopping it. In that very short space of time for nature a lot of what mankind has done was eradicated and what was not is being used for nature's means.

So from the above I would like to conclude in the war between nature and technology, technology captures attention while nature captures heart.

◆◆◆

Sri V. Venkata Rao Memorial 2017

Erica Gogoi
B. Ed. 2nd Year

Lives of great men often remind us that one is not born great but becomes great. Their lives serves as inspiration and motivation for everyone. Greatness does not mean what one achieves for oneself but only truly becomes great when one is able to give back to the society and change lives for better. One such great person was Prof. V. Venkata Rao, who was a professor of Political Science at Gauhati University. Prof. Rao led a very simple life and donated his salary on education and other social causes. He worked for the betterment of society. To celebrate Prof. V. Venkata Rao's memory Gauhati University organized a memorial on October, 07 at P.D. Hall, Gauhati University.

Sri Jahnu Baruah, a film maker of international acclaim was invited as the Chief Guest. Dr. Amarjyoti Choudhury, Ex-Vice-chancellor of Gauhati University, Niru Hazarika, Ex- Professor of Political Science, Brajen Bora, an Assamese film artist were invited to grace the occasion. Along with them, Dr. Mridul Hazarika V.C. of GU, Dr. Hari Prasad Sarma, Rector and Jogen Ch. Kalita, Warden were also present. Jahnu Barua along with Dr. Mridul Hazarika lighted the ceremonial lamp and paid floral tribute to the departed soul - Venkata Rao Sir. Then the memorial proceeded with the memorial lecture by Jahnu Barua. Barua began his speech by saying that our world is divided into givers and takers and that Rao was a giver. Though Barua had not known Rao personally, but when he had heard of him, he was amazed and refused to believe that how can a person donate all his salary. He said that givers are a rare breed who are happy to give and only give.

Baruah then goes on to recall a few instances that has helped him to understand his existence and important on this earth. The first incident took place in his childhood, when he and his father sat under the starry sky staring at the milky way. Though his father explained to him, that there are about two hundred galaxies in this universe and what they see is only a tiniest fraction of it and compared to the universe, he was really insignificant.

The second incident took place about 20 years ago, when he had gone to meet one of his friends, whose wife had just passed away, so he was in mourning. When Baruah extended his hand for a handshake but his friend refused saying that he was having some issues and cannot touch Barua. Barua was shocked but left as he was in a hurry. While returning, he broded over the matter as to what kind of situation that we face as human beings that we limit our existence to such point when we cannot even touch a person. These two incidents are the two extremes of our existence he said. The first incident lead us to the givers where we are open to the universe, while when we limit ourselves to such insignificant situations all become takers.

Baruah also cited an anecdote involving a Buddhist monk, Upagupta and Vashavadutta. Vashavadutta was a beautiful courtesan in the city of Mathura who fell in love with Upagupta. One day she invited Upagupta to her place. But Upagupta refused. Vashavadutta who had many suitors could not accept rejection. She became sad and one day she got fed up of Upagupta refusing her amorous advances. As time passed by she lost her beauty and on being falsely accused of a murder, she had lost her home too and had to live in the streets as punishment. While she lived on the streets, she was pelted with stones. She was hurt. This day Upagupta had come to treat her. She was surprised and curious to know why he had come to her aid then. Upagupta smiled and said with compassion. "At that time you did not need me. You do now". He had come when she needed him. Vasavadutta being moved by this incident and later on influenced by Buddha's preaching began to work for women who were helpless. Baruah pointed out that Upagupta was a giver. Also Vasavadutta who later on became a giver. Baruah said in every person lives a giver and a taker. The world has become difficult. Hence we need a balance between the two. He then gave two more incidents that help us recognize givers. The first where he had stood in a queue before boarding a flight

where he met J.R.D. Tata, who was then the chairman of both the Indian Airlines and the Air India. The attendents and the people in the queue recognizing him offered him to take the ladder to the plane. However, Mr. Tata waited for his turn because he was a giver.

The second incident is the one where Barua met a 40s looking man talking to a security guard at the gate of Space Application Centre, Ahmedabad. This man seemed very concerned about the poor guard, as he was enquiring about his family, if he had children, are they getting education and all sorts of things. Baruah said that people talk but showing concern is a sign of givers. This 40s looking man was none other than our beloved ex-president Dr. APJ Abdul Kalam.

Baruah ended his speech saying that the world is full of givers and takers. We need only to identify them.

And that the world is full of people from whom we constantly keep learning.

The memorial then was followed by speeches by the other guests. There was also a student performance of melodious songs which was again followed by an instrumental musical piece on the violin by the popular pair - Manoj Baruah and Purabi Sarmah.

The programme finally ended with an acknowledgement speech by the warden Jogen C. Kalita here he thanked the organizing committee, the students, research scholars, and also everyone who was present there.

He also specially thanked teachers from various colleges including our very own principal Ma'am Geetanjali Choudhury for her constant support to the University.

Vocational Aptitude of Secondary School Education

Garima Das
B. Ed. 2nd year

Vocational aptitude means that prepares people to work in a trade, a craft, as a technician or in professional vocations such as engineering, accountancy, nursing, medicine, architecture or law. Vocational education is sometimes referred to as career education or technical education.

It can take place at the post secondary further education. And higher education level, and can interest with the apprenticeship system.

At the past secondary level, technical schools, community, colleges of further education universities, institutes of technology.

It almost took place in the classroom on an the job site, with student learning trade skills and trade theory from accredited professors or established professional. However, vocational aptitude has grown in popularity and made it. The centrally sponsored scheme of vocationalization of secondary education provides for

diversification of educational opportunities so as to enhance individual employability, reduce the mismatch between demand and supply of skilled manpower and provides an alternative for those pursuing higher education.

The centrally sponsored scheme of vocationalisation of secondary education at +2 level is being implemented since 1988. The revised scheme is in operation since 1992-93. The scheme provides for financial assistance to the states to set up administrative structure, area vocational surveys, preparation of curriculum, textbook, work book curriculum guides, training manual, teacher training, programme, strengthening, technical support system for research and development, training and evaluation etc.

The scheme, so far has created infrastructure of 21000 sections in 9619 schools and creating a capacity of about 10 lakh students at +2 level. The grants released so far since the inception of the scheme is Rs. 765 crore.

Amazing Facts

Julie Das

B. Ed. 2nd Year

- # Nails that are soft and little with no moon, could indicate an overactive thyroid.
- # The number of bacteria in a person's mouth is equal to the number of people living on Earth or even more.
- # Almost all people in the world have special mites on their eyelashes called demolex.
- # The top of the Eiffel Tower leaves away from the sun, as the metal facing the sun heats up and expands. It can move as much as 7 inches.
- # It is physically impossible for pigs to look up into the sky.
- # Butterflies were originally called flutterflies.
- # When you look at someone you loved, the pupil of your eye increase by 45%.
- # The more education you have the lower risk of your heart disease.
- # Blue Whale has the largest heart weighing over 15000 pounds.
- # Research has shown that Monday is the most common day for heart attacks than any other day of the week and the heart attack occurs between the hours of 8 and 9 am.
- # Snails can sleep for 3 years without eating.
- # Basilic lizard is also referred to as Jesus Christ lizard as it can walk on water.
- # Hippopotomonstresesquepedaliophobia is the fear of long words.
- # The names of the three wise monkey's of Gandhiji is Mizoru (see. No evil) Mikorzoru (hear no evil) and Mazaru (say no evil).
- # Rains contain vitamin B12
- # A cats jaws cannot move sideways.
- # A rat can last longer without water than a camel can.
- # Human brain does not fully mature until they reach about 25 years of age.
- # A leap of insect called 'springtail' is equipment to a human jumping over the Eiffel Tower.
- # The smallest bone in the human body is the stirrup bone. It is located in the ear and is the size of half of grain of rice.

21st Century Education

Shivam Nath
B. Ed. 2nd year

The current scenario of education and the shift in the role of the teacher and the learner is totally different than the style of education which was seen in 18th or 19th century. The learner of today is learning differently in this digital age and our teaching methods needs change to connect better with these students.

“Today’s student generation are living and growing up in the technology culture.” The students of present era are learning and interacting most through the television, the internet or iPad. Their learning is self directional. Our earlier generations did not have access to so many gadgets as the generation of today.

On this point a well-known writer named John Devey’s one statement can be highlighted – “If we teach Today as we Taught yesterday, we role our children of Tomorrow”. In this era of globalization and technology, we all need some skills for better communication and learning. There is a lot of exchange of ideas and knowledge sharing in this era. Thinking critically and creatively is the skill a teacher needs to develop in her/his students for their success in future. In many of our situations our degrees don’t solve our problems, in that case, our inner strengths solve the problem or give the power to solve it. Therefore, students need to learn life-skills to meet challenges of everyday life in healthy, responsible and acceptable ways. We need to teach core subjects for a strong foundation but students should develop competence in problem solving, decision making and many more skills.

Education does not mean getting good marks without good character and values. Education should have relevance to what one is learning and what he / she is putting to use. Marks should not be the only criteria to judge a student. Each student is unique and has different ability to come into limelight. We need to work towards the holistic development of children. Opportunities should be there for the children to develop mentally, physically, morally, spiritually. Their creativity should be encouraged.

Another thing is that students should have moral values. Children do not respect their teacher / elders and are very casual in their relationship. Teachers have a bigger role to play as agents of change in the 21st century. Our curriculum needs to sensitize children about the global issues like shortage of water, environmental pollution, terrorism, in crimes, HIV/Aids etc. and their solutions or how to deal with it. In these things the media is playing a very active role in educating and empowering our children by showing various types of advertisements, serials, films etc. In 2016 a film was released named ‘A Flying Jatt’ which motto was to save the Environment. This type of film encourage the children about the environmental values rather than when its too late.

Alvin Toffler says, “Illiterates in 21st century are not those who can’t read and write but those who can’t learn, unlearn and relearn”. Teachers now have to unlearn, learn and relearn their roles in this digital century.

Education System of US

Rekha Rani Deka

B. Ed. 2nd year

Education is fundamental to every individual growth and development. It is one of the basic rights of the citizens and every country recognized its needs and how crucial is it, its development. Today, the United States of America has become one of the most developed countries in the world. This has been possible because of the prevalence of the unique and advanced education system. Here, education is compulsory and mandatory for all students between the age of sixteen to eighteen depending on the individual states.

Children of U. S. begin their primary school around the age of six, i.e. called 'Elementary School'. Unlike other countries, the US Central Government doesn't control the educational system, it is either controlled by the independent groups of people or trustees i.e. private school, or it is shared between local and the state government, i.e. public schools. It is thus, the federal or the central government doesn't operate or look after public schools. Each of the fifty states has their own 'Department of Education' that set up the guidelines for the schools of their's.

Students in the grades of 1 to 12 do not pay tuition fees. College and University students do pay tuition fees but many of them earn scholarship or receive loans. Basically, it is the academic year which is classified into –

- a) Elementary Schools.
- b) Middle Schools.
- c) High Schools.
- d) Post-Secondary (College)

Generally, the 12 years following the Kindergarten (KG) are usually organised under, what is known as the "6-3-3 plan" where grade are in elementary schools, middle school is composed of the grades 7 to 9 and the high school comprises grade 10-12. Variety of courses are required for high school students like English, Mathematics, Social Science, Science, Foreign Language, Physical Education and also importance is given to the courses such as music, art or theatre etc. Even vocational training is offered in many high schools. After high schools, students may go

on to College, University which is known as higher education.

Though, admission policies of different states differ from each other in US but there are certain common criteria like high school GPA (Grade Point Average), SAT or ACT exam scores, students high school courses of study, a written essay and a more importantly a personal interview.

Generally, the academic year usually runs from August or September and continues through May or June. In American Schools, importance is given to the clubs, sports and activities done by the parents, the schools, the students, the society themselves. Also in addition to the athletic and non-athletic extra curricular activities are also given priority i.e. musical group, school newspaper, science fairs and debate teams and so on.

One of the most prominent aspects of the American education system is that in every week, professors of higher education system usually assign textbook and other readings materials to the students so that the students can be kept up-to-date with the required readings in the class and are able to understand the lectures given in the classroom by the professors.

As, we all know that, libraries play an important role in achieving the educational goals, similarly in U.S. it plays a significant role in achieving the goals of education. Generally, it is said that, library books are more readily available to Americans than to other countries like Britain, France, Austria, Germany and so on.

We can say that in US, the school system gives more emphasis on practical understanding and extra curricular activities. Also, there is no formal examination system for the students of the lower classes and generally we see the ratio of the teacher students in school of US is of 1:20/30 in the classroom where the state and the local government plays a key role in designing the curriculum. The curriculum varies from state to state, district to district and so on. Different schools emphasize on different topics and also vary from each other in quality.

◆◆◆

Nothing in Everything?

Swapnali Borthakur
B. Ed. 1st year

The time in the early morning is precious for him because he is a farmer. He gets up early and goes to the paddy field that is his course. Being a human it is normal to be tired, get angry with the cruel 'sun' but when he sees someone from his family carrying food it makes him happy. Then he laughs out the sun saying that there are some people who care about him, but no one cares about the sun in reality. It is the source of everything still no one is guilty of harming it, no one cares about whatever it wants. His world is very small; paddy field, his family, his villagers and himself. He has never tried to think beyond that. Coming back to home, he spends his entire time with his family or with his friends and neighbours. Moreover, with the very few knowledge he has, a people like him cannot think about that world which is out of his reach. But he is very happy in his small world.

"It is 8 O'clock, get up from bed or else you will be late for the office". He opens his eyes with these words of his wife, and replies with anger, "you always interfere with my dreams, I was listening to a happy farmer". The dream is still not out of his mind and he tries to relate his own life with the farmer's. Despite having a family he can't say that he is happy. He never expects those shoutings from his beautiful wife whenever he opens his eyes in the morning. There is nothing to blame her also as she does it for his good only. That is the course of his life : sleeps late at night and gets up as early as possible, goes to drop the child at school and then runs to the office. There the loads of work always waits for him and his day begins with some fake greetings. These things some times remind him of the childhood when he used to wait for his father coming back from the market with the hope that he would get something. It gave him pleasure when father's hand came towards him with a chocolate. He is grateful to his father for those memories. The difference between the waitings of these works of the people is that they are not grateful to him. They should not be grateful also

because he is paid for that. Office gets over in the evening but the works don't get over till his eyes get closed. Instead of resting his head on his wife's lap, he sleeps with the laptop or with the mobile. Ok, these machines were invented to make our life easier, in order to bring smile to our faces, to some extent it does also but now it is ruining our personal lives, these machines have entered to our bedrooms also. It is funny that we are defeated by our own inventions, we cannot compete with their speed, like in Mahabharata, Dronacharya was defeated by his own student Arjuna. But there is a difference between both the defeats : The defeat of Dronacharya was glorified by the victory of Arjuna, he was proud of his teachings. But in this machinery world, human's glory is fake, we have perceived nothing by achieving everything.

Actually, the meaning of life has changed, we are trying to be faster than the time which is not possible at all. "Happiness", "pleasure", "satisfaction", "kindness", "leisure" all these remain words only. Humans in today's world do not value love and feelings. One cannot have feelings without money. If someone has money then he or she doesn't need to have proper knowledge to be called well reputed. Life now a days deals with compromise. It is the time to think and question ourselves, we are running after what? For what we are civilized or educated? Are we human beings or human machines? 'There is no denying that we need education, civilization or in a broader sense we need globalization, because of which we are having an easy life.' But is the easy life good enough for us? We also cannot deny one more fact that because of this easy and fast moving life there is unhappiness, cruelty, brutality, restlessness, depression, madness, unkindness, timelessness are available in our lives. We have everything, but nothing in our lives.

◆◆◆

Dr. Bhupen Hazarika Setu or Asia's Longest Bridge on Brahmaputra, Dhola Sadiya Bridge

Tanushree Paul
B. Ed. 2nd Year

India's longest bridge connects from the village of Dhola, Tinsukia District in the south to Sadiya. So the bridge is named as Dhola-Sadiya Bridge. The bridge is the first permanent road connection between northern Assam and Eastern Arunachal Pradesh.

Prime Minister Narendra Modi on 26th May, 2017 inaugurated the longest river bridge - the 9.15 km - long Dhola-Sadiya Bridge over the Lohit river. Addressing a rally at zero point of Dhola in Tinsukia district, the Prime Minister also announced that the bridge will be named 'Dr. Bhupen Hazarika Setu' after the iconic cultural figure which made even as over 70,000 people present there erupt in joy.

Modi said, "Dr. Bhupen Hazarika was instrumental in introducing the Brahmaputra to the world through his songs. His lips often glorified the potential and grandeur of the mighty river. His name must be attached with the bridge".

Dr. Bhupen Hazarika Setu is located 540 km from Assam's capital Dispur and 300 km from Arunachal Pradesh capital Itanagar. The bridge will reduce the travel

time between Assam and Arunachal Pradesh from six hours to just one hour distance will shrink by 165 km. The construction of the Dhola-Sadiya Bridge began in 2011 by the Ministry of Road Transport along with Navayauga Engineering Company Ltd. A sum of Rs. 2,056 crore has been spent on the bridge that can withstand 60 tonnes of weight, including battle tanks. The bridge, which has a three-lane carriage way, will also cater to the strategic requirements of the country in the border areas of Arunachal Pradesh, beside facilitating numerous hydro-power for various power projects developers. The bridge will make it easier for the Army, Indian Navy convoys to reach outposts near the China border. It is also expected to boost tourism as there is no civilian airport in Arunachal Pradesh and this will make the road transport smoother.

The people of Assam are great pleased with this step and apart from reducing the travel time and facilitating easier transportation, the Bhupen-Hazarika Setu, with magnificent structure, will attract people from across the country and globe.

SANDEEP MAHESWARI

One Inspiration for Million of People

Pallavi Acharjee
B. Ed. 2nd Year

This story is about two boys who lived in a small village. One was six years old and the other was ten years old. They were very good friends just like Jay and Viru from the film 'Sholay'. Being good friends they always loved to spend time together while eating, playing, sleeping, bathing etc.

One day, as they were walking together they went a little further from their own place almost out of the village and found a new place to play. They were enjoying wholeheartedly. Out of a sudden the elder one while playing fell inside the well. The boy screamed and shouted because he did not know how to swim and get out of it. The other boy who was of six years old ran here and there, calling out for help but could not find anyone. Suddenly, he noticed an aluminium bucket which was tied with a rope. The small boy without wasting any more time took the bucket and threw it inside the well and asked his friend to get hold of it. The six years boy with all his strength pulled the rope and draw his friend out of the well. Both of them cried, laughed and hugged each other in excitement. On the other hand they were scared on returning home because they might get scolding when their parents would hear about it. But the reaction was opposite. None of the villagers believed the story that a six year old boy could save the ten year old boy from drowning inside the well.

But, there was an old man in the village who seems to be very intelligent believed and understood the story. His name was Rahim Chacha. The villagers went to him and asked "why did you believe? Infact how is it possible for this small boy?" – The man then replied, "Question is not that how the six year small boy could do this? Question is why he did this and how he was able to? From where did he get so much strength?" These question has only one answer – The time when this incident took place, when the boy who fell inside the well there was no one around the six year old boy, not even from far distance to tell him that – "You can not do this".

Like this, there are several other motivational stories, speeches, thoughts which have inspired and even changed

the life of millions of people around the world, one such person is very well-known entrepreneur Sandeep Maheshwari whose name had been among those who struggled, failed and surged ahead in search of happiness and success. Belonging from a bunch of unclear dreams and a blurred vision of his goals in life.

The starting point was at that time, when his family which was running Aluminium business which got collapsed and ultimately the pressure was on him. He started doing everything he could. He joined various companies but ended up with nothing. At this phase, he discovered interest and needed beyond any formal education. Though he was a brilliant student, he chose to drop out in the third year of B. Com and started his career as a model but left. Then he again moved ahead and started a small photography course of 2 weeks. Nothing much changed. Moving ahead with a burning desire to establish himself. He set up his own company by the name of Mash Audio Visuals Pvt. Ltd and started making portfolios.

In the year 2002 he along with his three friends, started a company, but it got closed within 6 months. But, he did not stop there. In the year 2003, he created a world record by performing a huge task which included taking more than 10,000 shots of 122 models in only 10 hours and 45 minutes. But as expected, he didn't stop. Rather this fueled his in note desire to revamp the modelling world further. He launched Images Bazaar at the age of 26. Today this website is the world's largest collection of Indian images with over a million images and more than 1000 clients across 46 countries.

His hardwork led him to achieve great success in life and it was life changing endeavour that made him one of the most renowned entrepreneur at the age of 29. Today, he is a mentor, a guide, an inspiring characted for many people where his speeches could help each and every individual's thoughts process to grow more ignite and feel comfortable in facing different situations with correct intentions.

◆◆◆

Importance of Education in Society

Aruna Das

B. Ed. 1st year

Education, if looked from the traditional point of view is the knowledge we gather inside the four walls of a classroom. But, if looked at beyond its conventional boundaries, it forms the essence of all our actions. Whatever we do is what we know either through instructions or through observation and assimilation. Our mind holds the potential to learn more either through analysing or gathering new information.

Most of us feel that education is a necessity, and tend to use it as a tool for reaching a specific target after which there is no further need to seek greater education. But the importance of education in society is indispensable which is why society and education cannot be separated. The role of education in society are many. Each and every role encompasses our lives. Let us choose role over some points in order to understand the importance of education in society.

Education is self empowerment :

A good education can help to empower ourselves by making us strong enough to look after ourselves in any given situation. For example when we are aware as a citizen about the policies of the government then only we will be able to support or protest the change. Education helps us to understand ourselves better and realize our potential as human being.

Finance stability and Dignity of Life :

Another importance of education is that it helps us to gain sufficient academic qualification so that we are able to get a suitable employment. When we have a decent job, it would be obviously combined with hard-earned salary through which we can look after our personal expenses. When we earn we also begin to realize the significance of saving for contingencies. A good job also empowers us by developing a sense of worth within ourselves and leads a dignified life.

Helps Plan Ahead :

Those who have amassed through education, steer

the path of development and progress for their country. It is these individuals who go ahead and become teachers, scientists, investors, soldiers, politicians etc. who work together to form the backbone of society. Without such intellects the economic and social framework would crumble and fall leading to degradation and violence. Their actions have an impact on the coming generations. Hence, we need to be exceptionally prudent about the decisions we make and the actions we take in the present. So for such decision making abilities, good education is a must.

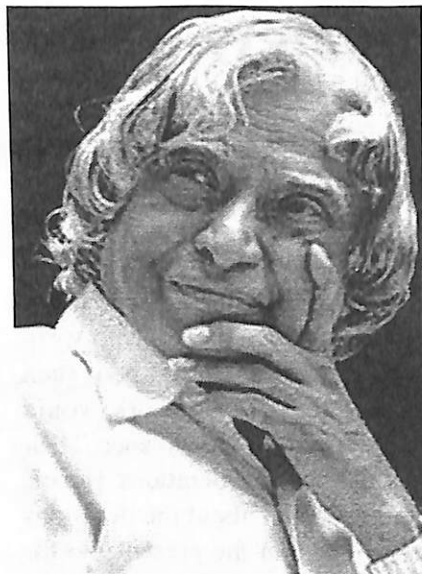
Provides an opportunity to become a job provider and not job seeker :

There may come a point in some one's life when he/she may no longer feel the need to work for someone else. They may want to take charge of their own life and income and become an entrepreneur by utilising his / her own ideas. In this process he / she can also remove the job inadequacy that is persisting in society today by providing jobs to many job seekers.

Frees mind from absurd thoughts and beliefs :

Education and studying regularly, gives people of all age groups something substantial and challenging to do. It helps them think and use their idle hours, doing something productive and worthwhile. Education is not purely academic, and may include reading for leisure or as a passion for literature, philosophy, art, politics, economics, or even scientific research. There is no limit, to all that we can teach ourselves and take the interest to learn and grow as an individual. With education the superstitious beliefs of people also stay at bay. In the absence of which our society would continue to believe things which can only drag the society to downfall and nothing else.

Hence education plays its continuous role in all spheres of life. It encompasses our lives. It is the foundation of our society. It also keeps to stimulate our minds and mould inquisitive minds into intellectuals. Higher learning takes the intellect to the next level, providing a deeper understanding of the world around us.

A Tribute to A.P.J. Abdul Kalam

Monalisa Karigapsa

B. Ed. 2nd year

Friend describe him as the Gandhian missile man of India. A career Scientist turned statesman, Avul Pakir Jainulabdeen Abdul Kalam better known as A.P.J. Abdul Kalam served the nation as the 11th President of India from 2002 to 2007. Widely referred to as the 'People's President', he turned to his civilian life of education, writing and public service after a single term. He was a recipient of several prestigious awards, including the Bharat Ratna, India's highest civilian honour. Born and brought up in Rameswaram, Tamil Nadu in 15 October, 1931, he studied physics and aerospace engineering. Kalam started his career by designing a small hovercraft, an expandable rocket project independently at Defence Research and Development Organisation (DRDO) in 1965.

It is worthwhile to mention that being a great scientist Kalam always tried to live a simple life. His love for his countryman can be clearly seen in his behaviour with the people around. He sees all the religious as one and worked for bringing about unity of minds among the divergent traditions of our country. Shasi Tharoor describe Kalam as a unified of diverse traditions. L.K. Advani concurred that Kalam was "the best example of the idea of India, one who embodied the best of all the cultural and spiritual traditions that signify India's unity in immense

diversity". Kalam believed that it is on the young people's hand that the development of the nation lies. So, he felt if necessary to 'Shower' the young students' mind with huge knowledge. His dream was to let every student to light up the sky with victory using their talent fire in the heart.

As a missile man, Kalam played a major part in developing many missiles under the mission including Agni, an intermediate range ballistic missile. In 1963 to 1964, he visited NASA's Langley Research Centre in Hampton, Virginia, Goddard Space Flight Center in Greenbelt, Maryland. He served as the chief scientific adviser to the Prime Minister and Secretary of the Defence Research and Development Organisation from July 1992 to December 1999. In 1998, along with cardiologist Soma Raju, Kalam developed a low cost coronary stent, named the "Kalam - Raju Stent". In 2012, the duo designed a rugged tablet computer for health care in rural areas, which was named the "Kalam - Raj Tablet".

It was on 27th July, 2015 that we, the Indians lost this great man. The news of his death brought 'dusk' to the heart of people. The brightness of India seemed to fade away with his death. But, still his works and contributions that he left behind made Kalam alive again, and is still continuing to aid in the development of the country.

◆◆◆

Experience of Practise Teaching in School

Mamoni Kalita
B. Ed. 2nd year

*"The art of
teaching is the
art of assisting
discovery"*
– Mark Van Dorun

Teaching is one of those rare professions that keeps our brain young, allowing us to continue our own journey as a student and a lifelong learner.

My first experience of practise teaching was a very challenging, exciting and memorable one. We started our practise teaching sessions from 15 March to 22 April. 6 trainees together along with me were allotted permission at Gotanagar Nambari High School, Maligaon. First day, when I wore my formal clothes (*Mekhela Chadar*) and came out of my home, I was feeling very happy and proud to see me going to school as a teacher.

Upon reaching the school I along with my friend trainees went straight to the school principal. The principal, Achyut Sarma Sir was very happy to see us. He introduced us to the school practicum coordinator Kalita Sir, the Vice-principal of the school. Kalita sir introduced us with the teacher's staff and told us about the students, school environment, rules and regulations of the school. That time I learnt that teachers have to prepare a lot before. They teach a class because teaching is the profession that creates all other professions.

We choose different method subjects and we were allotted permission to take different periods in classes ix and x and two period in junior classes. We were doing 4 classes regularly. I also choose my method subject i.e. 'Social Science' and 'Assamese'. On this first day, I choose to 'Assamese' to teach in class x. With a smile I entered the classroom and started interacting with the

students. The responses from them were very pleasant and I felt comfortable to continue my class. I asked the students to read the poem "Bahagir Biya" and after that I introduced the topic to student and then I told them about assamese wedding system, its customs, culture etc and then explained the poem (two para) of the poem. The students were very smart and active and happily cooperated with me.

As the days progressed I felt feeling more comfortable with both students and teachers. At first I was reluctant to talk the teacher's staff but as days passed by I became more confident and was able to interact well with them.

From our college Barsita maam and Dipak sir came for invigilation and I was very happy that both sir and maam helped me to correct my mistakes during teaching.

I would like to express my heartfelt gratitude towards our principal maam, Barsita maam and Dipak sir, Achyut sir, principal of Gotanagar Nabmari High school and all the staff's especially Kalita sir, the vice-principal of the school. He gave us valuable feedbacks and suggestion. During that time he was our inspiration.

Lastly, I can say that I enjoyed very much being a teacher for a brief while. I have learnt a lot of things about the schools rules and regulations and the amount of work the teachers need to do in order to carry out a successful class. I also learnt that teachers need to ensure that student class the concepts taught in class i.e. the objectives are to be achieved.

In between our practice teaching sessions teachers from our college came to inspect our teaching to check on our progress. Barsita ma'am and Dipak sir came for inspection. I was very happy that they helped me to correct my mistakes and improve my teaching skills.

Dum Dum Digha Digha!!!

Pooja Das

Ex. Student

Excursions are always filled with excitement and adventure and when a group of friends turn up for the plan it becomes happiness. So after much plans and discussions the date was decided along with due permission of our college authorities that B.Ed. 2nd year students were going for an excursion trip to Kolkata and Digha. 26 students including me were part of the trip. We were accompanied by Mrityunjoy Sir, Dipak Sir and his family.

On the 23rd of December 2016, we booked our tickets and were supposed to board the Kamrup Express which was scheduled to start at 7.30 am from Guwahati Railway Station but due to fog the train arrived Guwahati station at 10:10 am and reached the Kamakhya junction station at 10:50 am. We settled down with our luggage and respective seats as we had different berths so three groups settled in the three different berths allotted to us. All our luggage consisted of an extra bag which was filled with mouth watering dishes, we ahsred our food and had a great meal. Mritunjoy Sir never left a moment when he didn't ask to *treat us with whatever food came in our berth*. In the evening at around 7:30 pm we reached New Jalpaiguri Station where almost everyone had tea and Dipak Sir took egg curry for our dinner. At around 9 pm we had our dinner and after some 'chating' we took our respective seats but I had a very bad habit of not sleeping in train as I wanted to see places and in this route I eagerly wanted to see the Farakka Dam but to surprise there were people who were snoring very loud distrubing the peaceful sleep. I was lucky ecnough to have two partners to accompany me in the midnight, Shyamolima and Anindita Ma'am. Shyamolima and I got off at the Malda Town Station to have tea we had the most realishing cup of tea at 2:00 am in the cold december night. At around 7:10 am we reached Howrah Station.

We boarded a bus towards Assam House at the Park Street area but due to some problem we had to shift to *Sealdah*. After checking in our respective rooms we got freshened up and it was time for lunch. I along with Shyamolima and our teachers went to the Aahar Hotel

just to have some mouth watering varieties of fishes and rice and the rest of the people went to the other side to have some other food. Our platter consisted of Bhetki, Pabda, Elish, Golda Chingri and other dishes which ended with the banarasi paan of Kolkata. At around 3 pm we boarded the bus towards Victoria Memorial as it was christmas eve the whole city glittered with lights and people. We took many pictures, visited the Victoria Memorial Hall and then we had the road side food which was famous and consisted of Puchkas, Chats, Masala Drink, Neembu Pani, Ghote Gorom etc. The evening was the most exciting one as we stopped at Dharmatala Market for sheeping and each one was given full freedom to have their own time. I was lucky to accompany Mritunjoy Sir and we almost forgot the time in the midst of shopping almost hands full of packets to gift everyone. At night we had mutton kosha in the same hotel.

The next day morning we started early as we had to board the local train from Sealdah to Dakhineswar Kali Temple and after praying there we had a boat ride on the other side of the river to visit the Belur Math. The area was very peaceful and we had prasad as our lunch there. Next we boarded the bus to Salt Lake as we wanted to visit science city. As it was christmas day the science city was over crowded with people. I had a good time as I met my sister, brother-in-law and nephew after years and at around 5 pm we returned to our respective hotel. In the evening everyone planned to visit park street to enjoy Christmas Day but I along with Ma'am and Sir had a good ride towards Gariahat, had some lovely desserts like mishti, patishapta, rashmalai etc. and then we returned to Park Street via Metro to enjoy christmas. Though it was a hectia day we enjoyed a lot.

On 26th Dec, we started early in the morning towards Digha. The whole bus racked with our songs and dance and even the co-passengers enjoyed with us. At 11:30 am we reached Digha and from there we checked in to our hotel and got freshened up to enjoy our gala time by the sea. We had one of the best time amidst the sea

waves and water and enjoyed a lot with everyone. Next we proceeded towards our hotel, had a wonderful lunch and went on the city tour. We went to the outskirts of the city to a place in Odisha border known as Talasari which was a mesmerizing place where the bay of Bengal meets the subarnarekha river and a huge line of Palm trees and cashew trees attracts the tourists attention. The red crabs on the beach carpeted the beach. On the way we visited the Jagannath Temple and the most adventurous destination was the Udaipur beach which was deserted beach but one of the best. For the first time in my life I got to touch a Jellyfish alive on the seashore and took many photographs together. On the way we went ahead towards the Bishwa Bangla New Digha Beach and then returned to our hotel. Everyone was tired and were mostly in their rooms but I along with few friends went to the local market to purchase cashew and the market dazzled with various sea fishes including prongle. I purchased some fried and barbequed fishes and we had it in our hotel. That night dinner was given as a treat by Mritunjoy Sir where we all had delicious chicken curry and the day ended on a happy note.

The next morning started very early and at around 5 am, we got ready to explore another thrilling adventure at the Mohana Sea Beach. It was one of the most exciting adventure to feel the sea waves in the cold morning of December. We took a numerous photos, saw the sun rise amidst the mighty sea waves, had a horse ride and saw a huge number of sea fishes. We had a hectic day as it was our last day of the trip. Amongst a tough battle I could

manage to get into the train from Digha to Howrah but as there was a huge rush in the train out teachers and two of our friends couldn't manage to get into the train so they opted for a bus journey. At around 1:30 pm we reached Howrah Station and we still had 4 hours all of us were exhausted but I still had so many things left so with my teacher's permission I set off all along to explore the last few hours at Kolkata. Took a bus journey from Howrah station to Sealdah and on the way I could see the most busy Bora Bazar Market and various streets passed by before I reached Sealdah. The first thing was I was hungry I skipped my lunch so I had varieties of my favourite *Rasogollas* and mishtis then set out to the market to purchase some more things all hurriedly and within few minutes my bag was almost full but I had so many things and so less time so I returned to Howrah station on time and we waited to board the Kamrup Express again.

On 28th December evening we reached Guwahati and we were sad to bid good bye to each other as we wanted another two more days to enjoy ourselves but our trip was cut short. It was a joint effort of Sharat and Subrata to look after all the arrangements and we were happy we could undergo a trip together. I am grateful to our lovely principal ma'am who kept encouraging us and permitting us to visit Kolkata. I am also grateful to our teachers of WGCE who kept enquiring our whereabouts and Mritunjoy Sir for their constant co-operation and support to make our journey a memorable and successful one.

Long Live WGCE!

Health And Physical Education

Pooja Biswas

B. Ed., 2nd year

“Health is Wealth” as the saying goes, depicts the idea as to why health should be the 1st priority in our life. The World Health Organisation (WHO) declared in the preamble to its constitution, which came into force in 1948, that health is “a state of complete physical, mental and social well-being and not merely the absence of disease or infirmity”. But today as states by Health Canada, income, social status, education and literacy, employment and working conditions, culture and other factors are the main determinants of health. Hence in the race of earning this ‘health’, the quality of real health is degrading day by day. Obesity, stress, depression are becoming common health ailments of mankind. The most important factors leading to these ailments are uptake of junk food, irregular food habit, lack of physical exercise etc. Hence it is very important to inculcate the importance of physical health which contribute a lot in the overall health in the minds of the citizens and the young generation. This can be done through physical education.

Physical education contribute a lot in becoming responsible citizens by making them aware of the

importance of a healthy lifestyle. Physical education involves regular fitness activity, developing motor skills, health and nutrition, relieving stress etc. Hence physical education refers to the process of imparting systematic instructions in physical exercise sports, games and hygiene. To make the future generation stress free it is thus very important to include physical education in the school curriculum.

Excess weight among children and adolescents is linked to emerging health hazards that include respiratory complications, cardiovascular risks, diabetes type 2, sleep problems (Daniels et.al.). In a Spanish study of 2,330 children aged 6-17 years Gulian-Gonzalez *et.al.* found that being overweight and obesity were related to lower levels of physical fitness but those individuals in the underweight category did not perform worse than their normal weight peer on physical fitness. These observations imply that being overweight and obesity in children/adolescents pose greater danger than being underweight. Physical education thus plays a great role in overcoming these problems. Hence physical education is very necessary for a healthy living.

Jagiroad, Asias largest dry fish market

Wasima Rahman

B.Ed. 2nd Year

Fish is one of the most important sources of animal protein and preferred food item of 95% of the state population. Fish is a good source of fluorine and iodine required for the development of strong teeth and prevention of goiter in people. Both raw and dry fish market is the world's largest dry fish market. Jagiroad is commercial town in Morigaon district, only 50 kms from Guwahati. The origin of this market can be traced back to the early sixteen.

Fish marketing is a popular trade in the economy of Assam. In Jagiroad dry fish market, both dry and raw fishes are imported from and exported to Dhemaji, Barpeta and other states like Gujrat, Maharashtra, Lucknow,

Kolkata, Andhra Pradesh, Orissa, Siliguri etc. According to Jagiroad dry fish market association, 15-20 trucks come to the market every week from N.E. India and other states.

The smell of dry fish is a little overpowering and not for the fainthearted; in fact, first reaction of most people, when they enter the dry fish market would probably be to instinctively to cover their noses. Dry fish is a perennial favorite with most tribes and communities of N.E. India, whether roasted and grounded or cooked with baby potato. The market is of immense importance for the 3 lakh odd population of Jagiroad. It can be termed as the economic lifeline of the town.

◆◆◆

Shakespeare and his relevance to the Modern World

Niharika Gogoi
B. Ed. 2nd Year

*"He was not of an age,
but for all time!"*

– Ben Jonson

Born on 26th April, 1564, Shakespeare was an English poet, playwright, actor and the world's pre-eminent dramatist who had touched almost all aspects of English literature. Shakespeare is said to be a writer of 'timeless' literature. His topics and characters are as much relevant to the modern audience just as when the bard was writing. It is not an easy task to answer what makes Shakespeare's work so relevant but there are certain points which indicate the contemporaneity of Shakespeare –

Shakespeare's works are universal and endearing, as are his characters – characters and situations depicted in Shakespeare's works offer a profound look into the proflens and themes of human conditions. He has skillfully imbued his stories and characters with qualities that audiences and readers identify themselves with – Hamlet's anguish, Ophelia's distress, the endearing love between Romeo and Juliet.

Samuel Johnson states, "His characters are the genuine progeny of common humanity, such as the world will always supply and observation will always find".

We quote Shakespeare on a regular basis without even having knowledge about it – If one goes through the

Oxford English Dictionary, one will find that Shakespeare is often identified as the sole or first user of a word or phrase. Words like 'Majestic', 'Torture', 'Impartial', 'Worthless' etc. and phrases like 'it's Greek to me', 'tongue-tied', or 'in a pickle' are first used by Shakespeare.

Shakespeare allowed equal space to women in his plays at a time when women were put behind the four walls. Through the characters like Lady Macbeth (Macbeth), Viola (Twelfth Night) and Portia (Merchant of Venice), Shakespeare had centralised the place of women in society.

Shakespeare's plots are relatively timeless which make the writer relevant to all the ages.

Almost 400 years after his death the works of Shakespeare show little signs of losing their relevance. Even today also when we think of romance, we think of Romeo and Juliet. When we think of the dangers of ambition or of ruthlessness in politics, we think of Macbeth and Richard III. This is undoubtedly a credit of the timeless writer which makes him relevant to all the ages. What we must do is to preserve and realise the beautiful creations of him.

Human Rights

Hanif Ali Talukdar
B. Ed. 2nd Year

Human Right is an inherent right in all human being irrespective of cast, creed, sex, ethnicity, language, etc. It is a privilege which can facilitate harmonious living in a society. It is one of the most important factors for a peaceful society because through this equality in all respects can be generated, be it in the field of education or in the economic structure of the society. It is indispensable for the well being of a society and its smooth functioning. However, since ages it has been observed that there has been continuous ignorance of equal distribution of human rights. There have been evidences of suppression, domination and cultural oppression of one class by another because of their positional superiority. And the victims in many cases fail to defend themselves from such atrocities or oppressions because of various socio-political reasons. And because of which the need for a 'Human Right Movement' was felt, and various social activists started voicing against such atrocities which is commonly known as 'Human Rights Movement' which in general aims to place 'Human Right' as a legal right. And finally this got chartered in United Nations Constitution.

There has been no definite starting point for Human Rights Movement but such process began during the colonial period when slavery and racial discrimination was much in common. To drive away such social evils people across countries started rebelling against them. British Governments Slave Trade act is one of such steps taken forward to safeguard the human right of the slaves. And since then slavery started getting reduced in number and today that tradition has almost been abolished.

Today in the 21st century, these human rights movements are not confined within slavery only rather it has got diversified. People have started seeing the various atrocities both institutional and individual as human rights

issues and started protesting against them. And this also resulted in some of the international human rights organization such as Amnesty International, which has the objective of - "to conduct research and generate action to prevent and end abuse of human rights, and to demand justice for those whose rights have been violated." Not only there are international movements but there have been innumerable smaller non-government organizations fighting for basic human rights of the people living in the remote or poor socio-economic areas. They not only fight for physical atrocities but they include emotional and intellectual atrocities in their purview. They fight for education, basic living standard, equality of opportunities in terms of basic living standard etc.

Given the present socio-economic conditions which are dominated by a number of irregularities, changes of oppression of both physical and intellectual is very rare. Especially in a country like India where there are a number of castes, community and creed, human rights is often vulnerable for the weaker sections. There are evidences of such violence and oppression in various parts of the country. In India the tribals are very often subjected to such oppression and this factor necessitates the presence of 'Human Rights Movements'. In India, though there are people like Arundhati Roy who fights for the legal rights of such people but they have received severe criticism from the oppressors. That is why government should also concretize their plans for the safety of these people in India along with various NGO's who are constantly at work. However, it is pertinent to mention that both government and NGO's should work together in order to make the society a peaceful one which the Human Rights Movements generally aims.

◆◆◆

Effects of Movies on Youth

Udita Das

B. Ed. 2nd Year

Entertainment is an inseparable part of our lives today. We cannot imagine our day without spending a few hours on the television. Movies, T.V. serials and other entertainment programmes occupy our daily schedule. Cinema or movies and entertainment are quite synonymous. The huge adulation and status that movie stars receive in the country shows how important is cinema in our lives today. Though Cinema has quite an impact on all age groups, while its influence on the youth is now overwhelming.

Cinema is now playing important role in youth's entertainment. The effect of Cinema on youth can be easily observed. Not only its effect can be seen on the elders but on the children as well. Children adapt things fast from all these. The current films are more of action, thriller, romance etc. The youth try to imitate each and everything which they see in the films and this affects their dressing also, their way of talking, body language, attitude etc. The people start imitating themselves in the story lines of those films. The dialogues, the dressing styles, hairstyles of the actor-actress becomes the latest trend for the youngsters.

Movies are associated with fun, entertainment and joy. While watching movies, all the stress and busy schedule are kept aside. But the fact cannot be ignored that every coin has two faces. It all depends on us how much importance we give films. Today's youth are very much aggressive by nature and they put their decision and comment without any reflection, much thought and judgement. While watching films they are attracted towards the superficial reality and pay little heed to any moral lesson.

Movies effect the mind of the people if not taken correctly. Most of the time people gets attracted towards any character of the movie, identify themselves as the characters and try to copy them. For eg - fighting, abusive

language etc. is easily adopted by the youth. In many films where the daily crimes, murders, robberies or any wrong doing are shown they pick these things very easily. They learn the tricks used for crimes in the films. This is causing a major problem now-a-days in our society. Harassment and rapes have increased because youth wrongly direct their sexual energy which is again wrongly portrayed in film. In many films, stunts are being performed, the teenagers try to copy such stunts on their bikes and cars which many a times lead to severe accidents.

However, movies have positive impact also. Some movies, divert our mind to do good deeds for the society. The role of actors in a film inspires us in real life. Films not only teach us the discipline of life, it also shows the positive behavior towards life. Many types of culture, art, dance, history, science, politics etc are shown which proves to be a source of learning for many students. Movies like '3 idiots' give some message for society for what a society needs to change. People are getting interested towards the films which values moral lesson. The movie like 'NEERJA' shows how a brave girl saves the life of many people. The movie 'M.S. Dhoni' inspired everyone. DHONI came from a middle class family and achieved success in his life. 'DANGAL' is a biographical sports drama film where a father trains his daughters to be a world class wrestlers despite social pressure. This film inspired many girls to come up them.

At last it can be concluded that, movies have many positive and negative elements. It depends on our way of thinking, as to what we observe from the movies and what we and how we apply them into our lives. The main key point is that we need to take only good as much as possible from that and leave the bad.

Food Value in Cooking Competition

Khaidem Thoibi Devi

B.Ed. 2nd Year

Introduction

Food is any substance consumed to provide nutritional support to an organism. It is usually of plant or animal origin and contains essential nutrients, such as carbohydrates, fats, proteins, vitamins or minerals which provides energy, maintain life and stimulate growth.

Cooking is the art, technology, skill of preparing food by combining, mixing and with or without heating ingredients.

Value of food and cooking :

Food and cooking is just like flower and fragrance. The food value of a particular food is the measure of how good it is for us, based on its level of vitamins, minerals or calories and its tastes. Food can lose its nutritional value in the process of cooking. But correct methods and type of skill practiced for preparing food makes the food preserve its nutrients as well as –

- i) Cooking makes food easy to digest.
- ii) Cooking improve the appearance, texture, colour and tastes of food.
- iii) Cooking helps to keep preserve food longer.
- iv) Cooking of food adds variety to the our meals.
- v) Cooking makes food safe.

Cooking and competition in school and colleges :

Cooking is being practiced since time immemorial.

Now-a-days cooking is not only confined to homes by the people in their own dwelling by professional cooks and chefs in restaurants but is considered a talent. Showcasing of this skill takes place through competitions in school, school, colleges, national and international level. Cooking competition in school and college plays a very important role in motivating students to perform and excel, and offer a lot more reward than just the winning prize. Food competitions offer a chance for participants to gain substantial experience, showcase skills, analyze and evaluate outcomes and uncover personal aptitude. The recent research published in the Journal of the Academy of Nutrition and Dietetics indicates that due to cooking competitions in schools, children engaged in tactile experiences such as handling foods, have less food neophobia and greater acceptance of eating variety of foods. Cooking can aid children in acceptance of responsibility.

Cooking in school and colleges can build positive memories that promote future healthy, enjoyable cooking else where and also encourage students to adopt innovative techniques and develop their ideas and skills. Many school faculty are beginning to embrace cooking to teach and prompting healthier eating habit.

Thoughts by Dr. Hariprasad Sharma

Debolina Brahmachari

B. Ed. 2nd Year

On the occasion of induction cum freshers programme in West Guwahati College of Education, 2017, our college took the initiative to invite Dr. Hariprasad Sharma, Rector, Gauhati University as the Chief Guest of the induction programme. All the B.Ed. trainees including the freshers gathered in the Auditorium Hall. The freshers were given warm welcome by the 2nd year B.Ed. trainees. As all got accommodated in the hall, then our Principal Mrs. Geetanjali Choudhury along with Chief Guest Dr. Hariprasad Sharma and other associate professor entered the hall. As the chief guest entered the hall all the trainees applauded with full enthusiasm. All the B. Ed. trainees were eager to hear his lecture and finally he was invited on the dais to deliver his lecture.

At the very beginning Dr. Sharma gave a heartious welcome to all new B.Ed. trainees. He showered his best wishes to each one of us so that our journey as teacher would come out as a success. Then he focussed on the B.Ed. entrance exam, 2017 where more than 12,000 candidates applied but only 3,500 candidates were selected to study B.Ed. or chosen as future teachers. He also said that teaching profession is not bounded by the four walls of degree but it is something beyond that. A teacher is someone who nourishes the potential of the learners. So here in B.Ed. we shall be taught how to nurture and nourish the talents of the learners. He also said that it is we teachers who build the nation as well as other professions. So he said that in order to make India develop, the education system of our country should be developed and up to date.

On 12th July, 2017 Dr. Sharma got the opportunity to visit Cambridge University, England. As he attended a seminar in Cambridge University, he saw number of saints there. One of the journalist in the senior asked Tony Blair, the P.M. what will be his first priority as a Prime Minister. He answered to the journalist that his first priority will be

'Education'. As the seminar was over and Dr. Sharma came out of the University and stood near the reception, the receptionist asked him, "Where are you from?". He answered that he was from India. The receptionist then told him about Dr. Shrinivas Ramanujan who studied in Cambridge University for 3 months in the year 1990. The condition of his health was so poor that the University authorities were in doubt that whether Ramanujan should be allowed to stay here further. Meanwhile professor Hardy along with professor Woodward went to meet Ramanujan. The condition of their vehicle was not too good still they managed to meet Ramanujan. As professor Hardy and Woodward were having conversation with Ramanujan, Ramanujan asked the professors what was the number of the vehicle which they travelled. They answered as - 141729. Then professor Woodward told Ramanujan 729 can be expressed as $1^3 + 12^3$. It can again be expressed as $10^3 + 9^3$ which is $1000 + 729 = 1729$. Ramanujan told that their idea regarding this was totally wrong.

The number 13 which is considered as one of the most unluckiest number but in mathematics it is one of the luckiest numbers. He further explained that 13 can be expressed as $2^2 + 3^3 = 4 + 9 = 13$. In reverse $2^2 + 3^3 = 4 + 27 = 31$. So it is in this way how Ramanujan through the light of education proved the unlucky number to be the luckiest number.

Thus from the above lecture delivered by Dr. Hari Prasad Sharma, he wanted to convey a strong message to us that it is very important for every person to think differently and also in this way thought of every student should be changed and every superstitions should be changed into logic.

शिशु श्रमिक: एक ज्वलन समस्या

सुश्री मनालिखा बरदले

वि. एद, द्वितीय वर्ष

मानव जगत में उत्साह उमंगो एवं स्वप्नों का सर्वोत्कृष्ट जीवित पुंजी 'शिशु' को माना गया है। बच्चों किसी भी राष्ट्र के भविष्य का प्रतिनिधित्व करते हैं। वे देश के भावी कर्णधार एवं प्रगति का आइना हैं। उनका चमकता या मुरझाया हुआ चेहरा इस बात का प्रतीक है कि वह देश कितना खुशहाल एवं सम्पन्न है। वे सभ्यता एवं भविष्य के आधार हैं। और निरंतर पुनर्जीवन का स्रोत भी, इन्हीं के कंधों पर मानवता के उज्ज्वल भविष्य की आधारशिला रखी जा सकती है। लेकिन विडम्बना इस बात की है कि इन बच्चों की एक बड़ी संख्या ऐसे बच्चों की है जिनका जीवन संघर्षों एवं असामान्य परिस्थिति में बीतता है। आज भी परिवार की आर्थिक विषमताओं के कारण हजारों बच्चों स्कूल की चौखट भी पार नहीं कर पाते और अनेकाचेक बालको को इन्हीं वाध्यताओं के कारण पढ़ाई बीच में ही छोड़ देनी पड़ती है और बाल श्रमिक आजीविका, शिक्षा, प्रशिक्षण और कार्यरत कौशल से वंचित रह जाते हैं। परिणामतः न उनका मानसिक विकास हो पाता है और न ही बौद्धिक विकास सम्भव है। मनष्य के जीवन में वाल्यावस्था एक ऐसी स्थिति है, जिसमें उसको सबसे अधिक सहायता देखभाल, प्रेम, सहानुभूति और सुरक्षा की आवश्यकता होती है।

शिशुश्रम आमतौर पर मजदुरी के भुगतान के बिना या भुगतान के साथ बच्चों से शारीरिक श्रम कराना है। भारत में बच्चों पुराने समय से ही अपने माता-पिता के साथ खेतों में और अन्य कार्यों में मदद करते हैं। इससे सम्बन्धित एक अन्य अवधारणा है। वो है, वंधु आ मजदूरी, जो शोषण का सामान्य रूप है। इसका अर्थ है - माता-पिता द्वारा अत्यधिक ब्याज की दरों की अदोयेगी के कारण कर्ज के भुगतान के लिए बच्चों को मजदूरों के रूप में कार्य करने के लिए मजबूर करना है।

शिशुश्रम भारत की अन्य समस्याओं में एक कठिन समस्या है। जिससे यह अनुमान लगाया जा सकता है की किन्हीं बस्तियों में जन्म लेकर जीवन के 6 से 7 वर्ष की दहलीज को पार करते ही अपने पेट की चिंता में व सुबह-शाम पेट भरने की समस्या से वाध्य होकर उन बच्चों को चाय की दुकानों, कारखानाओं और फुटपाथों पर काम करते देखा जा सकता है। शिशु श्रम मानवाधिकार का खुला उलंघन है। जिससे बच्चों का भविष्य अंधकारमय होता जा रहा है। गरीब बच्चे अधिक शोषण का

शिकार हो रहे हैं। यह बच्चों होटलो, कारखानों, दुकानों आदि में कार्य कर रहे हैं। जिससे उनका बचपन पूर्णतया प्रभावित हो रहा है। बच्चों आज के परिवेश में धरेलु नौकर का कार्य कर रहे हैं। देश में श्रमिक के रुव में कार्य कर रहे हैं। 5 वर्ष से 12 वर्ष तक के बालक शिशु श्रमिक के अन्तर्गत आते हैं। देश में लगभग 6 करोड़ से भी ज्यादा शिशु श्रमिक हैं, जिनमें 2 करोड़ से अधिक लड़कियाँ हैं, यह बाल श्रमिक देश के सभी भागों में छिटपुट रूप से विद्यमान है। देश के कुछ भागों जैसे उत्तर प्रदेश बिहार, बंगाल, मध्यप्रदेश और उड़ीसा में शिशु श्रमिकों की संख्या तुलनात्मक रूप से अधिक है। 12663377 तक शिशु श्रमिकों की संख्या बढ़ चुका है। बांग्लादेश के बस्त्र उद्योग में 5,500 से अधिक शिशु श्रमिक हैं और उनके योगदान से यह देश अमेरिका को करीब 65 करोड़ डॉलर मुल्य के वस्त्रों का निर्माण करता है। युनिसेफ ने अपनी वार्षिक रिपोर्ट में कहा है कि खरीद शोषण तथा दुकानों खदानों उद्योगों, ईट भट्टो और घरेलु कामों में जबरिया मजदुरी तथा शारीरिक दुर्व्यवहार की असंख्य डरावनी कहानियाँ हैं। सरकारी आंकड़ों के अनुसार भारत में 2 करोड़ बाल मजदुर हैं और अंतराष्ट्रीय श्रम संगतन के अनुसार तो भारतीय सरकारी आंकड़ों से लगभग ढाई गुना ज्यादा 5 करोड़ बच्चों बाल मजदुर हैं।

आज बाल मजदुरी समस्या समाज पर कलंक एवं अभिशाप है। बालश्रम को बढ़ावा देने में सबसे महत्वपूर्ण भूमिका उन उद्योगपतिओं, कारखानेदारों की है जो बच्चों को कम धंधों पर लगाना चाहते हैं। क्योंकि एक तो चे छोटे बच्चों आधी या कम मजदुरों में ही काम कर लेते हैं। दुसरे असुविधा जनक वातावरण में चुपचाप घंटों काम करते हैं। इसके खात्मे के लिए सरकारों और समाज को मिलाकर काम करना होगा। साथ ही साथ बाल मजदुरी पर पूर्णतया रोक लगानी चाहिए। बच्चों के उत्थान और उनके अधिकारों के लिए अनेक योजनाओं को शुरू किया जाना चाहिए, जिससे बच्चों के जीवन पर सकारात्मक प्रभाव दिखे। शिक्षा का अधिकार भी सभी बच्चों के लिए अनिवार्य पर लागू किया जाना चाहिए। यह कानून बने काफी समय हो गया है। लेकिन पूरी तरह से अमल दिखायी नहीं देता। शिशुश्रम की समस्या का समाधान तभी होगा जब हर बच्चों के पास उसका अधिकार पहुँच

जाएगा। देश के किसी भी हिस्से में कोई भी बालश्रमिक दिखे तो प्रत्येक नागरिक का कर्तव्य है कि यह बाल-मजदुरी का विरोध करें क्योंकि बच्चों ही देश का नागरिक है और भविष्य है। जब तक बच्चों को उनके अधिकारों और शिक्षा से वंचित रखा जाएगा तब तक देश के उज्ज्वल भविष्य की कल्पना करना वेमानी है।

प्रत्येक शिशुओं के प्रति है -

‘अभी तो तेरे पंख उगे थे,

अभी तो तुझको उड़ना था,
जिन हाथों में कलम शोभती,
उनमे कुदाल क्यों पकड़ाना था,
भुक बधिर पूरा समाज है,
उसे तो चुप ही रहना था।’

◆◆◆

दूरियाँ

प्रणामी वर्मन

बि. एड, द्वितीय वर्ष

सलोनी, सिया और दिव्या तीनों अच्छी सहेलियाँ थी। तीनों का घर उनके कॉलेज से बहुत दूर है। इसीलिए तीनों होस्टल में ही रहती थी। पहले दिन से ही उन तीनों के बीच अच्छी दोस्ती हो गयी। तीनों अलग-अलग शहरों से थी, पर उनका मन एक जैसा था। कहीं भी जाना हो तीनों एक ही साथ जाती।

एक दिन कॉलेज में एक नये प्रोफेसर आये, जिनका नाम अमरजीत था, जो दिव्या के रिस्तेदार थे और उसी वजह से दिव्या से सभी कक्षा के साथी ईर्ष्या करने लगे। सलोनी और सिया जो क़िया अच्छी सहेली थी उन्हें भी कभी कभी ऐसा लगता था कि दिव्या उसे सबकुछ नहीं बताना चाहती। वैसे तो दिव्या कक्षा में सबसे आगे थी और परीक्षा में अच्छे अंक लाती थी। पर अब प्रोफेसर अमरजीत के अपने से उसे और भी ज्यादा कॉलेज में सम्मान मिलने लगा।

एक दिन सिया और सलोनी क्लास के बाद दिव्या के साथ केन्टीन में खाना खाने गये और तभी प्रोफेसर अमरजीत भी वहाँ आ पहुँचे। और दिव्या के पास आकर बैठ गये। दिव्या सिया और सलोनी से

बातें करना छोड़कर उनसे ही बातें करने लगी और प्रोफेसर अमरजीत दिव्या को आने वाली परीक्षा के लिए अच्छी तरह से पढ़ने की सलाह देने लगे। दिव्या के इस व्यवहार से सिया और सलोनी को बहुत बुरा लगा। उन्हें ऐसा लगा कि वह उन दोनों से दूर होती जा रही है। ओर इस मन-मुटाव को खत्म करने का भी उन लोगों के पास कोई रास्ता नहीं था। कभी कभी ऐसी ही कुछ छोटी-छोटी घटनाएँ हमारे जीवन में घटित हो जाती हैं जिसका कभी हमें अन्दाजा भी नहीं होता। और ऐसा ही कुछ इन तीनों के साथ भी हुआ।

कॉलेज के आखिरी दिनों तक यह स्थिति बनी रही। बिदाई समारोह में दिव्या प्रोफेसर अमरजीत के पास ही बेठी थी। सभी उसका फुल, किताब, उपहारों से बड़े ही अच्छी तरह से सम्मान कर रहे थे। पर सिया और सलोनी पीछे ही बेठी रही। उनको न तो अच्छी तरह से बिदाई दी गयी ओर न ही दिव्या से उन दोनों की बात हो पायी। तीनों की मन की बात मन में ही रह गयी।

◆◆◆

तेजपुर : एक ऐतिहासिक शहर

चैताली बिश्वास

बि. एद, द्वितीय वर्ष

तेजपुर एक सुंदर शहर है जो ब्रह्मपुत्र नदी के उत्तरी किनारे पर स्थित है। तेजपुर अपनी सांस्कृतिक श्रेष्ठता के लिए जाना जाता है। न केवल सांस्कृतिक बल्कि एक शैक्षणिक गंतव्य भी है जिसका अपना एक समृद्ध इतिहास है। तेजपुर शब्द संस्कृत के 'तेज' शब्द से निकला है जिसका अर्थ है रक्त और 'पुर' का अर्थ है शहर।

तेजपुर का प्राचीन नाम शोणितपुर था। राजा वाणासुर की इकलौती पुत्री उषा ने श्रीकृष्ण के पौत्र अनिरुद्ध के प्रेम में आबद्ध होकर गन्धर्व विवाह किया था तथा इस गन्धर्व विवाह में उषा की अन्तरंग सहेली चित्रलेखा ने मदद की थी। चित्रलेखा की मदद से ही उषा और अनिरुद्ध का गन्धर्व विवाह हो पाया था। यही विवाह बाद में एक भयंकर युद्ध का कारण बना। युद्ध में यौद्धाओं के बहे खून से यह नगर पूरी तरह रंग गया था इसलिए इस शहर का नाम शोणितपुर पड़ा। जो बाद में तेजपुर के नाम से विख्यात हुआ। तेजपुर शहर कब अस्तित्व में आया यह ठीक-ठाक कहना कठिन है, किन्तु वाणासुर और उनकी पुत्री उषा, श्रीकृष्ण के पौत्र अनिरुद्ध की प्रेम तथा, चित्रलेखा की अलौकिक कथा, हरि (कृष्ण) और हर (शिव) के बीच युद्ध का होना आदि इन सभी घटनाओं का इस शहर से सम्बन्ध होना इसकी प्राचीनता की सिद्ध करना है।

तेजपुर शहर प्रकृति की शोभा से पूर्ण रूप से परिपूर्ण है। यहाँ बहुत से दृश्य देखने को मिलते हैं जिससे मन पूरी तरह से आनन्दमय हो उठता है। तेजपुर शहर को मन्दिरों तथा पुण्यस्थलों का शहर कहा जाए तो अतिशयोक्ति नहीं होगी। तेजपुर शहर धर्म एवं आध्यात्मिक की दृष्टि से भी उत्तम महत्वपूर्ण है। तेजपुर शहर में बहुत से विख्यात मंदिर हैं। जैसे - महाभैरव मंदिर, हलेश्वर मंदिर, भैरवी मंदिर, गणेशघाट का गणेश मंदिर आदि। इसके अलावा यहाँ कुछ धार्मिक स्थल भी हैं जैसे - रामकृष्ण सेवाश्रम, जैन रवेताम्बर मंदिर, कामरुपिया नामघर, सत्संग विहार, कैथलिक चर्च, लक्ष्मी-नारायण मंदिरों इत्यादि। उपर्युक्त जिन विख्यात मंदिरों की चर्चा की गई है उनके बारे में थोड़ा-सा जान भी ले।

महाभैरव मंदिर - यह मंदिर तेजपुर शहर के मध्य में स्थित है। इसका निर्माण प्रतापी असुर राजा वाणासुर के द्वारा कराया गया था। कहा जाता है कि शिव इनके इष्टदेव थे। महाभैरव मंदिर में जो शिवलिंग

स्थापित है वह अपनी विशालता की दृष्टि सं एशिया महादीप में पहला स्थान रखता है।

हलेश्वर मंदिर - हलेश्वर मंदिर विख्यात मंदिरों में से एक है। तेजपुर शहर से करीब १० कि. मि. उत्तर दिशा में राष्ट्रीय राजमार्ग के किनारे यह शिवालय विराजमान है। कहा जाता है कि इस मंदिर में जो शिवलिंग स्थापित है वह इसी इलाके के एक किसान को खेतों में हल चलते हुए मिला था तथा बाद में उसी स्थान में इस मंदिर का निर्माण किया गया। जिस कारण यह हलेश्वर के नाम से जाना जाता है।

भैरवी मंदिर - तेजपुर शहर के पूर्व भाग में ब्रह्मपुत्र नदी के किनारे एक छोटे से टीले पर भैरवी मंदिर स्थापित है। कहा जाता है कि वाण-दुहिता उषा यहाँ इस मंदिर में रोजाना पुजा - अर्चना करने आती थी। उसकी भक्ति से प्रसन्न होकर माँ भैरवी ने उसे दर्शन देकर वरदान भी दिया और उषा ने देवी के वरदान अनुसार स्वप्न में मनोवानिच्छित पति को बैशाखी पूर्णिमा के रात्री को प्राप्त किया था।

गणेशघाट का गणेश मंदिर - यह मंदिर तेजपुर शहर के पूर्व भाग में ब्रह्मपुत्र नदी के किनारे पर स्थित है। माना जाता है कि गणेशघाट के इस मंदिर में जो गणेश भगवान की मूर्ति है वो स्वयं ही वहाँ प्रकट हुई थी।

साथ ही तेजपुर शहर को उद्यानों तथा तालाबों का शहर कहा जाए तो अतिशयोक्ति नहीं होगी। पुखरियों (तालाबों) में पदुम पुखरी, लीचू पुखरी, हजार पुखरी एवं थाना पुखरी बहुत विख्यात पुखरी हैं एवं ये पुखरिया (तालाब) तेजपुर की शोभा में चार चाँद लगाती हैं। साथ ही तेजपुर शहर की शोभा बढ़ाने में कई उद्यानों का भी नाम लिया जा सकता है जिनमें से प्रमुख नाम हैं - अग्निगढ़ उद्यान, चित्रलेखा उद्यान, कनकलता उद्यान, गणेशघाट उद्यान इत्यादि।

कहा जाता है कि अग्निगढ़ उद्यान का नाम अग्निगढ़ इसलिए पड़ा क्योंकि राजा वाणासुर ने अपनी पुत्री उषा के सुरक्षा के लिए यहाँ अग्नि प्रचलित किले का निर्माण करवाया था, और तभी से इस स्थान का नाम अग्निगढ़ पड़ा। आज इस स्थान पर आधुनिक उद्यान बनाया गया है जो अग्निगढ़ उद्यान के नाम से जाना जाता है।

तेजपुर आते ही ऐसा लगता है कि प्रकृति ने मुक्त हाथों से अपनी छटा तेजपुर शहर में बिखेर दी हो। जाहिर सी बात है कि जिस

शहर में इतनी विशिष्टाएँ हो वह शहर तो लोगों को आकर्षित करेगी ही। जो लोग एक बार तेजपुर आते हैं उनके मन में दुबारा यहाँ आने की भावना मन में अवश्य ही जागृत होती है।

अतः यही है हमारा छोटा - सा तेजपुर शहर, जो प्रकृति की सुरम्य गोद में चारों तरफ हरियाली से भरा है। यँ तो तेजपुर शहर छोटा

सा ही है, पर जो यहाँ आता है वो ही जान पाता है कि इस शहर में देखने के लिए बहुत कुछ है। और मुझे अपने प्यारे से शहर तेजपुर पर बहुत गर्व है।

महान व्यक्तियों के वाणी

संग्राहक - गीतांजली बड़ो
बि. एड, द्वितीय वर्ष

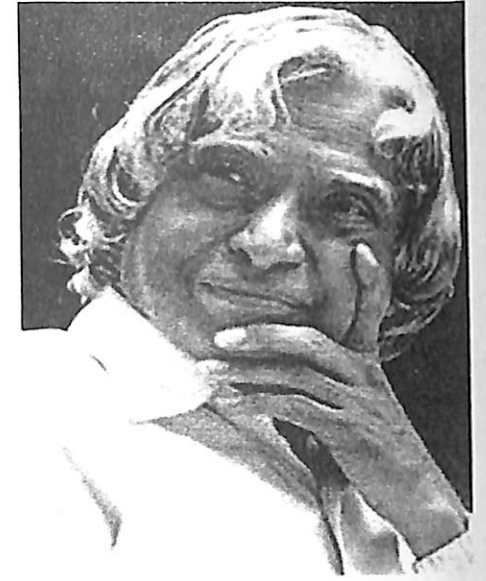
1. 'परिवर्तन ही सच्ची विद्या का अंतिम परिणाम है।' - लियो बुस्काग्लिया
2. 'जीवन ऐसे जीयो कि आप कल मर जायेगें,
ज्ञान ऐसे प्राप्त करो कि आप अमर हैं।' - मोहनदास करमचंद गांधी
3. 'शिक्षा स्वतंत्रता के स्वर्ण द्वार खोलते के कुंजी हे।' - जार्ज वाशीगंटन करवर।
4. 'शिक्षा की जड़ कडवी है, पर उसके फल मीठे हैं।' - अरस्तु
5. 'शिक्षा जिन्दगी की तैयारी नहीं है, शिक्षा खुद जिन्दगी है।' - जॉन डेवे।
6. 'एक शिक्षक दरवाजा खोल सकता है, लेकिन उस दरवाजे के अन्दर प्रवेश आपको खुद ही करना है।' - चीनी कहावन
7. 'हम प्रत्येक व्यक्ति को सहायता नहीं करते, लेकिन प्रत्येक व्यक्ति कोई व्यक्ति को सहायता करते हैं।' - रोनाल्ड रोगन
8. 'बुद्धिमत्ता के किताब में ईमानदारी पहला अध्याय है' - थॉमस जेफरसत
9. 'शिक्षा खुद की अनुभूति है' - शंकराचार्य
10. 'एक छात्र की सबसे महत्वपूर्ण विशेषता होती है - प्रश्न पूछना, उन्हें पूछने दें।' - ड० ए पी जे अब्दुल कलाम
11. 'शिक्षक एक मोमवत्ती की तरह होता है जो खुद जलकर दुसरोँ को रोशनी देता है।' - नेताजी सुभाष चन्द्र बसु
12. 'शिक्षा ही ज्ञान, ज्ञान ही शक्ति।' - चक्रेटिस।

भारत के अमूल्य रत्न 'ड° ए.पि.जे. अब्दुल कलाम' पूरा नाम : अबुल पकिर जैनुलाअबदीन अब्दुल कलाम

सूफिया खातुन

वि. एद, द्वितीय वर्ष

भारत के छात्र समाज के लिए ये बहुत ही खुशी की बात है कि हर वर्ष 15 अक्टूबर के दिन 'विश्व विद्यार्थी दिवस' मनाया जाता है। चालीस से भी अधिक विश्वविद्यालयों से सम्मानित मानद डाक्टरेट कतो उपाधि हासिल करने वाले ड° कलाम जी के 79 वें जन्मदिन को संयुक्त राष्ट्र द्वारा 'वर्ल्ड स्टूडेंट डे' के हिसाब से स्वीकृति दिया गया। यह भारतवर्ष के लिए बड़े ही गौरव की बात है।

भारत का सर्वविकास ही ड° कलाम का मूल लक्ष्य था। उनका कहना था वर्तमान शिशु, युवक-युवतियाँ एक विकसित भारत में वास करने का सपना देखते हैं, इनके लिए भारत को विकसित करना हमारा कर्तव्य है।

ड° कलाम अपने निजी जिंदगी में एक सरल तथा अनुशासन प्रिय व्यक्ति थे।

ड° कलाम बच्चे से बहुत अधिक स्नेह करते थे, उन्हें हमेशा ऐसी सीख देते थे जो उनके भविष्य को बेहतर बनाने में सहायता करें। ड° कलाम जी का कहना था कि उन्होंने अपने माता, पिता एवं शिक्षकगण से बहुत कुछ सीखा। ड° कलाम ने स्वीकार किया कि शिव सुब्रमनियाम नामक शिक्षक के उत्साह देने के कारण ही वह शिक्षा की ओर आगे बढ़े। हाईस्कूल की पढ़ाई Schwarts H S School, Ramanathapuram, के दौरान उनके टीचर अय्यादूरई सोलोमन (Iyadurai Solomon) कहा करते थे 'जिंदगी में कामयाब होने और नतीजे हासिल करने के लिए, तीन ताकतों पर काबु पाना बहुत जरूरी है - ख्याति, यकीन और उम्मीद। सोलोमन सर आगे कहते थे 'इससे पहले की मैं चाहूँ कुछ हो जाए, यह जरूरी है कि मेरे अंदर उसके लिए

पूरी शिद्दत से ख्वाहिश हो और यकीन हो कि वह होगा।' इसलिए ड° कलाम खुद भी बच्चों में अध्ययन के लिए उत्साह जगाते। ड° कलाम का कहना था शिक्षा के लिए बच्चों में उत्साह जगाने में शिक्षकगण ही मुख्य रूप निभाते हैं।

ड° कलाम जी का प्रारंभिक जीवन बड़ा ही कष्टकर था। 15 अक्टूबर 1931 को धनुषकोडी गाँव (रामेश्वरम, तमिलनाडु) में एक मध्यमवर्ग मुस्लिम परिवार में ड° कलाम का जन्म हुआ। उनके (ड° कलाम) के परिवार की आर्थिक स्थिति ठीक नहीं थी। कलाम साहब ने अपनी पढ़ाई पूरी करने व घर की आर्थिक सहायता हेतु अखबार बेचने का कार्य आरंभ किया। एक बेहद गरीब परिवार से होने के बावजूद अपनी मेहनत और समर्पण के बल पर बड़े सपनों को साकार करने का सबसे बड़ा प्रमाण है अब्दुल कलाम।

ड° कलाम का कहना था - 'मैंने असफलता से ही सीखा है।' ड° कलाम का सपना था कि वह भारतीय वायु सेना में पायलट बन सके, परन्तु यह पूर्ण न हो पाया, पर फिर भी उन्होंने हार नहीं मानी। ड° कलाम के मेहनत की वजह से ही वह 'मिसाइल मैन' और 'जनता के राष्ट्रपति' के नाम से लोकप्रिय हुए। कर्म जीवन की सफलता के रूप में ड° कलाम ने अनेक राष्ट्रीय और अन्तराष्ट्रीय पुरस्कार एवं सम्मान लाभ किये। भारत सरकार द्वारा उन्हें 1981 में पद्म भूषण और 1990 में पद्म विभूषण का सम्मान प्रदान किया गया जो ड° कलाम के द्वारा इसरो और डि.आर.डी.ओ. में कार्यों के दौरान वैज्ञानिक उपलब्धियों के लिए तथा भारत सरकार के वैज्ञानिक सलाहकार के रूप में कार्य हेतु प्रदान किया गया था। 1997 में कलाम साहब को भारत रत्न प्रदान किया गया। जो उनके वैज्ञानिक अनुसंधानों और भारत में तकनीकी विकास में अभूतपूर्व योगदान हेतु दिया गया। वर्ष 2005 में स्वित्जरलैंड की सरकार ने ड° कलाम के स्वित्जरलैंड आगमन के उपलक्ष्य में 26 मई को 'विज्ञान

दिवस' धोषित किया।

ड° कलाम का व्यक्तित्व एक तपस्वी और कर्मयोगी का रहा। चमत्कारिक प्रतिभा के धनी अब्दुल कलाम का व्यक्तित्व इतना उन्नत था कि वह सभी धर्म, जाति एवं संप्रदायों में लोकप्रिय थे।

राजनीति में रहकर भी ड° कलाम देश के विकास के बारे में सोचते थे। ड° कलाम चाहते थे कि परमाणु हथियारों के क्षेत्र में भारत एक बड़ी शक्ति के रूप में जाना जाए। वह जानते थे कि युवाओं का बेहतर विकास ही देश को आगे लेकर जा सकता है।

मिसाइल मैन के नाम से लोकप्रिय पूर्व राष्ट्रपति ड° कलाम युवाओं और बच्चों के बिच काफी लोकप्रिय थे। छात्र-छात्राएँ उन्हें किसी भी समय प्रश्न पूछ सकते थे, उत्तर देने के लिए ड° कलाम कभी भी थकते नहीं थे। एक बार आनन्द उन्नी नामक छात्र ने ड° कलाम से पूछा-छात्र होकर मैं समाज के लिए क्या कर सकता हूँ? ड° कलाम ने राष्ट्रपति भवन से उत्तर दिया - अध्ययन में आगे बढ़ने जाना ही समाज के लिए आपका बहुत बड़ा योगदान होगा। यह उत्तर पाकर उन्नी चकित और प्रफुल्लित हो उठा कारण राष्ट्रपति एक साधारण छात्र के पत्र का उत्तर दे सकते हैं, यह उन्नी कल्पना ही नहीं कर पा रही थी।

एक दिन गुजरात के आनन्द शहर में अनुष्ठित छात्र सभा में ड° कलाम ने पूछा - हमारा शत्रु कौन है? प्रश्न का उत्तर अनेक तरह से दिया गया। स्नेहल थक्कर, दसवीं कक्षा के छात्रा ने उत्तर दिया - हमारा शत्रु है दरिद्रता। इस उत्तर ने ड° कलाम जी को बहुत प्रभावित किया और उन्होंने 'Ignited Minds' (इग्नाटिड माइंडस) नामक लेख-निबन्ध को स्नेहल थक्कर के नाम समर्पित किया।

एक बार तेजपुर भ्रमण के समय एक छात्र ने पूछा - जिस समय असम में बाढ़ आता है, क्या उस समय ब्रह्मपुत्र का पानी राजस्थान या तमिलनाडु के तरफ बहाया नहीं जा सकता? इन राज्यों में पानी का अभाव रहता है। ड° कलाम ने 'Ignited Minds' में लिखा छात्र हो ऐसे प्रश्न कर सकते हैं। हम बड़े जिन बातों को असंभव समझते हैं

केवल बच्चे और किशोर ही संभव करने का चिन्ता कर सकते हैं।

एक बार एक छात्र ने उनसे पूछा - 'आपको हम किस तरह याद रखे वैज्ञानिक के रूप में या राष्ट्रपति के रूप में? उन्होंने मुस्कराते हुए उत्तर दिया - 'एक अच्छे इंसान के रूप में।' सच में ड° कलाम भारत के उत्कृष्ट नागरिक थे। ड° कलाम देश के महत्त्वपूर्ण विषयों पर स्टुडेंट के विचार भी जानते थे और अपना विचार भी शेयर करते थे।

27 जुलाई 2015 की शाम को ड° कलाम भारतीय प्रबंधन संस्थान शिलोंग में 'Creating a livable planet Earth' (रहने योग्य ग्रह) पर एक व्याख्यान दे रहे थे तभी उन्हें जोरदार दिल का दौरा पड़ा और वह हमें छोड़कर चले गए। उनका जाना हमारे देश के लिए कभी पूर्ण न होने वाली क्षति थी।

जन्मभूति की उन्नति के लिए ड° कलाम जी का जीवन समर्पित था। सच में ड° कलाम साधारण भारत रत्न नहीं बल्कि भारत के अमूल्य रत्न थे। ड° कलाम का कहना था कि 'जीवन में कठिनाइयाँ हमें बबोद करने नहीं आती हैं, बल्कि यह हमारी छुपी हुई सामर्थ्य और शक्तियों को बाहर निकलने में हमारी मदद करती हैं, कठिनाइयों को ये जान लेने दो की आप उससे भी ज्यादा कठिन हो।'।

अच्छी शिक्षा व्यवस्था का होना, अच्छे चिन्ता या विचार का होना और निर्दिष्ट लक्ष्य की ओर आगे बढ़ना - यही थे ड° कलाम के दृष्टिकोण। इसी दृष्टिकोण से ड° कलाम ने 2020 सन तक भारतवर्ष को एक विकसित राष्ट्र बनाने का संकल्प लेने के लिए युवाओं को आह्वान किया। हम सभी को मिलकर ड° कलाम के सपने को वास्तव में रुपान्तरित करना है। इस क्षेत्र में हमारे मार्गदर्शक होंगे ड° कलाम जी का यह मन्त्र - "हम निश्चय ही कर पायेंगे"।

◆◆◆

असम की संस्कृति

प्रणामी वर्मन

बि. एड, द्वितीय वर्ष

संस्कृति का अर्थ 'शुद्धता' से लिया जाता है। संस्कृति शब्द के उच्चारण से ही मन में शुद्धता का भाव आता है। सभ्य मानव को सुसंस्कृत होना आवश्यक है। खान-पान, रहन-सहन, आचार-विचार आदि संस्कृति के अंतर्गत आते हैं। हर जगह की संस्कृति एक समान नहीं होती। स्थान बदलने के साथ ही संस्कृति में भिन्नता दृष्टिगोचर होती है।

असम की संस्कृति भारतीय संस्कृति से इस प्रकार जुड़ा है कि उसे कोई भी अलग नहीं कर सकता। नेग्रितो, अष्टिक, द्रविड़ और मंगोलीय सांस्कृतिक उपादानों से भारतीय संस्कृति का रूप आर्यमुलीय है। आर्य संस्कृति के प्रभाव से भाषा और धर्म को लेकर सृजित है भारतीय सांस्कृतिक सम्पद। असम की संस्कृति इसी के अन्तर्गत है।

यहाँ विभिन्न जाति, सम्प्रदाय, भाषा, धर्म एवं संस्कृति के लोग निवास करते हैं। यही आदिवासियों की संख्या भी कम नहीं है। इनकी भी अपनी परम्परा है। यहाँ अन्य स्थानों से आकर भी लोग जीवन निवह करते हैं। अन्य स्थानों की संस्कृति भी असम की संस्कृति को और श्रेष्ठ बनाती है। जब वो सभी विशेष उत्सव या सांस्कृतिक कार्य में उपस्थित होते हैं तो यहाँ का दृश्य कुछ ओर ही होता है। युवतियाँ अपने मन मोहक नृत्य संगीत द्वारा लोगों का मन मोह लेते हैं। वे विवाह, विविध संस्कार आदि के अवसर पर भी भीत गाते हैं। असमिया साहित्य का एक अमूल्य सम्पद 'डाकर वचन' है।

जिकिर, देह वचिरत गीत, बदन बरफुकन गीत, महोरी गीत, नाओ खेलर गीत, होली गीत, आई नाम, बिया नाम आदि असम की संस्कृति की कड़ियाँ हैं।

किरातीय समाज के लौकिक आदर्श के फलस्वरूप असम में हिन्दुधर्म की विभिन्न शाखाएँ हुईं। उनमें से कुछ ने नया रूप धारण किया था। असम में महापुरुष शंकरदेव ने भागवत पुराण के कृष्ण भक्ति शायी को विशिष्टाद्वैतवाद की ओर घुमा दिया। फलस्वरूप नाम, देव, गुरु और भक्त की एक रूपरेखा तैयार हुई। इस पद्धति में लोग सामुहिक रूप में ताली बजाकर एक स्वर से स्वर मिलाकर नाम कीर्तन करते हैं। यह केवल असम में ही देखने को मिलता है, अन्यत्र नहीं। भारत के अन्य स्थानों में मन्दिर और उनमें मूर्तियाँ होती हैं। पर असम में मन्दिर ओर

मूर्ति के अलावा नामघर भी हैं, नामघरो में मूर्तियाँ नहीं होती। उनमें भागवत पुराण को ही चैतन्य मूर्ति मानकर नाम कीर्तन करते हैं।

पूजा-पाठ के क्षेत्र में भी यहाँ की पद्धति अन्य स्थानों से सम्पूर्ण निराली है। यहाँ अनेकों देवभूमि हैं, जहाँ किसी प्रकार की मूर्ति नहीं होती। असमिया संस्कृति में शिवोपासना, शिवलिंग की पूजा होती है।

भारत के अन्य प्रान्तों में विग्रह की वेदी ऊँची होती है, पर असम में पहाड़ के गुफाओं में होती है। मूर्ति का स्थान मन्दिर के उतरी अथवा पूर्वी भाग में होता है। नामघरों में 'मणिकूट' की स्थिति पूर्व दिशा में होती है। भारत के मन्दिरों में पूजा की तीन पद्धतियाँ हैं, उनमें से असम में नगर पद्धति का प्रभाव देखा जाता है।

असम के लोग मंत्र-तंत्र, टोना-टोटका में भी विश्वास रखते हैं। आज भी असम के ग्रामीण इलाके में लीग तंत्र-मंत्र का सहारा लेते हैं। साँप आदि जहरीले कीटों के काट लेने पर वे विष को प्रभावहीन करने के लिए मंत्रों का सहारा लेते हैं। चाय बागानों की भी अपनी एक संस्कृति है। वहाँ के लोग अधिकांश झुमुर गीत गाते हैं। यहाँ की जातियाँ बोंडो, कछारी, मिरि, कार्बी, नेपाली, सबको अलग-अलग लोक संस्कृति है। कामरूप के लोग ओझापाली के गीत गाते हैं। विभिन्न धार्मिक उत्सवों के अवसर पर असम के लोग लोक-नाटक का मंचन प्रस्तुत करते हैं।

असमिया समाज व्यवस्था में नारियों की मर्यादा अन्य प्रदेश की नारियों से बहुत ऊपर है। जनजातीय समाज में भी नारी सम्मानीय है। यहाँ के लोग नारी को सृजनात्मक शक्ति का स्वरूप और अधिकारिणी मानते हैं। यहाँ की नारियाँ राजसभा में बैठकर राय-परामर्श देती हैं। हाथ में अस्त्र धारण कर युद्ध का संचालन तथा देश और जाति के लिए आत्म त्याग करने का उदाहरण भी हैं।

कपड़ा बुनना यहाँ की मुख्य सामाजिक प्रथा है। छोटे-बड़े, अमीर-गरीब, ऊँच-नीच सभी स्त्रियाँ कपड़ा बुनती हैं। कपड़ा बुनने का ढंग सीखना यहाँ की सामाजिक प्रथा के अनुसार अनिवार्य होता है।

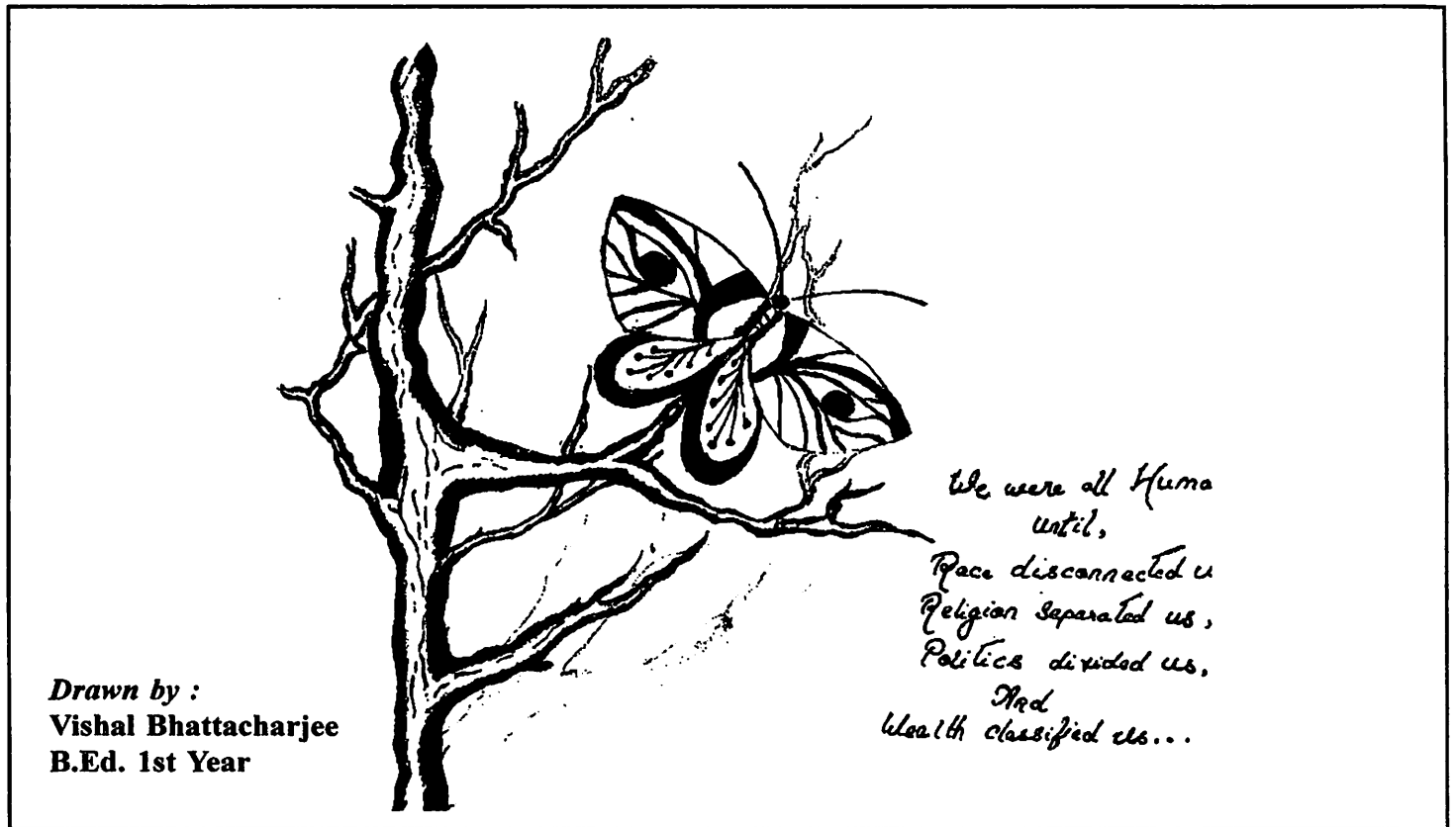
असम की संस्कृति में वैवाहिक अनुष्ठान अन्य भारतीय हिन्दु की भाँति वैदिक नियम होम तथा अग्नि को साक्षी मान वेदवर्णित मन्त्रोच्चारण के जरिये सम्पन्न करते हैं।

असम की सामाजिक रीति-निवाज भी परम्परागत है। यहाँ के ग्रामीण क्षेत्रों के लोग आज भी रुढ़िवादिता के शिकार हैं। शिक्षा का अभाव होने के कारण लोग अंध-विश्वासी बने पड़े हैं। आज भी गाँव-देहात के लोग रोगों का इलाज किसी डाक्टर से न करवाकर तंत्र-मंत्र जापने वाले ओझा से करवाते हैं। ग्रामीण सियाँ अंधविश्वास का अधिक शिकार होती हैं। वे अपने बच्चों को ताबीज देने से वंचित नहीं रहती। वे अपने घर-परिवार की सुरक्षा के लिए मंदिरों में तो जाती ही है साथ ही आइन थान, चुड़ा गोसाइर थान, शीतला पूजा, अपेश्वरी, भथेली मेढ़क पूजा आदि के अवसर पर स्त्रियाँ एवं पुरुष भक्ति अर्पण करते हैं।

लोगों का जीवन नीरस न हो जाय इसलिए वे लोग मनोरंजन का भी सहारा लेते हैं। खासकर देहात-क्षेत्र के लोग संगीत एवं नाटक के द्वारा मनोरंजन करते हैं। ढोल, पेपां, गगणा और टका असमिया लोक

संस्कृति के नमुने हैं। ढोल, खोल और खंजुरी का व्यवहार ग्रामीण लोग तो करते ही हैं साथ ही पहाड़ी जनजातियाँ भी नुन्याधिक रूप में करते हैं। हुचुरी या बिहू गीत का प्रदर्शन असम के प्रत्येक स्थान पर होता है। इसमें फुलाम जाति बिहू संस्कृति के आकर्षण का केन्द्र है। बांगरुम्बा ओजापाली नृत्य, ढुलिया नृत्य आदि का प्रदर्शन ही असमिया लोक संस्कृति एवं सभ्यताओं का परिचय प्रस्तुत करता है। महोहो या मह खेदा नृत्य और कार्तिक महीने के काति बिहु के अवसर पर सामुहिक रूप में गाये जाने वाले नृत्य लोक मनोरंजन के सशक्त माध्यम हैं।

इस प्रकार यह स्पष्ट होता है कि असम की संस्कृति अति प्राचीन एवं समृद्ध है।

Drawn by :
Vishal Bhattacharjee
B.Ed. 1st Year

*We were all Human
until,
Race disconnected us
Religion separated us,
Politics divided us,
And
Wealth classified us...*

पण्डित दीनदयाल उपाध्याय

गीताजंली बड़ो
बि. एद, द्वितीय वर्ष

हमारे देश में बहुत सारे महान व्यक्ति हैं जो हमेशा देश के लिए काम कर गए हैं। महात्मा गांधी, पण्डित जवाहरलाल नेहरू, स्वामी विवेकानन्द, गुरुनानक, रबीन्द्रनाथ टैगोर और सर्वपल्ली राधाकृष्णण आदि महान व्यक्तियों के बारे में सबको पता है। इन व्यक्तियों में से एक और अन्यतम महान व्यक्ति है जो भारत की सनातन विचारधारा को युगान्तकूल रूप में प्रस्तुत करते हुए देश को एकान्त मानववाद जैसी प्रगतिशील विचारधारा दी गयी थी। वह है पण्डित दीनदयाल उपाध्याय। शायद बहुत कम लोगों को ही उनके बारे में जानकारी है। यह तभी पता चला जब असम में दीनदयाल उपाध्याय के बारे में कॉलेज खुलने की बाद सामने आयी। तब कुछ लोग बोल रहे हैं कि वह एक राजनीतिज्ञ है, और कुछ लोगों को उनके साहित्यिक अवदान पर कुछ भी नहीं पता और कुछ लोगोंको उनके बारे में कुछ भी नहीं पता।

पण्डित दीनदयाल उपाध्याय सिर्फ एक राजनीतिज्ञ ही नहीं उसके साथ साथ एक भारतीय विचारक, अर्थशास्त्री, समाजशास्त्री, इतिहासकार, नाटककार और पत्रकार आदि भी थे।

उनका जन्म २५ सितम्बर, १९१६ में उत्तर प्रदेश के मथुरा के नगला चन्द्रभान नामक ग्राम में हुआ था और मृत्यु ११ फरवरी १९६८ मुगलसराय में हुआ था। उनके परदादा पंडित हरिराम उपाध्याय, जो एक प्रख्यात ज्योतिषी थे। पिता श्री भगवती प्रसाद उपाध्याय और माता का नाम रामप्यारी था। बचपन से ही माता-पिता को खोने के कारण उन्होंने बहुत उतार-चढ़ाव देखा, परन्तु अपने दृढ़ निश्चय से जिन्दगी में आगे बढ़े।

पण्डित उपाध्याय जी ने पिलानी, आगरा तथा प्रयाग में शिक्षा प्राप्त की। उन्होंने सीकर से हाईस्कूल परीक्षा पास की थी। वह जन्म से ही बुद्धिमान और उज्वल प्रतिभा के धनी व्यक्ति थे, उपाध्याय को स्कूल और कॉलेज में अध्ययन के दौरान कई स्वर्ण पदक और प्रतिष्ठित पुरस्कार प्राप्त हुए थे। सिविल सेवा परीक्षा में भी उत्तीर्ण हुए थे लेकिन उसे त्याग दिया। कानपुर विश्वविद्यालय से उन्होंने स्नातक किया था। बी. एस.सी., बी.टी. करने के बाद भी उन्होंने नौकरी नहीं की।

छात्र जीवन से ही वे 'राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघ' के सक्रिय कार्यकर्ता हो गए थे। उसके बाद कॉलेज छोड़कर तुरन्त उस संस्था के

प्रचारक बन गए थे और एकनिष्ठ भाव से संघ का संगठन कार्य करने लगे। वे अत्यन्त सरल और सौम्य स्वभाव के व्यक्ति थे।

सन १९५१ ई. में अखिल भारतीय जनसंघ का निर्माण होने पर वे उसके संगठन भत्री बनाये गए और दो वर्ष बाद सम १९५३ ई. में अखिल भारतीय जनसंघ (वर्तमान भारतीय जनता पार्टी) के महामंत्री निर्वाचित हुए थे और उसके बाद सन १९६७ ई में उसके अध्यक्ष निर्वाचित हुए थे।

साहित्यिक दृष्टि से देखा जाय तो पण्डित उपाध्याय जी का देन बहुत बड़ा अवदान है। अपने आर.एस.एस. के कार्यकाल के दौरान वे एक साप्ताहिक समाचार पत्र 'पांचजन्य' और एक दैनिक पत्र 'स्वदेश' शुरू किया था। उनके अन्दर की पत्रकारिता तब प्रकट हुई जब उन्होंने लखनऊ से प्रकाशित होने वाली मासिक पत्रिका 'राष्ट्रधर्म' में सन १९४० ई के दशक में कार्य किया। वे पत्रकार तो थे ही उसके साथ साथ चिन्तक और लेखक भी थे। उनके लेख हिंदी और अंग्रेजी के लेख विभिन्न पत्र-पत्रिकाओं में प्रकाशित होते थे। केवल एक बैठक में ही चन्द्रगुप्त नाटक लिख डाला था। उनके द्वारा रचित प्रमुख साहित्यिक कृतियाँ हैं, 'दो योजनाएँ', 'राजनीतिक दायरी', 'भारतीय अर्थनीति का अवमूल्यन', 'सम्राट चन्द्रगुप्त' 'जगतगुरु शंकराचार्य', 'एकात्म मानववाद' (अंग्रेजी: Integral Humanism), 'अखण्ड भारत क्यों है', 'राष्ट्र जीवन की दिशा' और 'राष्ट्र चिन्तक' आदि। इस लेखन कला की दृष्टि से देखा जाय तो पण्डित उपाध्याय जी को राजनीति के अतिरिक्त साहित्य में भी उनकी गहरी अभिरुची थी।

जनसंघ के राष्ट्र जीवन दर्शन के निर्माता पण्डित दीनदयाल उपाध्याय जी का उद्देश्य 'स्वतंत्रता की पूरणरचना के प्रयासों के लिए विशुद्ध भारतीय तत्व-दृष्टि प्रदान करना था।

'बसुधैव कुटुम्बकम्' हमारी सध्यता से प्रचलित है। इसी के

अनुसार भारत में सभी धर्मों को समान अधिकार प्राप्त हैं। समाज में जो लोग धर्म को बेहद संकुचित दृष्टि से देखते और समझते हैं तथा उसी के अनुकूल व्यवहार करते हैं, उनके लिए पण्डित दीनदयाल उपाध्याय की दृष्टि को समझना और भी जरूरी हो जाता है। वे कहते हैं कि 'विश्व को थी यदि हम कुछ सिख्या सकते हैं तो उसे अपनी सांस्कृतिक सहिष्णुता एवं कर्तव्य प्रधान जीवन की भावना की ही शिक्षा दे सकते हैं, राजनीति अथवा अर्थनीति को नहीं। उसमें तो शायद हमको उनसे ही उल्टे कुछ सीखना पड़े। अर्थ काम और मोक्ष के विपरीत धर्म की प्रमुख भावना ने भोग के स्थान पर त्याग, अधिकार के स्थान पर कर्तव्य तथा

संकुचित असहिष्णुता के स्थान पर विशाल एकात्मता प्रकट की है। इनके साथ ही हम विश्व में गौरव के साथ खड़े हो सकते हैं।

विलक्षण बुद्धि, सरल व्यक्तित्व एवं नेतृत्व के अनगिनत गुणों के स्वामी भारतीय राजनीतिक क्षितिज के इस प्रकाशमान सूर्य ने भारतवर्ष में समतामूलक राजनीति विचरधारा का प्रचार एवं प्रोत्साहन करने हुए सिर्फ ५२ साल के उम्र में ही अपने प्राण राष्ट्र को समर्पित कर दिए। अनाकर्षक व्यक्तित्व के स्वामी दीनदयालजी उच्च-कोटी के दार्शनिक थे। किसी प्रकार का भौतिक माया - मोह उन्हें छू तक नहीं सका।

चुटकुले

१. पति : आज ऐसी चाय बनाओ कि पीते ही मन बदन झूमने लगे और मन नाछने लगे।
पत्नि : हमारे यहाँ भैंस का दुध आता है, नागिन का नहीं।
२. पेशेंट : डाक्टर साहब सुबह उठ कर साँस लेने में तकलीफ होती है।
डाक्टर : कितने बजे उठते हो ?
पेशेंट : ठीक आठ बजे।
डाक्टर : जल्दी उठा करो रामदेव के लोग सुबह छः बजे उठकर सारी औक्सीजन खींच लेते हैं।

संग्राहक - गीतांजली बड़ो
बि. एड, द्वितीय वर्ष

मुरझाया हुआ गुलाब

सुश्री मनालिछा बरदलै

बि. एद, द्वितीय बष

एक लाली गुलाब की कली
एक लाली नन्ही सी गुलाब की कली
धने काटों, हरे पत्रों के बीच से निकली।
उसे इस मायाभरी,
जादुगरी और खुंखार
संसार की गति का जरा भी पता नहीं।।

सुबह पूख दिशा से उगलते हुए
हुँसते हुए सूरज की सुनहले किरणों की झलक से
और खिलने लगी
यह लाली गुलाब की कली।

हवा की झोकों में धीरे धीरे
गुलाब की पंखुरियाँ नाचने लगी
और फैलाने लगी।
नन्ही सी गुलाब के पास एक चंचल तितली
आयी
अहिस्ता अहिस्ता से
उड़ उड़ के
और पायी एहसास अपनी प्यार की।
वही कोमल के अभी तो
भ्रमरों को नजर लंगने लगे,
और प्रेमालाप भी की।
हवा के लहरों से भ्रमरों के संग नचने लगे
यह लाली गुलाब की कली,
यह नन्ही सी लाली गुलाब की कली।

एक तुफानी आँधी ने लाली गुलाब को नचाया,
और गुलाब भी तन मन से नचने लगी,
हौश खोकर झरने लगी
गुलाब की कोमल पंखुरिया।
पल भर में खो गया अपनी मधुर चमकने वाले चेहरे
मुरझाया हुआ लाली गुलाब की कली,
न जोड़ने लगे झरते हुए पंखुरिया फिर से
न हँसने लगे तितली की प्यार की एहसास से
न नचने लगे हवा के लहरों से
ये मुरझाया हुआ गुलाब
ये मुरझाया हुआ गुलाब
ये मुरझाया हुआ लाली नन्ही सी
गुलाब की कली

भ्रष्ट नेता

राकेश कुमार सिंह
बि. एद, द्वितीय बर्ष

आज के भ्रष्ट नेताओं ने
जनता को मुख बनाया हैं
देंगे राज्य मे खुशहाली कहकर
जनता से मत पाया है।

मत पा कर जब ये नेता
विजय घोषित हो ताते हैं
राज्य की सारी खुशहाली की
बातें भूल जाते हैं।

बनकर ये नेता
अपने तेवर दिखाते हैं
उन वादों और कसमों को
पल भर में भूल जाते हैं।

फिर आता है यही पाँच साल बाद
चुनाव की बारी
आ जाते हैं घर-घर में
लेकर सवारी।

मत पा कर जब ये विजय हो जाते हैं
गरीबी को मिटायेंगे कहकर
गरीबों को मिटा जाते हैं
हर जगह बस ये भ्रष्टाचार ही फैलाते हैं।

तुम्हारे डिपार्टमेन्ट के सामने

गीतांजली बड़ो
बि. एद, द्वितीय बर्ष

जिस दिन तुम्हारे साथ परिचय हुआ
फेचवुक में दुंढा
मित्रता करने के लिए
तुमको देखने के लिए
आती जाती हूँ
तुम्हारे डिपार्टमेन्ट के सामने,
तुम्हारे एस. एम. एस की आशा से
इंतिजार है मुझे
मित्रता की दीया न ज्वलने से ही
आ गयी एक सुनामी
जहाँ तुम्हारे और मेरे बीच
आज न रही है एस. एम. एस.
न दोस्ती
फिर भी इंतिजार करती हूँ
तुम्हारे एस. एम. एस. की
आज भी तुमको देखने के लिए
आती जाती हूँ
तुम्हारे डिपार्टमेन्ट के सामने।

যুব প্রজন্মের উপর দূরদর্শনের প্রভাব

দেবযানী হালদার
বি. এড., দ্বিতীয় বর্ষ

বার্ষিক পুরস্কার বিতরণী অনুষ্ঠান উপলক্ষে বিভিন্ন প্রতিযোগিতা আয়োজিত হয়েছিলো। বিতর্ক প্রতিযোগিতার বিষয় ছিলো — “টি.ভি. দেখা ছাত্র-ছাত্রীদের জন্য খারাপ।” বিতর্কটির সপক্ষে ছিল রাজা দাস ও বিপক্ষে ছিলো সুনীতা বোস।

সপক্ষে : রাজা দাস, নবম শ্রেণী।

আমার মতে টেলিভিশন দেখা ছাত্র-ছাত্রীদের জন্য খারাপ। এটি মূলত ছাত্র-ছাত্রীদের জন্য কাল হয়ে উঠেছে। সামাজিক, চারিত্রিক বহু কু-প্রথা তথা কু-শিক্ষা শিখার এক মাধ্যমে উপনীত হয়েছে। ছোটো-ছোটো ছেলে-মেয়েদের সর্বক্ষেত্রে ক্ষতি করছে টেলিভিশন। বিজ্ঞানীরা একথা প্রমাণ করেছে যে ৪৫ মিনিটের বেশী সময় ছাত্র-ছাত্রীরা টি. ভি. দেখে তবে তাদের চোখে এর প্রভাব পড়ে এবং তাদের স্মৃতিশক্তি নষ্ট হয়, তাছাড়া তাদের মগজেরও বহু ক্ষতি হয়। বেশী করে টি.ভি. দেখার ফলে তাদের বৌদ্ধিক, মানসিক, শারিরিক সব কিছুই ধ্বংস হতে থাকে ধীরে ধীরে, পড়াশুনা করতে তাদের মনোযোগ আসে না, খেলা-ধুলো করতে ইচ্ছে করে না এবং সর্বশেষে তাদের ভবিষ্যৎ শেষ হয়ে যায়। T.V. (টি.ভি.) তে আমাদের পারিপার্শ্বিক এবং দেশ-বিদেশের বৈশিষ্ট্যের কলা বলার পরিবর্তে অশ্লীল কথা, অশ্লীল দৃশ্য, বাজে বাজে গালা-গালি প্রভৃতি দেখানো হয় এবং এর প্রভাব ছাত্র-ছাত্রীদের মনে বিশেষভাবে পরিলক্ষিত হয়। এটি তাদের মনে শাস্তি এবং সঠিকতা বিচারের ক্ষমতাকে নষ্ট করে এবং তাদের কু-পথে ঢেলে দেয়। এসব কেবল করে তাদের টি.আর.পি. (TRP) বাড়ানোর জন্য। যদি TV এসব অনাবশ্যিকীয় বস্তুর বিশেষে দেখানো বন্ধ না করে তবে এক কথা নিতান্তই স্বীকার করতে হবে যে ছাত্র-ছাত্রীদের ভবিষ্যৎ সম্পূর্ণ নষ্ট হয়ে যাবে।

বিপক্ষে : সুনীতা বোস, দশম শ্রেণী।

টেলিভিশন নিয়ে আজকাল মানুষ অনেক ভালো-খারাপ মন্তব্য করছে, ভালোর থেকে লোকেরা খারাপটাই বেশি করে তুলে ধরছে। কিন্তু টেলিভিশন আবিষ্কারের উদ্দেশ্য খারাপ ছিল না, জনসাধারণের সুবিধার্থে

টেলিভিশন আবিষ্কার করা হয়েছিল কিন্তু সেই উপকারী বস্তুটিকে আজকাল মানুষ অপকারী বস্তু করে তুলছে। টেলিভিশনের ব্যবহার সৎভাবে করলে এর থেকে উপকৃত হওয়া যায়।

টেলিভিশন থেকে আমরা বিভিন্নভাবে উপকৃত হতে পারি যেমন—

- ◆ টেলিভিশন - এ এমন কিছু অনুষ্ঠান দেয় যেখানে বাচ্চারা - বড়োরা আজকাল নিজেদের প্রতিভা সকলের সামনে তুলে ধরার সুযোগ পাচ্ছে।
- ◆ টেলিভিশন থেকে আমরা দেশ-বিদেশে ঘটা বিভিন্ন খবর ঘরে বসেই জানতে পেরে যাই।
- ◆ Discovery, National Geography, Animal Planet - র মতো চ্যানেলে জীব-জন্তুর জীবন প্রণালীর কথা জানতে পারি।
- ◆ আজকাল জ্ঞানদর্শনের মতো চ্যানেলে বিভিন্ন বিষয়ে শিক্ষা প্রদান করা হচ্ছে। পুঁথিগত শিক্ষা ছাড়াও অনেক সাধারণ জ্ঞানও লাভ করতে পারি। এই টি.ভি.র মাধ্যমে।
- ◆ আমাদের সমাজে আর রাজনীতিতে ঘটা বিভিন্ন দুর্নীতি গুলো টেলিভিশনের সাহায্যে জনসাধারণের কাছে তুলে ধরা হয়।
- ◆ টেলিভিশনে এমন কিছু মজার ছবি আর নানান ধরণের মজার গল্প নাটক হিসাবে দেখানো হয় যেটা কিছু ক্ষণের জন্য মানসিক শান্তি দিতে পারে।

সবশেষে আমি এটাই বলতে চাই যে টেলিভিশনকে বোকা বাস্তব বলা হয় অর্থাৎ এটাকে আমরা যেভাবে চালাবো এটা বোকামির মতো সেই ভাবেই চলবে। টেলিভিশনের remote টা যখন আমাদের হাতেই থাকে তখন আমরা কী দেখব সেটা সম্পূর্ণ আমাদের উপর নির্ভর করে। পৃথিবীর সব কিছুই একটা ভালো ও একটা খারাপ দিক আছে, এখন মানুষ সেটা কীভাবে ব্যবহার করবে সেটা সম্পূর্ণ মানুষের উপর নির্ভর করে, মানুষ সেটাকে খারাপ পথে তুলে ধরবে না সেটা সু-ব্যবহার করবে এটা মানুষের উপর নির্ভরশীল।

◆◆◆

স্বাধীনতার সত্তর বছরের কিছু চিন্তা ভাবনা

চিমি দত্ত

বি. এড., দ্বিতীয় বর্ষ

হাজার হাজার মানুষের আত্মবলিদানে অর্জিত ভারতবর্ষের স্বাধীনতার সত্তর বছর পূর্ণ হয়ে গেল। আমাদের দেশমাতৃকা পরাধীনতার নাগ পাশ থেকে মুক্ত হয়ে সুজলা-সুফলা শস্য-শ্যামলা হয়ে ভরে উঠল। রক্তের বিনিময়ে যে স্বাধীনতা আমরা পেয়েছি তার কি যথাযথ সুরক্ষিত রাখতে পেরেছি? যেটা আমাদের এই সুজলা-সুফলা শস্য-শ্যামলা দেশ মাতৃকাকে সর্বস্থরে সর্বতভাবে সুরক্ষিত রাখা প্রতিটি নাগরিকের দায়বদ্ধতা ও কর্তব্য ছিল? - না সেটা আমরা পারিনি। বর্তমানে চারপাশে যেরূপ পরিস্থিতি তৈরি হচ্ছে তাতে দুশ্চিন্তা আরো বেড়ে গেছে। যেমন একদিকে কাশ্মীরের কিছু অংশে পাকিস্তানের অনাধিকার প্রবেশ ও সন্ত্রাসবাদীদের কর্মকাণ্ড চলছে আবার ঐভাবে দার্জিলিং, অরুণাচল প্রদেশের সীমান্তে চলছে চীনের আগ্রাসন। যা আমাদের ভারতীয় সার্বভৌমত্বকে প্রশ্ন চিহ্নের মুখে দাঁড় করানো হচ্ছে। সীমান্তে যখন চলছে সন্ত্রাসের পরিস্থিতি তখন দেশের আভ্যন্তরীণ সমস্যাও একেবারে কম নয়। যেমন বর্তমানের কট্টর হিন্দুত্ববাদ, ভূমিপুত্রদের সামাজিক স্বীকৃতি, বেকারত্ব, দারিদ্র্যতা, সুরক্ষা বাহিনীর চোখ রাঙানি ইত্যাদি বর্তমান প্রজন্মদের অবিশ্বাসের নৈরাস্যতে দেশ দিশেহারা

যা আমাদের ভারতবর্ষের প্রগতির পথে অন্তরায় হয়ে উঠেছে। শুধু তা নয় বর্তমান 'ব্লু-হোয়েল' চ্যালেঞ্জ এর প্রভাব ও সারা ভারতবর্ষে ছড়িয়ে পড়েছে। স্বাধীনতার যে আশ্বাধন সেটা কি বর্তমান প্রজন্ম গ্রহণ করতে পেরেছে? — তাই ভারতীয় সংবিধানে স্বীকৃত সমান অধিকারের নীতি রূপায়ণের মাধ্যমে নিশ্চিত করতে হবে যাতে এইরূপ পরিস্থিতির উদয় না হয়। দলীয় রাজনৈতিক চিন্তা-ভাবনাকে উর্ধে রেখে, দেশের বৃহত্তর স্বার্থে সামাজিক সম্প্রীতির যাতে কোনো বিঘ্নতা না ঘটে তারই প্রয়াস চালানো উচিত, সর্বস্থরের রাজনৈতিক ও প্রশাসন বিভাগকে। তাই রাষ্ট্রের ভূমিকা এখানে খুব গুরুত্বপূর্ণ বিষয়। নাগরিকদের আস্থা ফেরাবার কাজটি আমাদের মাধ্যমে কিছুটা সহজ হ'লেও হতে পারে, আর দেশবাসীদের মধ্যে ঐক্য থাকলে বাইরের শত্রুকে ও আভ্যন্তরীণ শত্রুকে পরাভূত করতে কতক্ষণ লাগবে? স্বাধীনতা সংগ্রামীরা একদিন যে স্বপ্ন দেখেছিলেন সোনার ভারতবর্ষ গড়ার, তাদের স্বপ্নকে বাস্তবায়িত করতে পারাই হবে, আমাদের মূলমন্ত্র ও তাদের প্রতি শ্রেষ্ঠ শ্রদ্ধার্ঘ্য।

একটি ঝাড়ুর আত্মকাহিনী

অভিষেক দেব

বি. এড., প্রথম বর্ষ

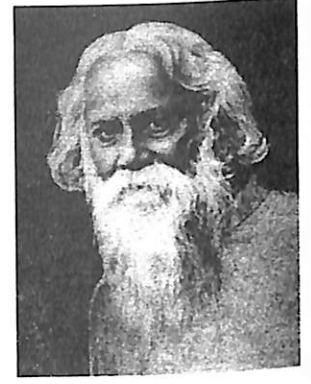
আমার নাম ঝাড়ু আজ আমি তোমাদের কাছে চিরসত্য আমার আত্ম কাহিনী তুলে ধরছি। এতে যদি তোমাদের কোনো উপকার হয় তবে আমার জীবন ধন্য হবে। বর্তমান প্রধানমন্ত্রির সচ্ছ ভারত অভিযানে আমার প্রয়োজনীয়তা ছোট বড় অনেকে অনুভব করতে পেরেছে। কারণ আমাকে ছাড়া পরিষ্কার পরিচ্ছন্নতার কথা কখনো ভাবা যায় না। যখন আমার প্রয়োজন হয় আমাকে আদর করে হাতে তুলে নিয়ে আমার দ্বারা পরিষ্কার পরিচ্ছন্নতার

কাজ গুলি ভালো করে করিয়ে নিয়ে তারপর আমাকে তুচ্ছ করে দূরে, ছুড়ে ফেলে দেয়, এতে আমি দুঃখ পাই। তাই আমি তোমাদের কাছে বলছি যে সমাজে এধরণের অনেক মানুষ আছে যারা প্রয়োজনে তোমাকে ভাল বাসবে। তুমি তাহাদের প্রয়োজন মত কাজ করতে নাপারলে তোমাকে অবজ্ঞা করে চলে যাবে এই ধরণের মানুষ থেকে দূরে থাকার চেষ্টা করবে। এই আমার আসল আত্ম কাহিনী।

বন্যার প্রকোপ

দেবযানী হালদার
বি. এড., দ্বিতীয় বর্ষ

শিশু কোলে মাতা কাঁদে
দশের কাছে হাত পেতে
দাও না আমায় কিছু খেতে
তবে আমরা যাব বেঁচে।
আমরা থাকি অনাহারে
দাও কিছু ভাই দয়া করে
ঘর বাড়ী সব ভেসে গেছে
ভয়ঙ্কর বন্যার কোপে।
পথে পথে ঘুরছি আমরা
দয়া একটু দেখাও তোমরা
তোমার দয়ায় বাঁচবে প্রাণ
হাত বাড়িয়ে কর গো ত্রাণ।

কবিগুরু রবীন্দ্রনাথ ঠাকুর

কমী পাল
বি. এড., প্রথম বর্ষ

বিশ্বকবি রবীন্দ্রনাথ
পিতা তোমার দেবেন্দ্রনাথ।।
দ্বারকানাথের পৌত্র তুমি
ঠাকুর বাড়ির রত্ন তুমি।।
জোড়াসাঁকোয় ছেলে বেলায়
বোলপুরেতে ছাতিম তলায়,
“আমসত্ত্ব দুধে ফেলি
কৃষকলি আমি তারেই বলি’ ...
তোমার সৃষ্টি গীতাঞ্জলি;
সঞ্চয়িতা ও চোখের বালি।
তোমার লেখা গানে ও সুরে
রয়েছে তুমি হৃদয় জুড়ে।।
পঁচিশে বৈশাখে জন্মদিনে
প্রণাম জানাই সর্বজনে।।

মেঘ

দেবযানী হালদার
দ্বিতীয় বর্ষ

আকাশ জুড়ে মেঘের খেলা
বাজছে নতুন সুর
বাদলা দিনে মেঘ জমেছে
মন চলে যায় দূর।

মেঘের কোলে মেঘের দেশে
আকাশ ঘন কালো
নামছে বৃষ্টি ঝাম ঝামিয়ে
যায় না দেখা আলো।

কোন দেশেতে মেঘের বাড়ী
নেই কারো জানা
ইচ্ছে করেই হারিয়ে যেতে
আছে তাই মানা।

সেবা

অপর্ণা দাস
বি. এড., প্রথম বর্ষ

আমি ভারতের সেবা করবো।
ভারতের জয়গান গাব।
আমি ভারতের সেবা করবো।
সুখ আমি চাই না,
দুঃখের চিন্তায় ভয় আমি পাইনা,
আমি মন-প্রাণ-শক্তি দেব।
আমি ভারতের সেবা করবো।
পিছু আমি ফেলব না পা,
দেশের দুঃখীর প্রতি দেব মন
দেশের জন্য আমি দেব প্রাণ।
চাইব দেশের সুখ প্রতিক্ষণ।
দেশের শত্রুর প্রতি শত্রু লাগাম ধরবো,
আমি ভারতের সেবা করবো।

ছোট রসিক গল্প

আলু ও টেঁড়স

অপর্ণা দাস
বি. এড., ১ম বর্ষ

একবার এক আলু টেঁড়সকে ফোন করে বলল। 'আই লাভ ইউ'। টেঁড়স খুব রেগে গেল, আলুকে খুব উল্টা - পালটা শুনিয়ে দিল। বলল, 'তুমি এত মোটা আর সস্তা, আর আমি এত স্লিম ও সেন্সি।'

আলুর তো মন ভেঙে গেল, তখন থেকে আলু এত সবজি পটাল, যা আপনি নিজে দেখতে পারেন,

আলু — বাঁধাকপি।

আলু — বেগুন।

আলু — মটরগুটি।

আলু — গাজর।

আলু — টমেটো।

আলু — ক্যাপসিক্যাম।

তারও কত! আর টেঁড়স সেইদিন থেকে আজ পর্যন্ত একা আছে।

Report on Literary events

The orientation programme of West Guwahati College of Education started from the 14th of December 2017. Various activities were conducted during the week to perform their written and spoken expression and foster reading habit in the students. On the very first day, the college conducted the competitions like memory test, extempore speech and spot writing. After that the debate, poem recitation, quiz were conducted by our teachers in the following days. The students were able to show their talent in almost every event. All the students actively participated in the competition.

Prize holders in different literary events

1. Debate :

- 1st Prize : Namita & Ranjul
2nd Prize : Anish

2. Memory :

- 1st Prize : Erica Gogoi
2nd Prize : Liki Baruah
3rd Prize : Raka

3. Spot Writing :

- 1st Prize : Debolina Brahmachari
2nd Prize : Victor Das
3rd Prize : Parimeeta

4. Assamese Spot Writing :

- 1st Prize : Bhanita Talukdar
2nd Prize : Barsha Rani Sarma
3rd Prize : Jyotika Das

5. English Poem Recitation :

- 1st Prize : Mafroza Choudhury
2nd Prize : Erica Gogoi
3rd Prize : Karishma Hazarika

6. Assamese Poem Recitation :

- 1st Prize : Nayanmoni and Dipika Gogoi
2nd Prize : Surabhi

7. Assamese Poem Recitation :

- 1st Prize : Pinku, Julfik, Ayesha, Anish
(Sankardev House)
2nd Prize : Thoibi, S.K. Mousumi, Jibesh
(Sankardev House)

The winners were awarded by the chief guest on the valediction day. Students became very happy on getting the prizes.

Swapnali Barthakur

Report on Cultural Programme

The term culture is the social behavior and norms found in the human societies. It means the people's way of life-how people express their activities in different areas. Human behavior is an integral part of culture in social practices such as art, music, dance, ritual religious and technologies such as usage, cooking, shelter and clothing are said to be the cultural universals, found in all human societies.

Likewise to express the hidden talents of the students of West Guwahati College of Education on 16-12-2017 a cultural program was organized generally everyone has some talents to introduce himself/herself in a society through the expression of cultural activities. The program was a well combination of Modern Songs in Mother Language of Assam i.e. Assamese, Hindi, Bengali and English. In Assamese cultural activities are incomplete without the presence of Mohapurukh Sankardev and his disciple Madhavdev's Borgeet, where students were performed holy Borgeet in Sweet tunes. The composer of our National Anthem by Rabindra Nath Tagore was celebrated through his songs which is collectively known Rabindra Sangeet were also included in the program. The two reknown personalities of Assamese Culture Rupkonwar Jyoti Prasad Agarwala and Kalaguru Bishnu Prasad Rabha's songs popularly known as Jyoti Sangeet and Rabha Sangeet respectively were also a charming part of our cultural program which focuses the cultural structures of our motherland Assam.

Dance is another representation of culture of the world. In our motherland Assamese Bihu dance is primarily wealth to every Assamese people. On that program a group of beautiful ladies and some handsome boys performed Bihu dance. Some of them also performed classical and modern dance in an attractive way to catch the eye of the audience. Finally the progmmme ended with a beautiful group dance which was also joined by the audience.

Entertainment was not only the core of this fest but also blended with adaptive learning of various culture which we are surrounded with. We were delighted by the participation of the students in the event. From beginning to end we were engaged in every aspects of the event. Finally a heartiest thanks to all my teachers and my friends, for their support in this glorious event.

Aysha Zulekha Sarkar

Report on Sports Events

At the beginning, I take this opportunities to full myself proved of being a part of West Guwahati College of Education. I would like to thank all the teachers trainees and my teachers for their guidance and cooperation during the sports events. I tried my best to do my work properly so that everyone gets the proper opportunity to show their talents in sports.

The orientation programme of the West Guwahati College of Education started from 14th December to 21st December, 2017. Our principal madam hoisted the flag signaling the start of the sports week. After that March-Past ceremony followed. Students or teachers trainees were very excited to show their talent in different games or sports. Students were actively participated in every games able to show their talent or skills in sports. The following games were held in the orientation programmes. These were – Chess, Carom, Running Race, Relay Race, Shot-put, Javeline, Long Jump, Kabaddi, Musical-chair, Balance race, Cricket etc.

The day was filled with exciting victories for all the students, on that day the atmosphere of the college took a festive look.

Prizes Holders in Different

1. March Pass

- 1st Prize : Sankardev House (25 members)
2nd Prize : Tagore House (23 members)

2. Musical Chair :

- 1st. Prize : Pinku Bharadwaj (Shankardev House)
2nd Prize : Deepchandam (Lachit Houe)
3rd Prize : Gibesh (Shankardev House)

3. Running Race : (100 Meter for Girls)

- 1st. Prize : Krishna Sharma (Shankardev House)
2nd Prize : Banti (Lachit House)
3rd Prize : Nabanita (Tagore House)

4. Balance Race : (Girls)

- 1st. Prize : Erica Gogoi (Jaymoti House)
2nd Prize : Krishna Sharma (Shankardev House)
3rd Prize : Sushmita (Shankardev House)

5. Running Race : (400 Meter for Boy's)

- 1st. Prize : Samar Hatibaruah (Lachit House)
2nd Prize : Chandan Rabha (Shankardev House)
3rd Prize : Bidintha Daimary (Jaymoti House)

6. Running Race : (200 Meter for Boys)

- 1st. Prize : Pinku Bharadwaj (Shankardev House)
2nd Prize : Chandan Rabha (Shankardev House)
3rd Prize : Hanif Ali Talukdar (Tagore House)

7. Javeline (Girls) :

- 1st. Prize : Banti (Lachit House)
2nd Prize : Gaurishmita Barthakur (Jaymoti House)
3rd Prize : Shikhamani Baishya (Lachit House)

8. Shot put (Boys) :

- 1st. Prize : Chandan Rabha (Shankardev House)
2nd Prize : Victor (Lachit House)
3rd Prize : Samar (Lachit House)

9. Shot put (Girls) :

- 1st. Prize : Banti (Lachit House)
2nd Prize : Priyanka Khataniyar (Shankardev House)
Mousumi Borgohain (Tagore House)
3rd Prize : Puspita Borah (Jaymoti House)

10. Relay Race (Boys) :

- 1st. Prize : Chandan Rabha Group (Shankardev House)
2nd Prize : Ranjul (..... House)
3rd Prize : Samar (Lachit House)

11. Long Jump (Boys) :

- 1st. Prize : Mustafizur (Shankardev House)
2nd Prize : Chandan Rabha (Shankardev House)
3rd Prize : Deep Chandan (Lachit House)

12. Kabbadi (Boys) :

- 1st. Prize : 2nd Year Boys Group
2nd Prize : 1st. Year Boys Group

13. Kabbadi (Girls) :

- 1st. Prize : Tagore House
2nd Prize : Jaymoti House

14. Carom (Boys) :

- Winner : Mustafizul Ali (Shankardev House)
Runners up : Victor (Lachit House)

15. Carom (Boys double) :

- Winner : Samar (Lachit House)
Gaurab (Jaymoti Hosue)
Runners Up : Deep Chandan (Lachit House)
Bidintha (Jaymoti House)

16. Carom (Girls Singles) :

- Winner : Geeta Airio (Jaymoti House)
Runners Up : Lakhyahira Borah (Shankardev House)

17. Carom (Girls Double) :

- Winner : Geeta Airio (Jaymoti House)
Liki Baruah (Jaymoti House)
Runners Up : Lakshayahira Borah (Shankardev House)
Mrinali Dutta (Shankardev House)

The winner were awarded prizes by the chief guest. Students became very happy on getting the prizes. Heartiest congratulation to all the winners and also to all the participants.

Long live West Guwahati College Education.

Chandan Rabha

Name and Address of B. Ed. Trainees 2nd Year, 2016-18

Sl. No.	Name	Address	Contact Nos.
1	Erica Gogoi	Krishna Nagar, Maligaon	9508925689
2	Pallavi Bardhan	Kamakhya Colony, Pandu	9476612302
3	Pooja Biswas	Chabipool, Guwahati – 8	8399982010
4	Anupam Paul	Pandu College Gate, Guwahati-12	8812808972
5	Niharika Gogoi	Khanamukh, Dhemaji – 787058	8471935196
6	Khaidem Thoibi Devi	Manipur	7035434647
7	Lukimohi Kalita	Rangia, Bamungaon	9577486523
8	Jayshree Bujar Barua	Japorigog, Krishnagnagar, Guwahati	9126457389
9	Niranjana Chutia	Sissiborgaon, Dhemaji	8399090286
10	Rekha Rani Deka	Gorchuk, Katahbari	8402832773
11	Daisy Bhuyan	Lakhimpur, Bihpuria	9859737007
12	Trishnashri Boruah	Bokota Parijat, Sivsagar	8011367479
13	Rumi Deka	Mangaoldoi, Darrang	9132840390
14	Barsha Phukan	Choladhara, Jorhat	9678945076
15	Shyam Nanda Cohain	Dhakuakhana, Lakhimpur	8133841784
16	Pranjal Kr. Gogoi	Ghilamara, Lakhimpur	8876536744
17	Gitashree Bora	Dergaon, Golaghat	9706911908
18	Parimeta Dutta	Barpeta, Barpeta	9706492367
19			
20	Pronita Kar	Panbazar, Guwahati	8486054670
21	Tameshree Dey	Pandu, Guwahati	9678821354
22	Tanushree Paul	Mankachar, South Salmara	9678218738
23	Mafroza Choudhury	Noonmati, Guwahati	7086334796
24	Puspita Borah	Dhukiakhana, Lakhimpur	7399247394
25	Doli Borah	North Guwahati	8011014795
26	Udita Das	Pandu, Guwahati	7896880228
27	Sabina Safia Hussain	Jorhat, Dhalajan	8473037945
28	Sampurna Goswami	Jalukbari, Guwahati	7577044346
29	Rajashree Bordoloi	Jagiroad, Morigaon	9859252216
30	Rakesh Singh		
31	Pranami Barman	Sadilapur, Pandu, Guwahati	8474074023
32	Ahara Ray	Dhubri	9706869997
33	Smita	Satgaon, Rail Line, Guwahati-71	9435344645
34	Julie Das	Happy Villa, Hillside, BRB Road, Ghy.	8486049911
35	Nibedita Deka	Morigaon	9954092274
36	Debjani Halder	Pandu, Guwahati	9957507086
37	Dibyoyoti Sharma	Barbhag, Nalbari	9854639420
38	Dipika Gogoi	Barpatradole Kaloogaon, Sivasagar	7086306935
39	Purnima Hazarika	Lakhimpur	8822323246
40	Shivam Nath	Kamakhya Colony, Pandu, Ghy	9127122758
41	Binita Kalita	Teok, Jorhat	9085631513
42	Debolina Brahmachari	H.No. 5, Adabari Tiniali, Pandu Port	7086417409
43	Chimi Dutta	Ananda Nagar, Pandu	9864589256
44	Manashi Goswami	Nalbari	9859615417
45	Deepa Adhikary	Ulubari, Guwahati	9854383445
46	Sandhya Hazarika	Maligaon, Guwahati	9706568218
47	Washima Rahman	Civil Road, Morigaon, Pin – 782105	9706210763

48	Geetanjali Gogoi	Borpathar, Duliajan, Dibrugarh-786191	8486653840
49	Manisha Bhagabati	Nalbari	8876025497
50	Mrigakshi M. Sarma	Mangaldoi	9508038632
51	Banti Baruah	Dibrugarh	9678774810
52	Sufia Khatun	Bhetapara, Guwahati	8638077749
53	Queen Choudhury	Bejara, Kamrup	8876100589
54	Binita Boro	Tinsukia, Pin – 786146	8473996633
55	Anjani Kumar Rajak	Uzan Bazar, Guwahati – 781001	8876830331
56	Upasana Rajbongshi	Sarthebari, Barpeta	8486253300
57	Anamika Devi	Vill/P.O. Dobok, Kamrup, Pin-781380	8723830357
58			
59	Raju Kumar Sharma	Sarthebari, Barpeta	9864010538
60	Smita Rani Das	Sualkuchi, Kamrup	8638258486
61			
62	Dulen Deka	Byaskuchi, Barpeta	8876212432
63	Pampy Barman	Nalbari	8723995161
64	Neshi Begum	Kamrup	7896445027
65	Gaurismita Borthakur	Sivsagar	7896528758
66	Jibesh Chandrá Dey	Tamarhat, Dhubri	7663819143
67	Rajashree Borah	Sivasagar	8486309925
68	Monalisha Karigapsa	Dima Hasao	8011837506
69	Ritanjita Basumatary	Dudhnoi, Goalpara	9706579426
70	Asmita Talukdar	Barpeta	8876254520
71	Urmi Devi	Pathasala, Barpeta	7896748778
72	Sewali Bhuyan	Jalukbari, Guwahati	8876603013
73	Meghali Deka	Zoo Road Tiniali, Guwahati	8720903868
74	Anamika Gogoi	Sivasagar	8876657035
75	Deijee Deka	Tihu, Nalbari	7896620289
76	Parishmita Hazarika	Dergaon, Golaghat	8761989027
77	Hanif Ali Talukdar	Hatsingimari, South Salmara	7664070664
78	Ashlam Hussain	Helacha, Hajo, Pin – 781382	8876847974
79	Pallavi Acharjee	Pandu, Guwahati	7896110769
80	Deepshikha Misra	Barpeta	8876329791
81	Mostafizur Rahman	Dhubri, Pin – 783349	9706926028
82	Rajashree Sharma	Goreswar, Baksa, BTAD	8404073450
83	Nabanita Sarma	Bamundi, Kamrup	8876343986
84	Darsana Deka	Marigaon	8134859456
85	Jun Doley	Jonai, Dhemaji	8486550022
86	Bijusri Rabha	Chayagaon, Kamrup	7576095269
87	Rita Rongpipi	Howraghat, Karbi Anglong	8486503006
88	Manalisa Bordoloi	Marigaon	9613069293
89	Santana Pathak	Noonamati, Guwahati	9476652573
90	Garima Das	Barpeta	7577026515
91	Dipti Gogoi	Borpathar, Duliajan, Dibrugarh-786191	9613233550
92	Gitanjali Boro	Chaygaon, Kamrup (R), Pin – 781141	9085751585
93	Arati Chetri	Panbazar, Guwahati, Kamrup	8486288025
94	Nitumoni Boro	North Guwahati	7662014309
95	Abhijita Daimari	Vill/PO : Udalguri, Pin – 784501	9954497683
96	Barasha Rani Sarma	Nalbari	8876089476
97	Anindita Majumdar	Om Enclave, Maligaon, Guwahati – 11	8486263642
98	Shirina Yesmin	Hatsingimari, Dhubri – 783135	8723967277
99	Mamoni Kalita	Lankeswar, Guwahati – 14, Kamrup	8721991550
100	Partha Pratim Dutta	Nalbari	9126207166

Click of Fresher's Social

Yoga Practice of WGCE Students

Click of Faculties with Students

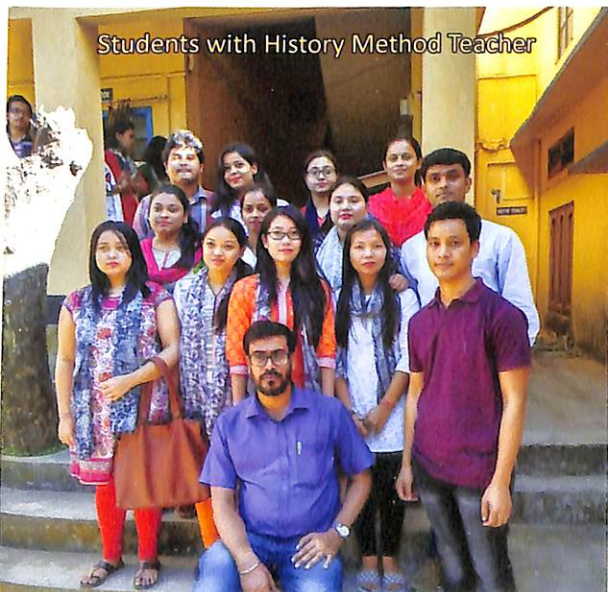
Students with Science Method Teacher

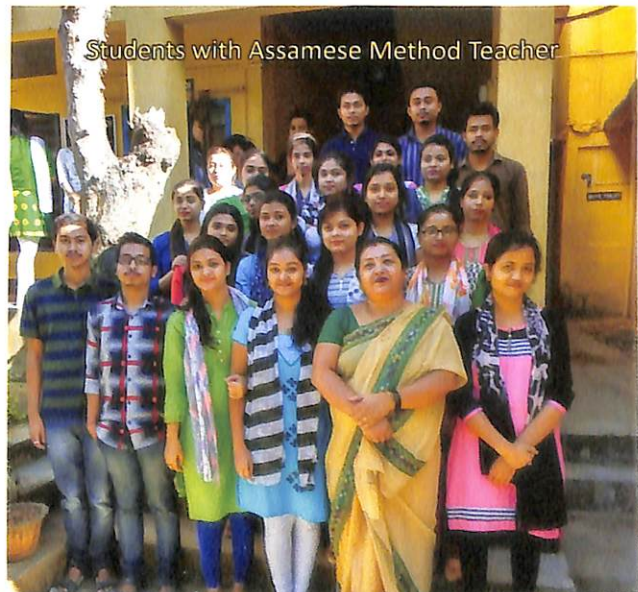
Students with Social Science Method Teacher

Students with English Method Teacher

Students with History Method Teacher

Students with Assamese Method Teacher

Visit to Museum, Guwahati by West Guwahati College of Education

Visit to 'Kalakshetra', Guwahati by West Guwahati College of Education